

**Jilid III
Bil. 46**

**Hari Isnin
13hb November, 1989**

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN
PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT
House of Representatives

PARLIMEN KETUJUH
Seventh Parliament

PENGGAL KETIGA
Third Session

KANDUNGANNYA

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 8289]

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan 1990 [Ruangan 8338]

USUL-USUL:

Anggaran Pembangunan 1990 [Ruangan 8338]

Waktu Mesyuarat dan Urusan yang dibebaskan daripada Peraturan Mesyuarat
[Ruangan 8420]

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT YANG KETUJUH

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG KETIGA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, TAN SRI DATO' MOHAMED ZAHIR BIN HAJI ISMAIL, P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K., J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, DATO' SERI DR MAHATHIR BIN MOHAMAD, D.K.I., D.U.K., S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S., S.P.M.J., D.P., D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.N.M., P.I.S. (Kubang Pasu).

„ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar, TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, DATO' SERI DR LING LIONG SIK, S.P.M.P., D.P.M.P. (Labis).

„ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' SERI S. SAMY VELLU, S.P.M.P., S.P.M.J., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungai Siput).

„ Menteri Perusahaan Utama, DATO' SERI DR LIM KENG YAIK, S.P.M.P., D.P.C.M. (Beruas).

„ Menteri Pertahanan, Y.B.M. TENGKU DATO' AHMAD RITHAUDDEEN AL-HAJ BIN TENGKU ISMAIL, S.P.M.P., S.S.A.P., P.M.K. (Kota Bharu).

„ Menteri Kerjaraya, DATUK LEO MOGGIE ANAK IROK, P.N.B.S. (Kanowit).

„ Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO' SERI RAFIDAH AZIZ, S.P.M.P., D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar).

„ Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Kehakiman, DATO' DR SULAIMAN BIN HAJI DAUD, S.I.M.P., P.N.B.S., J.B.S. (Santubong).

„ Menteri Pertanian, DATUK SERI SANUSI BIN JUNID, D.S.D.K., D.G.S.M., S.M.K. (Jerlun Langkawi).

„ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, DATUK AMAR STEPHEN YONG KUET TZE, D.A., P.N.B.S. (Padawan).

„ Menteri Pendidikan, TUAN ANWAR BIN IBRAHIM (Permatang Pauh).

„ Menteri Luar Negeri, DATO' HAJI ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, S.P.M.S., S.M.T., P.I.S. (Kuala Selangor).

Yang Berhormat Menteri Kewangan, DATO' PADUKA DAIM ZAINUDDIN, D.H.M.S., S.S.A.P. (Merbok).

„ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN LEE KIM SAI, P.P.N. (Hulu Langat).

„ Menteri Belia dan Sukan, DATO' SERI HAJI MOHD. NAJIB BIN TUN HAJI ABDUL RAZAK (ORANG KAYA INDERA SHAHBANDAR), S.S.A.P., S.I.M.P., D.S.A.P. (Pekan).

„ Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, DATUK KASITAH BIN GADDAM, P.G.D.K. (Kinabalu).

„ Menteri Kesihatan, TUAN NG CHENG KIAT (Klang).

„ Menteri Penerangan, DATO'. MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.I.M.P., S.S.I.J., P.N.B.S., D.P.M.S., K.M.N. (Pulai).

„ Menteri Kebudayaan dan Pelancongan, DATO' HAJI SABBARUDDIN CHIK, S.I.M.P., D.S.A.P., S.M.S. (Temerluh).

„ Menteri Perusahaan Awam, DATO NAPSIAH BINTI OMAR, D.S.N.S. (Kuala Pilah).

„ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' DR MOHAMAD YUSOF BIN HAJI MOHAMED NOR, D.P.M.T., J.M.N., S.M.T., P.P.T. (Setiu).

„ Menteri Kebajikan Masyarakat, DATO' MUSTAFFA BIN MOHAMMAD, D.P.M.J., K.M.N., P.I.S., B.S.I. (Sri Gading).

„ Menteri Buruh, DATO' LIM AH LEK, D.S.A.P., S.M.T., J.P. (Bentung).

„ Timbalan Yang di-Pertua, DATO HAJI MOHAMED AMIN BIN HAJI DAUD, D.I.M.P., J.M.N., A.M.N., A.M.P. (Rompin).

„ Timbalan Yang di-Pertua, TUAN D. P. VIANDRAN (Kapar).

„ Timbalan Menteri Buruh, DATO' K. PATHMANABAN, D.S.N.S., K.M.N. (Telok Kemang).

„ Timbalan Menteri Pertahanan, DATO' ABANG ABU BAKAR BIN DATU BANDAR ABANG HAJI MUSTAPHA, D.S.A.P., P.N.B.S., J.M.N. (Paloh).

„ Timbalan Menteri Kerjaraya, TUAN LUHAT WAN (Baram).

„ Timbalan Menteri Pertanian, TUAN MOHD. KASSIM BIN AHMED (Machang).

„ Timbalan Menteri Pertanian, DATO' S. SUBRAMANIAM, D.S.N.S., D.P.M.J., S.M.J. (Segamat).

„ Timbalan Menteri Dalam Negeri, DATO' MEGAT JUNID BIN MEGAT AYOB, D.P.C.M., A.M.P., A.M.K. (Pasir Salak).

„ Timbalan Menteri Perusahaan Awam, TUAN HAJI DAUD BIN DATO' HAJI TAHA, S.M.J. (Batu Pahat).

„ Timbalan Menteri Kebudayaan dan Pelancongan, DATO NG CHENG KUAI, D.P.M.P., A.M.P. (Lumut).

- Yang Berhormat Timbalan Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar, DATO' MOHD. TAJOL ROSLI BIN MOHD. GHAZALI, D.P.M.P., A.M.P. (Gerik).
- „ Timbalan Menteri Kerjaraya, DATO' ALEXANDER YU LUNG LEE, D.P.M.P. (Batu).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO' WAN ABU BAKAR BIN WAN MOHAMED, D.I.M.P. (Jerantut).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' DR SITI ZAHARAH BINTI HAJI SULAIMAN, D.I.M.P. (Mentakab).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian, DATO' KOK WEE KIAT, A.M.N. (Selandar).
- „ Timbalan Menteri Pendidikan, TUAN WOON SEE CHIN, S.M.J., A.M.N., P.I.S. (Senai).
- „ Timbalan Menteri Buruh, TUAN KALAKAU UNTOL (Tuaran).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO' LOKE YUEN YOW, D.P.M.P., A.M.P (Tanjong Malim).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN OSU BIN HAJI SUKAM (Papar).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, TUAN RAILEY BIN HAJI JAFFREY (Silam).
- „ Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN LAW HIENG DING, K.M.N., P.B.S. (Sarikei).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, DATIN PADUKA HAJAH ZALEHA BINTI ISMAIL, D.P.M.S., S.M.S., K.M.N. (Selayang).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, DATO' ALIAS BIN MD. ALI, D.P.M.T., S.M.T., K.M.N., P.J.K. (Hulu Terengganu).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, RAJA DATO ARIFFIN BIN RAJA SULAIMAN, D.S.D.K., S.M.S. (Baling).
- „ Timbalan Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, DATO HAJI MOHD. KHALID BIN MOHD. YUNUS, D.S.N.S. (Jempol).
- „ Timbalan Menteri Pendidikan, DR LEO MICHAEL TOYAD (Mukah).
- „ Timbalan Menteri Luar Negeri, DATO DR ABDULLAH FADZIL BIN CHE WAN, D.P.C.M., P.C.M. (Bukit Gantang).
- „ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, TUAN ABDUL GHANI BIN OTHMAN, S.M.J. (Ledang).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DRS SULEIMAN BIN MOHAMED (Titiwangsa).
- „ Timbalan Menteri Belia dan Sukan, CIK TENG GAIK KWAN, A.M.N., P.P.N. (Raub).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DR TING CHEW PEH (Gopeng).

- Yang Berhormat Setiausaha Parlimen Kementerian Belia dan Sukan, TUAN HAJI AWANG BIN JABAR, S.M.T., A.M.N., P.J.K. (Dungun).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan, DATO' HAJI AHMAD DUSUKI BIN HAJI AHMAD, D.I.M.P. (Tumpat).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebajikan Masyarakat, TUAN PETER CHIN FAH KUI (Lambir).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian, TUAN ONG TIN KIM (Teluk Intan).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan dan Pelancongan, TUAN ABDUL RAMAN BIN SULIMAN, P.M.P., A.M.N. (Parit Buntar).
- „ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, TUAN OTHMAN BIN ABDUL, A.M.P., P.P.T. (Pendang).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Negara dan Luar Bandar, TUAN MOHAMED BIN JAMRAH, A.M.P., P.P.T., J.P. (Bagan Datok).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, TUAN ADAM BIN ABDUL KADIR, (Kuantan).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, TUAN JUI MENG, P.I.S. (Bakri).
- „ TUAN ABDOL MULOK AWANG DAMIT (Labuan).
- „ DATO' ABDUL AJIB BIN AHMAD, D.G.S.M., D.P.M.J., B.S.I. (Mersing).
- „ DR ABDUL HADI BIN DERANI, K.M.N., A.M.K. (Kota Setar).
- „ DATO' ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR, D.S.D.K., A.M.K. (Kulim Bandar Baharu).
- „ TUAN HAJI ABDUL MANAF BIN HAJI AHMAD, A.M.N., A.M.P., P.J.K. (Sungai Petani).
- „ TUAN HAJI ABDUL RAHMAN BIN BAKAR (Marang).
- „ TUAN HAJI ABDUL RAZAK BIN HAJI ABU SAMAH, D.S.M., A.M.N., P.J.K. (Lembah Pantai).
- „ DATUK PATINGGI TAN SRI HAJI ABDUL TAIB MAHMUD, D.P., D.A., S.P.M.J., P.G.D.K. (Samarahan).
- „ DATO' ABDULLAH AHMAD, S.J.M.K., D.P.M.K., P.N.B.S., A.D.K. (Kok Lanas).
- „ DATUK ABDULLAH BIN HAJI AHMAD BADAWI, D.M.P.N., D.J.N., K.M.N. (Kepala Batas).
- „ TUAN HAJI NIK ABDULLAH BIN HAJI ARSHAD, S.M.K. (Pengkalan Chepa).
- „ DATO' DR AFFIFUDIN BIN HAJI OMAR, D.S.D.K., J.S.M., K.M.N., B.C.K. (Padang Terap).

Yang Berhormat TUAN AHMAD BIN OMAR, P.P.N. (Pagoh).

- „ TUAN HAJI BASRI BIN BAJURI, K.M.N., S.M.S., P.J.K. (Kuala Langat).
- „ DATUK BERNARD GILUK DOMPOK, P.G.D.K. (Penampang).
- „ TUAN HAJI BUJANG BIN HAJI ULIS (Simunjan).
- „ DR CHEN MAN HIN (Seremban).
- „ TUAN CHEW KAM HOY, A.M.K., J.P. (Padang Serai).
- „ TUAN CHIAN HENG KAI (Bukit Mertajam).
- „ TUAN SAMSON CHIN CHEE TSU (Tawau).
- „ DR V. DAVID (Puchung).
- „ TUAN DOUGLAS UGGAH EMBAS, A.B.S., P.B.S. (Betong).
- „ DR ENG SENG CHAI (Petaling Jaya).
- „ TUAN FUNG KET WING (Sandakan).
- „ TUAN GERARD MATH LEE MIN, A.S.D.K. (Gaya).
- „ TUAN HAJI GHAZALI BIN AHMAD, A.M.N., P.C.K. (Jelai).
- „ DR GOH CHENG TEIK (Nibong Tebal).
- „ TUAN GOOI HOCK SENG (Bukit Bendera).
- „ TUAN HASHIM BIN SAFIN *alias* SHAFAIN, A.M.N. (Tanah Merah).
- „ TUAN HSING YIN SHEAN (Tanjong Aru).
- „ TUAN HAJI HUSSEIN BIN HAJI TAIB, P.P.N., P.J.K. (Sabak Bernam).
- „ TUAN HU SEPANG (Rasah).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM BIN ALI (Pasir Mas).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM AZMI BIN HASSAN (Kuala Nerus).
- „ DATO' ISMAIL *alias* MANSOR BIN SAID, D.P.M.T., S.M.T., A.M.N. (Kemaman).
- „ TUAN JAWAH ANAK GERANG (Lubok Antu).
- „ TUAN JAMES JIMBUN ANAK PUNGGU, P.B.S. (Kapit).
- „ TUAN JUSTINE ANAK TEMENGGONG JINGGUT (Ulu Rajang).
- „ DATUK KADOH AGUNDONG, P.G.D.K. (Padas).
- „ DATO' HAJI KAMARUZAMAN BIN HAJI AHMAD, D.P.M.S., J.M.N., A.M.N., J.P. (Tanjung Karang).
- „ TUAN R. KARPAL SINGH (Jelutong).
- „ TUAN LAINUS ANAK ANDREW LUWAK (Serian).
- „ TUAN LAU DAK KEE (Pasir Pinji).

Yang Berhormat TUAN LAW LAI HENG *alias* GOH LAI HENG, P.I.S., B.S.I., K.M.N.,
A.M.N. (Pontian).

- „ TUAN LEE LAM THYE (Bukit Bintang).
- „ DATO' PAUL LEONG KHEE SEONG, D.P.C.M. (Taiping).
- „ TUAN LIEW AH KIM (Seputeh).
- „ TUAN LIM GUAN ENG (Kota Melaka).
- „ TUAN LIM KIT SIANG (Tanjong).
- „ PUAN LING CHOOI SIENG (Kluang).
- „ TUAN MADATANG BIN MOREJAL (Bandau).
- „ TUAN MAIDOM P. PANSAL (KOTA BELUD).
- „ TUAN MICHAEL ASANG, B.S.K. (Jambongan).
- „ TUAN HAJI MOHAMAD BIN ABDULLAH, P.J.K. (Maran).
- „ DATO' HAJI MOHAMED BIN HAJI ALI, D.J.M.K., K.M.N., A.M.N.,
P.B. (Nilam Puri).
- „ TUAN HAJI MOHAMED BIN HAJI ISA, A.M.N., P.S. (Kuala Kerai).
- „ TUAN HAJI MOHAMED SAM BIN HAJI SAILAN, A.M.N., P.I.S., B.S.I.
(Muar).
- „ TUAN MOHAMED TAWFIK BIN TUN DR ISMAIL (Sungai Benut).
- „ TUAN HAJI MOHAMED BIN YAAKOB (Rantau Panjang).
- „ DATO' HAJI MOHAMMAD ABU BAKAR BIN RAUTIN IBRAHIM,
D.S.D.K., K.M.N. (Kuala Kedah).
- „ TUAN MOHAMMAD SUBKY BIN HAJI ABDUL RAOOF, A.M.N., P.J.M.
(Balik Pulau).
- „ TUAN HAJI MOHAMMED YUSOFF BIN HAJI ABDUL LATIFF, J.P.
(Tasek Gelugor).
- „ DATUK SERI HAJI MOHD. ADIB BIN HAJI MOHD. ADAM, D.G.S.M.
(Alor Gajah).
- „ TUAN MOHD. NOH BIN RAJAB (Tampin).
- „ TUAN MOHD. SHARIF BIN JAJANG, A.M.N., P.J.K. (Sepang).
- „ TUAN MOHD. TAMRIN BIN ABDUL GHAFAR (Batu Berendam).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZAIN BIN ABDULLAH, S.M.K. (Bachok).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZIHIN BIN HAJI MOHD. HASSAN (Larut).
- „ DATO' MUSA BIN HITAM, S.P.M.J., S.S.I.J., S.P.M.S., D.U.N.M.,
S.P.N.S. (Kota Tinggi).
- „ TUN DATU HAJI MUSTAPHA BIN DATU HARUN, S.M.N., S.P.D.K.,
S.I.M.P., P.N.B.S., S.P.M.J., S.P.M.P., S.P.C.M., K.C.R.L., K.ST.J.
(Limbawang).
- „ TUAN MUTANG TAGAL (Bukit Mas).

Yang Berhormat TUAN NASRUDDIN BIN HAJI ALANG SAIDIN, A.M.P. (Parit).

- „ TUAN NGOI THIAM WOH (Kampar).
- „ DR NICHOLAS MUNONG ANAK IBAU (Rajang).
- „ TUAN NURNIKMAN BIN ABDULLAH (Kimanis).
- „ TUAN JOE OJIHI SUPIRING (Marudu).
- „ TUAN ONG TEE KEAT (Ampang Jaya).
- „ DATO' OO GIN SUN, D.S.D.K., S.D.K., A.M.K., J.P. (Alor Setar).
- „ DATUK JOSEPH PAIRIN KITINGAN (Keningau).
- „ TUAN M.G. PANDITHAN, K.M.N. (Tapah).
- „ DR PATAU RUBIS, P.B.S. (Mas Gading).
- „ TUAN P. PATTO (Ipoh).
- „ TUAN PETER PAUL DASON (Bayan Baru).
- „ DATUK PETER TINGGOM ANAK KAMARAU, P.N.B.S., P.C., K.M.N., A.M.N. (Saratok).
- „ TUAN PITTING BIN HAJI MOHD. ALI (Kinabatangan).
- „ DATO' RADZI BIN SHEIKH AHMAD, D.P.M.P. (Kangar).
- „ DATIN PADUKA HAJJAH RAHMAH BINTI OTHMAN, D.P.M.S., J.S.M., S.M.S., A.M.P., P.J.K. (Shah Alam).
- „ DATO' RAIS YATIM, D.S.N.S. (Jelevu).
- „ Y.B.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH HAMZAH, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Gua Musang).
- „ DATO' HAJI SAIDIN BIN HAJI MAT PIAH, D.P.M.P., P.M.P., A.M.N., P.J.K. (Tasik Chenderoh).
- „ DATUK HAJI SAKARAN BIN DANDAI, S.P.D.K., J.P. (Semporna).
- „ TUAN SHAHIDAN BIN KASSIM, A.M.P. (Arau).
- „ DATO SHAHRIR BIN ABDUL SAMAD, D.P.M.J., P.I.S. (Johor Bahru).
- „ PUAN HAJJAH SHARIFFAH DORAH BINTI DATO' SYED MOHAMMED, S.M.J., A.M.N., P.I.S., B.S.I. (Parit Sulong).
- „ TUAN SIM KWANG YANG (Bandar Kuching).
- „ TUAN S. S. SUBRAMANIAM, P.J.K., A.M.S. (Hulu Selangor).
- „ TUAN TAIMAN BIN LUMAING (Pensiangan).
- „ DATUK DANIEL TAJEM ANAK MIRI, P.N.B.S., J.M.N. (Batang Lupar).
- „ TUAN TAN KOK WAI (Sungai Besi).
- „ DR TAN SENG GIAW (Kepong).
- „ TUAN TEOH TEIK HUAT (Bagan).

Yang Berhormat TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).

- „ TUAN TIEU SUNG SENG *alias* TIU SIING SENG (Sibu).
- „ TUAN TING CHEK MING (Batu Gajah).
- „ TUAN TING LING KIEW (Bintulu).
- „ TUAN HAJI WAN OMAR BIN WAN MAJID, S.M.K., P.P.N. (Pasir Puteh).
- „ TUAN WANG CHOON WING, A.M.N. (Lipis).
- „ DATUK HAJI YAHAYA BIN MOHD. SHAFIE, P.S.D., P.M.P., A.M.P., A.M.N., J.P. (Tambun).
- „ PUAN SITI ZAINABON BINTI ABU BAKAR (Tebrau).
- „ DATO' ZAINAL ABIDIN BIN JOHARI, D.S.D.K., K.M.N., P.P.N., B.K.M., P.J.K., J.P. (Sik).
- „ DATO' ZAINAL ABIDIN BIN ZIN, D.P.M.P., P.M.P. (Bagan Serai).
- „ DATO' HAJI ZAKARIA BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.P.M.T., K.M.N., P.J.K. (Besut).
- „ TUAN ZUBIR BIN EMBONG (Kuala Terengganu).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Dato' Haji Wan Zahir bin Sheikh Abdul Rahman,
D.P.M.P., J.S.M.

Ketua Penolong Setiausaha: Haji Mohd. Salleh bin Abu Bakar.

Penolong Setiausaha: Ghazali bin Haji Abdul Hamid, A.M.N.

Penolong Setiausaha: Abdullah bin Abdul Wahab.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Ketua Penyunting: Hj Yahya bin Manap.

Penyunting Kanan: P. B. Menon.

Penyunting Kanan: Haji Osman bin Sidik.

Penolong Penyunting: N. Ramaswamy.

Penolong Penyunting: Amran bin Ahmad.

Pelapor Perbahasan Parlimen:

Suhor bin Husin.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Hassan.

Shamsiah binti Mohd. Yusof.

Hajjah Kalsom binti Ghazali.

Mohamed bin Osman.

Norishah binti Mohd. Thani.

Zaharah binti Naim.

Su Soon Chuan.

Norwahidah binti Azizi.

Rozita binti Abdul Samad.

Jainah binti Sakimin.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Mohd. Kassim bin Hashim

MALAYSIA
DEWAN RAKYAT

Isnin, 13hb November, 1989

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Timbalan Yang di-Pertua *mem-*
pengerusikan Mesyuarat)

**JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN-
PERTANYAAN**

**Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji
Mohamed Amin bin Haji Daud):** Yang
Berhormat Tuan Haji Basri bin Bajuri.

Tuan Haji Basri bin Bajuri: Tuan
Yang di-Pertua, sebelum saya
mengemukakan soalan saya, saya
minta dibuat sedikit pembetulan iaitu
di barisan 3, perkataan "beliau"
ditukarkan kepada perkataan "saya".
Tuan Yang di-Pertua, Soalan No. 1.

**PEJABAT POS BANTING—
BANGUNAN BARU**

1. **Tuan Basri bin Bajuri** minta
Menteri Tenaga, Telekom dan Pos
menyatakan sama ada beliau sedar
bahawa bangunan Pejabat Pos Banting
begitu uzur seperti yang pernah saya
bangkitkan dua tahun lepas dan tidak
lagi selamat digunakan. Jika ya,
bilakah bangunan baru akan dibina.

**Timbalan Menteri Tenaga, Telekom
dan Pos (Tuan Abdul Ghani bin
Othman):** Tuan Yang di-Pertua, untuk
makluman Ahli Yang Berhormat,
Kementerian Tenaga, Telekom dan

Pos menyedari bahawa bangunan
Pejabat Pos Banting yang ada sekarang
adalah sebuah bangunan lama dan juga
agak kecil. Menyedari keadaan ini,
usaha-usaha telah dijalankan bagi
mencari tapak yang sesuai untuk
pembinaan Pejabat Pos Banting yang
baru. Kementerian saya telah ber-
usaha untuk melaksanakan projek
penggantian Pejabat Pos Banting
sejak di dalam Rancangan Malaysia
Keempat (1981-1985) lagi. Sebuah
tapak di Bandar Banting telah
dikenalpasti dan dipohon bagi maksud
pembinaan sebuah Pejabat Pos baru.
Walau bagaimanapun, disebabkan
masalah harga tanah, projek ini telah
tidak dapat dilaksanakan. Sungguhpun
demikian, projek pembinaan Projek
Pos Banting yang baru akan
dimasukkan di dalam cadangan projek
Rancangan Malaysia Keenam yang
sekarang sedang di peringkat
penyediaan.

Tuan Haji Mohd. Sharif bin Jajang:
Tuan Yang di-Pertua, soalan
tambahan. Saya ingin tahu sekiranya
Kementerian Tenaga, Telekom dan
Pos ingin membina bangunan yang
baru, saya ingin tahu berapakah
anggaran pembinaannya dan adakah
ini termasuk kos pembinaan membina
rumah Tuan Ketua Pos dan apakah
sebab-sebab dan justifikasinya mem-
bina kediaman Ketua Pos di satu-satu
bangunan Pejabat Pos.

Tuan Abdul Ghani bin Othman:
Tuan Yang di-Pertua, kalau sekiranya
Ahli Yang Berhormat dari Sepang
merujuk kepada Pejabat Pos di
Banting, maka rujukan kita ialah

Pejabat Pos di peringkat daerah. Oleh yang demikian, pihak Kementerian mempunyai satu set contoh-contoh bangunan ataupun design yang sedia ada dan dari segi kosnya, adalah seperti biasa yang diperuntukkan dan untuk peringkat daerah, biasanya sesuatu Pejabat Pos itu disediakan dengan kemudahan perumahan untuk Ketua Pos.

Untuk Daerah Banting ini, adalah dijangka bahawa ianya akan menggunakan design yang standard untuk sesuatu Pejabat Pos di peringkat daerah disertakan sekali dengan kemudahan perumahan untuk Ketua Pos.

Tuan Haji Basri bin Bajuri: Tuan Yang di-Pertua, tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri ada menyebutkan masalah yang dihadapi oleh pihak Kementerian iaitu mengenai harga tanah. Saya ingin tahu sama ada harga tanah yang dimaksudkan itu terlampau tinggi atau bagaimana?

Tuan Abdul Ghani bin Othman: Tuan Yang di-Pertua, saya merujuk kepada permohonan yang dibuat oleh Kementerian di tapak lebih kurang 30,000 kaki persegi di Seksyen 3 Mukim Tanjung 12, Bandar Banting. Pihak Kementerian telah memohon pada tahun 1982 dan kos yang ditunjukkan kepada Kementerian pada waktu itu ialah lebih kurang \$350,000. Kemudian pihak Kementerian memohon supaya diturunkan, jadi pada tahun 1985 telah diturunkan kepada lebih kurang \$175,000, tetapi harga itu masih lagi dianggap agak tinggi. Jadi pihak Kementerian masih lagi memohon kepada Kerajaan Negeri Selangor supaya dapat menurunkan harga itu kepada nilai yang agak lebih berpatutan. Insya Allah, perkara ini akan diteruskan sehinggalah terlaksananya nanti rancangan membangunkan Pejabat Pos di Daerah Banting ini.

GURU MEMUKUL MURID— TINDAKAN TATATERTIB

2. Tuan Hu Sepang minta Menteri Pendidikan menyatakan semenjak tahun 1989 hingga kini:

- (a) bilangan kejadian di mana guru-guru didapati bersalah menggunakan kekerasan yang terlalu serta memukul murid-murid;
- (b) bilangan kejadian-kejadian di mana murid-murid memukul guru-guru dan memusnahkan hartabenda guru-guru; dan
- (c) bilangan kejadian di mana ibubapa para murid memukul guru-guru mengenai perkara-perkara yang melibatkan anak-anak mereka di sekolah.

Timbalan Menteri Pendidikan (Tuan Woon See Chin): Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat:

- (a) Sebanyak 5 kes guru memukul secara keterlaluan telah dilaporkan pada tahun ini. Tiga orang daripada guru yang terlibat telah dikenakan tindakan tatatertib, manakala kes dua orang guru lagi masih dalam siasatan.
- (b) Mengikut laporan tahun 1988, terdapat 31 orang murid memukul guru. Walau bagaimanapun, tidak ada sebarang laporan mengenai murid memusnahkan hartabenda guru. Laporan bagi tahun 1989 akan hanya diterima di akhir tahun ini.
- (c) Setakat ini hanya satu kes sahaja yang telah dilaporkan kepada Kementerian Pendidikan di mana bapa saudara murid telah memukul seorang guru. Kejadian ini berlaku di Sekolah Kebangsaan Pengkalan Kubur, Kelantan.

Tuan Hu Sepang: Terima kasih, soalan tambahan. Selain daripada kes-kes yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri Pendidikan tadi, saya ingin tahu adakah benar berlaku di mana guru-guru mengusik murid-murid dari segi seks dan adakah benar berlaku guru-guru merogol murid-murid?

Tuan Woon See Chin: Tuan Yang di-Pertua, mengikut laporan rasmi yang kita dapati, kita belum sedar ada kes seperti yang disebutkan oleh Yang Berhormat tadi. Dahulunya ada satu kes tuduhan oleh seorang murid perempuan dan kes itu sudah dihantar kepada mahkamah dan sudah diputuskan dan guru itu dibebaskan oleh mahkamah.

Tuan Haji Bujang bin Haji Ulis: Tuan Yang di-Pertua, ramai menyatakan bahawa dewasa ini begitu berlainan tingkah-laku anak-anak kita, pelajar-pelajar kita yang begitu berani menentang guru mereka. Dapatkah Kementerian memberikan sebab yang penting mengapa perkara ini berlaku dewasa ini?

Yang keduanya, mereka ini dikatakan tadi menentang guru, bagaimana cara mereka itu menentang guru? Adakah sama dengan cara pemain-pemain Sarawak menentang referee dari Johor dan FRU pada masa main bola itu? *(Ketawa)*

Tuan Woon See Chin: Tuan Yang di-Pertua, bilangan murid-murid di sekolah ialah lebih dari 3.7 juta orang dan kadangkala kita menghadapi bahawa ada murid-murid yang lebih berani, kurang ajar, memukul orang-orang dan juga guru-guru. Ini ada terlibat dengan disiplin di sekolah itu dan juga oleh sebab ibu bapa murid-murid itu tidak memberi disiplin yang bagus kepada mereka. Saya tidak dapat memberitahu bagaimana murid-murid itu memukul guru itu, adakah itu serupa dengan yang sudah terjadi di

Sarawak, tetapi saya akan nasihat kepada guru-guru memperhatikan kepada murid-murid dari Sarawak. *(Ketawa)*

Tuan Lau Dak Kee: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Bolehkah Timbalan Menteri memberitahu sejauhmanakah benar bahawa polisi-polisi pelajaran kita yang terdapat hari ini mewujudkan suasana murid-murid yang tidak hormat-menghormati guru-guru ataupun ibu bapanya. Jika benar, mengapakah berlaku begitu? Jika tidak, apakah alasan-alasan Yang Berhormat dapat memberi kepada Dewan ini?

Tuan Woon See Chin: Tuan Yang di-Pertua, seperti angka-angka yang saya sudah sebutkan tadi, bilangan kelakuan murid-murid memukul guru adalah segelintir sahaja dari jumlah murid-murid yang berada di sekolah dan sebab itu kita tidak perlulah menimbang bahawa pendidikan negara kita sudah memerosot. Mengikut kokurikulum dan disiplin yang dijalankan di sekolah-sekolah kita dapat bahawa disiplin di sekolah itu sudah meningkat.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat Tuan Haji Ghazali bin Ahmad.

(Soalan No. 3 Y.B. Tuan Haji Ghazali bin Ahmad tidak hadir).

LIMBONGAN BROOKE DI SARAWAK

4. Datuk Peter Tinggom anak Kamarau minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan adakah Perbadanan Urusan Kejuruteraan dan Limbongan Brooke yang dimiliki 100% oleh Kerajaan Negeri Sarawak mempunyai lesen untuk membina struktur luar pantai di Sabah dan Semenanjung Malaysia. Kalau tidak, apa sebabnya.

Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian (Dato' Kok Wee Kiat):

Tuan Yang di-Pertua, Perbadanan Urusan Kejuruteraan dan Limbongan Brooke telah pun diberikan lesen pengilang untuk mengeluarkan "helideck for off-shore installation" yang merupakan sebahagian daripada kerja-kerja pembinaan struktur luar pantai.

Datuk Peter Tinggom anak Kamarau:

Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Saya minta penjelasan sedikit. Bilakah lesen itu diberikan kepada Limbongan Brooke, sebab semasa saya tanya, jawapan pada mesyuarat yang sudah lalu, saya difahamkan belum ada lagi diberikan.

Yang kedua, di sisiran pantai Sabah ataupun Semenanjung yang telah diberi kepada Limbongan Brooke?

Dato' Kok Wee Kiat: Tuan Yang di-Pertua, saya minta maaf oleh kerana saya tidak ada tarikh bila ianya diluluskan dan saya pun tidak tahu bila Yang Berhormat bertanya soalan ini. Tetapi pada masa sekarang, lesen sudah diluluskan.

Yang kedua, bolehkah Yang Berhormat ulang soalan itu?

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Terlupa, Yang Berhormat, soalan kedua tadi.

Datuk Peter Tinggom anak Kamarau: Sebab jawapan Timbalan Menteri tadi mengatakan dengan perairan pantai tetapi tidak menyebut perairan pantai Sabah ataupun Semenanjung ataupun Sarawak sendiri.

Dato' Kok Wee Kiat: Maaf, Tuan Yang di-Pertua. Itu di Sarawak sendiri.

PENDATANG HARAM VIETNAM DI MALAYSIA

5. Tuan Haji Nik Abdullah bin Haji Arshad minta Menteri Luar Negeri menyatakan.

(a) adakah Kementerian Luar Negeri sedar bahawa Vietnam mempunyai dasar untuk menggalakkan seramai-ramai rakyatnya yang tidak menerima ideologi komunis meninggalkan negaranya. Justera itu orang-orang Vietnam terus meninggalkan negaranya walaupun sudah banyak rundingan antara negara Vietnam dengan negara-negara luar bagi mengelakkan penghijrahan itu;

(b) apakah langkah-langkah yang dibuat oleh Kerajaan bagi memujuk Vietnam untuk tidak meneruskan dasar itu;

(c) Kerajaan Malaysia telah membuat kenyataan bahawa betapa pendatang Vietnam tidak akan diterima lagi di Malaysia. Tetapi sebuah tongkang memuatkan 16 orang tiba lagi di muara sebuah sungai di Kelantan dan mereka dibenarkan mendarat dengan selamat. Adakah Kerajaan telah mengubah keputusannya tentang tidak lagi menerima pendatang Vietnam itu. Atau dasar itu tidak praktikal atau Kerajaan Malaysia tidak mampu melaksanakan keputusannya; dan

(d) oleh kerana khemah pendatang Vietnam di Pulau Bidong belum tentu dikosongkan dalam masa 10 tahun akan datang, adakah Kerajaan bercadang untuk menjalankan dakwah dan mengenalkan cara hidup orang Malaysia kepada mereka supaya mereka mudah bergaul dan memahami keadaan tempatan sementara menunggu mereka dibawa ke negara ketiga.

Timbalan Menteri Luar Negeri (Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Berasaskan maklumat yang diperolehi dari pendatang haram Vietnam yang tiba di Malaysia sebahagian besar dari mereka meninggalkan Vietnam atas sebab politik dan ekonomi.
- (b) Malaysia telah mengambil langkah-langkah tertentu baik dari segi dua hala dengan Vietnam mahupun di peringkat antarabangsa di mana Malaysia telah menekankan bahawa Vietnam sebagai sebuah negara asal pendatang haram patut mempunyai tanggungjawab untuk menyekat penghijrahan orang Vietnam yang mana telah membebaskan negara-negara pendaratan pertama seperti Malaysia. Sepertimana Ahli Yang Berhormat sedia maklum, Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri telah menekankan perkara ini kepada pemimpin-pemimpin Vietnam semasa lawatan beliau ke Hanoi pada bulan Ogos 1988. Yang Berhormat Menteri Luar dan pegawai-pegawai kanan kita juga telah mengambil kesempatan untuk membuat desakan yang sama. Di dalam semua desakan ini kita menekankan bahawa sehingga Vietnam bekerjasama dalam masalah ini, kita tidak bersedia memperluaskan kerjasama di antara kedua-dua buah negara. Di peringkat antarabangsa, Kerajaan juga mengambil langkah-langkah untuk memperolehi kerjasama antarabangsa menyelesaikan masalah ini. Di Persidangan Antarabangsa Mengenai Pelarian Indochina yang dipelupuri oleh Malaysia dan dipengerusikan oleh Yang Berhormat Menteri Luar yang diadakan di Geneva pada bulan

Jun 1989, satu Rancangan Tindakan Menyeluruh, dengan izin, "Comprehensive Plan of Action" telah dipersetujui dengan sebulat suara. Rancangan ini mengandungi langkah-langkah tertentu untuk mencari penyelesaian yang menyeluruh dan berkekalan. Antara langkah-langkah ini adalah seperti berikut:

- (i) Negara asal, iaitu Vietnam, bersetuju mengambil langkah-langkah tertentu dan berkesan untuk menyekat rakyatnya keluar secara haram dan memperluaskan, dengan izin, "Orderly Departure Programme" sebagai satu saluran tunggal bagi rakyatnya yang ingin keluar daripada Vietnam. Vietnam bersetuju juga bekerjasama dengan semua pihak untuk melaksanakan rancangan ini.
- (ii) Tidak ada lagi penempatan ke negara ketiga secara automatik. Bagi pendatang haram Vietnam yang tiba di negara pendaratan pertama, status mereka ini akan ditentukan melalui satu proses penapisan. Mereka yang ditentukan bukan pelarian *bona fide*, dengan izin, akan dihantar pulang ke Vietnam. Ini merupakan satu langkah yang boleh menghindarkan orang Vietnam keluar dari negaranya secara haram.
- (iii) Persetujuan Vietnam menerima balik rakyatnya yang ditentukan sebagai bukan orang pelarian, yang ingin

pulang secara sukarela, adalah juga merupakan langkah penyekatan. Bagi mereka yang tidak ingin pulang secara sukarela, Vietnam telah memberitahu kesediaannya membincangkan perkara ini dengan negara-negara yang berkenaan.

- (iv) Negara-negara ketiga bersetuju untuk menerima semua pendatang haram yang telah pun ditentukan sebagai pelarian *bona fide* selepas penapisan.
- (c) Keputusan Kerajaan untuk menutup Pulau Bidong adalah muktamad. Oleh kerana itu, khemah pendatang haram sementara di Pulau Bidong perlulah terlebih dahulu dikosongkan. Untuk mencapai matlamat ini, rancangan tindakan menyeluruh di mana kita telah berusaha supaya diterima di Persidangan Antarabangsa Indochina, adalah dipercayai dapat membawa penyelesaian yang berkekalan.
- (d) Kerajaan tidak bercadang menjalankan usaha-usaha dakwah dan mengenalkan cara hidup orang-orang Malaysia kerana walaupun khemah pelarian telah lama ada, penghuninya tidak tetap. Kebanyakan mereka dipindahkan ke negara ketiga dalam jangka masa lebih kurang satu tahun.

Dr Abdul Hadi bin Derani: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Adakah Vietnam serius untuk menerima penyelesaian comprehensive seperti yang dicadangkan oleh masyarakat antarabangsa? Bolehkah

Kerajaan Malaysia menutup Pulau Bidong sekarang dan apakah implikasinya kalau ditutup sekarang?

Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan: Tuan Yang di-Pertua, Vietnam di dalam persidangan antarabangsa berkenaan dengan pelarian Indochina nampaknya serius.

Yang keduanya, Vietnam sahaja mungkin tidak mahu ataupun tidak boleh membuat apa yang telah diputuskan. Negara-negara yang lain yang ada pengaruh ke atas Vietnam, lebih-lebih lagi negara-negara yang menghadiri persidangan tersebut di Geneva patutlah gunakan pengaruh dan kuasanya bagi menekankan agar Vietnam menerima semua keputusan yang dibuat oleh persidangan tersebut.

Setakat ini Pulau Bidong belum boleh ditutupkan oleh kerana masih ada pelarian yang belum dapat ditempatkan ke negara ketiga. Malah proses penapisan pun belum selesai lagi. Apabila selesai acara penapisan untuk menempatkan mereka semua ke negara ketiga maka barulah boleh kita mengosongkan Pulau Bidong. Kita juga tidak kali ini membenarkan pendaratan baru oleh pelarian Vietnam. Itu juga satu jalan untuk kita mempercepatkan proses mengosongkan pulau daripada pelarian Vietnam.

Implikasinya saya ingat tidak ada langsung oleh kerana telah diputuskan ataupun dipersetujui bahawasanya kita hanya sanggup menjadi tempat persinggahan yang pertama selagi ada mereka dapat keluar. Setelah kita dapat menjalankan dengan menyeluruh Comprehensive Plan of Action, dengan izin, seperti yang saya sebutkan tadi, masalah pelarian Vietnam tidak akan timbul lagi.

Dato' Haji Mohammad Abu Bakar bin Rautin Ibrahim: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Sebentar tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri telah menyatakan bahawa

Kerajaan Vietnam bersetuju mengambil balik pelarian-pelarian Vietnam daripada negara-negara di rantau ini dan memandangkan bahawa Malaysia adalah salah sebuah negara yang menerima ramai pelarian-pelarian Vietnam ini, adakah pihak Kerajaan mengadakan satu persetujuan di antara Malaysia dengan Vietnam supaya diadakan satu mekanisma atau kaedah-kaedah di mana pihak rakyat Vietnam atau pelarian Vietnam boleh dipulangkan ke negara asalnya?

Yang keduanya, jika ada prosedur atau mekanisma ini berapa ramai rakyat pelarian Vietnam ini dari Malaysia telah dipulangkan dan berapa ramai pula telah dikenalpasti untuk dipulangkan kepada negara Vietnam?

Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan: Tuan Yang di-Pertua, selepas lawatan Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri ke Hanoi pada tahun 1988 dan selepas diadakan persidangan antarabangsa berkenaan dengan pelarian Vietnam dan Vietnam telah bersetuju, maka satu rombongan daripada Vietnam telah datang ke Malaysia untuk membuat tinjauan tentang berapakah di antara mereka yang ingin balik ke Vietnam. Di peringkat yang pertama itu nampaknya sambutan daripada mereka itu tidak ada. Maka kini tidak ada seorang pun yang sanggup balik dalam keadaan yang kurang menentu di Vietnam. Saya kira kalau peperangan di Indochina dapat diselesaikan dan keadaan lebih menggalakkan dari segi keamanan, mungkin ketika itu pula mereka mahu pulang.

LATIHAN KEMAHIRAN DI PUSAT LATIHAN BELIA

6. Tuan Haji Mohamed bin Haji Isa minta Menteri Belia dan Sukan menyatakan kejayaan Sukan SEA telah pun belalu dan masalah hari ini ialah pengangguran di kalangan belia-belia kita terutama di kalangan yang

lepas sekolah dan "drop-out" yang tidak mempunyai apa-apa kemahiran dan latihan. Apakah langkah dan rancangan Kementerian terhadap belia-belia lepasan sekolah dan "drop-out" ini; adakah rancangan untuk menghantar mereka-mereka ini ke Pusat Biro Tata Negara, IKM atau Dusun Tua bagi membolehkan mereka mendapat apa jua kemahiran bagi kepentingan masa depan mereka.

Timbalan Menteri Belia dan Sukan (Cik Teng Gaik Kwan): Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Belia dan Sukan telah menyediakan beberapa program untuk belia lepasan sekolah dan "drop-out" memperolehi latihan kemahiran di Pusat-pusat Latihan Belia. Bagi mereka yang tidak mendapat peluang memasuki pusat-pusat tersebut, pihak Kementerian ada menyediakan program alternatif iaitu Latihan Sambil Bekerja di mana pelatih-pelatih diberi latihan mengikuti pelbagai jurusan di bengkel-bengkel yang berkenaan.

Berhubung dengan peluang latihan di bawah agensi Kerajaan yang lain, ini adalah di luar bidang kuasa Kementerian Belia dan Sukan.

Dato' Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri memberi penjelasan mengapa pada masa ini Kerajaan tidak melaksanakan skim pekerjaan sementara untuk belia-belia lepasan sekolah yang masih menganggur sepertimana skim yang dilaksanakan bagi siswazah-siswazah?

Yang kedua, apakah persiapan yang sedang diambil oleh Kementerian Belia dan Sukan untuk menempatkan belia-belia yang masih menganggur ke sektor swasta terutama sekali di lapangan pekerjaan-pekerjaan baru yang mungkin wujud pada masa ini, jika benar pertumbuhan ekonomi sedang rancak dan ekonomi negara telah pulih sebagaimana yang dibayangkan oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan? Kita yakin di

dalam perubahan yang berlaku dalam masa yang rancak barangkali belia-belia kita di luar bandar yang masih menganggur akan pula ketinggalan sekiranya ia tidak diatur dengan cermat oleh pihak Kementerian Belia dan Sukan.

Cik Teng Gaik Kwan: Tuan Yang di-Pertua, tentang soalan yang pertama, Kementerian Belia dan Sukan seperti mana yang saya sebutkan tadi, telah menyediakan program latihan sambil bekerja. Ini boleh dikatakan walaupun ianya bukanlah pekerjaan sementara tetapi mereka boleh bekerja sambil belajar.

Yang kedua, saya boleh bagi angka di sini iaitu setakat ini bilangan peserta-peserta di bawah program ini ialah lebih 21,000 orang.

Yang keduanya, soalan mengenai penempatan seperti di "factory". Saya tidak berapa jelas, sebab soalan itu panjang.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Dia tidak berapa jelas.

Dato' Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, kalau benar pertumbuhan ekonomi kita sedang rancak kerana ekonomi negara telah pulih, maka sudah tentu kita boleh jangka akan wujud pekerjaan-pekerjaan baru di lapangan swasta seperti di kilang-kilang dan di mana-mana sahaja termasuk berbagai-bagai sektor perkhidmatan dan lain-lain. Jadi, kalau tidak ada pihak yang mengatur mungkin belia-belia kita di luar bandar yang menganggur sekarang juga tidak akan dapat menyertai atau memperolehi pekerjaan-pekerjaan di sektor-sektor yang berkenaan itu kerana mereka mungkin tidak mempunyai pengetahuan, kemampuan dan mereka tidak mempunyai "contact" atau hubungan dengan pihak swasta yang mewujudkan pekerjaan-pekerjaan itu.

Jadi, untuk kita melaksanakan keadilan, saya tanya sama ada pihak Kementerian Yang Berhormat ada mengaturkan persiapan ini bagi membolehkan belia-belia menganggur dari luar bandar untuk menyertai atau memperolehi peluang-peluang pekerjaan yang baru diwujudkan di sektor swasta tersebut.

Cik Teng Gaik Kwan: Tuan Yang di-Pertua, cadangan dari Yang Berhormat boleh dikatakan baik tetapi ini telah dijalankan juga di peringkat negeri dan daerah bukan oleh Kementerian Belia dan Sukan.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Yang pertama, ulaslah. Saya ingat amat tidak logiklah Kerajaan untuk hendak menyediakan pekerjaan sementara seperti yang dibuat kepada graduan-graduan kerana graduan pun pekerjaan sementara diberi tidak sampai 10%. Jadi, soalan saya yang berkaitan, ada berapa ratus ribu orang belia menganggur sekarang, daripada mereka yang "drop-out" dan juga lepasan sekolah yang bukan siswazah dan apakah—saya sudah tanya hari itu soalan ini tetapi Yang Berhormat tidak dapat jawab iaitu apakah bidang pekerjaan yang tinggi sekali permintaannya dalam pasaran sekarang dan adakah kursus yang dibuat ataupun latihan yang diberikan itu bersamaan dengan kehendak pasaran pekerjaan sekarang?

Yang kedua, iaitu berhubung dengan yang pertama tadi, apakah . . . Okaylah, Yang Berhormat jawab soalan yang pertamalah. (Ketawa)

Cik Teng Gaik Kwan: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak dapat memberi bilangan belia penganggur, saya minta notislah kalau Yang Berhormat hendak. Yang kedua, mengenai pasaran yang amat. . . Apa itu?

Tuan Shahidan bin Kassim: Pasaran pekerjaan.

Cik Teng Gaik Kwan: Pasaran pekerjaan yang diperlukan itu ialah skilled workers, dengan izin. Yang Berhormat tanya ini sahaja bukan?

Tuan Shahidan bin Kassim: Saya tanya bidang pekerjaan untuk lepasan sekolah. Contohnya ada bidang pekerjaan yang Kementerian tidak nampak seperti tukang urut, (*Ketawa*) kerinting rambut. Ini semua bidang yang boleh belia-belia memasukinya. Jadi, saya tanya apakah bidang yang paling tinggi? Kalau kata skilled workers" semua orang tahu tetapi yang "drop-out" dan juga lepasan sekolah ini boleh masuk ke bidang yang apa, pemandu teksikah dan sebagainya?

Cik Teng Gaik Kwan: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Belia dan Sukan selalu mengkaji apa pekerjaan yang amat diperlukan dan kursus yang kita beri di Dusun Tua dan Pusat Latihan Belia boleh dikatakan yang diperlukan untuk market.

HUBUNGAN DUAHALA MALAYSIA—SINGAPURA

7. Tuan Lee Lam Thye minta Menteri Luar Negeri menyatakan:

- (a) bagaimanakah keadaan perhubungan Malaysia/Singapura sekarang dan apakah isu-isu duahala antara Malaysia dan Singapura yang belum diselesaikan; dan
- (b) bagaimanakah kedudukan sekarang mengenai pertikaian hakmilik Pulau Batu Puteh dan bagaimanakah ini boleh diselesaikan.

Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan: Tuan Yang di-Pertua, suasana hubungan duahala di antara Malaysia dan Singapura adalah baik kalau dibandingkan dengan tahun 1986 dan 1987.

Kini, hubungan duahala dipertingkatkan dengan termeterinya Memorandum Persefahaman di antara

kedua-dua negara pada bulan Jun 1988 lalu. Memorandum Persefahaman tiga perkara itu yang terbabit dengan pembekalan air dan penjualan gas ke Singapura serta perkhidmatan feri di antara Singapura dengan Johor mencerminkan usaha-usaha untuk bekerjasama antara kedua pihak. Apa-apa isu yang mungkin timbul kelak akan diselesaikan menerusi rundingan yang tertentunya dan tentu mengambil kira kepentingan dan perasaan negara masing-masing.

Tuan Yang di-Pertua, seperti juga isu Pulau Batu Puteh yang pada masa ini mendapat perhatian yang mendalam dari kedua-dua Kerajaan dan saya yakin perkara ini boleh juga diselesaikan melalui semangat kejiiran dan persefahaman. Dengan adanya persefahaman sedemikian dan komitmen untuk mempraktikkannya, maka isu Pulau Batu Puteh itu juga akan diselesaikan secara aman dan damai.

Tuan Ong Tee Keat: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya kepada Timbalan Menteri yang berkenaan setakat manakah perhubungan tradisional di antara Malaysia dengan Singapura dapat dipereratkan lagi memandangkan bahawa Singapura sekarang ini dipimpin oleh pemimpin-pemimpin barisan baru.

Yang keduanya, apakah pandangan Kementerian Luar Negeri tentang kepekaan pemimpin-pemimpin muda Singapura terhadap geopolitical factor, dengan izin.

Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan: Tuan Yang di-Pertua, perhubungan tradisional di antara Malaysia dengan Singapura masih seperti masa-masa yang lalu dan adalah begitu baik. Walaupun ada ditonjolkan pemimpin-pemimpin muda di Singapura tetapi Perdana Menteri yang lama itu masih lagi menjadi penentu pada dasar-dasar Kerajaan Singapura. Ini sebab mengapa tentang

kepekaan mereka yang baru diberi kuasa yang lebih tidak boleh dibuat dengan sewenang-wenangnya tanpa mendapat restu dan kelulusan daripada Perdana Menteri Singapura sendiri. Itu sebabnya mengapa Perdana Menteri Singapura telah menyatakan baru-baru ini di satu temuramah di Kuala Lumpur semasa menghadiri Persidangan CHOGM, beliau akan cuba untuk merapatkan lagi pemimpin baru di Singapura dengan pemimpin-pemimpin di Malaysia supaya perlahan-lahan mereka akan faham satu perhubungan yang paling istimewa di antara Singapura dan Malaysia. Maka dengan niat yang begitu kuat oleh Perdana Menteri Singapura untuk menyediakan pemimpin-pemimpin pelapis supaya dapat meneruskan hubungan baik dengan kedua buah negara ini, saya yakin pemimpin baru Singapura akan dapat memainkan peranan seperti diharap-harapkan.

Tuan Haji Abdul Razak bin Haji Abu Samah: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya isi jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri mengatakan isu-isu duahala di antara Singapura dengan Malaysia. Tadi pun dijawab berhubung dengan air, gas dan feri. Di sini saya ingin bertanya apakah hubungan pula Singapura ke Malaysia? Kita memberi 3 perkara, Singapura pula bagaimana terhadap Malaysia?

Yang kedua, soal Pulau Batu Puteh ini, saya ingin bertanya, berapakah luasnya dan berapakah jumlah penduduk yang berada di pulau tersebut?

Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan: Tuan Yang di-Pertua, penyaluran gas dan air ke Singapura adalah suatu usaha komersial, kerana kita mendapat bayaran dan fees daripada Kerajaan Singapura. Dengan itu, sekali gusnya kita dapat untung dari segi pembelian gas dan air dari Singapura kepada Malaysia.

Mengenai saiz dan penduduk yang ada di pulau yang berkenaan, ketika ini

pulau itu digunakan sebagai tempat macam "light house", dengan izin, ataupun sebagai pos sahaja dan setakat yang kita tahu tidak ada penduduk yang tetap, cuma on rotation, dengan izin. Tentang saiznya saya minta notislah kerana kita tidak ada butiran yang tepat tentang saiz dan jumlah anggota yang ditetapkan di situ daripada segi giliran.

INSTITUT PENDIDIKAN SWASTA

8. Tuan Mohammad Subky bin Haji Abdul Raof minta Menteri Pendidikan menyatakan bilangan dan jumlah Institut Pendidikan Swasta yang ada sekarang ini. Adakah kursus yang disediakan itu benar-benar menepati piawaian Kementerian Pendidikan. Apakah benar bahawa Akta Pelajaran yang diadakan sekarang ini tidak memberi kuasa kepada Kementerian untuk mengawasi maktab atau institusi swasta itu.

Timbalan Menteri Pendidikan (Tuan Woon See Chin): Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, bilangan dan jumlah institut pendidikan swasta yang terdapat di negara kita sekarang ini adalah seperti berikut:

1. Sekolah Rendah	—	72 buah
2. Sekolah Menengah	—	612 „
3. Sekolah Perda- dagangan	—	353 „
4. Sekolah Teknik	—	16 „
5. Kolej	—	14 „
Jumlah	..	1,067 buah

Kursus-kursus yang dikendalikan oleh institusi pendidikan swasta ini boleh dibahagikan kepada tiga jenis utama iaitu:

- (i) kursus-kursus yang menyediakan pelajar-pelajar untuk mengambil peperiksaan-peperiksaan awam anjuran Kementerian Pendidikan;

- (ii) kursus-kursus untuk mengambil peperiksaan-peperiksaan anjuran badan-badan profesional (di dalam atau luar negeri); dan
- (iii) kursus-kursus akademik anjuran organisasi atau universiti luar negeri.

Bagi kursus untuk peperiksaan anjuran Kementerian Pendidikan, institusi pendidikan swasta ini menggunakan kurikulum yang disediakan oleh Kementerian Pendidikan dan sudah tentulah memenuhi piawaian Kementerian. Sementara untuk kursus-kursus profesional dan akademik luar negeri, badan/organisasi/universiti berkenaan bertanggungjawab menentukan piawaian sewajarnya dipatuhi.

Kementerian Pendidikan hanya membenarkan institusi pendidikan swasta beroperasi setelah institusi tersebut mempunyai pengurusan, tenaga pengajar dan kemudahan yang bersesuaian dan mencukupi.

Peruntukan undang-undang yang boleh digunakan oleh Kementerian untuk mengawalselia penubuhan dan perjalanan sekolah atau institusi pendidikan swasta bukan sahaja melalui Akta Pelajaran 1961 tetapi juga melalui Essential (Higher Educational Institutions) Regulations 1969 dan Akta Universiti dan Kolej Universiti 1971 untuk memastikan tiada pelanggaran peruntukan-peruntukan di dalamnya.

Tuan Zubir bin Embong: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan.

Saya lebih berminat untuk mengetahui kategori yang kedua dan kategori yang ketiga institusi pendidikan swasta.

Sebagaimana yang diketahui bahawa Institut Pendidikan Swasta ini lebih merupakan perniagaan atau komersial. Sejauh mana Kementerian Pendidikan dapat menentukan bahawa mereka ini

mematuhi peraturan-peraturan dan juga undang-undang yang ditentukan oleh Akta ataupun mana-mana undang-undang yang berkuatkuasa pada masa sekarang di negara kita. Setakat manakah ianya ditentukan kerana mungkin satu tarikan kepada Institut Pendidikan Swasta ini bagi menarik golongan-golongan yang ingin belajar dengan mereka, mereka lebih menekankan soal kandungan yang bersesuaian dengan badan profesional di mana peperiksaan akan diambil atau mana-mana universiti luar negeri yang mana perhubungan di antara pelajar tersebut dan universiti yang bakal memberi ijazah kepada mereka. Jadi tentulah ini akan menekankan soal komersial ataupun perdagangan yang lebih daripada soal mematuhi peraturan dan undang-undang. Jadi, setakat manakah Kementerian dapat memastikan bahawa mereka ini ada patriotisme, rasa kenegaraan, rasa ke-Malaysiaan, walaupun mereka mengambil satu peperiksaan yang di luar daripada negara.

Yang kedua, setakat hari ini berapa banyakkah Institut Pendidikan Swasta yang telah diambil tindakan oleh Kementerian Pendidikan? Kalau jawapannya tiada, ertinya Penguatkuasaan terhadap Akta dan juga apa-apa peruntukan itu tidak berkesan. Mustahil tidak ada institusi pendidikan yang tidak melanggar peruntukan undang-undang sebagaimana yang telah disebut oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Tuan Woon See Chin: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pendidikan ada menubuhkan Bahagian Pendaftaran untuk mengawal semua sekolah-sekolah swasta dan dari segi yuran yang perlu dibayar. Pendidikan swasta mesti mendapat persetujuan dari Bahagian Pendaftaran di tiap-tiap negeri. Di dalam Jabatan Pendidikan Negeri kita ada menubuhkan Pegawai-pegawai Pendaftaran yang mengawal institusi swasta di negeri-negeri masing-masing.

Saya mengakui bahawa pegawai-pegawai yang diperlukan untuk mengawalselia lebih rapat terhadap institusi swasta itu kekurangan. Mengikut Akta-akta yang kita sedia ada, kita tidak dapat kuasa yang cukup untuk meneliti lebih dalamnya kurikulum yang diikuti oleh institusi-institusi swasta dan Kementerian Pendidikan sedang mengkaji bagaimana kita dapat menambahkan kuasa untuk kita mengawal institusi swasta yang di dalam negara kita ini.

Tuan Lim Kit Siang: Tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri ada sebut mengenai kawalan dan syarat-syarat sebelum satu institusi swasta dibenarkan. Bolehkah Yang Berhormat sebut atau menjelaskan kenapa sampai sekarang permohonan Kolej Selatan belum diluluskan, sungguhpun Yang Berhormat sendiri dan lain-lain pemimpin-pemimpin Barisan Nasional, termasuk MCA ada berkali-kali membuat jaminan, khasnya dalam pilihanraya kecil Johor Bahru. Adakah perkara ini mahu tunggu sampai lagi satu pilihanraya kecil ataupun pilihanraya besar barulah dibangkitkan semula?

Kedua, Yang Berhormat ada sebut mengenai kajian yang sedang dibuat oleh Kementerian Pendidikan mengenai pindaan-pindaan kepada Akta Pelajaran, termasuk bahagian-bahagian untuk menjalankan kawalan terhadap institusi-institusi swasta. Bolehkah Yang Berhormat dengan jelas memberitahu Dewan ini sama ada pindaan-pindaan kepada Akta Pelajaran akan dikemukakan dalam sidang ini, oleh kerana inilah satu perkara yang sudah disebut-sebut banyak kali pindaan-pindaan untuk Akta Pelajaran semua bahagian, termasuk mahu memansuhkan seksyen 21 (2) dalam Akta itu, sama ada pindaan kepada Akta ini akan dikemukakan untuk diluluskan dalam sidang ini, termasuk seksyen 21 (2), atau ini satu perkara di mana Yang

Berhormat Timbalan Menteri tidak tahu dan tidak berani untuk jelaskan. *(Tepuk)*

Tuan Woon See Chin: Tuan Yang di-Pertua, berkaitan dengan penubuhan "Southern College", Kementerian Pendidikan sudah dengan dasarnya, dengan tulisan sudah meluluskan atau membenarkan Kolej Selatan ditubuhkan. Tetapi sebelum lesen diberikan kepada Kolej Selatan menjalankan pengajaran itu, perlulah Kolej Selatan mengadakan pengurusan, tenaga belajar dan juga bangunan-bangunan yang sesuai untuk menjalankan pendidikan.

Kita tidak benarkan bahawa satu institusi yang mengambil lebih pelajar-pelajar itu dijalankan di satu rumah atap, di satu bangunan yang bahaya. Ini kita ada bertanggungjawab untuk menjaga keselesaan dan keselamatan murid-murid. Dengan sebab itu, sekiranya Jawatankuasa yang bertanggungjawab menubuhkan Kolej Selatan itu sudah memenuhi kesemua yang diperlukan mengikut surat yang diberikan kepada mereka, Kolej Selatan itu akan dibenarkan untuk menjalankan pengajaran dan pembelajaran.

Berkaitan dengan pindaan Akta itu, Kementerian Pendidikan sedang dengan segeranya menyemak semua peruntukan dan kita cuba mengemukakan Akta baru itu di dalam Dewan yang mulia ini dan sama ada kita dapat mengemukakan di Dewan pada sesi ini, kita belum kenalpasti tetapi saya hendak meyakinkan semua rakyat di Malaysia ini bahawa mengikut Akta yang baru itu peruntukan Seksyen 21 (2) akan dimansuhkan.

CUKAI KE ATAS KENDERAAN

9. Tuan S. S. Subramaniam minta Menteri Kerjaraya menyatakan:

(a) adakah beliau sedar dengan pendapatan yang begitu tinggi yang diperolehi oleh Kerajaan

Pusat melalui sistem cukai di atas kenderaan-kenderaan yang berada di negara kita, peruntukan yang sedang diberi kepada pembinaan dan pembaikan jalan-jalan di negara kita masih tidak memuaskan; apakah tindakan yang akan diambil oleh pihak Kementeriannya untuk memperolehi lebih peruntukan untuk jalan-jalan pada tahun akan datang;

- (b) sebab apakah kita harus mengadakan sistem jalan-jalan yang dipunyai oleh Majlis-majlis Tempatan ataupun Negeri-negeri dan Persekutuan. Sebab apakah kita tidak boleh mengintegrasikan semua jalan-jalan yang berada di negara kita di bawah Persekutuan dan Majlis-majlis Tempatan ataupun Negeri-negeri dan Majlis Tempatan; dan
- (c) adakah beliau sedar dengan pensyarikatan Lebuhraya Utara-Selatan suatu punca hasil penting untuk Kerajaan membina jalan-jalan baru telah dihilangkan. Dengan keadaan ini adakah pihak Kementerian bercadang untuk mengkaji cara-cara lain untuk mendapat lebih peruntukan jalan-jalan yang baru yang kita masih perlu di negara kita.

Timbalan Menteri Kerjaraya (Dato' Alexander Yu Lung Lee): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, segala cukai ke atas kenderaan adalah merupakan sebahagian hasil negara yang dimasukkan di dalam tabung wang negara yang disatukan. Kelulusan Parlimen hendaklah diperolehi sebelum wang ini dapat dibelanjakan. Ini bermakna cukai yang dikenakan ke atas pemilik-pemilik kenderaan tidak boleh diguna-

kan secara langsung bagi membiayai pembinaan dan pembiayaan jalan-jalan raya di negara kita.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sebenarnya peruntukan untuk membina jalan raya baru, menyenggara dan menaikkan taraf jalan raya sedia ada disediakan di bawah Rancangan Lima Tahun Kerajaan berdasarkan kepada perancangan dan kajian Kementerian Kerjaraya yang telah dibuat terlebih dahulu. Peruntukan tahunan pula disediakan mengikut keperluan tahunan yang dipohon oleh Kementerian Kerjaraya berdasarkan kepada peruntukan 5 tahun yang telah diluluskan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Kerjaraya telah menyediakan peruntukan yang besar untuk projek pembangunan jalan raya di seluruh negara, iaitu sejumlah \$710.5 juta bagi tahun 1988, \$1,285 juta untuk tahun 1989 dan sebanyak \$1,270 juta bagi tahun 1990.

- (b) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, mengikut peruntukan Perlembagaan Malaysia sebahagian jalan-jalan diletak di bawah Kerajaan Negeri, sementara sebahagian lain di bawah Kerajaan Persekutuan. Bagi jalan-jalan di bawah Kerajaan Tempatan pula diletakkan di bawah Pihak Penguasa Tempatan di bawah Akta Kerajaan Tempatan 1976. Kementerian Kerjaraya memang sedar bahawa sistem jalan raya perlu diselaraskan dan Kementerian Kerjaraya sentiasa berhubung dengan Kerajaan-kerajaan Negeri supaya tidak berlaku pertindihan tugas.

(c) Sebagaimana Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum, adalah menjadi polisi Kerajaan untuk mempercepatkan pembinaan dan pembangunan jalan-jalan raya di negara kita pada masa ini. Oleh itu, Kerajaan memang berhasrat untuk menswastakan mana-mana jalan yang pada anggapan Kerajaan boleh mendatangkan keuntungan dari segi komersial. Dengan cara ini, Kerajaan berharap peruntukan yang dikhaskan untuk membina jalan-jalan utama ini dapat digunakan bagi membangun dan membina jalan raya yang lain terutamanya jalan-jalan di luar bandar. Dengan menswastakan setengah-setengah jalan utama ini, akan berlaku penjimatan perbelanjaan Kerajaan yang besar yang boleh digunakan untuk jalan raya lain yang juga penting untuk meningkatkan taraf hidup rakyat di negara ini. Dengan cara penswastakan ini juga Kerajaan dapat memastikan pembangunan sebahagian besar jalanraya keseluruhannya tanpa bergantung secara langsung kepada peruntukan Kerajaan yang terhad. Oleh itu, dengan terbinanya Lebuhraya Utara-Selatan secara penswastakan, Kerajaan telah dapat mengurangkan perbelanjaan bagi membina Lebuhraya tersebut kerana sebahagian besarnya akan dibiayai oleh pihak swasta. Penjimatan yang diperolehi ini akan digunakan untuk membina jalan raya baru atau menyelenggara serta menaikkan taraf jalan-jalan raya lain. Oleh itu, masalah kehilangan punca hasil tidak timbul dan ini telah dibuktikan dari jumlah peruntukan yang besar untuk pembangunan jalan yang diterima oleh Kementerian Kerjaraya bagi tahun-tahun

1988 sehingga 1990 sepertimana dinyatakan di atas. Walau bagaimanapun, Kementerian Kerjaraya akan berusaha untuk mendapatkan peruntukan yang lebih tinggi bagi projek-projek jalan raya di bawah Rancangan Malaysia Keenam.

Tuan S. S. Subramaniam: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin dapat tahu daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri sedar ada beberapa lain-lain negara yang menggunakan sistem di bawah mana mereka memperoleh 1% daripada cukai kenderaan dan juga cukai petroleum untuk pembangunan jalan-jalan dan dengan keadaan begitu mereka telah mempunyai satu sistem jalan yang amat berguna dan amat baik seperti di negara Amerika Syarikat. Oleh yang demikian, walaupun saya memahami dasar kita, sebab apakah pihak Kerajaan tidak boleh mengambil berat di atas cadangan-cadangan dan juga sistem-sistem yang telah digunakan oleh lain-lain negara untuk kita pun mendapatkan suatu jalan yang amat baik?

Yang kedua, saya ingin dapat tahu, walaupun hasrat Kerajaan untuk menswastakan jalan-jalan saya memahami, tetapi dalam sistem penswastakan Lebuhraya Utara-Selatan ini kita telah memberi di atas "silver plater" dengan izin, beberapa jalan-jalan dengan tolnya yang telahpun dibina oleh Kerajaan tetapi diserahkan kepada pihak Lebuhraya Utara-Selatan ini. Oleh yang demikian, bolehkah pihak Kerajaan membantu ataupun mengambil tindakan untuk mendapat balik daripada pihak Lebuhraya Utara-Selatan beberapa peratus pendapatan daripada mereka untuk kita gunakan bagi pembangunan jalan-jalan kita?

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan memang sedar ada negara-negara lain

mempunyai sistem yang berbeza dengan sistem kita, tetapi kita ada mengkaji dan kita tentukan bahawa sistem kita adalah yang lebih sesuai iaitu semua kutipan-kutipan yang kita dapat dari cukai kenderaan atau cukai petroleum ini disatukan dalam satu tabung wang negara.

Berkenaan soalan kedua, sistem penswastaan Lebuhraya Utara-Selatan ialah melepaskan satu pertimbangan yang mendalam dan juga ada tender-tender yang dikeluarkan oleh Kementerian dan selepas tender ini diberikan kepada pihak PLUS selepas perundingan dan perjanjian telah ditandatangani barulah jalan raya itu diswastakan dan sekiranya PLUS ini tidak berjalan dengan teratur dan syarat-syarat yang tertentu, kita boleh mengkaji tetapi kalau syarikat PLUS ini menjalankan tugas dengan lancar, saya rasa kita mesti ikut perjanjian yang ditandatangani.

Tuan Haji Hussein bin Haji Taib: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Berdasarkan kepada jawapan yang telah diberikan oleh Timbalan Menteri tadi, beberapa peruntukan besar telah diberi kepada Kerajaan untuk memperbaiki dan membina jalan-jalan baru di peringkat Persekutuan, Negeri dan sebagainya. Saya ingin tahu dari segi agihan peruntukan ini kepada Kerajaan-kerajaan Negeri, bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri menjelaskan negeri mana yang mendapat peruntukan tertinggi sekali dan apakah sebab-sebab atau kriteria-kriteria pemberian kepada negeri-negeri itu?

Yang kedua, adakah dipastikan oleh pihak Kementerian bahawa agihan kepada Kerajaan-kerajaan Negeri supaya memperbaiki jalan-jalan Persekutuan ini benar-benar dilakukan, dilaksanakan untuk tujuan pembinaan jalan Persekutuan, tidak untuk memperbaiki jalan di bawah Kerajaan Negeri.

Yang ketiga, apakah Kementerian menimbang ataupun bercadang untuk mengambil lebih banyak lagi jalan-jalan Negeri dinaikkan kepada jalan Persekutuan terutamanya jalan yang baik-baik untuk maintenance dan sebagainya?

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan Persekutuan menetapkan peruntukan tahunan kepada Kerajaan Negeri-negeri untuk tujuan penyelenggaraan jalan dan untuk pembangunan jalan-jalan negeri Kerajaan Negeri perlu menggunakan peruntukan sendiri atau mendapatkan pinjaman dari Kerajaan Persekutuan untuk tujuan pembangunan.

Berapa banyakkah diagihkan kepada tiap-tiap negeri, ini bergantung kepada satu kadar yang ditentukan oleh Majlis Kewangan Negara, iaitu purata berapa banyak pada sekilometer. Saya ada angka-angka yang boleh disebutkan: contohnya, Johor—jalan yang mencapai mutu minima adalah 10,857 kilometer dan peruntukan per batu ialah \$1,568 dan Kedah ada 10,564 kilometer dan peruntukan per batu ialah \$1,991. Ini termasuk semua negeri dan jumlah peruntukan kepada Kerajaan-kerajaan Negeri pada tahun 1988 ialah \$245,133,295.

PASPORT MALAYSIA DI-TARIK BALIK—JUMLAH

10. Tuan Fung Ket Wing minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

- (a) jumlah passport-pasport Malaysia yang ditarik balik daripada rakyat yang melawat Negeri China secara haram; dan
- (b) disebabkan Kerajaan telah pun melonggarkan syarat-syarat untuk melawat negeri China, sama ada Kerajaan akan menimbang untuk mengeluarkan semula passport kepada

mereka yang terlibat di (a) atas ini disebabkan mereka sudahpun melebihi umur 55 tahun; jika tidak, mengapa.

Timbalan Menteri Luar Negeri (Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan): Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya menjawab bagi pihak Kementerian Dalam Negeri. Jawapan adalah seperti berikut:

- (a) Jumlah passport Malaysia yang ditarik balik daripada rakyat yang melawat Negeri China tanpa kebenaran dari tahun 1984 hingga Oktober 1989 adalah sebanyak 1,438 buah.
- (b) Bagi mereka ini, Kerajaan tidak dapat menimbang untuk mengembalikan semula passport mereka kerana mereka telah melanggar syarat-syarat yang telah ditetapkan oleh Kerajaan. Walaupun Kerajaan telah melonggarkan syarat-syarat untuk melawat ke negeri China, Kerajaan masih tidak membenarkan rakyatnya melawat tanpa memohon izin terlebih dahulu.

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri sama ada beliau mempunyai angka tentang bilangan rakyat Malaysia yang telah membuat rayuan kepada Yang Berhormat Menteri yang berkenaan terhadap tindakan yang telah diambil oleh Kerajaan untuk menarik balik passport mereka dan saya juga ingin mendapat tahu sama ada Kerajaan dapat memberi jaminan bahawa setiap rayuan yang dibuat akan diberikan pertimbangan yang adil.

Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan: Tuan Yang di-Pertua, angka tepat jumlah bilangan yang membuat rayuan untuk membuat semula passport tidak ada pada saya. Kedua, Kerajaan sedia menimbang semua permohonan untuk mendapat passport

dan sekiranya mereka layak untuk mendapatkan passport saya percaya Kerajaan tidak keberatan untuk mengeluarkan passport untuk mereka.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Masa sudah cukup.

(Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 3 dan 11 hingga 24 adalah diberi di bawah ini).

FELDA—PEMBUKAAN RANCANGAN TANAH

3. Tuan Ghazali bin Ahmad meminta Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah menyatakan:

- (a) berapa banyak rancangan kawasan tanah FELDA yang akan dibuka pada tahun ini dan tahun hadapan dan berapa ramai peneroka-peneroka tersebut dapat dimasuki;
- (b) sudah berapakah peneroka-peneroka yang telah dapat hakmilik mereka di kawasan FELDA terutamanya di negeri Kedah.

Timbalan Menteri Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah (Dato' Haji Mohd. Khalid bin Mohd. Yunus):

- (a) Bagi tahun 1989 (sehingga bulan September) FELDA telah membuka tanah seluas 35,999.4 hektar manakala 35,000 hektar lagi dijangka akan dibuka bagi tahun 1990. Bagi tahun 1989 (sehingga bulan September) seramai 3,886 peneroka telah ditempatkan.
- (b) Sehingga akhir September 1989, seramai 9,035 peneroka di 46 rancangan tanah FELDA telah mendapat hakmilik tanah. Daripada jumlah tersebut, 837 peneroka adalah dari rancangan tanah FELDA di Negeri Kedah.

JALAN RAYA LUAR BANDAR—PEMBINAAN

11. Tuan Thomas Salang Siden minta Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar, menyatakan sama ada Kementerian beliau sedar bahawa kebanyakan cadangan pembinaan jalan-jalan raya luar bandar tidak dapat diluluskan kerana kekurangan wang peruntukan. Kedua kerana keengganan pihak yang berkuasa yang mana mereka hanya tinggal di bandar sahaja dan tidak mahu mengetahui kesedihan rakyat yang tinggal di kampung-kampung dan di rumah panjang dan peruntukan yang dibahagi-bahagikan oleh Kementerian ini hanya digunakan di sekitar bandar sahaja khasnya di Negeri Sarawak.

Timbalan Menteri Pembangunan Negara dan Luar Bandar (Dato' Mohd. Tajol Rosli bin Mohd. Ghazali): Kementerian ini memang sedar bahawa tidak semua cadangan pembinaan jalan-jalan luar bandar dapat diluluskan dengan sekaligus. Ini adalah disebabkan konstrain kewangan dan peruntukan. Tetapi adalah tidak benar jika dikatakan bahawa cadangan jalan-jalan luar bandar yang tidak ditimbangkan itu adalah kerana Kerajaan tidak memahami kehidupan rakyat di luar bandar atau peruntukan yang dibahagi-bahagikan oleh Kementerian ini digunakan disekitar bandar sahaja.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, selain dari peruntukan yang dapat disediakan oleh Kerajaan bagi projek-projek pembangunan adalah terhad bagi tiap-tiap tahun, pengiraan teknikal dan lain-lain juga diambil kira dalam meluluskan projek.

BUAH-BUAHAN TEMPATAN— PENGELUARAN

12. Tuan Lau Dak Kee minta Menteri Pertanian menyatakan langkah-langkah yang berkesan untuk menasihatkan keluasan yang patut

ditanam oleh petani-petani buah-buahan tempatan supaya pengeluaran tidak berlebihan luang-luang pasaran eksport mengikut kehendak dan musim sesuatu negara, dan cara-cara untuk mempertingkatkan pengeluaran yang bermutu tinggi dan mengurangkan kos supaya buah-buahan tempatan lebih bersaing dengan negara-negara lain.

Timbalan Menteri Pertanian (Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed): Adalah menjadi perkara biasa pengeluaran buah-buahan mengalami keadaan berkurangan ataupun berlebihan di dalam satu-satu masa atau musim. Ini adalah kerana terdapat faktor-faktor yang di luar kawalan manusia seperti cuaca. Oleh itu, kadang-kadang terdapat lebih bekalan di pasaran dan akibatnya harga akan jatuh.

Satu perancangan yang menyeluruh dan berkesan mungkin sedikit sebanyak boleh mengatasi masalah ini. Untuk pasaran eksport, maklumat-maklumat yang lengkap dan kemaskini harus diperolehi berhubung dengan kehendak dan keperluan pasaran.

Terlebih dahulu, kita harus menentukan apakah jenis buah-buahan yang perlu dieksport. Ini bergantung dimanakah kekuatan yang kita ada bagi satu jenis buah-buahan itu berbanding dengan negara-negara pesaing. Hingga kini, kita telah mengenalpasti buah-buahan seperti belimbing, betik eksotika, pisang emas, manggis dan mangga mempunyai potensi yang baik untuk ditonjolkan di pasaran antarabangsa seperti Singapura, Jepun dan Eropah.

Untuk mempertingkatkan pengeluaran yang bermutu tinggi, tanaman jenis buah-buahan seharusnya ditanam mengikut kesesuaian tanah dan kawasan "agro ecological" yang telah dikenalpasti. Ini dapat menjamin segala potensi biologi buah-buahan tersebut dapat dieksploitasi dengan sepenuhnya.

Penanam-penanam/petani-petani disyorkan menggunakan teknologi yang telah dikenalpasti kemampuannya, dan mereka ini juga harus disedarkan bahawa tanaman buah-buahan boleh mendatangkan keuntungan yang lumayan jika perancangan pengeluaran dibuat berdasarkan keperluan dan kehendak pasaran.

Selain daripada itu, MARDI juga memperkenalkan bahan-bahan tanaman yang bermutu tinggi yang boleh mengurangkan kos pengeluaran.

Jika perusahaan tanaman buah-buahan ingin dimajukan secara komersial, sistem penanaman secara kecil-kecilan dan bertaburan sekarang perlu diubah. Pembangunan tanah secara mini estet, boleh digunakan di dalam pembangunan dan penanaman buah-buahan.

Jika dibandingkan kos pengeluaran dengan negara jiran (Thailand), kos pengeluaran kita adalah relatif lebih tinggi. Ini disebabkan upah di negara ini adalah lebih mahal. Penyelidikan sedang dijalankan untuk mengurangkan kos pengeluaran ini. Satu daripada caranya ialah dengan menggunakan sistem tanaman padat (high density planting). Ini akan dapat menambah pengeluaran seunit kawasan, di samping memudahkan pengurusan dan pengendalian di ladang. Ini dapat mengurangkan kos buruh.

Di samping itu, penyelidikan sedang giat dijalankan untuk membolehkan buah-buahan kita dieksport melalui laut. Ini akan dapat mengurangkan kos pengangkutan dengan banyaknya. Hingga kini, belimbing boleh dieksport melalui pengangkutan laut tanpa menjejaskan kualiti buah bila sampai ke negara destinasi.

LESEN TEKSI KEPADA SYARIKAT

13. Tuan Haji Ibrahim bin Ali minta Menteri Perusahaan Awam menyatakan sebab-sebab kenapa permit teksi tidak dikeluarkan kepada individu. Apakah Kerajaan tidak sedar bahawa keputusan ini boleh menghalang pemohon-pemohon yang berkehendakkan permit teksi yang patut dipertimbangkan tetapi tidak mampu menubuhkan dan mengendalikan sesebuah syarikat.

Timbalan Menteri Perusahaan Awam (Tuan Haji Daud bin Dato' Haji Taha): Dasar untuk memberi lesen-lesen teksi-teksi kepada syarikat-syarikat hanyalah ditetapkan bagi kawasan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur, Petaling Jaya dan Shah Alam. Bagi kawasan-kawasan lain lesen-lesen teksi masih dikeluarkan kepada individu. Pemberian lesen-lesen teksi kepada syarikat-syarikat adalah bertujuan untuk mempertingkatkan perkhidmatan teksi di negara ini iaitu dengan cara mewujudkan pengusaha-pengusaha teksi yang mempunyai modal yang cukup untuk membeli dan menyelenggara kenderaan serta berupaya mengendalikan operasi teksi dengan lebih bertanggungjawab. Ini adalah kerana di masa lalu terdapat sebilangan daripada pemegang-pemegang lesen perseorangan yang tidak berupaya untuk menyelenggarakan teksi-teksi mereka dengan baik. Ia juga bertujuan untuk memudahkan pihak-pihak berkuasa mengesan, mengawal dan mengambil tindakan-tindakan yang sewajarnya seperti di dalam kes-kes penguatkuasaan biasa dan sebagainya. Pihak berkuasa hanya perlu berhubung dengan beberapa buah syarikat dan tidak dengan beribu-ribu pemegang lesen perseorangan sepertimana yang dilaksanakan di masa lalu.

Kementerian ini sedar ada orang-orang perseorangan yang mampu dan berpengalaman di dalam bidang perusahaan teks. Mereka boleh menyertai syarikat-syarikat yang diluluskan lesen sebagai pemegang-pemegang saham atau pemandu atau kedua-duanya sekali.

ASEAN—PENCAPAIAN KERJASAMA

14. Tuan Haji Abdul Razak bin Haji Abu Samah minta Menteri Luar Negeri menyatakan apakah keputusan yang diambil di dalam Mesyuarat 2 hari Menteri-Menteri ASEAN yang diadakan baru-baru ini mengenai sumber baru dari segi ekonomi sama ada di dalam lapangan perdagangan, teknologi dan juga pertanian di dalam ASEAN.

Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan: Soalan yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat ini agak kurang jelas. Saya membuat anggapan bahawa mesyuarat yang dimaksudkan oleh Ahli Yang Berhormat ini ialah Mesyuarat Tahunan Menteri-Menteri Luar ASEAN yang ke 22 yang diadakan pada 3-4 Julai 1989 di Bandar Seri Begawan. Di dalam mesyuarat ini, Menteri-Menteri Luar telah mengkaji secara menyeluruh pencapaian-pencapaian kerjasama ASEAN, sama ada di kalangan negara-negara ASEAN ataupun dengan rakan-rakan negara dailog iaitu Australia, Jepun, New Zealand, Amerika Syarikat, Canada dan EEC di mana ASEAN mempunyai hubungan kerjasama yang rapat sama ada dalam bidang perdagangan, teknologi dan pertanian ASEAN senantiasa menyambut baik cadangan-cadangan baru yang dikemukakan oleh rakan-rakan dailog untuk dibincangkan bersama untuk memupuk kerjasama yang lebih erat demi kepentingan dan kemajuan bersama.

IMBANGAN PERDAGANGAN

15. Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan:

- (a) imbalan Perdagangan Negara. Adakah ianya menguntungkan atau merugikan negara. Kiranya merugikan apakah langkah-langkah untuk mengatasinya;
- (b) apakah bentuk-bentuk perdagangan yang memberi keuntungan kepada imbalan perdagangan negara; dan
- (c) senaraikan negara-negara yang banyak membuat dagangan dengan negara kita.

29-11-89.

9. Tuan Liew Ah Kim minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan apakah imbalan perdagangan (trade balance) negara bagi tahun 1987, 1988 dan sehingga September 1989 dan sejauh manakah ianya menjejaskan ekonomi kita dan perimbangan akaun bayaran (balance of payment accounts).

Dato' Kok Wee Kiat: Saya pohon izin untuk menjawab soalan ini bersama dengan soalan yang dikemukakan oleh Yang Berhormat dari Seputih yang dijadualkan pada 29hb November, 1989 kerana kedua-dua soalan ini didapati memerlukan jawapan yang sama.

Imbalan perdagangan yang menguntungkan merupakan keadaan di mana eksport melebihi import dan yang merugikan di mana import melebihi eksport. Pada masa ini dan tiga tahun kebelakangan ini imbalan perdagangan kita menguntungkan kerana eksport melebihi import.

TUNTUTAN FILIPINA KE ATAS SABAH

16. Tuan Madatang Morejal minta Menteri Luar Negeri menyatakan perkembangan terakhir terhadap tuntutan Filipina ke atas Sabah. Apakah langkah-langkah Kerajaan untuk mencari penyelesaian muktamad terhadap masalah tersebut.

Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan: Hingga masa ini tidak terdapat tanda-tanda bahawa Filipina telah sedia untuk menggugurkan tuntutan mereka ke atas Sabah. Ini adalah disebabkan Rang Undang-Undang yang mempunyai kesan, di antara lain, menggugurkan tuntutan tersebut masih belum diluluskan oleh Pihak Senat Filipina. Adalah jelas bahawa ini merupakan masalah dalam negeri Filipina sendiri, dan ia perlu diselesaikan oleh pihak mereka sendiri tanpa campurtangan dari luar.

SISTEM PENGURUSAN HUTAN

17. Tuan Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan minta Menteri Perusahaan Utama menyatakan apakah langkah yang sedang dan akan diambil oleh Kementerian mengenai prasangka dan tidak puas hati negara-negara lain mengenai konsep perhutanan di negara kita. Adakah mereka menandatangani apa-apa perjanjian mengenai "reforestation". Adakah kita membiar negara-negara yang tidak ada kena mengena mengambil tahu masalah perkayuan negara dan apakah motif mereka.

Timbalan Menteri Perusahaan Utama (Dato' Alias bin Md. Ali): Kementerian saya sentiasa mengawasi aktiviti-aktiviti yang dijalankan oleh pihak-pihak tertentu di luar negeri yang melemparkan prasangka yang buruk mengenai sistem pengurusan hutan di negara-negara kayu tropika.

Kumpulan-kumpulan pencinta alam dan organisasi-organisasi bukan Kerajaan (NGO's) telah mendakwa bahawa kenaikan dalam suhu dunia (global warming) serta perubahan cuaca dunia adalah terutamanya berpunca dari penebangan hutan-hutan tropika. Mereka seterusnya mendesak pihak-pihak berkuasa tempatan dan masyarakat dunia untuk menyelamatkan hutan hujan tropika melalui penyekatan atau pengharaman ke atas penggunaan dan pengimportan kayu kayan tropika.

Sebenarnya sebahagian besar punca pencemaran alam atau peningkatan suhu dunia adalah dari pembakaran bahanapi fosil oleh kenderaan dan industri yang lebih tertumpu di negara perindustrian disertai pula dengan pembuangan bahan toksik dan beracun yang berlebihan. Penebangan hutan tropika bukanlah penyebab utama masalah alam sekitar. Oleh itu, Kerajaan yakin ada motif lain di sebalik tindakan yang diambil oleh pihak berkuasa dalam beberapa buah negara terutamanya di Eropah dan Australia untuk menghalang perdagangan kayu keras tropika. Adalah dipercayai mereka ini telah dihasut oleh pengusaha-pengusaha kayu lembut (temperate-wood) yang mendapati perusahaan mereka terancam akibat saingan yang kuat dari kayu keras tropika.

Dalam menghadapi kempen-kempen ini, Kerajaan telah, sedang dan akan terus mengambil langkah-langkah bagi membetulkan prasangka dan menyedarkan masyarakat dunia mengenai sistem pengurusan hutan yang diamalkan di negara ini. Ke arah itu, Kerajaan di peringkat dalam negeri, telah mengamalkan dan terus berusaha meningkatkan pengurusan hutan secara penghasilan berkekalan (sustained yield management) di samping berusaha memastikan peraturan tertentu seperti sistem tebangan memilih, penentuan arah

tebangan (directional feeling), pembinaan jalan pembalakan dan larangan pembalakan di kawasan berdekatan punca air dipatuhi oleh pengusaha-pengusaha balak untuk melindungi sumber-sumber hutan dan hidupan liar. Kerja-kerja inventori dan rawatan pemulihan ke atas kawasan-kawasan hutan yang ditebang juga akan terus ditingkatkan. Di peringkat antarabangsa berbagai bentuk penerangan seperti penerbitan dan penyebaran filem, buku dan risalah telah dibuat untuk menjelaskan sistem pengurusan hutan yang baik di negara ini. Missi-missi khusus juga telah dihantar keluar negeri untuk membetulkan tanggapan masyarakat luar mengenai isu ini. Bagi tujuan ini, satu rombongan daripada Pertubuhan Antarabangsa Kayu-kayan Tropika (ITTO) akan mengadakan lawatan ke Malaysia pada 26 November-9 Disember 1989 untuk melihat sendiri sistem pengurusan hutan di negeri Sarawak. Malaysia juga bersama-sama dengan negara anggota ASEAN telah mengambil pendekatan bersama untuk mengatasi kempen anti kayu tropika.

Mengenai penghutan semula (reforestation), Perjanjian Kayu-kayan Tropika Antarabangsa ada menyediakan peruntukan yang menggalakkan negara-negara ahli untuk melaksanakan rancangan penghutan semula. Di samping itu dalam menyatakan pendirian mengenai isu alam sekitar di forum-forum antarabangsa, Malaysia sentiasa menekankan bahawa tanggungjawab memelihara alam sekitar dunia adalah satu tanggungjawab masyarakat dunia dan telah menggesa negara-negara dunia khususnya negara-negara maju untuk mengambil langkah-langkah bagi memperbaiki alam sekitar di negara mereka dan juga menghutankan semula kawasan-kawasan yang telah ditebang pada masa yang lampau. Ke arah memelihara alam sekitar, adalah menjadi harapan negara ini agar

Deklarasi Langkawi mengenai alam sekitar diterima dan dilaksanakan oleh seluruh negara di dunia.

SISWAZAH MENGANGGUR

18. Tuan M. G. Pandithan minta Perdana Menteri jumlah-jumlah siswazah yang masih menganggur di negara kita sehingga bulan Jun 1989. Apakah langkah-langkah yang telah diambil oleh Kerajaan untuk membantu para siswazah yang menganggur untuk mendapatkan pekerjaan. Sejauh mana berjayanya "Skim Kerja Sementara" menyerap siswazah yang menganggur.

28-11-89.

22. Tuan Douglas Uggah Embas minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) jumlah bilangan graduan yang menganggur dalam negara sehingga 30hb September, 1989; dan
- (b) apakah rancangan jangka panjang untuk menentukan masalah graduan menganggur ini dikurangkan.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Raja Dato' Ariffin bin Raja Sulaiman): Saya mohon izin untuk menjawab soalan ini bersama-sama dengan soalan daripada Ahli Yang Berhormat dari Betong yang dijadualkan dijawab pada 28-11-1989.

Bilangan siswazah yang telah mendaftar dengan Jabatan Perkhidmatan Awam sehingga 30-9-1989 adalah seramai 16,439 orang. Manakala jumlah siswazah yang telah berdaftar dengan Jabatan Tenaga Rakyat dan masih aktif mencari kerja sehingga akhir Ogos 1989 ialah seramai 9,523 orang.

Langkah-langkah yang telah diambil oleh Kerajaan untuk membantu para siswazah yang menganggur untuk mendapatkan pekerjaan adalah seperti berikut:

- (i) Skim Khidmat Sambilan (SKS);
- (ii) Skim Latihan Khas; dan
- (iii) Skim Latihan Kemahiran.

Jabatan Tenaga Rakyat juga melaksanakan Rancangan Perkhidmatan Penempatan Pekerjaan. Melalui rancangan ini bilangan siswazah ditempatkan ke dalam pelbagai pekerjaan melalui Biro Pekerjaan Ikhtisas telah meningkat iaitu dari 407 siswazah dalam tahun 1987 kepada 677 siswazah dalam tahun 1988. Dalam tahun 1989, sehingga bulan Ogos 438 siswazah berdaftar telah ditempatkan.

Mengenai Skim Khidmat Sambilan (SKS), Skim-skim ini bukan bertujuan untuk menyerap siswazah menganggur tetapi untuk memberi latihan dan pengalaman bekerja secara sambilan dalam Sektor Awam kepada siswazah. Dengan latihan dan pengalaman yang diterima adalah diharapkan siswazah berkenaan boleh memohon pekerjaan tetap sama ada di Sektor Awam atau Swasta.

PEMBANGUNAN PERINDUSTRIAN BAGI PELABUR ASING

19. Tuan Ong Tee Keat minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan setakat mana Kementerian beliau dapat menyelaras dengan Kerajaan-kerajaan Negeri dalam usaha untuk mengatasi masalah kekurangan tanah untuk pelabur-pelabur asing. Apakah rintangan yang sebenar dan apa penawarnya.

Dato' Kok Wee Kiat: Kementerian Perdagangan dan Perindustrian telah difahamkan bahawa secara keseluruhannya pada masa ini tidak ada masalah kekurangan tanah bagi pem-

bangunan perindustrian, walaupun setengah-setengah Negeri telah mengumumkan bahawa tapak-tapak perindustrian yang ada telah habis dijual. Untuk memenuhi permintaan bagi tanah-tanah perindustrian tindakan sedang giat diambil untuk membangun kawasan-kawasan perindustrian yang baru. Sehingga 31hb Disember, 1988, sebanyak 110 kawasan-kawasan perindustrian yang baru seluas 15,142 hektar kesemuanya adalah dalam rancangan untuk dimajukan oleh Perbadanan-perbadanan Ekonomi Negeri. Dari ini seluas 9,452 hektar telah dibangunkan dan 6,870 hektar daripadanya telah dijual. Ini bermakna, masih terdapat 2,582 hektar tanah perindustrian yang telah siap yang masih belum lagi dijual.

Di samping itu, beberapa Kerajaan Negeri juga sedang berusaha untuk menggalakkan kilang-kilang yang sedia ada supaya berpindah (relocate) daripada kawasan-kawasan perindustrian yang begitu sesak ke kawasan-kawasan yang kurang sesak. Langkah sedemikian bukan sahaja dapat mengatasi kesesakan tetapi akan juga dapat memastikan pembangunan tapak-tapak kilang yang lebih teratur.

Pelabur-pelabur yang menghadapi masalah tanah, adalah dinasihatkan supaya merujuk perkara ini kepada Pusat Penyelarasan Pelaburan di peringkat Negeri agar dapat disiasat dan diberi bantuan. Pelabur-pelabur juga boleh melaporkan masalah yang mereka hadapi kepada "Pusat Rujukan" yang telah didirikan di Kementerian Perdagangan dan Perindustrian, untuk tindakan selanjutnya bagi mencari penyelesaian.

ASRAMA DESA—PEMBINAAN

20. Dato' Dr Affifudin bin Haji Omar minta Menteri Pendidikan menyatakan apakah konsep di belakang projek asrama desa; banyak manakah yang

dirancang untuk membina di seluruh negara dan setakat ini berapakah bilangan yang telah dibina.

Tuan Woon See Chin: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pembinaan Asrama Desa adalah berdasarkan kepada konsep memberi kemudahan pembelajaran serta tempat tinggal, khususnya kepada:

- (i) pelajar-pelajar luar bandar yang menetap di kawasan-kawasan terpencil;
- (ii) pelajar-pelajar yang menghadapi masalah pengangkutan;
- (iii) pelajar-pelajar dari keluarga bertaraf sosio-ekonomi di bawah paras kemiskinan.

Dengan adanya kemudahan asrama ini murid-murid dapat hadir ke sekolah sepenuh masa dan dapat menumpukan perhatian terhadap pelajaran tanpa banyak gangguan. Di samping itu secara tidak langsung mereka dapat hidup dalam suasana yang lebih teratur dari segi tempat tinggal, kemudahan untuk belajar, makanan dan kebersihan. Dalam jangka panjang, kemudahan-kemudahan ini membantu mengurangkan keciciran murid-murid luar bandar.

Setakat ini Kementerian telah mendirikan sebanyak 38 buah Asrama Desa di Sekolah Menengah dan 2 buah di Sekolah Rendah. Sejumlah 54 buah lagi Asrama Desa di Sekolah Menengah dan 28 buah di Sekolah Rendah adalah dalam proses pembinaan. Adalah dijangkakan sejumlah 27 buah lagi projek tambahan akan diberi peruntukan pada tahun ini.

ROMPAKAN DI LAUT

21. Dr Abdul Hadi bin Derani minta Menteri Pertahanan menyatakan kes-kes rompak di laut serta langkah-langkah dan operasi yang telah dijalankan oleh Tentera Laut DiRaja Malaysia (TLDM) dalam tahun 1988

dan 1989 bagi mencegah kegiatan lanun-lanun di perairan kebangsaan dan juga di Zon Ekonomi Eksklusif (ZEE) Malaysia dan sama ada operasi-operasi ini berkesan bagi melindungi nelayan-nelayan dan perkapalan di perairan tersebut.

Timbalan Menteri Pertahanan (Dato' Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha): Kawasan yang menjadi tumpuan bagi kes-kes seumpama ini mengikut keutamaan adalah di Bahagian Tawau, Sandakan dan Kudat. Mengikut statistik bagi tahun 1987, 1988 dan 1989, 22 kes melanun dan rompakan telah dilaporkan yang melibatkan kerugian harta benda bernilai seperti bot, pukat, hasil tangkapan dan sebagainya. Senjata yang digunakan oleh lanun-lanun ini adalah jenis M16, M203, pelancar roket, pistol dan parang.

Bagi membenteras kegiatan lanun, TLDM telah mengadakan operasi khusus yang bergelar Ops Perisai Laut dan Ops Benteras. Operasi ini mempunyai kawasan tanggungjawab di Perairan Pantai Timur Sabah. Peranan utama yang dimainkan oleh TLDM di dalam operasi ini adalah lebih kepada membantu pasukan Polis Marin untuk mengawasi Perairan Wilayah Malaysia bagi mencegah serta membanteras sebarang kemungkinan kejadian pencekungan, rompakan dan perlanungan.

Kehadiran kapal-kapal TLDM telah memberi kesan yang positif di mana kawasan berkenaan adalah terkawal walaupun bot-bot yang digunakan oleh lanun berkemampuan bergerak pantas di dalam kawasan air cetek berbanding dengan bot-bot TLDM, Polis, Perikanan dan Kastam.

Bagi perairan Zon Ekonomi Eksklusif (ZEE) pula aktiviti perlanungan amatlah berkurangan. Walau bagaimanapun operasi-operasi yang sedia ada iaitu Ops Cabut II dapat membuat peninjauan ke atas aktiviti seumpama ini.

Pada keseluruhannya operasi-operasi yang dijalankan bagi melindungi nelayan-nelayan dan perkapalan di perairan Malaysia adalah terkawal.

UNIT BERKUDA DEWAN BANDARAYA KUALA LUMPUR—PENYELENGGARAAN

22. Tuan Haji Mohd Sharif bin Jajang minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) berapakah bilangan kuda yang telah dibeli oleh Dewan Bandaraya Kuala Lumpur (DBKL), berapakah jumlah harga kuda yang dibeli, berapakah perbelanjaan penyaraan termasuk makan, rawatan dan lain-lain setiap bulan;
- (b) apakah sebenarnya tugas pasukan berkuda DBKL dan sejauh manakah keberkesanan pasukan tersebut menjalankan rondaan dan penguatkuasaan.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Drs Suleiman bin Mohamed): Unit Berkuda Dewan Bandaraya Kuala Lumpur mempunyai 24 ekor kuda kesemuanya. Kos di peringkat awal penubuhan Unit ini adalah berjumlah \$551,999.00 iaitu kos bagi membiayai pembelian kuda, peralatan, latihan awal, penyelenggaraan dan sebagainya. Manakala kos bagi tujuan makanan, perubatan dan penyenggaraan untuk seekor kuda pada masa ini ialah \$250.00 sebulan. Pada keseluruhannya perbelanjaan makanan, perubatan dan perbelanjaan unit Berkuda ini ialah kira-kira \$7,000.00 sebulan.

Tugas-tugas yang dijalankan oleh Unit Berkuda ini ialah:

- (i) Meronda keseluruhan kawasan Taman Tasik Perdana, Taman Tasik Titiwangsa, Taman Tasik Permaisuri, Taman Bukit Kiara dan lain-lain taman awam.

- (ii) Menjaga dan mengawasi kemudahan-kemudahan awam yang disediakan di kawasan taman dan memberi khidmat nasihat kepada pengunjung-pengunjung taman.
- (iii) Membuat kawalan pertunjukan perhimpunan atau acara tertentu yang diadakan dalam kawasan taman.
- (iv) Mengambil bahagian dalam perbarisan di upacara-upacara rasmi.
- (v) Mengadakan pertunjukan-pertunjukan berkuda seperti "musical ride", jumping, tent pagging dan sebagainya.

Ringkasnya, setelah lebih kurang satu (1) tahun peronda-peronda Unit Berkuda ini meronda di kawasan-kawasan taman, didapati ianya telah menunjukkan peranan yang berkesan. Di antara kesan yang telah dapat ditunjukkan ialah:

- (i) Seekor kuda dapat menanggung tugas 10 orang anggota penguatkuasa yang menjalankan tugas secara berjalan kaki.
- (ii) Dapat mengekalkan tahap semula jadi di dalam kawasan taman di mana rondaan bersama kuda ini tidak bising dan tidak mencemarkan udara berbanding dengan penggunaan motosikal.
- (iii) Rondaan Unit Berkuda adalah merangkumi kawasan-kawasan curam dan tersembunyi di dalam kawasan taman.
- (iv) Merupakan satu daya tarikan kepada pengunjung-pengunjung taman dan pada ketika pertunjukan berkuda diadakan.

PENYAKIT AIDS

23. Tuan Nurnikman bin Abdullah minta Menteri Kesihatan menyatakan hingga hari ini berapa orangkah rakyat Malaysia yang mengidap atau membawa kuman penyakit AIDS dikesan di Malaysia. Berapa orangkah dari mereka telah mati akibat penyakit AIDS itu. Adakah Kerajaan mempunyai maklumat tentang rakyat Malaysia mengidap AIDS di luar negeri. Adakah Kerajaan bercadang hendak menyekat mereka yang hendak pulang semula ke tanah air.

Timbalan Menteri Kesihatan (Tuan Mohamed Farid bin Ariffin): Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, soalan ini telah pun dijawab pada 16-10-1989 kepada soalan mulut oleh Ahli Yang Berhormat Tuan Haji Abdul Rahman Bakar dari Marang.

RANCANGAN DUNIA JAM 10

24. Tuan Haji Mohamed bin Haji Isa minta Menteri Penerangan menyatakan adakah pihak Kementerian sedar bahawa siaran "BERITA JAM 10" selalunya tidak tepat pada jam 10 mengikut waktu yang ditetapkan. Oleh itu diminta supaya "Berita Jam 10" ini diubah kepada "BERITA LUAR NEGERI" supaya peminat-peminat rancangan tidak merasa pelik. Selain dari itu, tidaklah pihak Kementerian sedar bahawa iklan-iklan semasa Berita disiarkan terlalu panjang dan menjemukan.

Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan (Dato' Haji Dusuki bin Haji Ahmad): RTM sedar tentang perkara tersebut dan telah pun mengambil tindakan supaya rancangan "Dunia Jam 10" disiarkan tepat pada masanya, seperti juga berita-berita lain.

Mengenai perubahan nama "Berita Jam 10" kepada "Berita Luar Negeri", saya ingin menjelaskan bahawa RTM

tidak mempunyai rancangan "Berita Jam 10" tetapi "Dunia Jam 10". Kita merasakan nama ini sudah sesuai dan tepat dan tidak memerlukan apa-apa perubahan setakat ini.

Merujuk kepada iklan-iklan, ianya merupakan satu sumber hasil kepada Kerajaan khususnya kepada RTM. Hasil tersebut membolehkan RTM menampung sebahagian daripada kos perkhidmatan penyiaran dan mencapai matlamat "Self-Sufficiency" dari segi kewangan. Iklan-iklan yang disiarkan dalam program-program RTM termasuk "Dunia Jam 10", tidak banyak berbanding dengan iklan-iklan yang disiarkan oleh badan-badan penyiaran antarabangsa bagi sesuatu program.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN 1990

Bacaan Kali Yang Kedua

DAN

USUL

ANGGARAN PEMBANGUNAN 1990

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula perbincangan yang ditangguhkan atas masalah, "Bahawa Rang Undang-undang Perbekalan 1990 dibacakan kali yang kedua sekarang" dan "Bahawa Usul yang berikut ini dirujuk kepada Jawatankuasa sebuah-buah Majlis:

Bahawa Dewan ini, mengikut Seksyen 4 (3) Akta Kumpulanwang Pembangunan 1966, membuat ketetapan iaitu satu jumlah wang sebanyak tidak lebih dari \$9,257,427,310 dibelanjakan daripada Kumpulanwang Pembangunan bagi tahun 1990, dan bagi

tujuan-tujuan dan butiran-butiran perbelanjaan pembangunan yang dinyatakan di bawah Maksud Pembangunan atau ("P") dalam senarai Belanjawan Persekutuan, 1990 yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 27 tahun 1989, adalah diuntukkan di bawah maksud-maksud yang berkenaan jumlah-jumlah yang setentang dengan butiran-butiran itu di ruangan lapan dan sembilan senarai tersebut".
(10hb November, 1989)

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Dijemput Kementerian Pertahanan untuk memulakan jawapan.

3.35 ptg.

Timbalan Menteri Pertahanan (Dato' Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya mengambil kesempatan di Dewan yang mulia ini untuk mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah sama-sama mengambil bahagian di dalam perbahasan Belanjawan 1990 yang telah berlangsung semenjak 30hb Oktober, 1989 yang lalu, khasnya Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberi perhatian kepada Kementerian Pertahanan.

Ahli Yang Berhormat dari Kuala Terengganu telah membangkitkan soal bekalan daging beku yang diimport untuk kegunaan Anggota Tentera di mana beliau mendakwa bahawa daging yang dibekalkan itu tidak bermutu kerana ianya sudah lama iaitu lebih dari 5 tahun. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Pertahanan sebenar-benarnya tidak mengimport daging bagi keperluan Angkatan Tentera. Semua daging untuk Angkatan Tentera diperolehi melalui kontrak yang diikat dengan kontraktor tempatan. Kementerian Pertahanan hanya menerima bekalan daging yang memenuhi spesifikasi yang

ditetapkan. Pada masa ini terdapat 12 kontrak bekalan daging yang sedang berkuatkuasa bernilai \$6.707 juta setahun. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat lagi, suka saya nyatakan di sini iaitu terdapat daging yang dibekalkan kepada Angkatan Tentera Malaysia oleh kontraktor diimport dari negara-negara Australia, Brazil, Belanda, India, New Zealand, Amerika Syarikat, United Kingdom, Uruguay dan Perancis.

Terdapat 131 buah rumah sembelih di negara-negara tersebut yang diiktiraf oleh Kerajaan Malaysia dan daging-daging yang diproses di rumah-rumah sembelih berkenaan adalah halal dan dijamin mutunya. Semua daging beku yang diimport dari negara-negara yang saya sebutkan itu dibungkus di dalam kotak khas dan pada bahagian luar kota tersebut dicatatkan tarikh daging

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat, nanti sekejap, ada yang bangun untuk penjelasan barangkali.

Dr Abdul Hadi bin Derani: Tuan Yang di-Pertua, minta penjelasan. Tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri menyatakan bahawa daging diimport daripada 12 buah negara asing termasuklah India, Brazil dan sebagainya. Saya ingin tahu banyak manakah dari segi peratusan daging yang didapati daripada India khususnya, sebab kadang-kadang senarai yang diberi ini agak mengelirukan.

Dato' Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak ada butir-butir berkenaan dengan peratusan daging daripada India. Saya boleh beri maklumat ini kepada Yang Berhormat secara bertulis.

Semua daging beku yang diimport dari negara-negara yang saya sebutkan tadi dibungkus dalam kotak khas dan pada bahagian luar kotak tersebut

dicatatkan tarikh daging itu diproses dan tarikh luput tempoh penggunaan. Tarikh luput yang lazim ialah antara 5 bulan hingga 1 tahun dari tarikh pemerosesan. Justeru itu tidaklah timbul persoalan bahawa daging beku yang dibekalkan kepada A.T.M. telah memanjangkan dari 5 hingga 10 tahun. Kementerian Pertahanan sesungguhnya sentiasa memberi keutamaan mutu sesuatu barang yang dibekalkan kepada anggota tentera termasuklah bekalan daging yang dimaksudkan itu.

Ahli-ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas, Marang dan Bukit Bintang di samping menyokong peruntukan untuk Kementerian Pertahanan, ketiga-tiga Ahli Yang Berhormat ini telah membangkitkan soal rancangan pembelian kapal selam untuk pertahanan negara. Juga Ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang telah mengkaitkan rancangan ini dengan dasar ZOPFAN.

Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan Malaysia dalam Rancangan Pembangunan Pertahanannya memang berhasrat untuk memperolehi kapal selam untuk kegunaan Tentera Laut Di-Raja Malaysia. Rancangan ini bertujuan untuk menjadikan TLDM sebuah angkatan laut yang seimbang dan benar-benar berkeupayaan. Walau bagaimanapun setakat ini usaha untuk memperolehi kapal selam masih ditahap kajian dan projek kapal selam secara berperingkat-peringkat dan akan mengambil masa yang lama. Ini adalah disebabkan pelaksanaannya akan melibatkan latihan dan persediaan yang masih dilakukan di setiap peringkat dalam TLDM dengan terperinci supaya ianya dapat dikendalikan dengan sempurna dan berkesan. Rancangan melengkapkan Angkatan Tentera kita dengan peralatan moden seperti kapal selam adalah tidak bertentangan dengan konsep ZOPFAN malah kita bertanggungjawab untuk menentukan masa depan pertahanan negara kita sendiri.

Kita tidak seharusnya selama-lama bergantung kepada bantuan negara jiran atau sahabat apabila terjadi sebarang kemungkinan. Melengkapkan Angkatan Tentera kita dengan peralatan moden adalah semata-mata untuk meningkatkan tahap keupayaan ke arah menjadikan kita lebih berdikari serta meningkatkan self-reliance, dengan izin. Dasar Berkecuali dan ZOPFAN tidaklah bermakna negara tidak perlu untuk melengkap dan meningkatkan keupayaan pertahanannya.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat seperti Ahli Yang Berhormat dari Kok Lanas yang telah mengesyorkan supaya peruntukan untuk pertahanan ditambah bagi menjamin keselamatan dan kestabilan negara.

Tuan Yang di-Pertua, itulah sahaja jawapan dan ulasan saya kepada beberapa perkara yang telah dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat semasa perbahasan Belanjawan 1990 yang telah berlangsung sejak 30hb Oktober yang lalu.

Tuan Lau Dak Kee (Pasir Pinji):
(Bangun)

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat, Ahli Yang Berhormat dari Pasir Pinji bangun.

Tuan Lau Dak Kee: Tuan Yang di-Pertua, boleh saya minta sedikit penjelasan. Yang Berhormat Timbalan Menteri Pertahanan telah menyebutkan daging yang telah dibeku itu boleh tahan 6 bulan sehingga satu tahun. Saya ingin tahu sama ada boleh dianggap daging-daging yang dibeku itu adalah daging yang segar? Kalau tidak, mengapakah Kementerian Pertahanan tidak membekalkan daging-daging yang segar supaya ahli-ahli pertahanan kita ini dapat makanan-makanan yang segar, selesa dan baik mutunya.

Dato' Abang Abu Bakar bin Datu Bandar Abang Haji Mustapha: Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya daging yang dibekalkan itu ialah daging yang segar, dan yang saya katakan 6 bulan hingga satu tahun itu ialah shelf life, dengan izin, iaitu daging-daging yang telah diimport dari Australia dan negara-negara lain.

Tuan Yang di-Pertua, mana-mana perkara yang mungkin tidak tersentuh dalam jawapan saya tadi akan saya kaji dan mengambil kira perkara-perkara tersebut untuk dipertimbangkan jika difikirkan perlu demi untuk kebaikan negara amnya dan Kementerian Pertahanan khususnya. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud: Kementerian Kerjaya.

(Tiada jawapan).

Kementerian Perdagangan dan Perindustrian.

3.44 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan dan Perindustrian (Dato Dr K. S. Nijhar): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah memberi teguran, cadangan dan pandangan yang membina semasa membahaskan Belanjawan 1990 mengenai perkara-perkara yang menyentuh bidanguasa Kementerian Perdagangan dan Perindustrian. Perkara-perkara yang mendapat perhatian lebih ialah dasar pelaburan dan perindustrian, perdagangan luar dan kawalan harga.

Beberapa Ahli-ahli Yang Berhormat telah menyeru agar Kerajaan mengambil langkah-langkah yang bersesuaian untuk menggalakkan pelaburan daripada pelabur-pelabur tempatan. Seperti Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum, Kerajaan tidak pernah mengenyakan

kepentingan rakyat tempatan khususnya pelabur-pelabur tempatan di dalam usaha-usaha penggalakan pelaburannya. Segala insentif dan kemudahan-kemudahan yang disediakan bagi para pelabur adalah untuk kedua-dua golongan iaitu pelabur asing dan juga pelabur tempatan; malah untuk memastikan pelabur tempatan tidak ketinggalan, adalah menjadi dasar Kerajaan menggalakkan pelabur-pelabur asing yang berminat untuk melabur di negara ini, menjalankan projek-projek mereka secara usahasama dengan rakan-rakan tempatan.

Kerajaan sentiasa mengambil kira kepentingan negara dalam usaha-usaha menggalakkan pelaburan dan salah satu daripada caranya ialah melalui pelbagaian sumber-sumber pelaburan asing supaya kita tidak terlalu bergantung kepada sesuatu pelaburan sahaja. Langkah-langkah seperti ini diambil bagi memperluaskan lagi asas-asas perindustrian atau industrial base, dengan izin, dengan mengalihkan tumpuan kita daripada aktiviti-aktiviti yang berbentuk pemasangan, yang mempunyai nilai ditambah yang rendah, kepada aktiviti keluaran-keluaran yang mempunyai nilai ditambah yang tinggi, serta yang menggunakan teknologi yang tinggi. Sebagai contoh, industri-industri elektronik tempatan telah mula terlibat di dalam aktiviti-aktiviti berteknologi tinggi seperti pengeluaran "wafer fabrication", dengan izin, dan dengan adanya peningkatan kepakaran dan kemahiran tenaga kerja rakyat tempatan, saya percaya Malaysia akan menuju ke arah pengeluaran barang-barang akhir bukan sahaja yang bernilai tinggi tetapi juga bermutu.

Ahli-ahli Yang Berhormat dari Ampang Jaya telah menyentuh tentang mutu atau kualiti pelaburan yang perlu digalakkan. Kementerian saya menyambut baik ke atas pandangan ini. Di dalam strategi penggalakan pelaburan yang sedang diamalkan

sekarang ini, konsep "menggalakkan pelaburan secara selektif", memang ditekankan baik dari segi sumber dan jumlah pelaburan yang digalakkan, jenis-jenis industri, peringkat teknologi dan rangkaian pasaran antara-bangsa yang akan diwujudkan.

Ahli Yang Berhormat dari Padang Terap telah membangkitkan perkara pembangunan industri-industri sampingan yang boleh menyumbang kepada industri-industri besar. Sukalah saya menyatakan di sini bahawa adalah menjadi dasar perindustrian negara, menggalakkan perkembangan industri-industri sokongan yang dapat membekalkan komponen, dan perkhidmatan kepada industri besar. Dalam hubungan ini, Kementerian saya menyedari bahawa industri kecil dan sederhana mempunyai potensi yang besar bagi mendokong peranan ini. Oleh sebab itu, berbagai insentif dan kemudahan telah disediakan oleh Kerajaan bagi memesatkan lagi pertumbuhan sektor ini.

Untuk membantu usahawan-usahawan kecil, ingin saya maklumkan bahawa Kerajaan telah pun menubuhkan beberapa agensi yang menjalankan R & D untuk membantu usahawan-usahawa kecil, iaitu seperti Institut Penyelidikan dan Pembangunan Pertanian Malaysia (MARDI) dan Institut Piawaian dan Penyelidikan Perindustrian Malaysia (SIRIM). Masing-masing membantu usahawan kecil dalam bidang-bidang yang tertentu.

Dalam usaha menggalakkan Industri Kecil juga, misalnya industri perabot, Kerajaan telah menyediakan galakan di bawah Akta Penggalakan Pelaburan 1966. Syarikat-syarikat yang mengeluarkan perabot adalah layak untuk mendapat Galakan Taraf Perintis. Di samping itu juga, seperti syarikat-syarikat perkilangan yang lain, syarikat-syarikat ini adalah layak

untuk mendapatkan galakan-galakan lain seperti:

- (a) Elaun Pelaburan Semula;
- (b) Galakan Eksport;
- (c) Galakan untuk latihan; dan
- (d) Pengecualian/pengurangan ke atas duti import bagi komponen-komponen, kelengkapan dan bahan-bahan mentah yang digunakan dalam keluaran sekiranya bahan-bahan yang diimport tidak terdapat di Malaysia.

Di samping itu juga tambahan Galakan Cukai telah diberi kepada industri berasaskan kayu dan rotan untuk mendapatkan lanjutan taraf perintis selama lima tahun walaupun tidak memenuhi kriteria mengenai modal dan tenaga pekerja yang telah ditetapkan sebelum ini. Kelonggaran syarat juga telah diberi bagi mendapatkan galakan eksport di mana kadar 80% eksport atau lebih daripada hasil keluaran syarikat telah diturunkan kepada 60% eksport atau lebih dengan syarat sekurang-kurangnya 50% ekuiti syarikat dipegang oleh rakyat Malaysia.

Kerajaan juga telah membuat keputusan mengharamkan eksport rotan dan mengenakan sekatan-sekatan tertentu bagi eksport kayu gergaji untuk mengawal harga bahan mentah. Cadangan perusahaan perabot secara pendekatan bersepadu seperimana yang telah dijalankan di perkampungan perabot di Olak Lampit, Kuala Langat, Selangor juga telah diambil maklum oleh pihak Kerajaan.

Berhubung dengan soal taburan industri-industri yang telah dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Marang, ingin saya menjelaskan bahawa pilihan lokasi sesuatu projek pelaburan adalah dibuat sendiri oleh para pelabur setelah mengambilkira

kos pengeluaran, sumber bahan-bahan mentah, kemudahan pengangkutan dan kewujudan industri-industri sokongan di persekitaran. Di dalam misi-misi penggalakan pelaburan, bakal-bakal pelabur akan diberitahu mengenai keistimewaan-keistimewaan yang terdapat di setiap negeri dari segi sumber-sumber asli yang ada, kemudahan yang disediakan dan insentif-insentif yang ditawarkan di peringkat negeri, selain daripada insentif-insentif atau kemudahan yang disediakan oleh Kerajaan Persekutuan. Dalam jawapan kepada soalan-soalan ke atas perkara ini di Dewan yang mulia ini, saya telah beberapa kali menyeru kepada Kerajaan-kerajaan Negeri supaya mengambil usaha-usaha untuk meningkatkan tarikan di negeri masing-masing, kerana kuasa Kementerian saya di dalam menentukan lokasi sesuatu projek itu adalah terhad.

Ahli Yang Berhormat dari Nibong Tebal, berpendapat

Tuan Ong Tee Keat: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat sekejap. Ada yang hendak minta penjelasan.

Tuan Ong Tee Keat: Boleh minta penjelasan?

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Boleh.

Tuan Ong Tee Keat: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Ini bersabit dengan usaha menarik pelabur-pelabur asing ke negara kita ini, saya memang bersetuju bahawa negeri-negeri yang berlainan dalam negara kita memang berusaha dengan gigihnya tetapi apakah peranan yang dimainkan oleh Kementerian Yang Berhormat dalam usaha menyelaraskan usaha mereka supaya tidak bertindih sebab saya rasa setakat ini memang ada banyak usaha yang bertindih dan lebih-lebih lagi ada yang juga berasingan di antara satu sama lain.

Dato Dr K. S. Nijhar: Tuan Yang di-Pertua, saya berfikir soalan itu telah dijawab beberapa kali di Dewan yang mulia ini, oleh itu saya akan meneruskan jawapan saya.

Ahli Yang Berhormat dari Nibong Tebal berpendapat bahawa terdapat "over-regulation"

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat sekejap. Yang Berhormat dari Marang pula bangun, boleh beri? Sila Yang Berhormat dari Marang.

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: Tuan Yang di-Pertua, saya begitu tertarik kepada jawapan itu tetapi saya masih mempunyai rasa ingin untuk bertanya, iaitu kata tadi diserahkan kepada negeri untuk menentukan daya tarikan kepada pelabur-pelabur asing datang ke mari. Maknanya kalau insentif bagus, cara penerangan baik dan sebagainya maka datanglah pelabur itu untuk melabur ke negeri-negeri berkenaan. Ada saya dapati macam negeri yang saya sebut, Terengganu contoh negeri saya, saya ingat satu dua industri sahaja dibuka untuk tahun lepas sedangkan Selangor sampai 30 lebih, Pulau Pinang sampai 20 lebih, Johor berpuluh-puluh. Apakah perkara-perkara yang seumpama ini hendak diserahkan bulat-bulat kepada Kerajaan Negeri begitu sahaja sehingga sampai bila-bila sedangkan kalau kita lihat dari segi Dasar Ekonomi Baru kalau masyarakat itu lemah, tidak kiralah Melayu, Cina atau India, mesti ada satu insentif untuk menentukan bahawa penglibatan Kerajaan digerakkan, begitu juga usaha-usaha dijalankan, seolah-olah sekarang apa yang pihak Kementerian buat menyerahkan keadaan itu kepada nasib. Jadi saya ingin tahu dan juga penjelasan apakah usaha-usaha yang patut dilakukan, telah ataupun akan dilakukan bagi memastikan

perimbangan yang tidak sihat ini dalam menentukan pertumbuhan percanggahan industri supaya se-kurang-kurangnya kalau tidak lebih pun adalah juga seimbang. Saya rasa tidak redalah, tidak relalah kalau sudah bertahun-tahun tetapi dari segi jaringan taburan industri masih lagi tidak sama. Jadi saya hendak satu jawapan yang konkrit daripada pihak Kementerian. Terima kasih.

Dato Dr K. S. Nijhar: Tuan Yang di-Pertua, cadangan yang dibuat oleh Yang Berhormat tadi telah beberapa kali ditimbulkan di Dewan yang mulia ini adalah baik dan saya akan mencadangkan perkara ini kepada Yang Berhormat Menteri di Kementerian dan pegawai-pegawai saya untuk bertindak oleh pihak Kementerian apa-apa langkah yang sesuai.

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat dari Marang tidak puas hati lagi.

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: Saya puas hati dengan jawapan yang ada, tetapi bolehkah pihak Kementerian memberi satu jaminan dalam pertanyaan ataupun persidangan akan datang, kalau ada sidang lagi, iaitu bolehkah jaminan itu diberi agar jawapan yang ada lagi sekali itu menunjukkan perubahan dan perbezaan dari segi taburan industri di negeri-negeri yang ketinggalan ini, macam Kelantan dan Terengganu.

Dato Dr K. S. Nijhar: Tuan Yang di-Pertua, pihak Kementerian boleh memberi jaminan untuk memper-tingkatkan langkah-langkah bawa pelaburan ke negeri-negeri yang kurang maju.

Tuan Hashim bin Safin: Penjelasan sedikit. Saya suka hati mendengar Yang Berhormat Setiausaha Parlimen akan membuat cadangan melalui

Kementerian Perdagangan dan Perindustrian tentang masalah taburan pelaburan di negeri-negeri dan saya daripada Kelantan amat berasa bangga di atas cadangan ini. Antaranya yang saya suka kemukakan dari segi kemudahan infrastruktur yang mem-pengaruhi taburan itu sendiri, misal-nya di Kelantan tidak ada kemudahan; pelabuhan kecil, lapangan terbang yang kecil dan sebagainya. Jadi apakah Yang Berhormat boleh menca-dangkan melalui Kementerian Per-dagangan dan Perindustrian untuk tindakan Kerajaan supaya diper-cepatkan kemudahan-kemudahan in-frastruktur ini untuk mempengaruhi taburan perdagangan di negeri Kelantan Darul Naim itu.

Dato Dr K. S. Nijhar: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian saya mesti mempertingkatkan lagi langkah-langkah di negeri berkenaan.

Ahli Yang Berhormat dari Nibong Tebal berpendapat bahawa terdapat "over regulation" dalam usaha menarik pelaburan. Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan dari masa ke semasa.

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: Tuan Yang di-Pertua, sedikit lagi fasal ada kaitan.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Ada lagi tidak puas hati?

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: Sedikit lagi.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Sila, Yang Berhormat minta penjelasan.

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: Dalam Rancangan Malaysia Keenam saya kira ada dimasukkan satu rancangan besar, iaitu Pelan Induk Industri Negara. Adakah jaminan itu akan diselaraskan dengan Pelan Induk Industri Negara yang akan dimulakan

pada tahun 1990 supaya perkara-perkara ini kalau dimasuk dan di-jelmakan sendiri oleh pihak Kementerian maka tidak ada lagi gangguan ataupun seretan-seretan daripada mana-mana pihak, termasuk daripada negeri ataupun negeri tidak mempunyai wibawa atau apa-apa kalau katakan ada. Bolehkah dikaitkan penyelarasan dengan pihak Pelan Induk Industri Negara yang kita bincang baru-baru ini. Terima kasih.

Dato Dr K. S. Nijhar: Tuan Yang di-Pertua, kalau boleh sedaya upaya bagi mencapai tujuan yang ditimbulkan tadi oleh Yang Berhormat.

Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan dari masa ke semasa. . . .

Tuan Haji Abdul Rahman bin Bakar: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih dan saya cukup berpuas hati (*Ketawa*).

Dato Dr K. S. Nijhar: Tuan Yang di-Pertua, saya berterima kasih kepada Yang Berhormat berkenaan.

Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan dari masa ke semasa mengkaji semua segala undang-undang dan peraturan-peraturan yang sedia ada berhubung dengan pelaburan dengan tujuan untuk memastikan bahawa segala undang-undang dan peraturan-peraturan ini tidak menyekat pertambahan pelaburan. Dalam hal ini, sejak kebelakangan ini beberapa dasar, peraturan-peraturan berhubung dengan perlesenan, insentif cukai, penyertaan ekuiti asing dan pengambilan pegawai-pegawai ekspatriate, telah dipinda dan diperlonggarkan dan prosidur-prosidur Kerajaan diperkemaskan. Usaha-usaha memperkemaskan jentera Kerajaan bukan sahaja dilakukan di peringkat Persekutuan tetapi juga di peringkat Negeri melalui penubuhan Pusat-pusat Penyelarasan Pelaburan di peringkat Persekutuan dan Negeri. Oleh yang demikian, adalah tidak tepat dakwaan Ahli Yang Berhormat berkenaan bahawa sektor perkilangan telah terlebih dikawal sehinggakan

pelaburan swasta telah jatuh di paras paling rendah. Di sebaliknya mengikut statistik-statistik yang ada, pelaburan swasta telah meningkat sebanyak 3 kali ganda dalam tahun 1988 berbanding dengan tahun 1987. Bagi 9 bulan pertama tahun ini pula, cadangan pelaburan di dalam projek-projek yang diluluskan setakat ini, adalah melebihi daripada jumlah pelaburan bagi seluruh tahun 1988 di mana cadangan modal pelaburan adalah sebanyak \$9,381 juta berbanding dengan \$9,093 juta bagi keseluruhan tahun 1988.

Berhubung dengan dasar-dasar selepas 1990, saya percaya dengan penglibatan berbagai agensi, persatuan, individu dalam deliberasi-deliberasi mengenai dasar ekonomi selepas tahun 1990, satu dasar yang dinamik dan yang saksama yang memberi faedah kepada semua lapisan masyarakat rakyat negara kita ini akan dapat dibentuk.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Kimanis telah mencadangkan supaya usaha-usaha dibuat untuk menambah eksport dan pasaran barangan kita. Dalam hubungan ini, suka saya memaklumkan bahawa memanglah menjadi dasar Kerajaan untuk mempelbagaikan bukan sahaja jenis-jenis barangan eksport kita, tetapi juga pasaran eksport. Sehubungan ini, Kementerian Perdagangan dan Perindustrian telah menganjurkan rombongan-rombongan perdagangan ke luar negeri dan juga pameran-pameran perdagangan di luar negeri. Usaha-usaha seperti ini semata-mata bertujuan untuk mendedahkan usahawan kita kepada peluang-peluang perdagangan di luar negeri dan juga menghebahkan kepada pembeli-pembeli di luar negeri tentang keupayaan Malaysia membekalkan berbagai barang yang mereka perlukan. Rombongan-rombongan Perdagangan telah dianjurkan ke pelbagai negara di Eropah, Amerika Syarikat, Asia Barat dan Asia Timur. Pengusaha-pengusaha

Malaysia juga sentiasa menyertai pameran-pameran yang diadakan di negara-negara ini.

Berdasarkan data-data yang dikumpul oleh Jabatan Statistik, dalam tahun 1988, pasaran eksport Malaysia yang terbesar ialah ASEAN—24.3%, Amerika Syarikat—17.3%, Jepun—17.0% dan Kesatuan Ekonomi Eropah—14.4%. Sejak beberapa tahun kebelakangan ini negara-negara seperti Korea Selatan, Hong Kong, Taiwan, India dan Republik Rakyat China telah menjadi pasaran yang sangat berpotensi bagi barangan kita.

Menyentuh cadangan yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Pagoh agar Pesuruhjaya-pesuruhjaya Perdagangan bersikap lebih “business-minded”, dengan izin, dalam melaksanakan tugas-tugas mereka untuk menggalakkan perdagangan, sukacita dimaklumkan di Dewan yang mulia ini bahawa Pesuruhjaya-pesuruhjaya Perdagangan sentiasa diperingatkan supaya mengamalkan pendekatan pengurusan bercorak “business-oriented” di pejabat-pejabat Perdagangan Malaysia di luar negeri. Untuk memastikan matlamat tersebut tercapai, Kementerian Perdagangan dan Perindustrian sentiasa mengawasi perjalanan pejabat-pejabat Perdagangan berkenaan melalui laporan-laporan berkala dan khas yang harus dikemukakan ke Ibu Pejabat. Pesuruhjaya-pesuruhjaya Perdagangan sentiasa digalakkan untuk mengadakan hubungan yang rapat sama ada dengan ahli-ahli perdagangan Malaysia atau di negara asing. Dari masa ke semasa, Kementerian Perdagangan dan Perindustrian mengadakan Persidangan Pesuruhjaya-pesuruhjaya Perdagangan Malaysia untuk menilai prestasi kerja mereka dan mencari jalan bagaimana prestasi kerja mereka dapat dipertingkatkan sesuai dengan kehendak pengeksport-pengeksport Malaysia.

Dalam pada itu, Kementerian Perdagangan dan Perindustrian sentiasa mengadakan dialog dan perjumpaan dengan sektor swasta untuk membincangkan isu-isu yang ada kepentingan kepada sektor swasta. Kementerian sentiasa berhubung rapat dengan pertubuhan-pertubuhan Perdagangan dan Perindustrian di Malaysia, seperti Dewan-dewan Perniagaan dan Pertubuhan-pertubuhan Industri. Kementerian Perdagangan dan Perindustrian akan terus berusaha untuk menentukan bahawa dasar mempelbagaikan barangan eksport dan pasaran eksport mencapai matlamatnya.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Kimanis dan juga Ahli Yang Berhormat dari Tebrau telah mencadangkan supaya diadakan lebih banyak pemeriksaan terhadap peniaga-peniaga kerana harga barang-barang keperluan sentiasa dinaikkan pada musim-musim perayaan. Cadangan juga telah dibuat supaya harga barang-barang keperluan kanak-kanak seperti makanan dan barang-barang sekolah dikawal oleh Kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, adalah tidak dinafikan bahawa harga barang-barang telah naik dari semasa ke semasa termasuk di musim-musim perayaan. Kenaikan harga barang-barang ini adalah disebabkan oleh pengaruh bekalan dan permintaan yang berubah-ubah mengikut musim. Begitu juga kenaikan kos bahan mentah, pengangkutan, bahan pembungkusan dan kenaikan nilai matawang negara pembekal juga menjadi faktor-faktor yang menyebabkan kenaikan harga barang-barang ini. Sungguhpun kos-kos ini telah naik, namun demikian harga barang-barang pada keseluruhannya adalah munasabah dan berpatutan.

(Timbalan Yang di-Pertua *mempergunakan Mesyuarat*)

Bahagian Penguatkuasa, Kementerian Perdagangan dan Perindustrian sentiasa menjalankan pemeriksaan dan

pengawasan di seluruh negara termasuk Sabah dan Sarawak untuk memastikan peniaga-peniaga tidak menaikkan harga barang-barang dengan sewenang-wenangnya dan barang-barang yang dijual diletakkan tanda harga mengikut Perintah Kawalan Harga (Penandaan Harga oleh Penjual Runcit) 1977. Sebarang penyelewengan telah dan akan diambil tindakan yang tegas.

Tuan Lee Lam Thye (Bukit Bintang):
(Bangun)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat, Yang Berhormat dari Bukit Bintang bangun.

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mendapat sedikit penjelasan dari Setiausaha Parlimen. Tadi Yang Berhormat ada berucap mengenai peranan yang akan dimainkan oleh Pasukan Penguatkuasa Kementerian yang berkenaan untuk mengawal kenaikan harga. Di sini saya ingin mendapat tahu daripada Setiausaha Parlimen sama ada beliau sedar bahawa sungguhpun duti import dan duti eksais telah dikurangkan untuk barang-barang tertentu yang baru-baru ini telah diumumkan oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan dalam Ucapan Belanjawan beliau, tetapi ini tidak akan secara otomatis menghasilkan pengurangan harga barang-barang dan perkhidmatan untuk para pengguna sebagaimana yang telah dibuktikan oleh Belanjawan yang lalu. Saya ingin mendapat tahu, apakah langkah-langkah yang dapat diambil oleh Kementerian yang berkenaan untuk memastikan bahawa memandangkan bahawa berbagai-bagai cukai dan duti import telah dikurangkan serta cukai tokok 5% telah dihapuskan baru-baru ini, bahawa Kementerian yang berkenaan berkemampuan untuk memastikan bahawa harga-harga barang-barang yang berkaitan akan dikurangkan supaya para pengguna dapat faedah. Sekian.

Dato Dr K. S. Nijhar: Tuan Yang di-Pertua, perubahan harga barang-barang di pasaran negara kita seperti saya menyatakan tadi disebabkan oleh pengaruh bekalan dan permintaan. Kadang-kadang adalah sukar bagi kita untuk asingkan apakah satu-satu faktor yang menyebabkan kenaikan harga. Berkenaan dengan cukai eksport tadi yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat, saya minta maaf, saya tidak sedar akan perkara itu dan tidak ada kuasa untuk menjawab mengenai perkara itu. Saya fikir perkara itu adalah di bawah bidangkuasa Kementerian Kewangan, bukan di bawah Kementerian Perdagangan dan Perindustrian.

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Yang di-Pertua, saya tak puas hati tentang jawapan yang diberikan itu kerana tadi Yang Berhormat Setiausaha Parlimen ada menyatakan bahawa adalah sukar bagi Kementerian beliau untuk mengambil tindakan terhadap apa yang saya sentuh tadi. Tetapi di sini suka saya bertanya Yang Berhormat Setiausaha Parlimen sama ada beliau sedar bahawa tujuan utama Kerajaan untuk mengumumkan pengurangan duti import dan juga duti eksais terhadap barang-barang tertentu adalah untuk membolehkan para pengguna dapat membeli barang-barang dengan lebih murah dan sekiranya pihak Kementerian tidak dapat mengambil tindakan untuk memastikan bahawa harga barang-barang itu akan dapat diturunkan selepas pengumuman Yang Berhormat Menteri Kewangan, maka apakah gunanya bagi pihak Kerajaan atau pun Yang Berhormat Menteri Kewangan untuk membuat berbagai cadangan dalam ucapan beliau?

Dato Dr K. S. Nijhar: Tuan Yang di-Pertua, berkenaan dengan cukai atau excise duty atau export duty atau import duty bukanlah kuasa Kementerian Perdagangan dan Perindustrian.

Saya minta maaf, saya tidak boleh menyentuh perkara itu dan lebih baik jika sekiranya Ahli Yang Berhormat yang berkenaan menimbulkan perkara ini apabila Yang Berhormat Menteri Kewangan menjawab nanti.

Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya meneruskan sekarang. Sebarang penyelewengan telah dan akan diambil tindakan yang tegas. Dengan adanya tindakan terus menerus ini, adalah didapati harga barang-barang pada keseluruhannya adalah stabil dan munasabah. Bahagian Penguatkuasa juga telah mempertingkatkan pemeriksaan terhadap peniaga-peniaga, terutamanya di musim-musim perayaan.

Dalam tahun 1989 sehingga 30hb Oktober, sebanyak 109,643 premis-premis perniagaan, pasaraya-pasaraya, pasar-pasar malam dan sebagainya telah diperiksa dan telah menghasilkan sebanyak 4,833 kes yang diambil tindakan atas pelbagai kesalahan termasuk 663 kes yang tidak meletakkan tanda harga.

Perlu ditegaskan di sini bahawa peranan Kerajaan sahaja adalah tidak mencukupi untuk mengurangkan harga barang-barang. Pengguna-pengguna juga mestilah mengambil peranan yang sama dengan mengamalkan sikap jimat cermat dan hanya membeli barang-barang yang difikirkan perlu, sahaja dan memulaukan barang-barang yang tidak perlu. Cara ini adalah sebaik-baik cara untuk mengurangkan kesan kenaikan harga barang-barang.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai kawalan harga, untuk makluman Dewan yang mulia ini, harga barang-barang keperluan kanak-kanak tidak dikawal oleh Kerajaan. Harga susu tepung termasuk susu tepung formula bayi pernah dikawal, tetapi telah dimansuhkan kerana antara lain, susu tepung tidak diproses di dalam negeri ini. Harga susu pekat manis pula, diawasi oleh Kementerian yang

bermakna pengeluar boleh mengubah harga tanpa mendapat kelulusan Kementerian ini tetapi Kementerian mengkaji kos-kos pengeluaran untuk menentukan harga tidak dinaikkan dengan sewenang-wenangnya. Berasaskan kajian yang dibuat adalah didapati kenaikan harga susu di masa-masa yang lepas tidak dapat dielakkan. Kenaikan harga adalah terutamanya kerana stok "dairy products" dan mengurangkan bayaran subsidi. Contohnya, stok dairy products telah berkurangan akibat dasar EEC untuk mengurangkan pengeluaran dairy products dan mengurangkan bayaran subsidi. Contohnya lagi, skimmed milk powder meningkat sebanyak 160% daripada US\$800 tan-metrik dalam tahun 1986 kepada US\$2,088 tan-metrik pada awal tahun 1989 dan "anhydrous milk fat" meningkat sebanyak 100% daripada US\$1,100 tan-metrik kepada US\$2,200 tan-metrik dalam tempoh yang sama.

Selain daripada itu, kenaikan harga bahan pembungkus dan kelemahan ringgit Malaysia berbanding dengan US Dollar juga menyumbang kepada kenaikan harga runcit susu.

Berasaskan sebab-sebab itu, syarikat-syarikat pengeluar terpaksa menaikkan harga kerana jika tidak mereka akan mengalami kerugian. Sekiranya harga tidak dibenarkan naik, implikasi-implikasi lain yang lebih buruk yang boleh menjejaskan pengeluaran akan berlaku. Jika dibandingkan dengan negara-negara jiran, harga susu di Malaysia masih lagi berpatutan rendah.

Tuan Yang di-Pertua, sekian sahajalah kali ini. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Kementerian Kerjaraya.

4.13 ptg.

Timbalan Menteri Kerjaraya (Dato' Alexander Yu Lung Lee): Tuan Yang di-Pertua, saya mengambil

kesempatan ini untuk merakamkan ucapan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian di dalam perbahasan Belanjawan 1990 yang menyentuh beberapa perkara berkaitan dengan Kementerian Kerajaan. Walau bagaimanapun, saya terlebih dahulu ingin memohon maaf, kerana tidak mungkin bagi saya menjawab satu persatu setiap perkara yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat yang berkenaan.

Dari ucapan Ahli-ahli Yang Berhormat di sepanjang perbahasan, kesimpulan bolehlah dibuat bahawa ramai Ahli-ahli Yang Berhormat telah menegaskan bahawa betapa pentingnya pembangunan infrastruktur termasuk jalan raya dan menyarankan supaya Kerajaan membina jalan raya-jalan raya baru ataupun menaikkan taraf jalan raya yang sedia ada di bandar atau di luar-luar bandar.

Tuan Yang di-Pertua, adalah menjadi dasar Kerajaan untuk menyediakan kemudahan infrastruktur yang mencukupi dan bermutu selaras dengan hasrat Kerajaan untuk menggalakkan perkembangan industri dan pelaburan, baikpun domestic ataupun dari luar negeri dan supaya dapat meningkatkan lagi pembangunan ekonomi serta meninggikan taraf sosial rakyat keseluruhannya.

Pembangunan Jalan raya di Semenanjung. Dari saranan-saranan yang dibuat, nampaknya semua projek yang telah dicadangkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat adalah penting dan perlu dilaksanakan dengan segera. Walau bagaimanapun, Kerajaan terpaksa juga meneruskan pelaksanaan mengikut keutamaan dan keupayaan kewangan negara. Sehubungan dengan ini, suka saya menyatakan bahawa Kerajaan pada masa ini telah memastikan untuk melaksanakan beberapa projek utama jalan di samping meningkatkan taraf dan menyelenggarakan jalan-jalan yang sedia ada supaya

dalam keadaan yang baik. Di Semenanjung di antara projek-projek besar yang sedang dan akan dilaksanakan ialah:

- (1) Jalan lebuhraya Timur-Barat Bahagian Barat dari Titi Karangan ke Butterworth.
- (2) Membina Jambatan Kota di Klang.
- (3) Jalan raya ke Pelabuhan Baru Pulau Lumut, Port Klang.
- (4) Jalan raya yang menghubungkan Perak melalui Cameron Highlands ke Gua Musang, Kelantan dan Kuala Berang, Terengganu.

Sebagai bukti terhadap kesungguhan pihak Kerajaan dalam melaksanakan projek-projek pembangunan ini, sejumlah \$3,985 juta telah diperuntukkan di bawah Rancangan Malaysia Kelima bagi membina dan menyelenggarakan jalan raya-jalan raya di Semenanjung. Sementara itu di dalam Belanjawan yang dibentangkan baru-baru ini, Kerajaan telah memperuntukkan sebanyak \$2,858 juta di bawah projek-projek pembangunan infrastruktur seluruh negara termasuk pembinaan pelabuhan, lapangan terbang, kuasa elektrik, bekalan air, lebuhraya dan jalan raya-jalan raya di bandar dan di luar bandar. Ini telah membuktikan bahawa Kerajaan sentiasa peka dengan tanggungjawab dan janjinya pada rakyat.

Jalan raya-jalan raya di Sarawak dan Sabah. Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin merakamkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dari Sabah dan Sarawak yang telah membangkitkan mengenai taraf jalan raya di Sabah dan Sarawak yang dikatakan lebih rendah berbanding dengan Semenanjung. Saya bersetuju dengan pendapat itu. Kerajaan memang menyedari bahawa taraf dan pencapaian pembangunan jalan raya di kedua-dua negeri Sabah dan Sarawak adalah ketinggalan jika dibandingkan dengan Semenanjung.

Oleh kerana hakikat ini Kerajaan akan memberi perhatian dan tumpuan yang lebih lagi bagi meningkatkan taraf infrastruktur terutama jalan raya di Sabah dan Sarawak. Misalnya standard specification, dengan izin, jalan-jalan di Semenanjung, Sabah dan Sarawak akan diseragamkan untuk menentukan klasifikasi semua jalan-jalan di seluruh negara ditentukan dalam taraf yang sama. Ini adalah selaras dengan hasrat Kerajaan mengeratkan semangat integrasi nasional rakyat negeri Sabah dan Sarawak dengan Semenanjung.

Dari segi peruntukan pun dapat dilihat peruntukan sebanyak \$459.77 juta untuk pembangunan jalan raya di Sabah dan sejumlah \$571.93 juta untuk Sarawak di bawah Rancangan Malaysia Kelima. Bagi tahun 1990, Kerajaan telah mencadangkan perbelanjaan sejumlah \$126.9 juta untuk Sabah dan \$150 juta untuk Sarawak. Seperti juga di Semenanjung, di Sabah dan Sarawak tumpuan akan diberikan kepada projek-projek jalan raya baru di samping menyelenggara dan meninggikan taraf jalan raya-jalan raya yang sedia ada.

Sehubungan dengan ini suka saya memaklumkan di Dewan yang mulia ini beberapa projek utama Kerajaan Pusat di Sabah dan Sarawak seperti berikut:

Sabah—

- (1) membina jambatan Kinabatangan;
- (2) projek jalan raya Sandakan/Lahad Datu;
- (3) menaikkan taraf jalan Telupid/Sandakan;
- (4) pembinaan jambatan Bandau dan jambatan Rakit;
- (5) pembinaan jambatan Pedagas; dan;
- (6) pembinaan 3 km pertama dual carriage-way ke Bandau/ Putatan.

Sarawak—

- (1) projek membina jalan Sungai Niah dengan Sungai Suai;
- (2) jalan Ulu Batang Oya ke Ulu Batang Mukah; dan Ulu Batang Mukah ke Balingian;
- (3) projek jalan dari simpang Lubuk Antu ke simpang Betong;
- (4) projek jalan dari simpang Kejidi ke simpang Julau; dan
- (5) projek penurapan jalan-jalan besar utama Sarawak.

Dalam perkara ini, suka saya menegaskan bahawa tugas untuk membangunkan infrastruktur bukan terletak di pihak Kerajaan Persekutuan semata-mata, pihak-pihak lain termasuk Kerajaan-kerajaan Negeri juga perlulah memainkan peranan masing-masing. Oleh itu saya memohon kerjasama Yang Berhormat-Yang Berhormat terutama Ahli-ahli dari parti komponen Kerajaan Negeri di Sarawak untuk mendapatkan kerjasama Kerajaan Negeri menyumbang terhadap pembangunan infrastruktur yang telah dicadangkan itu dan bersama-sama menentukan kejayaan perlaksanaannya.

Tuan Yang di-Pertua, suka saya mengingatkan bahawa dalam pada kita berbangga dengan perkembangan yang pesat ini, janganlah pula kita lupa bahawa kemungkinan adanya setengah-setengah pihak yang mengambil kesempatan menaikkan harga bahan-bahan pembinaan dan barang-barang pembuatan yang berkaitan. Oleh itu saya suka meminta kepada pihak-pihak berkenaan terutamanya kepada pembekal-pembekal dan pengilang-pengilang supaya tidak menaikkan harga barang-barang sewenang-wenangnya lebih lagi setelah cukai-cukai ke atas beberapa bahan-bahan binaan dikurangkan oleh Kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin menarik perhatian Ahli-ahli Dewan yang mulia ini bahawa walaupun Kerajaan merancang dan melaksanakan pembinaan jalanraya di negara ini sama ada di Semenanjung mahupun di Sabah dan Sarawak, kejayaannya banyak bergantung kepada kerjasama dan penglibatan banyak pihak terutamanya kontraktor-kontraktor dan pengusaha-pengusaha serta pembekal-pembekal bahan-bahan binaan dan institusi-institusi kewangan. Seringkali dikaitkan bahawa kegagalan pelaksanaan projek infrastruktur adalah disebabkan oleh ketidak-upayaan pihak kontraktor melaksanakan kerja mengikut kontrak yang dipersetujui. Walaupun mereka semasa memasuki tender begitu optimis dengan kerja-kerja yang akan dilaksanakan, akhirnya pelaksanaan projek tersebut terbantut di tengah jalan yang akhirnya melewati penyiapan projek dan menyusahkan pihak-pihak lain terutama rakyat. Oleh itu saya suka mengambil kesempatan ini menyeru kepada pihak kontraktor tempatan yang diberi keutamaan oleh Kerajaan dalam urusan tender agar meningkatkan prestasi mereka dengan meninggikan keupayaan serta kemahiran mereka melaksanakan projek-projek infrastruktur. Jika mereka boleh mencapai tahap prestasi yang tinggi, mereka bukan sahaja dapat membina projek-projek infrastruktur di dalam negeri malahan mereka boleh mengembangkan penglibatan mereka dengan menyertai tender-tender bagi membina projek-projek di luar negara dan menarik pertukaran wang asing ke negara ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin menyentuh satu perkara yang telah disiarkan di akhbar kononnya pihak JKR telah membuat lebih bayaran \$30 juta kepada kontraktor di dalam pembinaan Lebuh raya Timur-Barat. Perkara ini sebenarnya telah timbul oleh kerana adanya laporan di

akhbar tertentu dan juga kenyataan individu tertentu. Kenyataan akhbar seolah-olah telah memberi gambaran bahawa Public Accounts Committee, dengan izin, telah pun membuat keputusan dan telah menentukan ada pihak yang bersalah pada hal PAC sendiri masih belum membuat sebarang keputusan.

Sebenarnya pihak PAC sedang mengkaji perkara ini dengan lebih mendalam dan telah mengarah pihak-pihak berkenaan membuat audit semula terhadapnya. Kementerian saya sengaja tidak membuat sebarang kenyataan akhbar memandangkan kedudukan ini kerana ianya adalah bertentangan dengan Peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Rakyat perkara 85 yang berbunyi:

“85. Keterangan yang diambil di hadapan sesebuah Jawatankuasa Pilihan dan apa-apa surat yang dikeluarkan kepadanya tidak boleh disiarkan oleh siapa-siapa ahli Jawatankuasa itu, atau siapa-siapa jua, sebelum Jawatankuasa itu membawa penyata itu kepada Majlis.”

Tuan Yang di-Pertua, berdasarkan kepada peraturan inilah maka Kementerian saya tidak membuat sebarang kenyataan terhadap perkara ini.

Tuan Lim Kit Siang: Penjelasan. Dengan sebutan point of order itu dalam Peraturan Mesyuarat, adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri buat satu dakwaan bahawa Pengerusi PAC sudah melanggar keistimewaan ini, sudah buat satu kesalahan di bawah privileges oleh kerana sudah melanggar Peraturan Mesyuarat, dan kalau begitu, bukanlah tanggungjawab Kerajaan untuk kemukakan satu Usul untuk merujuk Pengerusi PAC kepada Committee of Privileges supaya dia mematuhi Peraturan Mesyuarat dan bukan untuk sebut dalam Dewan yang mulia ini?

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian saya tidak menuduh sesiapa pihak melanggar perkara 85 ini oleh sebab kita tidak ada bukti yang tepat.

Tuan Lim Kit Siang: Penjelasan. Bukankah ini bererti bahawa tidak ada orang yang melanggar peraturan dan bahawa apabila Yang Berhormat bangkit perkara ini adalah sia-sia, tidak guna. Kenapa mahu bangkit? Jangan bangkitlah! Kalau mahu bangkit, berani kata siapa salah Kalau takut, jangan bangkit.

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, kita bukan menuduh sesiapa pihak di Dewan yang mulia ini. Cuma saya sebutkan perkara 85 ini untuk menjelaskan mengapa Kementerian saya tidak sampai sekarang membuat sebarang kenyataan akhbar berkenaan perkara ini. Kita tidak menuduh sesiapa pihak yang telah mengeluarkan kenyataan-kenyataan di suratkhbar-suratkhabar.

Tuan Lim Kit Siang: Penjelasan. Oleh kerana Yang Berhormat Timbalan Menteri sudah buat satu tuduhan yang serius, datang ke Dewan ini dan kata bahawa ada satu peruntukan dalam Peraturan Mesyuarat dan oleh kerana ada perkara berlaku sebelum Laporan PAC dikemukakan dan dibentangkan di Dewan yang mulia ini bertentangan dengan Peraturan Mesyuarat, perkara ini timbul. Ini satu perkara yang serius. Adakah peraturan yang disebut oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri sudah dilanggari? Tidak ada siapakah yang langgar atau tidak langgar. Kalau sudah dilanggari, bukankah perkara ini patut dirujuk kepada Komite Keistimewaan supaya maruah Dewan ini dijaga? Kalau tidak dilanggari, jangan timbulkan. Kalau ada dilanggari sungguhpun Yang Berhormat Timbalan Menteri tidak

berani kata siapa salah, tetapi rujukan perkara ini kepada Committee of Privileges.

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, apa yang saya katakan tadi, kita tidak memberikan apa-apa tuduhan cuma kita menjelaskan mengapa kita tidak mengeluarkan kenyataan sampai sekarang oleh sebab kita tidak mahu melanggar perkara ini, kita tidak mahu melanggar, orang lain yang melanggar, bukan kita yang mengambil tindakan. Ahli Yang Berhormat dari Tanjong, kalau beliau rasa perkara ini telah dilanggarkan, bolehlah beri tuduhan kepada Jawatankuasa Hak dan Kebebasan, tetapi pihak.

Tuan Lim Kit Siang: Minta penjelasan. Yang Berhormat Menteri kata bahawa oleh kerana ada peraturan itu, Kementerian beliau tidak buat apa-apa kenyataan. Bukankah itu satu perkara yang tidak betul, satu fitnah? Oleh kerana Yang Berhormat Menteri sendiri ada menafikan dalam suratkhbar, saya ada membaca, kalau Yang Berhormat Timbalan Menteri tidak membaca, itu lain hal. Yang Berhormat Menteri sendiri ada menafikan dengan sekeras-sekerasnya bahawa dia boleh menghadiri mesyuarat PAC untuk membuktikan tuduhan PAC tidak benar. Kalau begitu, bagaimana Yang Berhormat Timbalan Menteri boleh kata bahawa tidak ada kenyataan daripada Menteriannya atau dia tidak mengakui Yang Berhormat Menteri sebagai Menteri yang sah. Adakah dia Menteri tidak sah?

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Menteri yang disebutkan bukan Menteri Kerjaraya. Ini bekas Menteri Kerjaraya.

Tuan Lim Kit Siang: Adakah apabila dia bercakap dia bercakap sebagai seorang Menteri dengan tanggungjawab "collective" sebagai bekas Menteri Kerjaraya, tetapi bagi

pihak Kabinet, adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri kata apa yang dicakapkan oleh Yang Berhormat Menteri itu bekas Menteri Kementeriannya tidak benar, bohong, tidak betul. Bukankah ini satu Kerajaan yang ada "collective responsibility", atau Yang Berhormat Timbalan Menteri "disown" Yang Berhormat Menteri itu?

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, kita bukan "disown" atau "own", dengan izin, kenyataan yang dikeluarkan oleh bekas Menteri Kerjaraya. Kalau Yang Berhormat dari Tanjong tidak puas hati tentang apa yang dikatakan oleh Menteri tersebut dan kalau Yang Berhormat dari Tanjong rasa ini telah melanggar perkara 85, silalah Yang Berhormat dari Tanjong boleh memberikan tuduhan kepada Jawatankuasa Hak dan Kebebasan untuk mengambil tindakan.

Tuan Yang di-Pertua, saya teruskan. Berdasarkan kepada peraturan inilah maka Kementerian saya tidak membuat sebarang kenyataan kepada perkara ini sebelum ini. Setelah PAC membuat ketetapanannya dan laporan dibentangkan di Parlimen barulah wajar perkara ini dibincangkan secara terbuka. Walau bagaimanapun, oleh kerana adanya kenyataan-kenyataan akhbar ini telah menyebabkan kekeliruan berlaku sehinggakan memberi anggapan bahawa ada sesuatu yang tidak betul yang telah dilakukan oleh pihak-pihak tertentu. Di samping itu, perkara ini juga telah disentuh oleh Ahli-ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas dan dari Ipoh sewaktu perbahasan yang lalu.

Tuan Yang di-Pertua, sekiranya Tuan Yang di-Pertua tidak ada halangan, saya memohon untuk memberi sedikit latar belakang kedudukan perkara ini. Sebenarnya, pihak Kementerian saya telah membuat penyiasatan awalan dan

mendapati bahawa bayaran yang telah dibuat kepada pemborong adalah mengikut syarat-syarat kontrak yang telah dipersetujui. Pihak JKR berpendapat kerja-kerja untuk membina "embankment", dengan izin, bagi menguatkan cerun-cerun yang telah runtuh yang melibatkan kerja-kerja mengorek dan membuang tanah runtuh yang tidak sesuai dan menggali, membina serta penambunan semula tanah baru wajar dibayar seperti mana yang dipersetujui di dalam kontrak berkenaan.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, projek Lebuhraya Timur Barat ini telah dimulakan pembinaannya pada tahun 1980 oleh JKR sendiri dan disiapkan pada tahun 1982 dengan jumlah sebanyak lebih kurang sebanyak \$396 juta. Sebaik sahaja ianya dibuka kepada lalu-lintas, jalanraya tersebut telah menunjukkan tanda-tanda kegagalan pada cerun-cerun kerana musim tengkujuh pada tahun-tahun 1981, 1982 dan 1983. Bagi mengelakkan keadaan jalanraya tersebut menjadi lebih teruk lagi, Kerajaan telah mengambil langkah-langkah untuk memperbaiki cerun-cerun di sepanjang jalanraya berkenaan.

Satu kontrak untuk memperbaiki cerun-cerun tersebut telah diberi kepada sebuah syarikat pemborong pada harga \$36.67 juta dalam tahun 1983. Semasa kerja-kerja pembaikan ini dilaksanakan, banyak keruntuhan-keruntuhan baru telah berlaku secara berterusan yang melibatkan sebanyak 102 cerun di 43 lokasi. Oleh kerana ini harga kontrak terpaksa ditambah sehingga \$150 juta dalam bulan Jun 1984 dan seterusnya ditambah lagi kepada \$180 juta dalam bulan April 1986.

Dari rekod-rekod di Jabatan Kerjaraya, semua bayaran-bayaran tambahan yang telah dibuat tersebut adalah didapati teratur mengikut syarat-syarat kontrak di mana kuasa meluluskannya terletak di tangan

Pengarah Cawangan Jalan, Jabatan Kerjaraya sebagai Jurutera projek tersebut. Segala bayaran yang diluluskan oleh Jurutera adalah tertakluk kepada jumlah harga kontrak asal dan juga tambahan-tambahan kemudiannya sebanyak \$180 juta keseluruhannya. Jumlah ini telah pun terlebih dahulu diluluskan oleh pihak Perbendaharaan selaras dengan amalan biasa iaitu harga asal sebanyak \$36.67 juta pada bulan April tahun 1983 dan tambahan-tambahan berikutnya sebanyak \$113.33 juta dan \$30 juta pada bulan Jun 1984 dan bulan April 1986. Setakat ini jumlah yang sebenarnya telah dibayar kepada pemborong berkenaan adalah hanya sebanyak \$175.35 juta, iaitu kurang daripada \$180 juta yang telah pun diluluskan.

Tuan Yang di-Pertua, sepertimana yang saya nyatakan tadi, kedudukan perkara ini masih dalam siasatan PAC. Lebih baik perkara yang masih dalam siasatan PAC tidak dihebohkan untuk membolehkan PAC menjalankan tugas dan tanggungjawabnya dengan adil dan saksama. Buat sementara ini, adalah wajar bahawa anggapan bahawa lebihan bayaran tidak dibuat. Sekiranya PAC dalam laporannya mendapati adanya bayaran yang lebih berlaku, Kementerian saya akan membuat siasatan lanjut dan akan mengambil tindakan sewajarnya seperti laporan yang dibuat oleh PAC.

Sekiranya PAC telah berpuas hati dengan keterangan-keterangan yang diberi dan mendapati tiada berlaku bayaran berlebihan, maka saya harap Ahli-ahli Yang Berhormat tidak akan membangkitkan perkara ini lagi.

Tuan Lim Kit Siang: Minta penjelasan. Bukankah Yang Berhormat Timbalan Menteri sendiri yang mengheboh-hebohkan perkara ini apabila beliau menasihatkan orang-orang lain supaya jangan mengheboh-hebohkan? Kedua, beliau memulakan ucapannya dengan berkata bahawa

ada peraturan mesyuarat yang mana tidak patut ada satu perbahasan dan beliau sendiri nampaknya "two wrongs make a right". Yang ketiga, bukankah benar bahawa kebenaran atau "authorization" baru-baru ini diberi atas perkara ini yang ada disiarkan dalam suratkhbar. Kenapa perkara "authorization" sekarang baru dibuat?

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, saya jelaskan bahawa tidak ada "authorization" yang diberikan baru-baru ini kepada JKR. Apa yang dibuat baru-baru ini ialah "schedule of rates" yang telah ditandatangani oleh dua pihak untuk satu "addendum", dengan izin, dengan kontrak yang asal dan ini bukan sahaja termasuk "schedule of rates" berkenaan kerja-kerja yang dibuat untuk tambahan membaiki cerun-cerun ini, tetapi juga adalah perkara-perkara lain yang masuk dalam "addendum" ini.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, penjelasan. Kenapa satu kontrak yang bermula dalam tahun 1970 barulah sekarang satu addendum atau apa-apa "dum", baru dalam tahun 1989 ditandatangani, sudah 20 tahun, dua dekad?

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, saya difahamkan bahawa addendum ini bukannya satu surat yang mempunyai, dengan izin, satu force of law, tetapi ini merupakan apa yang dilakukan sahaja, authorisation yang dibuat asal semasa kontrak ini dijalankan iaitu apabila authorisation dikeluarkan oleh jurutera yang berkenaan. Memorandum atau addendum ini biasanya adalah ditandatangani lewat oleh sebab ini tidak ada force of law, dan ada kontrak-kontrak yang lain terdapat sehingga 5 tahun atau 6 tahun selepas kontrak tamat baru ditandatangani oleh pihak JKR dengan kontraktor yang berkenaan.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, bekas Menteri berkenaan ada mengatakan bahawa beliau ada dokumen-dokumen di mana PAC tidak memperolehinya. Jadi PAC tidak mengetahui apa yang berlaku di Kementerian ini. Bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri menerangkan kenapa bekas Menteri mempunyai dokumen-dokumen dalam perkara ini dan tidak dibentangkan kepada PAC? Adakah dokumen-dokumen ini disimpan di Kementerian atau adakah bekas Menteri sendiri sudah melanggar Akta Rahsia Rasmi oleh kerana beliau tidak lagi menjadi Menteri di Kementerian tersebut tetapi beliau masih menyimpan dokumen-dokumen Kementerian beliau yang dahulu?

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, dalam siasatan PAC, memanglah kita tidak tahu apa dokumen-dokumen yang dikehendaki oleh PAC ini. Apa yang saya difahamkan setelah membaca suratkhbar bersama dengan Ahli Yang Berhormat dari Tanjong, iaitu Menteri ada menyebutkan bahawa beliau ada lagi dokumen-dokumen yang mungkin boleh menolong PAC dalam siasatannya. Ada kemungkinan ini salinan sahaja dan ada kemungkinan dokumen-dokumen asalnya (original documents) masih berada pada pihak JKR. Oleh sebab Menteri itu tidak menyebutkan apa-apa dokumen yang beliau ada dalam tangan beliau dan oleh sebab kita tidak tahu apakah dokumen-dokumen yang dikehendaki oleh pihak PAC, memanglah kita tidak boleh jawab apa yang dikehendaki oleh Ahli Yang Berhormat dari Tanjong itu.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, adakah menjadi amalan untuk seseorang Menteri menyimpan salinan dokumen-dokumen rasmi yang beliau boleh simpan setelah beliau berhenti memegang jawatan itu atau bukannya ini menjadi satu kesalahan di bawah Official Secrets Act. Adakah Ke-

menterian Yang Berhormat Timbalan Menteri akan meminta Yang Berhormat bekas Menteri menyerahkan balik semua dokumen-dokumen sama ada salinan kedua atau salinan ketiga? Kalau beliau tidak mahu menyerahkan, saya harap Yang Berhormat Timbalan Menteri meminta Peguam Negara menghantar polis untuk menyiasat, search warrant semua dokumen dan mengembalikan kepada Kementerian berkenaan.

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, tadi Ahli Yang Berhormat dari Tanjong telah mengatakan bahawa Kerajaan ini adalah Kerajaan collective di mana tiap-tiap Menteri bertanggungjawab. Saya pun tidak tahu sama ada beliau telah mengubah fikirannya. Tetapi kalau Menteri ini dipertanggungjawabkan collectively, memanglah Menteri-menteri yang masih di dalam Kerajaan boleh menyimpan apa-apa dokumen yang dia rasa penting.

Tuan Lim Kit Siang: Bukankah Yang Berhormat Timbalan Menteri seorang peguam? Bukankah ini salah? Kemungkinan Yang Berhormat Timbalan Menteri meminta Menteri beliau merujuk perkara ini kepada Peguam Negara, dapatkan satu ruling sama ada ini melanggar undang-undang. Pada pandangan saya ini sudah tentu satu kesalahan. Tidak ada dalam peraturan, apabila seseorang Menteri yang berhenti di dalam satu portfolio boleh menyimpan salinan dokumen-dokumen sebagai personal copy. Tidak boleh. Ini sudah melanggar undang-undang. Adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri akan serius dalam perkara ini dan merujuk perkara ini kepada Peguam Negara sama ada Yang Berhormat bekas Menteri sudah melanggar undang-undang dengan menganggap dokumen-dokumen rasmi sebagai dokumen-dokumen peribadi. Bukankah ini satu mentality, satu masalah besar Barisan Nasional yang menganggap property rakyat sebagai

personal property. Oleh sebab itulah berlaku korupsi, penyelewengan dan kemungkaran.

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, saya rasa ini sudah keluar daripada perkara yang saya jawab tadi.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat boleh serahkan perkara itu kepada Menteri itu sendiri apabila beliau hadir nanti.

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Boleh, boleh. Ahli Yang Berhormat dari Tanjong mungkin lebih layak daripada saya dalam segi undang-undang dan jika Ahli Yang Berhormat tidak puashati dan sekiranya Ahli Yang Berhormat menafsirkan undang-undang itu bahawa ini telah melanggar undang-undang, silalah Yang Berhormat hantarkan laporan kepada Peguam Negara untuk diambil tindakan.

Tuan Lim Kit Siang: Tuan Yang di-Pertua, penjelasan. Masalah bukan saya puashati atau tidak puashati. Masalahnya ialah sama ada Timbalan Menteri serius atau tidak serius menjalankan tugasnya. Apabila ada dokumen-dokumen dalam Kementeriananya berada dalam tangan yang tidak sah, yang tidak layak menyimpan dokumen itu, sungguhpun dia bekas Menteri, bukankah ini satu perkara yang patut diperbetulkan—iaitu tidak membenarkan seorang Menteri atau Perdana Menteri menyimpan dokumen-dokumen yang rasmi sungguhpun beliau masih dalam Kerajaan.

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, saya rasa ini tidak salah dari segi undang-undang. Kalau kita perhatikan betul-betul, bekas Presiden United States pun ada menyimpan dokumen-dokumen yang telah dicatatkan di dalam memoirs mereka dan sebagainya. Juga Perdana Menteri di negara-negara lain pun ada

mempunyai dokumen-dokumen yang telah dicatatkan dalam buku memoirs mereka sendiri dan banyak lagi contoh-contoh yang lain. Kalau yang Berhormat dari Tanjong tidak puashati, saya tidak boleh buat apa-apalah. Pada saya, ini tidak salah apa-apa.

Tuan Yang di-Pertua, sekali lagi saya mengambil kesempatan. . . .

Tuan P. Patto: Tuan Yang di-Pertua, dalam jawapan yang diberi oleh Timbalan Menteri tadi, beliau ada menyebut tentang Peraturan Mesyuarat 85. Dalam Peraturan Mesyuarat 85, apa yang terkandung ialah dokumen atau maklumat yang diberi kepada Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara. Itu tidak boleh disiarkan oleh sesiapa pun. Tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri ada menyebut tentang latar belakang dan sejarah kontrak yang meningkat ke \$180 juta mengenai pembaikan Lebuhraya Timur/Barat itu. Tidakkah maklumat-maklumat itu diberitahu kepada Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara dan kalau ada diberi kepada Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara, tidakkah Yang Berhormat Timbalan Menteri sendiri telah melanggar Peraturan Mesyuarat 85, sebab ini terbuka untuk disiarkan di dalam akhbar-akhbar.

Kedua, apakah nama syarikat pemborong sebab beliau tadi tidak mahu menyebut nama syarikat itu. Ini bukan perkara kontrak yang kecil, tetapi peruntukan telah meningkat sehingga \$180 juta. Bolehkah Yang Berhormat memberitahu nama syarikat itu dan juga jawapan kepada soalan saya tadi.

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, boleh saya sebutkan nama kontraktor itu, ini tidak memalukan. Nama syarikat itu ialah Malaysia/Thai Joint Venture Sdn. Bhd. Berkenaan dengan perkara Peraturan Mesyuarat 85, saya tidak tahu apa-apa

dokumen atau evidence, dengan izin, yang disampaikan kepada PAC oleh sebab saya tidak hadir dan juga PAC tidak memberi record of proceedings, dengan izin, berkenaan persidangan-persidangan mereka. Oleh sebab itu saya tidak tahu apa yang disampaikan kepada mereka. Tetapi apa yang saya katakan di Dewan yang mulia ini cuma ini "matter of public record" dan perkara-perkara yang saya sebutkan tadi semua telah diumumkan "as a matter of public record" dan ini bukan satu benda yang rahsia.

Tuan P. Patto: Penjelasan. Yang Berhormat Timbalan Menteri berkata beliau tidak tahu apa yang telah diberitahu kepada Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara. Tidakkah Timbalan Menteri sebelum datang ke Dewan ini untuk menjawab tentang hal ini merujuk balik kepada pegawai-pegawai dalam Kementerian Kerjaraya oleh kerana saya percaya bahawa pegawai-pegawai tinggi yang terlibat dalam perkara ini sudahpun disoalsiasat dalam Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara dan tidakkah mereka memberi maklumat, ataupun Timbalan Menteri sendiri duduk dalam rumah dan siapkan satu jawapan untuk menjawab dalam Dewan ini dan tidakkah ini menunjukkan satu sikap yang tidak bertanggungjawab. Tambahan lagi, tadi beliau telah kata bahawa Presiden-presiden dan Perdana Menteri yang boleh "quote" dokumen-dokumen yang dianggap rahsia. Mungkin dokumen-dokumen itu semua pun sudah di"declassify"kan dan kalau sudah di"declassify"kan barangkali soalnya sekarang sama ada seorang Menteri yang ditukarkan Kementeriananya boleh menyimpan dokumen-dokumen yang bukan lagi di bawah tanggungjawab beliau lagi.

Yang kedua, adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri sendiri memegang dokumen-dokumen Kementerian yang Timbalan Menteri dahulu memegang jawatan di dalamnya iaitu Kementerian Per-

tanian, ada atau tidak ada? Kalau tidak, kenapa Menteri ini "special"? Dia mahu memegang dokumen-dokumen ini dan tidak serah kepada pegawai-pegawai dalam Kementerian Kerjaraya dan adakah dokumen yang dipegang itu dokumen asal dan itulah sebabnya pegawai-pegawai di dalam Kementerian Kerjaraya tidak dapat menjawab dengan tepat kepada soalan-soalan yang dikemukakan dalam Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Saya rasa Yang Berhormat, soalan ini dan juga perbincangan ini sentuh perkara-perkara yang di dalam ketahuan Menteri yang lain. Sebab itu tidak payahlah Yang Berhormat membela ini.

Tuan P. Patto: Tetapi Menteri itu yang dikatakan memegang dokumen yang penting yang beliau kata beliau rela untuk serah kepada Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara. Soalnya sekarang, adakah dokumen-dokumen itu asal dan oleh kerana pegawai-pegawai di dalam Kementerian Kerjaraya tidak dapat, dengan izin, they have no opportunity to lay their hands on those documents. Jadi, itulah sebabnya mereka tidak dapat menjawab dengan tepat kepada Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara dan kenapakah bekas Menteri itu mahu pegang kepada dokumen-dokumen itu? Itu yang penting.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Itu yang saya sebutkan, Yang Berhormat. Mengapa dokumen-dokumen itu dipegang oleh Menteri itu atau tidak pegang, adakah dokumen-dokumen itu sudah "classify" ataupun di"declassify", kita tidak tahu. Sebab itu, Timbalan Menteri ini tidak boleh jawab. Lebih baiklah kita tunggu kedatangan beliau yang boleh. . . .

Tuan Lim Kit Siang: Tentu Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua tahu dia pergi mana? (Ketawa)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Saya tidak ambil "judicial notice" di sini, Yang Berhormat. (*Ketawa*) Yang hanya saya boleh kata ialah dia tidak ada dalam Dewan ini pada hari ini. Sebab itu dia tidak boleh jawab. Lebih baiklah kita tunggu dia datang untuk menjawab perkara itu. Yang Berhormat hanya boleh menyentuh perkara-perkara di dalam ketahuan Yang Berhormat sahaja.

Tuan P. Patto: Bolehkah Yang Berhormat Timbalan Menteri memberitahu sama ada semua dokumen yang bersabit dengan kontrak pembaikan lebuh raya ini ada dalam tangan Kementerian Kerjaraya? Kalau ada, tentulah ia semuanya sudah diberi kepada Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara. Kalau dokumen itu tidak lengkap bererti bahawa Menteri itu ada memegang dokumen-dokumen yang ia tidak mahu beri atau bekas Menteri itu tidak mahu serah kepada Kementerian. Tidakkah ini benar?

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, memanglah semua dokumen-dokumen berkaitan kontrak ini adalah di dalam tangan Kementerian saya dan apa yang dikatakan oleh Tuan Yang di-Pertua tadi, "I am not his keeper", jadi saya pun tidak tahu apa yang dia ada atau tidak ada dan saya boleh pulangkan perkara ini kepada beliau bila beliau balik. Saya pun tidak tahu beliau pergi ke mana.

Tuan Lim Kit Siang: Minta penjelasan. Tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri menyebut mengenai "authorisation" yang baru dibuat dan beliau kata bahawa itu satu "authorisation" yang tidak mustahak, bukan yang perlu dari segi "law".

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Penjelasan, Tuan Yang di-Pertua. Saya bukan kata ada "authorisation". Saya kata itu bukan "authorisation". Silalah dengar dengan betul.

Tuan Lim Kit Siang: Satu "authorisation" yang tidak perlu dari segi undang-undang dan saya ada di sini satu laporan mengenai perkara ini yang saya rasa mustahak oleh kerana Yang Berhormat Timbalan Menteri membangkitkan perkara ini untuk pengetahuan Dewan yang mulia ini. Inilah laporan dari *New Straits Times*, 1hb November mengenai "authorisation" pembayaran ini dan, dengan izin, saya bacakan dalam bahasa Inggeris. Yang sebut ialah Yang Berhormat Dr Hadi iaitu Timbalan Pengerusi PAC:

"Dr Hadi, responding to Dato' Seri Samy Vellu's statement, said it was shocking and disgraceful for the parties involved to claim during a year of PAC hearing on the matter that the repair job was properly authorised when in actual fact the document authorising the job was signed less than 2 months ago".— iaitu pada 23hb September. "Dr Hadi said it would be all right if the delay in signing the third addendum to the contract, which spelled out the repair work, and payment was just 4 or 5 months after the contract but it was done 5 years later. This gives rise to the question as to whether the parties concerned, basically the Public Works Department and the contractor, Malaysia-Thai Development Corporation, had taken the opportunity to rectify wrong doings committed 4 or 5 years ago. Payment would only be valid if the addendum was signed".

Kalau begitu keadaannya, dalam penjelasan Yang Berhormat Timbalan Menteri kepada Dewan yang mulia ini hari ini kenapa tidak memberi satu gambaran yang benar? Kenapa tidak memberi sebab-musabab kenapa addendum itu ditandatangani selepas perkara ini disiasat oleh PAC, selepas perkara ini sudah menjadi satu perkara demi kepentingan orang ramai dan sampai sekarang apa latarbelakang?

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, saya telah sebutkan latarbelakang berkenaan kes ini dengan lancarnya. Berkenaan addendum ini, apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat dari Kota Setar itu adalah pandangan beliau sahaja dan bukan satu pandangan dari pihak PAC dan saya telah sebutkan tadi bila PAC ini telah tetapkan laporan dan kalau dalam laporan itu tentukan ada kesalahan, memanglah Kementerian saya boleh mengambil tindakan. Tetapi sampai sekarang PAC belum sediakan laporan dan belum kemukakan laporan kepada Dewan yang mulia ini dan oleh sebab itu sekarang ini kita tidak boleh ambil apa-apa tindakan.

Tuan Lim Kit Siang: Penjelasan. Bukan perkara mengambil apa-apa tindakan tetapi kenapa addendum yang ketiga itu untuk 5, 6 tahun tidak ditandatangani? Sampai sekarang barulah ditandatangani.

Yang Berhormat Timbalan Menteri tidak boleh jawab dan berkata kita tunggu sampai mesyuarat PAC barulah kita buat satu laporan oleh kerana Yang Berhormat Timbalan menteri sendiri dalam Dewan hari ini sudah bangkitkan hal ini. Kita mahu tahu apa sebab third addendum ini mengambil masa begitu lama untuk ditandatangani selepas perkara ini menjadi satu "public issue". Kenapa? Apa cover-up?

Adakah ini lagi satu skandal "East-West Highway" atau satu preparation untuk "North-South Highway"? Kita mahu tahu apa sebab, tentu ada sebabnya atau Yang Berhormat Timbalan Menteri tidak tahu?

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, apa yang saya sebutkan tadi, iaitu memorandum atau addendum ini bukan satu dokumen yang ada kuasa undang-undang, "no force of law". Ini cuma merupakan satu hal yang telah dilakukan. Ini pada pandangan kita addendum ini bukan

satu dokumen yang penting dan tidak ada force of law", dan oleh sebab itu bila-bila ditandatangani tidak penting. Apa yang dilaporkan dalam *The New Strait Times* yang dibaca oleh Yang Berhormat tadi iaitu pandangan Ahli Yang Berhormat dari Kota Setar dan bukan pandangan rasmi dari PAC.

Tuan Lim Kit Siang: Penjelasan! Kalau addendum ini tidak penting daripada segi undang-undang, tidak sain pun tidak apa, kenapa mahu sain? Kenapa selepas perkara ini dibangkitkan oleh PAC baru mahu sain, tidak sain tidak apa, kenapa sekarang mahu sain, mahu panggil pihak-pihak yang dahulu datang lagi untuk sain? Ini satu perkara yang sudah lima tahun kemudian, kenapa? Kalau tidak sain tidak adakah Kementerian yang berkenaan kerja yang lebih mustahak, tidakkah Kementerian ada kerja yang lain, mahu buat perkara yang sia-sia, bolehkah diberi satu jawapan?

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Tuan Yang di-Pertua, PAC telah siasat selama satu tahun dan kalau ini kita hendak "cover-up" seperti yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Tanjong, baru boleh tandatangani addendum ini bila siasatan dijalankan oleh PAC, tetapi oleh sebab kita rasa satu dokumen ini tidak berkaitan dengan siasatan PAC, maka baru-baru ini, dua bulan dahulu telah ditandatangani addendum ini. Ini satu perkara yang sekarang sedang disiasat oleh pihak PAC. Saya rasa biarlah PAC ini membuat siasatan dahulu. Pada pandangan kata addendum ini yang saya katakan tadi tidak ada "force of law" dan ini cuma untuk "for the purposes of record", dengan izin, sahaja.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin meneruskan dan. . . .

Tuan Lim Guan Eng: Penjelasan!

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Saya mengucapkan terima kasih pada Ahli-ahli Yang Berhormat. . . .

Tuan Lim Guan Eng: Penjelasan!

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Saya rasa cukuplah. . . .

Tuan Lim Guan Eng: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua, tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri menyatakan bahawa. . . .

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat nanti sekejap, beri jalan atau tidak Yang Berhormat?

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Saya tidak beri.

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua, ...

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat dia tidak beri.

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua, on a point of order 36 (6).

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Ya.

Tuan Lim Guan Eng: Hendak baca dahulu atau saya teruskan?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Katakan apa point of order.

Tuan Lim Guan Eng: Mengeluarkan satu sangkaan jahat terhadap Yang Berhormat dari Kota Setar. Tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri menyatakan bahawa pandangan yang dikeluarkan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Tidak Yang Berhormat.

Tuan Lim Guan Eng: Bukan, itu pandangan yang jahat kerana dia katakan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat saya tidak terima point of order itu.

Tuan Lim Guan Eng: Dia katakan pandangan itu pandangan sendirian.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat sila duduk, saya tidak terima point of order itu. Yang Berhormat Timbalan Menteri sila sambung.

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Lim Guan Eng: Penjelasan!

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat saya sudah buat ruling. Yang Berhormat beri jalan atau tidak?

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Saya rasa ini cukuplah, kita sudah buang masa lebih kurang satu jam.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat jangan mengganggu, sila duduk, Yang Berhormat dari Kota Melaka.

Tuan Lim Guan Eng: Penjelasan!

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Saya tidak beri.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Sila sambung.

Dato' Alexander Yu Lung Lee: Dan itulah saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian di dalam perbahasan ini, sama ada secara langsung atau tidak telah memberi pandangan yang bernas dan berguna berhubung dengan perkara-perkara yang berkaitan dengan Kementerian Kerjaraya. Saya juga meminta maaf kerana tidak dapat

menyentuh secara langsung perkara-perkara yang dibangkitkan. Walau bagaimanapun, setiap perkara yang dibangkitkan akan diteliti melalui Hansard yang disediakan dan perkara-perkara itu akan diambil perhatian dan tindakan sewajarnya dari masa ke semasa. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Kementerian Pertanian.

5.07 ptg.

Timbalan Menteri Pertanian (Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu ingin saya merakamkan jutaan terima kasih serta penuh penghargaan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat iaitu Yang Berhormat dari Pasir Mas, Yang Berhormat dari Padang Terap, Yang Berhormat dari Jerai, Yang Berhormat dari Arau, Yang Berhormat dari Sabak Bernam yang telah sudi menyentuh serta memberi pandangan terhadap persoalan-persoalan yang berkaitan dengan Kementerian Pertanian semasa membahas Rang Undang-undang Perbekalan 1990.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas ingin tahu mengenai prestasi yang dicapai oleh Kementerian Pertanian hasil dari kempen-kempen yang telah dilaksanakan seperti "Kempen Minumlah Air Kelapa Muda", kempen "Makanlah Ulam dan Sayur-sayuran Tempatan" dan kempen "Lebihkan Makan Buah-buahan Tempatan". Sebelum itu sukalah saya nyatakan di sini bahawa selain dari kempen-kempen di atas Kementerian juga menjalankan kempen "Makanlah Cendawan", "Minumlah Susu Segar Tempatan" dan "Makanlah Ikan Air Tawar". Kempen-kempen ini dijalankan dengan kerjasama Jabatan-jabatan dan Agensi-agensi di sektor awam, swasta dan media-massa melalui pameran mengenai jenis dan

khasiat barangan yang digalakkan, demonstrasi berbagai resepi batu dan tradisional, penerbitan dan penyebaran buku-buku resepi, pengedaran risalah, lagu-lagu iklan dan pesta makanan di hotel-hotel. Prestasi yang dicapai hasil dari kempen-kempen yang dilancarkan adalah seperti berikut.

Minumlah Air Kelapa Muda.

Oleh kerana kejatuhan harga kelapa yang amat teruk pada tahun 1986, FAMA telah mengadakan operasi menyelamat kelapa selaras dengan program di bawah urusniaga yang telah melibatkan subsidi sebanyak \$6,971,636. Berikutan dengan pelancaran itu pihak Lembaga telah mengadakan pelancaran kempen di peringkat negeri di Malaysia secara berperingkat-peringkat. Pihak-pihak swasta telah turut serta memberi sumbangan untuk menjayakan kempen itu melalui beberapa programnya. Lanjutan daripada operasi menyelamatkan kelapa tersebut, kempen kelapa muda telah dilancarkan oleh Yang Berhormat Menteri Pertanian pada 27hb September, 1986 di Morib yang bertujuan untuk menyedarkan pengguna-pengguna mengenai kelapa muda supaya meningkatkan permintaan dan memperluaskan pasaran buah kelapa muda. Kesannya secara tidak langsung daripada kempen tersebut telah menyebabkan kenaikan harga kelapa biji kira-kira 62% dalam tahun 1987. Kenaikan harga kelapa ini berterusan sehingga tahun 1988 dan 1989. Harga purata kelapa biji tidak digred bagi setiap 100 biji adalah seperti berikut:

Kuala Lumpur

Tahun	Harga \$ sen
1986	9.52
1987	14.76
1988	17.53
1989 (hingga Julai)	18.71

Sabak Bernam

<i>Tahun</i>	<i>Harga</i> \$ sen
1986	6.62
1987	12.67
1988	17.67
1989 (hingga Julai)	19.71

Bagan Datuk

<i>Tahun</i>	<i>Harga</i> \$ sen
1986	10.12
1987	14.90
1988	18.22
1989 (hingga Julai)	18.43

Batu Pahat

<i>Tahun</i>	<i>Harga</i> \$ sen
1986	7.90
1987	12.91
1988	15.13
1989 (hingga Julai)	16.43

Bagi kelapa muda pula didapati seramai 1,087 penjual kelapa muda atau air kelapa muda dalam tahun 1987 berbanding dengan angka sebelum kempen iaitu kira-kira 754 penjual. Kebanyakan penjual ini menjual di gerai-gerai di tepi jalan, pasar-pasar malam, pasar tani, pasar sehari, pasar-pasar biasa, kompleks di pasaraya, restoran dan hotel-hotel.

Daripada kuantiti belian pula, didapati jumlah kuantiti belian kelapa muda sebulan dalam tahun 1987 ialah sebanyak 698,949 biji berbanding dengan 439,844 biji sebelum kempen atau pertambahan sebanyak 58.9%. Pada keseluruhannya, kesan-kesan langsung dan tidak langsung daripada kempen galakan kelapa muda didapati adalah seperti berikut:

- (i) bilangan penjual kelapa muda telah bertambah melebihi setengah kali ganda;

- (ii) jumlah permintaan kelapa muda sebulan telah bertambah dengan berkesan dan melebihi setengah kali ganda; dan

- (iii) terdapat kenaikan harga kelapa biji di pasaran.

- (b) Kempen Makanlah Ulam-ulam dan Sayur-sayuran Tempatan.

Kempen ini sentiasa diadakan dari masa ke semasa menerusi pasar harian.

Dato' Dr Affifudin bin Haji Omar (Padang Terap): (Bangun)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat, Yang Berhormat dari Padang Terap bangun.

Dato' Dr Affifudin bin Haji Omar: Tuan Yang di-Pertua, saya minta penjelasan. Saya ingin mengucapkan tahniah kepada Kementerian kerana menjalankan strategi untuk menaikkan harga kelapa melalui pengurangan bekalan kelapa masak iaitu dengan meningkatkan permintaan kelapa muda. Adakah strategi ini terus hendak dikekalkan melalui cara ini ataupun ada cara-cara lain iaitu untuk mengurangkan "acreage" ataupun keluasan penanaman kelapa. Jadi, soalan saya adakah semenjak kempen ini dibuat dalam tahun 1986 berlaku pengurangan di dalam kawasan penanaman kelapa dan apa lagi dasar-dasar Kerajaan mengenai penanaman kelapa?

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Tuan Yang di-Pertua, pada hari ini kami masih membuat kajian berhubung dengan kedudukan yang sebenar. Jadi, belum dapat kita pastikan apakah langkah yang kita akan ambil seterusnya. Buat masa ini inilah langkah yang kita laksanakan.

Tuan Abdol Mulok bin Awang Damit (Labuan): (Bangun)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat, Yang Berhormat dari Labuan.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed:
Baik.

Tuan Abdol Mulok bin Awang Damit: Penjelasan, terima kasih. Hari ini kita lihat ada terdapat di beberapa buah pasaraya menjual kelapa muda yang kononnya diimport daripada Filipina. Apakah ini menandakan bahawa demand atau permintaan atas kelapa muda ini begitu tinggi sehingga tidak dapat dipenuhi oleh pengeluar tempatan?

Yang kedua, adakah Kementerian ini mempunyai peraturan untuk mengharamkan import kelapa muda ini ke negara ini?

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Tuan Yang di-Pertua, dari segi demand itu memanglah saya akui bahawa demand atau permintaan pada hari ini begitu memuncak sekali berhubung dengan kelapa muda dan kita rasa kita telah berjaya setakat ini. Berhubung dengan sama ada wujud peraturan untuk menghalang pengimportan kelapa muda itu, setakat ini kita belum lagi benar-benar menyatakan bahawa kita menghalang, tetapi kita menggalak supaya seboleh-bolehnya menggunakan kelapa yang ada di negara kita sendiri sebab kelapa masih ada, masih wujud di negara kita sendiri. Cuma yang perlu pada hari ini ialah penanam-penanam kelapa kita menjual kelapa itu.

*(Tuan Yang di-Pertua mem-
pengerusikan Mesyuarat)*

Bolehkah saya teruskan?

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, nanti sekejap, saya hendak mencelah sedikit.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed:
Ada lagi.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, saya hendak mencelah sedikit. Kita ada 11 Kementerian yang belum berjawab dan kita hanya ada dalam satu jam suku, ada 11

Kementerian yang belum berjawab. Saya harap janganlah dipanjang-panjangkan kerana mengikut Peraturan Mesyuarat kita kena menghabiskan jawapan daripada Menteri-menteri di dalam masa 2 hari. Ini hari yang last, kalau sekiranya kita tidak habiskan, saya terpaksa memanjangkan mesyuarat malam ini sampai habis. Sila teruskan.

Tuan Mohd. Kassim bin Ahmed: Tuan Yang di-Pertua, demonstrasi masakan dan penggunaan juga turut diadakan selaras dengan kempen yang dijalankan pada Julai 1987. Kebanyakan penjual-penjual menjual ulam-ulam di gerai-gerai, di dalam dan di luar pasar, di pasar tani, di pasaraya, di pasar mini, di pasar malam, di pasar sehari dan lain-lain. Sehingga tahun 1988 terdapat seramai 2,339 peniaga yang menjual ulam-ulam di seluruh Malaysia di bandar-bandar utama, manakala dari kajian yang dijalankan pada tahun 1987 terdapat seramai 897 orang yang menjual ulam-ulam di enam buah bandar utama seperti di Johor Bahru, Kuantan, George Town, Ipoh, Shah Alam dan Petaling Jaya juga Kuala Lumpur. Oleh itu didapati bahawa peniaga yang menjual ulam-ulam di tahun 1988 (yakni selepas kempen) untuk enam buah bandar utama tahun berikut meningkat sebanyak 50.46% berbanding dengan tahun 1987 (yakni sebelum kempen).

Daripada kajian yang dibuat pada tahun 1987 dan 1988 terhadap 17 jenis ulam yang paling digemari, sebelum diadakan kempen kuantiti jualan ulam-ulam sebulan di seluruh Malaysia adalah sebanyak 173,867 kilogram manakala selepas diadakan kempen pada tahun 1988, kuantiti jualan adalah sebanyak 220,463 kilogram. Ini menunjukkan kuantiti permintaan ulam-ulam di pasaran meningkat sebanyak 27.8% iaitu 46,596 kilogram selepas diadakan kempen. Petai, jering dan kacang botol adalah di antara tiga jenis ulam yang paling digemari di

mana ianya mewakili 62.25% daripada jumlah kuantiti keseluruhan ulam-ulam yang diperlukan sebulan.

(c) Kempen Makanlah Cendawan

Bagi cendawan pula terdapat beberapa jenis cendawan yang digemari oleh pengguna seperti tiram kelabu, abalone, cendawan tekukur, telinga kera, tiram putih, cendawan busut, jerami padi dan cetake. Kebanyakan cendawan-cendawan ini dijual di pasar-pasar harian, pasar tani, pasaraya, pasar mini, pasar malam dan lain-lain. Seperti ulam-ulam juga, jumlah penjual cendawan semakin meningkat di mana seramai 107 orang penjual sebelum kempen meningkat kepada 135 orang penjual dalam tahun 1988. Peningkatan ini juga diikuti oleh pertambahan di dalam edaran kuantiti di mana sebanyak 6,517 kilogram sebelum kempen meningkat kepada 7,368 kilogram selepas kempen pada tahun 1988.

Cendawan tiram kelabu merupakan jenis yang paling diperlukan dalam tahun 1988 iaitu 3,590 kilogram sebulan diikuti oleh tiram putih sebanyak 1,463 kilogram sebulan. Di antara jenis-jenis cendawan secara puratanya, harga cendawan cetake adalah yang paling mahal berbanding dengan cendawan-cendawan lain iaitu \$26.58 sekilogram pada tahun 1988 manakala cendawan yang paling murah ialah cendawan tekukur iaitu \$4.28 sekilogram.

Terdapat beberapa faktor utama yang mendorong pengguna membeli ulam-ulam dan cendawan—

- (i) berkhasiat;
- (ii) harga yang berpatutan;
- (iii) kesegaran dan mutu yang baik.

Di antara faktor lain yang mempengaruhi jualan ialah keadaan tempat penjualan dan lokasi pemasaran.

(d) Kempen Minumlah Susu Segar Tempatan

Kempen Susu Segar Malaysia telah dilancarkan pada 21 Jun, 1988 oleh Yang Berhormat Menteri Pertanian. Objektif kempen itu adalah—

- (i) meningkat imej susu segar Malaysia;
- (ii) menggalakkan minum susu segar Malaysia;
- (iii) mengatasi masalah pemasaran susu segar.

Aktiviti dalam kempen tersebut adalah jualan susu segar secara terus oleh FAMA melalui gerai SUSU SEGARIA. Arahan juga telah diterima daripada Yang Berhormat Menteri Pertanian supaya FAMA menambahkan bilangan gerai sekurang-kurangnya sebuah di tiap-tiap ibu negeri. Sehingga kini sebanyak 10 buah gerai telah beroperasi di seluruh negara. Semenjak ia mula beroperasi pada Mac 1988 hingga akhir 1988, jumlah jualan terkumpul bernilai \$90,325 termasuk lain-lain hasilan susu. Sepanjang tahun 1988 operasi gerai SUSU SEGARIA telah berjaya memperolehi sebanyak \$17,443 setelah ditolak kos perbelanjaan sebanyak \$16,385 keuntungan bersih yang diperolehi adalah berjumlah \$1,058.

(e) Kempen Lebihkan Makan Buah-buahan Tempatan.

Bagi meningkatkan penggunaan buah-buahan tempatan, kempen-kempen telah dijalankan di dalam dan di luar negeri. Untuk kempen-kempen di luar negeri, ianya dikendalikan melalui—

- (i) pameran-pameran antara-bangsa;
- (ii) penghantaran sample dan hantaran percubaan;
- (iii) pengedaran pamphlet;
- (iv) pengiklanan di akhbar-akhbar dan majalah-majalah.

Di dalam tahun 1988 kempen-kempen yang telah dijalankan termasuklah "International Sweets and Biscuits Fair" di Cologne, Jerman Barat, "Barcelona Food Fair" di Sepanyol; "Malaysia Week" di Dubai, di Kuwait dan di Jeddah; "Pameran Buah-buahan" di Hong Kong dan "Cocoa Trade Mission" di Eropah.

Dalam tahun 1989 kempen-kempen yang dijalankan termasuklah "The Gulf International Fair di Shanjah (UAE)" untuk betik dan belimbing; "AYM—Belgium TV" untuk buah-buahan tropika Malaysia, AGF Total Trade Fair" di The Hague, Netherlands untuk buah-buahan tropika Malaysia dan "Fruit Imports Buying Mission" di Holland untuk buah-buahan tropika Malaysia.

Kempen-kempen di dalam negara pula ialah demonstrasi, pameran dan promosi yang sentiasa diadakan sama ada di pasar-pasar tani, hotel-hotel, di pesta-pesta atau pameran-pameran peringkat kebangsaan. Sehingga kini sebanyak 21 kempen buah-buahan telah dijalankan di seluruh negara.

(f) Kempen Makanlah Ikan Air Tawar.

Sama seperti kempen-kempen lain, kempen "Makan Ikan Air Tawar" sentiasa diadakan dari masa ke semasa. Sehingga November, 1989 sebanyak 12 kempen telah dijalankan dengan mengadakan pertandingan-pertandingan memasak, demonstrasi dan ciptaan resepi di pesta-pesta, pasar-pasar tani, hotel-hotel dan pameran-pameran yang diadakan di seluruh negara. Tujuan diadakan kempen tersebut ialah untuk menggalakkan penggunaan ikan air tawar kerana ia terbukti berkhasiat serta lazat dimakan. Kempen-kempen ini akan terus dijalankan dari masa ke semasa.

Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas telah mencadangkan supaya satu jawatankuasa ditubuhkan untuk mengkaji fungsi LPN. Tuan Yang di-

Pertua, adalah menjadi perkara biasa bahawa pelaksanaan akan berbangkit dalam melaksanakan sesuatu program atau projek yang melibatkan orang awam sama ada mereka terdiri daripada pesawah, penternak, pekerja atau orang awam. Apa yang penting adalah sama ada prosidur bagi mengatasi masalah telah diwujudkan dan tindakan yang diambil bagi menyelesaikan masalah pelaksanaan tersebut mengikut prosidur yang telah ditetapkan itu. Bagi skim subsidi harga padi, umpamanya, masalah pelaksanaan telah berbangkit tetapi prosidur penyelesaian masalah melalui pembentukan sebuah jawatankuasa penyelarar yang terdiri daripada wakil petani dan LPN telah pun diwujudkan. Masalah-masalah pelaksanaan subsidi seharusnya dirujuk kepada jawatankuasa penyelarar itu supaya dapat dibincang bersama bagi mencapai penyelesaian yang memuaskan. Oleh yang demikian, cadangan supaya dibentuk jawatankuasa khas untuk mengkaji fungsi LPN adalah tidak timbul. Saya suka tegaskan di sini supaya segala masalah yang dihadapi dikemukakan kepada pihak LPN untuk disiasat dan dengan itu tindakan yang sewajarnya dapat diambil.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Padang Terap supaya institusi seperti Pertubuhan-pertubuhan Peladang disusun semula, seterusnya peluang diberi kepada Pertubuhan Peladang untuk memiliki dan mengawal beberapa saluran sumber-sumber negara seperti dibuat di Korea dan Taiwan, sukalah saya nyatakan di sini bahawa Kerajaan memang menggalakkan Pertubuhan-pertubuhan Peladang tersebut berdikari. Setakat ini sebanyak 27 buah Pertubuhan Peladang Kawasan, satu Pertubuhan Peladang Negeri iaitu Johor dan Pertubuhan Peladang Kebangsaan telah dikenalpasti untuk menjalankan program

tumpuan yang berdaya maju dan seterusnya berdikari. Di akhir 1990 dijangka beberapa buah Pertubuhan Peladang di bawah pengurusan terus LPP akan mula berdikari manakala yang belum dapat berdikari akan diteruskan "Program Khidmat Sokongan", "Pembangunan Sumber Tenaga Manusia dan Pembangunan In Situ". Sokongan Kementerian kepada Pertubuhan Peladang dapat dilihat dari peruntukan kepada beberapa program yang dilaksanakan, umpamanya, bagi tahun 1988 seperti berikut:

- (i) Rancangan subsidi baja padi, tahun 1988 ialah \$42.02 juta.
- (ii) Skim pinjaman khas pertanian (SPKP)—\$11.63 juta.
- (iii) Kontrak Kerja kepada Pertubuhan Peladang—\$10.75 juta.
- (iv) Pembinaan Pejabat PPK—\$1.67 juta.

Kebanyakan peruntukan adalah untuk kegunaan ahli-ahli peladang, manakala peruntukan kepada Pertubuhan Peladang secara terus adalah dalam bentuk pinjaman yang bergantung kepada daya maju projek itu. Adalah dijangka Pertubuhan Peladang berkemampuan untuk memiliki, mengawal lebih banyak sumber-sumber negara, seumpama, tanah dan harta seperti yang diharapkan oleh Ahli Yang Berhormat itu.

Mengenai cadangan Ahli Yang Berhormat supaya Skim Kredit yang pada masa ini diuruskan oleh Bank Pertanian diserahkan kepada Pertubuhan Peladang dan mencadangkan supaya Bank Pertanian menumpukan usaha memberi kredit untuk aktiviti-aktiviti hiliran hasil pertanian seperti pengetinan dan pemasaran barang-barang pertanian yang diproses, suka saya jelaskan di sini

Kerajaan telah mengadakan Skim Pinjaman Khas Pertanian (SPKP) pada tahun 1986 bertujuan untuk mewujudkan satu sistem penyaluran kredit yang seragam dan berkesan kepada petani, penternak, nelayan dan usahawan kecil pertanian setelah subsidi kepada golongan-golongan ini dihentikan. Ianya merupakan satu rancangan pemusatan kredit pelbagai Agensi dan Jabatan Kementerian Pertanian di bawah pengurusan Bank Pertanian. Sebelum rancangan ini diwujudkan, setiap Agensi/Jabatan mengendalikan sendiri bantuan kredit kepada golongan-golongan ini untuk menjalankan projek-projek pertanian.

Kerajaan percaya dengan kemahiran dalam bidang kredit yang terdapat di Bank Pertanian, program SPKP ini berjaya memanfaatkan petani melalui penyeliaan, pengawalan, penggunaan kewangan oleh pihak Bank untuk melaksanakan projek mereka. Ini dapat menjamin kejayaan projek yang diusahakan. Khidmat nasihat dalam aspek teknikal dapat dilakukan oleh agensi-agensi yang terlibat. Selain daripada itu skim ini juga dapat menggabungkan segala bidang pakar Agensi/Jabatan terhadap projek yang dibiayainya. Kerajaan juga dapat menjimatkan perbelanjaan kerana wang yang diuruskan oleh Bank Pertanian merupakan pinjaman daripada Kerajaan dan Kerajaan akan mendapat balik pinjaman tersebut daripada Bank Pertanian. Sistem yang dijalankan sekarang sedang berjalan lancar dan pada masa ini Kerajaan tidak berniat untuk menyerah semula skim ini kepada Agensi/Jabatan masing-masing seperti Lembaga Pertubuhan Peladang (LPP) sebagaimana yang dicadangkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Padang Terap. Dengan itu juga tumpuan LPP dapat dipusatkan ke arah peningkatan taraf sosio-ekonomi peladang-peladang dan petani-petani di negara ini, manakala bidang kredit diuruskan oleh Bank Pertanian.

Menyentuh tentang cadangan agar pihak Bank Pertanian menumpukan aktiviti bagi membiayai projek-projek hiliran, sukacita dinyatakan bahawa pada masa ini Bank Pertanian bukan hanya menumpukan perhatiannya terhadap pembiayaan aktiviti-aktiviti pengeluaran semata-mata. Sememangnya, pinjaman terhadap aktiviti-aktiviti hiliran seperti bidang pemerosesan disediakan kepada peminjam-peminjam. Dalam strategi pembiayaannya Bank Pertanian menggiatkan usahanya membantu meningkatkan kegiatan industri hiliran dan strategi ini akan ditekankan sepanjang tempoh 5 tahun ini. Hal ini dititikberatkan kerana dengan wujudnya industri hiliran, permintaan ke atas barangan atau hasil-hasil pertanian akan meningkat dan seterusnya berupaya menetapkan harga hasil pertanian di paras yang lebih tinggi, berpadanan dengan usaha yang hendak dicurahkan. Ini juga dapat membantu Kerajaan memperhebat dan memperkukuhkan kedudukan ekonomi negara. Pinjaman-pinjaman biasa Bank Pertanian dan pinjaman di bawah Tabung Pembangunan ASEAN—Jepun yang disediakan adalah untuk membangunkan industri-industri kecil dan sederhana di negara ini.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai cadangan Ahli Yang Berhormat dari Arau supaya Lembaga Pertubuhan Peladang bergiat aktiviti di kawasan MADA dan cadangan supaya MADA menambah industri-industri kecil, suka saya menyatakan di sini bahawa terdapat sebanyak 27 buah Pertubuhan Peladang Kawasan di dalam kawasan MADA. Jentera Pertubuhan Peladang ini bergerak dengan pengawasan MADA supaya perpaduan sentiasa wujud sementara kegiatan pengembangan dan sosial juga ekonomi dapat berkembang maju. Untuk menjamin kelicinan pergerakan ini pihak MADA telah bekerjasama dan berhubung rapat

dengan pemimpin-pemimpin peladang melalui Majlis Perundingan Pengerusi-pengerusi Pertubuhan Peladang MADA yang ditubuhkan dalam tahun 1975. Majlis ini telah melantik 9 orang ahli untuk menjadi jawatankuasa penyalaras yang bertindak sebagai jawatankuasa kerja.

Hasil daripada manfaat dan pakatan yang terjalin ini lahirlah Syarikat Perniagaan Peladang MADA Sdn. Bhd., Yayasan Pelajaran Peladang MADA dan berbagai kegiatan lain dan ianya juga mengeratkan persefahaman di antara peladang dalam kedua-dua buah negeri. Oleh yang demikian adalah tidak tepat jika dikatakan bahawa pemimpin-pemimpin peladang MADA mencengkam petani-petani MADA. Dengan sebab itu juga dan dengan sebabnya kukuhnya persefahaman dan jentera Pertubuhan Peladang MADA ini maka usaha untuk memasukkannya ke dalam Pertubuhan Peladang Kebangsaan sekiranya perlu memerlukan pelaksanaan dengan secara berperingkat-peringkat.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pihak MADA memang sentiasa mencari perusahaan-perusahaan atau kegiatan-kegiatan ekonomi yang berpotensi bagi membolehkan petani-petani mempunyai sumber-sumber pendapatan tambahan. Cadangan-cadangan yang diterima daripada semua pihak termasuk pegawai-pegawai dan juga petani akan dipertimbangkan. Sekiranya cadangan perusahaan tersebut berdaya maju, ianya akan dilaksanakan. Menerusi cara tersebut beberapa perusahaan dan kegiatan pertanian telah dilaksanakan. Di antaranya ialah:

- (1) Penubuhan dan penglibatan Syarikat Perniagaan Peladang MADA Sdn. Bhd. (SPPM) dalam perdagangan input pertanian.

- (2) Penubuhan Syarikat Perniagaan Perabot yang membuat dan memasarkan bahan-bahan perabot serta terlibat dalam kegiatan pembinaan.
- (3) Perusahaan menjahit kasut kanvas yang diagih kepada berbagai Pertubuhan Peladang Kawasan untuk menjahit bahagian kasut bagi Syarikat The National Permada Footwear.
- (4) Penubuhan Pasaraya Peladang di Alor Setar.
- (5) Perusahaan memperolek bahan makanan.
- (6) Kegiatan pengedaran baja subsidi Kerajaan oleh PPK Kawasan.
- (7) Kontrak cuci parit dan taliair yang diberi kepada PPK Kawasan.
- (8) Penternakan itik telur oleh beberapa orang petani yang dipilih.
- (9) Penternakan biri-biri oleh beberapa orang peladang.

Selain daripada itu terdapat juga PPK yang mana atas inisiatif sendiri serta dengan penyeliaan daripada pihak MADA telah menjalankan kegiatan-kegiatan seperti kontrak mencuci bangunan, pembinaan dan penyenggaraan dan pantai serta jalan ladang MADA dan juga perusahaan cendawan. Pihak MADA juga sedang bekerjasama dengan jabatan dan agensi lain untuk menolong memajukan perusahaan-perusahaan kecil tempatan seperti dalam bidang pengeluaran makanan dan kraftangan.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Jerai telah membangkitkan soal kupon subsidi padi yang dikeluarkan oleh LPN kepada petani-petani. Berhubung dengan perkara ini saya jelaskan bahawa subsidi harga padi dikeluarkan kepada pesawah yang menjual padi

mereka sama ada ke Kompleks LPN atau di pusat-pusat belian yakni kilang swasta yang dilantik. Pesawah menerima kupon subsidi pada hari yang sama dengan harga jualan padi dibuat. Penunaian kupon dibenarkan satu minggu selepas pengeluaran kupon, walau bagaimanapun pada amalnya pesawah dapat menunaikan kupon ini selama dua atau tiga hari dari tarikh keluar kupon kecuali pada musim belian kemuncak di mana ianya berkemungkinan menjangkau masa lima hari. Ini berlaku di Kompleks LPN, masa yang diambil itu adalah disebabkan keperluan untuk penyediaan dan penyediaan cek. Malah di pusat belian, pesawah boleh menerima bayaran subsidi secara tunai pada hari yang sama atau pada keesokan harinya. Sistem pembayaran melalui kupon adalah yang terbaik, cuma dalam pelaksanaannya beberapa peraturan mesti ditembusi dan dilalui sebagai kawalan untuk memastikan bayaran subsidi itu dinikmati sepenuhnya oleh golongan yang benar-benar berhak.

Tuan Yang di-Pertua, menyentuh persoalan anggaran hasil, ini sebenarnya adalah soal jangkaan purata hasil pengeluaran padi bagi sesuatu kawasan. Jangkaan hasil ini perlu sebagai satu index, dengan izin, untuk menentukan bayaran subsidi. Ini juga sebagai satu langkah kawalan sebelum tibanya musim penapaian, satu jawatankuasa penentuan anggaran hasil peringkat negeri yang terdiri daripada LPN dan agensi-agensi seperti MADA, KADA, Jabatan Pertanian, Jabatan Pengairan dan Saliran, Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Kampung akan mengadakan perbincangan untuk membuat satu ketetapan atas anggaran hasil. Proses penentuan anggaran hasil adalah berdasarkan kepada field survey, dengan izin, yang dibuat sendiri oleh Pegawai Pertanian dan agensi-agensi berkenaan.

Walau bagaimanapun, pada setiap musim, sungutan tidak puas hati mungkin timbul dari segolongan pesawah yang tidak bersetuju dengan anggaran hasil yang telah diputuskan itu. Adalah dimaklumkan juga bahawa lebih sehingga 20% daripada anggaran purata hasil adalah dibenarkan. Seterusnya jualan yang melebihi daripada 20% akan tertakluk kepada siasatan sebelum kupon subsidi atas lebihan tersebut ditunaikan. Dalam masa siasatan pihak LPN hanya memerlukan pengesahan dan maklumat berhubung dengan punca sebenar padi yang di jual tanpa menahan buku daftar pesawah. Buku daftar pesawah hanya ditahan apabila telah dibuktikan ada penipuan berlaku.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat juga menyentuh tentang kebajikan para nelayan. Berhubung dengan perkara ini suka saya maklumkan bahawa walaupun dalam Belanjawan 1990 tidak kelihatan dengan ketara peruntukan khas untuk nelayan tetapi pada hakikatnya dalam Rancangan Malaysia Kelima termasuk 1990 beberapa projek istimewa telah dirancang dilaksanakan untuk kepentingan nelayan-nelayan. Di antara projek-projek penting yang sedang dilaksanakan ialah:

- (1) Projek tukun tiruan;
- (2) Projek taman laut dan rizab laut;
- (3) Projek kajian ternakair;
- (4) Projek kerang kawasan baru;
- (5) Projek boyar tukun tiruan;
- (6) Latihan nelayan dan penternak;
- (7) Pendaftaran nelayan;
- (8) Khidmat pengembangan;
- (9) Percubaan dan demonstrasi.

Projek-projek yang disebutkan di atas adalah di antara projek-projek penting Jabatan Perikanan yang akan diteruskan dalam tahun 1990 iaitu tahun terakhir Rancangan Malaysia Kelima. Projek-projek yang berkenaan telah dan akan memberi

manfaat sama ada secara langsung atau tidak langsung kepada masyarakat nelayan khususnya nelayan-nelayan tradisional. Ini jelas menunjukkan bahawa memang ada usaha-usaha oleh Kerajaan untuk membangun dan meningkatkan taraf sosio ekonomi nelayan.

Tuan Yang di-Pertua, persoalan yang dinyatakan bahawa usaha-usaha yang tercatat dalam Akta Perikanan 1985 hanyalah mengenai penguatkuasaan sahaja adalah tidak tepat. Sebenarnya dalam Akta itu terdapat perkara-perkara yang menggariskan tentang rancangan dan pembangunan perikanan, pengurusan sumber perikanan dengan cara yang teratur, kemajuan akuakultur dan penubuhan taman laut dan rizab laut. Penguatkuasaan hanya merupakan salah satu daripada cara-cara pengurusan perikanan sahaja serta juga memberi perlindungan kepada nelayan-nelayan kecil. Apabila sumber-sumber perikanan di kawasan pantai bertambah baik, dengan adanya pengurusan yang sempurna dan pembinaan tukun-tukun tiruan dan taman laut dan rizab laut serta khidmat pengembangan, ini dengan sendirinya akan dapat meningkatkan lagi hasil tangkapan nelayan-nelayan. Sebagai maklumat Jabatan Perikanan telah mengenal pasti 54 tapak tukun tiruan dan sehingga ini sebanyak 34 tukun tiruan telahpun disiapkan. Insya Allah, baki 20 tukun tiruan lagi itu akan disiapkan dalam tahun 1990. Sementara taman laut dan rizab laut sebanyak 22 pulau telah dikenalpasti untuk dijadikan taman laut dan 5 pusat sedang dan akan dibina untuk mengawasinya. Pada masa ini sebuah pusat telah siap di Pulau Paya, Kedah dan sebuah lagi hampir siap di Pulau Redang, Terengganu.

Tuan Yang di-Pertua, sungguhpun Kerajaan tidak lagi memberi subsidi secara terus menerus kepada nelayan tetapi subsidi-subsidi ini masih lagi diberi dengan menyalurkannya

menerusi Bank Pertanian Malaysia dalam bentuk pinjaman seperti SPKP dan lain-lain yang memudahkan nelayan untuk memperolehi berbanding dengan bank-bank perdagangan. Dengan cara ini nelayan-nelayan akan lebih bertanggungjawab dan akan berusaha dengan lebih gigih lagi.

Tuan Yang di-Pertua, menambah saiz bot berarti meningkatkan daya penangkapan atau fishing effort, dengan izin, di suatu kawasan itu. Ini bermakna ia akan mengurangkan lagi hasil tangkapan nelayan-nelayan yang masih ada di kawasan tersebut. Bagaimana yang kita sedia maklum sumber perikanan di perairan pantai kita telah diterokai secara keterlaluan terutamanya dengan adanya pencerobohan oleh nelayan-nelayan pukat tunda. Namun demikian, dengan adanya usaha-usaha yang dilakukan oleh Jabatan Perikanan seperti mengadakan Dasar Pelesenan Baru, Dasar Pengusaha yang teratur serta penguatkuasaan yang rapi sejak tahun 1983, sumber-sumber perikanan di kawasan tersebut telah mulai menunjukkan tanda-tanda baikpulih. Dengan demikian pada tahun ini Kementerian Pertanian telah bersetuju mengeluarkan lesen tambahan sebanyak 6,000 unit kepada bot-bot yang sedia ada yang mana berat muatannya kurang 5GRT dikeluarkan. Walau bagaimanapun dasar pengurusan dan penguatkuasaan yang rapi perlu di teruskan untuk menjamin sumber ini dapat diterokai secara berkekalan.

Tuan Yang di-Pertua, pengwujudan zon-zon menangkap ikan merupakan salah satu daripada usaha-usaha Jabatan Perikanan dalam dasar pengurusannya untuk menentukan sebahagian besar daripada seluruh masyarakat nelayan yang terdapat di negeri ini diberi perlindungan yang sewajarnya. Untuk makluman, zon A kawasan hingga 5 batu dari pantai adalah dikhaskan untuk nelayan-

nelayan pantai yang mengusahakan perkakas tradisional. Zon B 5 hingga 12 batu dari pantai adalah untuk bot-bot pukat tunda usaha sendiri yang tidak melebihi 40 grt dan zon C pula untuk bot-bot pukat jerut dan pukat tunda usaha sendiri dan zon c2 pula 30 batu daripada pantai adalah untuk bot-bot laut dalam. Dengan adanya sistem zon ini ia juga dapat mengelak dari berlakunya pertelingkahan di kalangan nelayan-nelayan, terutamanya nelayan-nelayan pukat tunda yang sering mengambil kesempatan untuk mencero boh masuk ke zon A tanpa mengira kepentingan nelayan-nelayan tradisional.

Sebenarnya sistem zon ini adalah bertujuan untuk menjaga kepentingan nelayan secara menyeluruh. Mereka yang melanggar kawasan zon yang ditetapkan itu bukanlah terdiri dari nelayan-nelayan kecil, tetapi mereka yang mengusahakan perkakas komersial, seumpama pukat tunda yang boleh menjejaskan pendapatan nelayan tradisional jika tindakan tegas tidak diambil ke atas mereka. Sebagai makluman, dalam tahun 1988 sebanyak 657 buah pukat tunda telah ditangkap kerana mencero boh kawasan dan dalam tahun 1989 sehingga bulan November ini, bilangan pukat tunda yang ditangkap kerana kesalahan yang sama ialah 511 buah, sementara itu pula bot-bot tradisional yang ditangkap ialah 96 buah dalam tahun 1988 dan 128 buah dalam tahun ini. Bot-bot tradisional ini telah ditangkap oleh pihak penguatkuasa kerana mengusahakan pukat tunda tanpa lesen. Jadi ini jelas menunjukkan bahawa bot-bot yang ditangkap ini bukanlah kerana tidak tahu sempadan, tetapi sengaja mencero boh kawasan larangan atau mengusahakan perkakas yang tidak dilesenkan untuk mereka.

Tuan Yang di-Pertua, denda-denda yang dikenakan ke atas mereka yang melaksanakan kesalahan seperti di atas adalah setimpal dengan

kesalahan. Selain daripada itu pula, sejumlah 4,200 buah bot pukut tunda yang dilesenkan hanya sebilangan kecil sahaja yang melanggar peraturan. Oleh yang demikian, kita tidak sepatutnya membela segelintir nelayan yang melanggar peraturan dengan mengenyepikan kepentingan majoriti nelayan.

Mengenai estet ikan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat, suka saya jelaskan di sini bahawa estet ikan adalah konsep ternakan ikan secara komersial di satu-satu kawasan di mana ianya mempunyai potensi yang baik. Estet ini akan meliputi sebuah kawasan yang luas di mana pengeluaran boleh dipasarkan secara berekonomi. Kawasan-kawasan ini boleh merupakan perairan pantai, kawasan-kawasan pantai yang terlindung, kawasan tanah terbiar ataupun tanah-tanah pinggir di mana pengeluaran komersial pertanian lain kurang memuaskan. Perancangan awal telah pun dijalankan oleh pihak Jabatan Perikanan di mana satu kawasan di Sungai Kuah, Pulau Langkawi dikenalpasti sesuai untuk ternakan ikan dalam sangkar. Satu kawasan sawah terbiar juga telah dikenalpasti, iaitu di Mukim Sungai Laya, Daerah Sungai Petani, Kedah di mana adanya potensi untuk ternakan udang harimau. Walau bagaimanapun, kejayaan rancangan ini tertakluk kepada persetujuan tuan-tuan tanah membenarkan tanah mereka di majukan secara konsep estet.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Sabak Bernam telah membangkitkan soal pembinaan taliair di Parit 4 yang dikatakan berlaku kesilapan teknik dalam pembinaannya akibat dari terlalu bergantung kepada perunding luar. Berhubung dengan perkara ini, suka saya jelaskan dalam Dewan yang mulia ini bahawa kerja yang dijalankan adalah bagi menggantikan struktur kawalan air yang lama di

talian utama Projek Barat Laut Selangor bagi memperbaiki bekalan air untuk perairan. Struktur yang baru diganti lengkap dengan pintu otomatik jenis NYATEX AMEL yang direkabentuk dan dipaten oleh pembekal dari Perancis. Pintu ini dibuat oleh firma tempatan mengikut spesifikasi pembekal asal dari Perancis. Oleh yang demikian, sebelum pemasangan barang-barang, pintu ini perlu diperiksa dan diuji oleh jurutera dari pembekal tersebut. Bagi tujuan ini jurutera Perancis telah berada di sini selama dua minggu bagi menyelia kerja-kerja ini. Persiapan membawa jurutera Perancis tersebut terpaksa melalui prosedur-prosedur tertentu dan ini menyebabkan kelewatan pemasangan pintu berkenaan selama 3 hingga 4 minggu. Walau bagaimanapun, kelewatan ini tidak menjejaskan tarikh pembekal air yang telah dirancang, iaitu pada 15hb September, 1989.

Tuan Yang di-Pertua, itulah sahaja jawapan saya kepada perkara-perkara yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat. Pihak Kementerian Pertanian akan mengambil perhatian dan tindakan yang sewajarnya di atas segala pandangan, teguran dan cadangan yang telah dikemukakan itu. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar.

5.46 ptg.

Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar (Tuan Law Hieng Ding): Tuan Yang di-Pertua, semasa perbahasan ke atas Belanjawan 1990, beberapa Ahli Yang Berhormat telah menyentuh perkara-perkara yang ada kaitan dengan tanggungjawab dan tugas Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar.

Ahli-ahli Yang Berhormat dari Kota Setar dan Seputeh telah menyentuh Deklarasi Langkawi mengenai alam sekitar yang diisytiharkan di Mesyuarat

Ketua-ketua Kerajaan Komanwel (CHOGM) pada bulan Oktober yang lalu. Saya bersetuju dengan Ahli Yang Berhormat bahawa Deklarasi Langkawi itu bukan sahaja mempertingkatkan imej negara kita di kalangan antarabangsa, malah ia merupakan suatu komitmen yang teguh oleh negara kita dan negara-negara Komanwel yang lain terhadap betapa pentingnya alam sekitar bumi ini dipelihara dan dikekalkan untuk masa kini dan untuk jenerasi-jenerasi yang akan datang.

Sebagai suatu usaha untuk mengumumkan Deklarasi Langkawi mengenai alam sekitar ini kepada masyarakat sedunia, Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar telah mencetak Deklarasi itu dalam bentuk risalah untuk edaran di semua persidangan dan mesyuarat antarabangsa yang kita akan hadiri pada masa depan. Sesungguhnya di Persidangan Peringkat Menteri mengenai Pencemaran Atmosfera dan Perubahan Cuaca yang telah berlangsung di negara Belanda pada 6hb dan 7hb November, perwakilan Malaysia telah mengedarkan risalah tersebut kepada perwakilan-perwakilan asing. Adalah diharapkan dengan cara seumpama itu kita dapat memainkan peranan yang positif di dalam isu-isu alam sekitar serta dapat mempelopori usaha-usaha sedunia ke arah melindungi alam sekitar.

Ahli Yang Berhormat dari Arau dan Labuan telah mencadangkan supaya kawasan taman-taman negara diperbesarkan. Ingin saya memaklumkan bahawa Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman-Taman Negara Semenanjung Malaysia atau (PERHILITAN) telah pun mengenalpasti beberapa kawasan di Semenanjung Malaysia supaya dijadikan sebagai taman-taman negara ataupun rezab-rezab hidupan liar. Kesemua kawasan cadangan itu telah pun dikemukakan kepada pihak Kerajaan-kerajaan Negeri Yang ber-

kenaan sejak tahun 1977 lagi. Di antara kawasan-kawasan itu termasuklah cadangan merezabkan kawasan yang bersempadan dengan Taman Negara iaitu cadangan rezab hidupan liar Hulu Terengganu. Kerajaan-kerajaan Negeri Johor dan Pahang masing-masing mempunyai rancangan untuk mewujudkan kawasan Endau-Rompin sebagai taman-taman negeri.

Ahli Yang Berhormat dari Maran telah menyentuh soal pemeliharaan gajah di mana beliau mencadangkan supaya pegawai-pegawai Jabatan PERHILITAN dihantar ke negara Kenya untuk mempelajari cara-cara orang Kenya memelihara gajah. Cadangan daripada Ahli Yang Berhormat dari Maran merupakan satu cadangan yang baik memandangkan pegawai-pegawai Jabatan PERHILITAN boleh mendapat pengetahuan mengenai aktiviti-aktiviti konservasi yang dijalankan di negara Kenya seperti pengurusan gajah, pemburuan haram dan sebagainya.

Namun demikian, saya ingin memberitahu bahawa Jabatan PERHILITAN sudahpun mempunyai kepakaran dan kemahiran dalam bidang penangkapan dan translokasi gajah-gajah liar di Semenanjung Malaysia. Tambahan lagi, Jabatan PERHILITAN telah memberi latihan dalam bidang ini kepada pegawai-pegawai hidupan liar dari negara-negara asing seperti Indonesia, Bhutan dan Sri Lanka.

Ahli Yang Berhormat dari Bandar Kuching berucap mengenai soal Kajian Penilaian Kesan-kesan Alam Sekitar atau (EIA) untuk aktiviti pembalakan di negeri Sarawak. Peraturan-peraturan mengenai EIA sedang berkuatkuasa di seluruh negara dan tidak sesiapa pun yang dikecualikan daripadanya.

Berkenaan dengan soal sisa toksik yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Seputeh, ingin saya menegaskan bahawa tapak pelupusan selamat atau (residuel repository) yang dicadangkan oleh Kerajaan ialah untuk sisa-sisa berjadual yang telah diolah sehingga sisa-sisa itu tidak merupakan bahan yang merbahaya kepada kesihatan orang awam. Tambahan lagi pembinaan residual repository itu akan mengikut standard antarabangsa serta menggunakan teknologi yang maju dalam pembinaannya.

Tuan Yang di-Pertua, sekali lagi saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberi teguran dan cadangan dan ianya akan diambil perhatian atau diberi pertimbangan oleh Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar. Sekian, terima kasih.

Tuan Lau Dak Kee: (*Bangun*).

Tuan Yang di-Pertua: Ahli Yang Berhormat dari Pasir Pinji, dia bangun dan sudah duduk. Kementerian Pendidikan.

5.53 ptg.

Timbalan Menteri Pendidikan (Tuan Woon See Chin): Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan kepada rakan-rakan Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberikan sokongan, teguran dan cadangan untuk mengemaskan lagi segala aktiviti perjalanan Kementerian Pendidikan secara keseluruhannya.

Tuan Yang di-Pertua, sebelum saya menjawab, saya mengharap Ahli-ahli Yang Berhormat tidak mengganggu ucapan saya ini kerana saya fikir Dewan ini telah memberi peluang yang mencukupi kepada Ahli-ahli Yang Berhormat untuk berucap dan dalam Jawatankuasa juga ada peluang untuk memberikan perbahasan.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat dari Tanjung dan Bukit Bintang telah menyarankan supaya dasar kuota kemasukan pelajar untuk pendidikan tinggi dihapuskan. Kementerian Pendidikan tinggi dihapuskan. Kementerian Pendidikan tidak bercadang untuk menghapuskan sistem kuota ini kerana ia merupakan salah satu daripada Dasar Ekonomi Baru yang telah dipersetujui bersama oleh Kabinet dan sekaligus memaparkan penetapan kemasukan pelajar-pelajar di institusi pengajian tinggi mengikut kaum. Ini adalah bagi memastikan pelajar-pelajar bumiputera termasuk pelajar-pelajar dari Sabah dan Sarawak diberi peluang yang sama untuk mendapatkan pendidikan di peringkat tinggi di universiti-universiti tempatan. Saya ingin mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada Yang Berhormat dari Muar dan Bentong yang nampaknya memahami hasrat Kerajaan dalam perkara ini.

Tuan Lim Kit Siang: (*Bangun*).

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat.

Tuan Woon See Chin: Tuan Yang di-Pertua, seperti saya sebut tadi, saya tidak beri peluang untuk penjelasan dan bolehhah Yang Berhormat bahas lagi di Jawatankuasa. Yang Berhormat dari Tanjong juga mempersoalkan proses Islamisasi dalam sistem pendidikan sama ada ia telah mendapat restu daripada Kabinet dan Jabatan Perdana Menteri. Sistem pendidikan kebangsaan memberi penekanan yang lebih kepada nilai-nilai masyarakat Malaysia yang juga merupakan nilai-nilai yang dapat diterima oleh semua agama dan kaum. Ia bukan sahaja melibatkan pendidikan, malah merangkumi bidang perundangan, ekonomi dan pentadbiran.

Yang Berhormat dari Simunjan, Saratok dan Serian telah menggesa supaya ditubuhkan sebuah lagi

universiti di Sarawak serta meminta ditambahkan kemasukan pelajar-pelajar dari Sabah dan Sarawak kerana menurut beliau, peratusan ini agak kecil berikutan dengan prestasi mereka yang rendah dalam STPM. Kementerian Pendidikan belum lagi bercadang untuk mewujudkan sebuah lagi universiti di sana kerana kampus-kampus cawangan Universiti Pertanian Malaysia di Bintulu dan cawangan ITM di Semariang adalah memadai setakat ini. Sebenarnya pelajar-pelajar dari Sabah dan Sarawak telah lama mendapat pertimbangan khas untuk maksud pemilihan ke universiti-universiti tempatan dan bilangan mereka ditambah setiap tahun.

Saranan Yang Berhormat supaya ditambahkan guru-guru yang lebih baik ke Sabah dan Sarawak untuk memperbaiki prestasi pelajar-pelajar di sana ataupun melatih mereka di Semenanjung, telah lama dilakukan oleh Kementerian Pendidikan. Bilangan guru-guru siswazah yang ditempatkan di Sarawak telah meningkat dari 33 orang pada tahun 1984 kepada 234 orang pada tahun 1988. Guru-guru lepasan universiti yang terlatih ini akan dapat mengajar dengan lebih berkesan.

Yang Berhormat dari Simunjan juga telah meminta supaya penyelarasan sistem pendidikan dari segi Bahasa Baku diperkayakan dengan menggunakan loghat-loghat tempatan Sarawak, Sabah dan Semenanjung. Kementerian Pendidikan telahpun menjalankan satu projek untuk menyerapkan kata-kata dari bahasa sukatan dari Sabah dan Sarawak yang sesuai untuk dijadikan kata Bahasa Malaysia Baku. Hasil daripada projek itu, 200 kata-kata sukatan dari Bahasa Iban, Malanau, Kayan, Bidayuh, Murut, Bijau, Bisaya dan Bilanun telah diserapkan di dalam Bahasa Baku.

Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pendidikan sentiasa berhati-hati dalam usaha melaksanakan reformasi pendidikan, terutama dalam penulisan buku teks, matapelajaran Sejarah KBSM seperti yang disarankan oleh Yang Berhormat dari Kuala Terengganu. Tujuan pendidikan matapelajaran sejarah KBSM ialah untuk memupuk semangat cintakan tanahair, di samping mendalami pengetahuan mengenai Sejarah negara. Justeru itu, penulisan buku-buku teks sejarah dilakukan oleh sejarawan tempatan yang terdiri dari pensyarah-pensyarah universiti dan guru-guru Sejarah.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Ampang Jaya membangkitkan isu integrasi kaum dalam pembangunan sumber tenaga rakyat dari kalangan SRJK (C) dan (T). Sebenarnya kurikulum yang disediakan di semua sekolah termasuklah Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan (Cina) dan (Tamil) adalah sama, cuma bahasa pengantarnya sahaja yang berbeza. Matlamat akhirnya adalah untuk mencapai integrasi kaum semua penduduk di Malaysia. Hal ini diperkukuhkan lagi dengan wujudnya falsafah pendidikan negara yang bertujuan untuk melahirkan insan yang berilmu dan berakhlak seimbang dan harmonis sebagai teras dan tunjang kepada sistem pendidikan negara.

Ahli-ahli Yang Berhormat dari Ampang Jaya, Padang Serai dan Marudu menyentuh mengenai gesaan supaya dilaksanakan dasar pemberian biasiswa mengikut merit dan bukannya kuota dan juga menyalurkan bantuan biasiswa kepada pelajar-pelajar Sabah. Sebenarnya dasar pemberian biasiswa Kerajaan memang diasaskan kepada merit di samping mengambil kira keadaan latar belakang sosio-ekonomi pelajar-pelajar. Perkara ini adalah selaras dengan pelaksanaan Dasar Ekonomi

Baru yang telah pun dipersetujui. Walau bagaimanapun, peruntukan biasiswa ini adalah kecil sahaja iaitu sebanyak 20% daripada peruntukan kewangan bagi program-program latihan pendidikan selaras dengan dasar nisbah peruntukan yang dilaksanakan sekarang, iaitu 20% biasiswa dan 80% pinjaman. Jika sekiranya pelajar-pelajar dari Sabah itu tidak layak ditawarkan biasiswa, mungkin mereka layak ditawarkan pinjaman pula jika memenuhi syarat-syarat dan kriteria yang ditetapkan seperti pencapaian akademik dan latarbelakang sosio-ekonomi keluarga pelajar-pelajar.

Mengenai gesaan Ahli-ahli Yang Berhormat supaya memajukan pendidikan rendah dan menengah dari segi penempatan guru-guru terlatih, Kementerian Pendidikan sememangnya menyedari akan perkara ini. Di antara langkah-langkah yang telah diambil ialah penempatan seramai 8,440 orang guru terlatih di sekolah-sekolah rendah dan 2,681 orang guru terlatih di sekolah menengah pada tahun 1988. Di samping itu seramai 1,286 orang guru sandaran tanpa latihan dilatih untuk menampung kekurangan guru-guru terlatih di sekolah-sekolah. Sebenarnya Kerajaan sentiasa memberikan pertimbangan kepada guru-guru sandaran tanpa latihan untuk memasuki maktab perguruan sekiranya mereka memenuhi syarat-syarat yang ditetapkan tanpa mengira latarbelakang pendidikan mereka.

Ahli-ahli Yang Berhormat dari Ampang Jaya dan Bukit Bintang telah membangkitkan soal peluang-peluang untuk memasuki institusi pendidikan tinggi adalah terhad dan mencadangkan ditubuhkan universiti terbuka dan kolej universiti swasta untuk mengurangkan pengaliran wang keluar negeri. Sebenarnya anggapan Ahli-ahli Yang Berhormat adalah tidak benar. Sebaliknya Kerajaan sentiasa memberi-

kan peluang kepada pelajar-pelajar yang berkelayakan melanjutkan pelajaran ke peringkat tinggi. Untuk tujuan itu, Kerajaan berusaha memperkembangkan institusi-institusi pengajian tinggi tempatan melalui pembesaran kampus induk, menambahkan bilangan kampus-kampus cawangan, menambah dan memperluaskan bidang kursus pengajian dan menubuhkan jabatan-jabatan baru supaya bilangan pengambilan pelajar dapat dipertingkatkan. Di samping itu terdapat kolej swasta yang menawarkan kursus di peringkat pra-universiti seperti "A" Level, dan juga program berkembar (twinning) dengan universiti-universiti luar negeri. Justeru itu, kolej terbuka dan kolej komuniti swasta tidak perlu diwujudkan dengan adanya program-program ini. Program yang dilaksanakan telah dapat mengurangkan pengaliran wang keluar negeri.

Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas membangkitkan soal perlaksanaan gaji dua skim guru siswazah dan bukan siswazah yang menurut beliau hanya indah khabar dari rupa. Sebenarnya, perlaksanaan gaji dua skim guru siswazah dan bukan siswazah bertujuan untuk mengemas-kinikan sebelas skim perkhidmatan guru kepada dua skim sahaja.

Dasarnya masih tertakluk kepada struktur tanggagaji yang sedia ada seperti yang telah ditetapkan oleh Jawatankuasa Kabinet Mengenai Gaji, 1976. Dasar ini bukanlah bertujuan mengkaji semula tanggagaji guru. Sebab itulah terdapat guru-guru yang menerima kenaikan gaji yang kecil.

Mengenai syarat menyertai kursus pula ia merupakan satu alternatif kepada syarat kelayakan akademik bagi tujuan peningkatan ke tanggagaji yang lebih tinggi. Walaupun begitu, skim ini menyediakan tanggagaji yang

lebih baik, gaji maksimum yang lebih tinggi dan jawatan-jawatan kenaikan pangkat yang lebih banyak.

Ahli Yang Berhormat yang sama juga telah mengusulkan supaya Akta Universiti dan Kolej dipinda bagi mengawal keruntuhan moral di kalangan penuntut universiti. Sebenarnya dengan meminda Akta Universiti dan Kolej tidaklah dapat menghalang keruntuhan moral di kalangan penuntut-penuntut universiti. Banyak aspek-aspek lain sama ada luaran dan dalaman yang boleh menyebabkan keruntuhan moral. Walau bagaimanapun, peruntukan-peruntukan yang tercatat di dalam Akta Universiti dan Kolej yang ada sekarang dianggap bersesuaian serta mencukupi dengan situasi yang wujud sekarang bagi mengawal keruntuhan moral di kalangan penuntut-penuntut universiti dan kolej.

Ahli Yang Berhormat dari Padang Terap mencadangkan supaya Dewan Bahasa dan Pustaka menumpukan usaha mengembangkan ilmu dan pembinaan bahasa, manakala urusan mencetak diserahkan kepada "publishing house". Sebenarnya kedua-dua peranan yang disebutkan itu dapat dilaksanakan dengan baiknya oleh Dewan Bahasa dan Pustaka tanpa menjejaskan prestasi Dewan Bahasa dan Pustaka dalam mempertingkatkan usaha pengembangan ilmu dan pembinaan bahasa. Dengan wujudnya kedua-dua peranan itu, sebenarnya melicinkan lagi urusan Dewan Bahasa dan Pustaka dalam menerbitkan buku-buku ilmiah. Dewan Bahasa dan Pustaka mempunyai kakitangan yang cukup dalam mengendalikan setiap aspek urusan yang terdapat di Dewan Bahasa dan Pustaka.

Ahli-ahli Yang Berhormat dari Padang Serai, Bukit Bintang dan

Bukit Mertajam meminta Kementerian Pendidikan memberi ulasan berhubung dengan Peruntukan 21 (2) dalam Akta Pelajaran dan menggesa Kerajaan berunding dengan semua kaum untuk memenuhi kehendak masyarakat, dan perkara ini tadi saya sudah jawab semasa Soal Jawab Mulut. Akta Pendidikan masih di peringkat penggubalan dan ia akan dibentangkan di Dewan Rakyat setelah Rang Undang-undang mengenainya telah disempurnakan dan diteliti oleh setiap pihak yang berkenaan dengan penggubalan sesuatu Rang Undang-undang. Pandangan orang ramai telah diperoleh melalui usul-usul dan memorandum-memorandum yang telah diterima daripada berbagai-bagai pertubuhan awam dan politik dan melalui pendapat-pendapat yang disiarkan di dalam media massa. Pandangan-pandangan ini telah diberi perhatian yang sewajarnya.

Tuan Chian Heng Kai (Bukit Mertajam): *(Bangun)*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, Ahli Yang Berhormat dari Bukit Mertajam minta jalan.

Tuan Woon See Chin: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat, boleh bangkitkan lagi perkara itu dalam peringkat Jawatankuasa yang akan datang.

Tuan Chian Heng Kai: Ini dasar, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli Yang Berhormat dari Bukit Mertajam, dia tak benarkan.

Tuan Chian Heng Kai: Ini mengenai dasar, bukan detail. Kalau dalam Jawatankuasa . . .

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Bukit Mertajam, dia tak benarkan, sila duduk!

Tuan Woon See Chin: Tuan Yang di-Pertua, mengenai pandangan-pandangan selanjutnya sekiranya perlu Kementerian akan bagi peluang kepada pihak-pihak yang berkenaan.

Mengenai gesaan Ahli Yang Berhormat tentang pengiktirafan Diploma Kolej Tunku Abdul Rahman, setakat ini Kerajaan telah mengiktirafkan beberapa kelayakan dari kolej tersebut iaitu Diploma Perdagangan, Perakaunan, Kewangan, Diploma Perdagangan (Pengurusan Perniagaan), Certificate in Computer Studies and Certificate in Computing with Accounting, yang kesemuanya daripada Kolej Tunku Abdul Rahman.

Yang Berhormat dari Bukit Bintang juga menyeru supaya Kerajaan membina lebih banyak maktab teknik dan politeknik. Setakat ini terdapat 7 buah politeknik di Malaysia termasuk satu daripadanya di Sarawak dengan bilangan pelajar berjumlah 6,546 orang. Dalam Rancangan Malaysia Keenam, Kementerian Pendidikan bercadang membina 7 buah lagi politeknik. Di samping itu terdapat 57 buah Sekolah Menengah Vokasional dan 12 buah lagi dalam proses pembinaan dengan bantuan Asian Development Bank.

Yang Berhormat dari Bukit Bintang juga meminta supaya sijil peperiksaan bersama diiktiraf untuk memasuki Maktab Penguruan bagi mengatasi kekurangan guru di Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan Cina dan juga membenarkan pembinaan Sekolah Menengah Cina (Persendirian).

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, setakat ini Kementerian Pendidikan tidak dapat mengiktirafkan sijil peperiksaan bersama untuk memasuki Maktab-maktab Perguruan. Pembinaan sesebuah sekolah atau institusi pendidikan swasta akan diberi pertimbangan jika sesuatu permohonan memenuhi peruntukan perundangan yang sedia ada.

Berhubung dengan gesaan supaya Institut Teknologi MARA dan sekolah berasrama penuh dibuka kepada semua rakyat seperti yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat yang sama, Kementerian Pendidikan tidak bercadang untuk membuka peluang bebas kepada pelajar-pelajar dari semua kaum untuk memasuki Institut Teknologi MARA.

Ahli Yang Berhormat sedia maklum, Institut Teknologi MARA ditubuhkan bertujuan untuk melatih kaum bumiputera di bidang profesional dan semi-profesional. Program asrama penuh diwujudkan dengan tujuan untuk memberi peluang yang lebih luas kepada pelajar-pelajar bumiputera yang berpotensi di luar bandar untuk mendapat kemudahan pendidikan yang lebih sempurna. Namun demikian untuk makluman Yang Berhormat, 10% daripada peluang yang disediakan ini ditawarkan kepada pelajar-pelajar bukan bumiputera.

Ahli Yang Berhormat dari Padang Terap menyarankan kemasukan pelajar-pelajar lepasan Sijil Rendah Pelajaran hendaklah disalurkan mengikut minat pelajar dan bukan mengikut kehendak ibu bapa. Kemasukan pelajar-pelajar lepasan SRP ke Tingkatan 4 adalah berdasarkan kepada pencapaian para pelajar berkenaan di dalam peperiksaan SRP. Tawaran memasuki aliran Sains dan Sastera diberikan kepada pelajar diandaikan para pelajar tersebut telah berbincang dan mendapat persetujuan daripada ibu bapa mereka.

Tuan Yang di-Pertua, terima kasih diucapkan kepada Ahli Yang Berhormat dari Nibong Tebal kerana sokongan beliau terhadap usaha-usaha yang dijalankan oleh Kementerian Pendidikan. Kementerian Pendidikan sebenarnya tidak menumpukan usaha kepada meningkatkan mutu pendidikan di bandar-bandar sahaja

malah mengutamakan juga mutu pendidikan di luar bandar. Ramai rakyat mempunyai pelajaran yang baik dan ramai pelajar bumiputera yang telah mempunyai kelulusan baik di peringkat sijil, diploma atau ijazah.

Menyentuh isu yang ditimbulkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat dari Simunjan, Marudu, Kota Belud, Ampang Jaya, Saratok, Persiangan, Parit Sulung dan Serian, Kementerian Pendidikan sememangnya telah, sedang dan akan berusaha dan melengkapkan kemudahan-kemudahan asas di semua jenis sekolah. Kementerian memang merancang untuk menjalankan sistem satu sidang dan saiz kelas yang tidak melebihi 40 orang. Walau bagaimanapun memandangkan peruntukan yang ada adalah terhadap bilangan bilik-bilik darjah yang dapat dibina masih tidak dapat mengatasi masalah ini. Sehingga 30-6-1989 sebanyak 6,751 bilik darjah untuk Sekolah Rendah telah dibina yang menelan belanja \$400.29 juta. Di samping itu 132 projek untuk membina asrama yang melibatkan \$63.8 juta juga telah dilaksanakan.

Untuk Sekolah Menengah pula 6,560 bilik darjah telah siap dibina dan 826 bilik darjah lagi dalam proses pembinaan. Usaha untuk memperbaiki keadaan fizikal sekolah termasuk pendawaian semula elektrik sentiasa diberi perhatian untuk memastikan supaya pengajaran dan pembelajaran dapat dijalankan dengan sempurna.

Beberapa perkhidmatan sokongan pendidikan seperti pinjaman buku teks, pakaian seragam, biasiswa, program susu sekolah dan makanan tambahan telah diberikan kepada murid-murid miskin untuk meningkatkan pencapaian mereka. Bagi keseluruhan negeri Sabah sebanyak \$1.2 juta telah diperuntukkan untuk rancangan makanan tambahan kepada 34,000 orang murid. Di samping itu program

susu sekolah di bawah kelolaan Yayasan Sabah juga diberikan kepada semua murid sekolah rendah iaitu sebanyak 4 kotak seminggu bagi tiap-tiap seorang murid.

Kementerian sedar bahawa sekolah-sekolah di flet tidak sesuai untuk pengajaran dan pembelajaran seperti apa yang ditimbulkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Lembah Pantai. Salah satu langkah untuk mengatasi tapak sekolah yang tidak disediakan oleh pihak pemaju, sekolah terpaksa dibuka di flet berkenaan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sambutan ibu-bapa terhadap sekolah berkenaan amat menggalakkan sehingga permohonan untuk memasukkan anak-anak mereka ke sekolah tersebut terpaksa ditolak kerana kekurangan tempat.

Yang Berhormat dari Puchong mengatakan bahawa sekolah-sekolah estet tidak mempunyai alat-alat pengajaran yang moden. Sebenarnya Kementerian Pendidikan tidak pernah mengabaikan mana-mana sekolah sama ada di bandar dan luar bandar. Walau bagaimanapun akibat kedudukan kewangan yang terhadap, tidak semua sekolah dapat dibekalkan dengan alat-alat pengajaran moden. Untuk mengatasinya sekolah-sekolah terutamanya di estet boleh meminjam dan menggunakan alat-alat pengajaran yang terdapat di Pusat Sumber Pendidikan Daerah. Di samping itu peruntukan tahunan memang diberikan kepada semua sekolah di bawah Kementerian Pendidikan untuk membeli alat-alat pengajaran. Langkah-langkah yang dilaksanakan oleh Kementerian Pendidikan untuk penguasaan Bahasa Malaysia di Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan seperti yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat dari Sibul adalah mencukupi. Masa pengajaran selama 270 minit seminggu untuk Tahun I dan II; 210 minit untuk Tahun III dan 150 minit seminggu untuk Tahun IV, V dan VI seperti yang ditetapkan adalah memadai.

Kementerian Pendidikan juga telah mengadakan kursus-kursus pendediaan strategi pengajaran dan pembelajaran Bahasa Malaysia khas bagi guru-guru Bahasa Malaysia di Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan Cina untuk mempertingkatkan mutu pengajaran dan pembelajaran. Buku-buku latihan dan buku-buku teks Bahasa Malaysia murid-murid Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan Cina telah disediakan sama seperti yang diberikan kepada murid-murid di Sekolah Kebangsaan dan Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan. Selain daripada itu kegiatan-kegiatan kokurikulum yang sepatutnya menggunakan Bahasa Malaysia juga diharap dapat membantu pelajar-pelajar menguasai Bahasa Malaysia dengan lebih baik dan berkesan. Sementara pengajaran bahasa Inggeris secara formal hanya dimulakan Tahun III di SRJK (C) dan SRJK (T) kerana peruntukan masa banyak ditumpukan kepada pengajaran bahasa ibunda dan Bahasa Malaysia.

Berhubung dengan gesaan Ahli-Yang Berhormat yang sama supaya Kementerian Pendidikan membekalkan guru-guru terlatih untuk mengajar Bahasa Malaysia di sekolah-sekolah swasta, sebenarnya perkara itu adalah di luar tanggungjawab Kementerian Pendidikan. Mengenai masalah kewangan yang dikatakan wujud di sekolah menengah swasta yang telah juga ditimbulkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Bukit Mertajam adalah menjadi tanggungjawab pengelola atau pengurus sekolah berkenaan dan bukan Kementerian Pendidikan.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, panjang lagikah, sebab kita kena memanjangkan mesyuarat kita pada malam ini.

Tuan Woon See Chin: Panjang lagi Yang Berhormat.

Tuan Yang di-Pertua: Sila kemukakan Usul.

USUL

WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN YANG DIBEBAHKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT

6.20 ptg.

Timbalan Menteri Buruh (Dato K. Pathmanaban): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan iaitu:

Bahawa mengikut peruntukan Peraturan Mesyuarat 12 Dewan ini tidak akan ditangguhkan hari ini sehingga Rang Undang-undang Perbekalan, 1990 telah dibacakan kali yang Kedua dan Usul Anggaran Perbelanjaan Pembangunan, 1990 diluluskan.

Timbalan Menteri Kewangan (Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan usul ini bagi dipersetujui.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

Bahawa mengikut peruntukan Peraturan Mesyuarat 12 Dewan ini tidak akan ditangguhkan hari ini sehingga Rang Undang-undang Perbekalan, 1990 telah dibacakan kali yang Kedua dan Usul Anggaran Perbelanjaan Pembangunan, 1990 diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN 1990

DAN

USUL

ANGGARAN PEMBANGUNAN 1990

Tuan Yang di-Pertua: Sila Yang Berhormat.

Tuan Woon See Chin: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua, saya teruskan. Pembinaan kampus tetap Universiti Islam Antarabangsa seperti yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Maran adalah masih dalam peringkat perancangan. Oleh sebab itu keengganan pensyarah-pensyarahnya bertugas di luar Kuala Lumpur seharusnya tidak timbul.

Kementerian Pendidikan mengambil perhatian ke atas syor Yang Berhormat supaya lebih ramai pelajar dihantar ke negara di mana kos pembelajaran rendah. Selain daripada Amerika Syarikat, United Kingdom dan Australia, Kerajaan juga telah menghantar pelajar-pelajar tajaan ke negara-negara seperti India dan negara-negara Timur Tengah yang kosnya adalah lebih rendah tanpa mengabaikan mutu pendidikan atau pembelajaran.

Pertukaran guru dari luar bandar ke bandar adalah bergantung kepada syarat-syarat tertentu yang ditetapkan oleh Kementerian Pendidikan. Kementerian Pendidikan Negeri sentiasa memastikan supaya sekolah-sekolah di pendalaman mempunyai guru-guru terlatih yang berpengalaman. Pertukaran guru-guru tidak akan menjejaskan pengajaran dan pembelajaran kerana yang baru keluar dari Maktab telah mendapat latihan iktisas yang mencukupi sebelum mereka ditempatkan di sesebuah sekolah. Oleh itu dakwaan Ahli-ahli Yang Berhormat dari Kapit bahawa sekolah-sekolah di kawasan

pendalaman akan menjadi tempat latihan bagi guru-guru baru lepasan Maktab adalah tidak benar.

Menyentuh mengenai isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Lembah Pantai, sebenarnya Kementerian Pendidikan ketika ini sedang membina sebuah sekolah menengah agama untuk Wilayah persekutuan bertempat di Kepong. Ia dijangka dapat disiapkan dalam tahun 1991. Di samping itu, Kementerian Pendidikan sedia menimbangkan untuk menambahkan bilangan sekolah menengah agama bagi Wilayah Persekutuan jika diperlukan serta mempunyai syarat-syarat yang mencukupi.

Mengenai perpindahan Sekolah Menengah Agama Wilayah Persekutuan di Petaling Jaya ke Labu, Negeri Sembilan adalah disebabkan pada ketika itu Sekolah Menengah Agama Wilayah Persekutuan di Petaling Jaya menghadapi masalah kekurangan tempat serta kemudahan lain.

Dr Tan Seng Giaw: (*Bangun*)

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Timbalan Menteri, Ahli Yang Berhormat dari Kepong bangun.

Tuan Woon See Chin: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat dari Kepong boleh bangkitkan perkara pada peringkat Jawatankuasa.

Dr Tan Seng Giaw: Saya hendak tahu satu sahaja, apakah sekolah di Kepong itu?

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, beliau tidak beri jalan. Sila teruskan.

Tuan Woon See Chin: Kebetulan pula bangunan Sekolah Menengah Agama yang bertempat di Labu, Negeri Sembilan telah siap serta lengkap dengan keperluan yang

dikehendaki. Kementerian Pendidikan dengan kerjasama Kerajaan Negeri Sembilan bersetuju menjadikan bangunan sekolah tersebut sebagai Sekolah Menengah Agama Wilayah Persekutuan, manakala bangunan Sekolah Menengah Agama Wilayah Persekutuan, di Petaling Jaya diserahkan kepada pihak Universiti Islam Antarabangsa.

Menyentuh mengenai gesaan Yang Berhormat dari Lembah Pantai supaya Kementerian Pendidikan memberikan bantuan kepada sekolah-sekolah Kristian yang tiada menerima bantuan Kerajaan, sebenarnya sekolah-sekolah jenis ini termasuk ke dalam kategori sekolah-sekolah swasta. Sekolah-sekolah ini bukan di bawah bidangkuasa Kementerian Pendidikan. Walau bagaimanapun, sekolah-sekolah Kristian yang termasuk ke dalam kategori sekolah bantuan modal, Kementerian Pendidikan memang memberikan bantuan kewangan.

Yang Berhormat dari Parit Sulong mengesyorkan supaya diberi bantuan kepada guru-guru sekolah agama rakyat seperti Sekolah Agama Rakyat di Parit Sulong. Untuk pengetahuan Yang Berhormat, semua sekolah agama rakyat termasuk di dalam kategori sekolah swasta yang tertakluk kepada bidangkuasa Majlis Agama Islam Negeri. Sebenarnya sekolah agama rakyat bukan di bawah bidangkuasa Kementerian Pendidikan. Walau bagaimanapun, Kementerian Pendidikan ada menyumbang wang bagi membantu sekolah-sekolah ini. Sebagai contoh, pada tahun ini (1989), Kementerian Pendidikan telah menyumbangkan wang sebanyak \$7 juta sebagai bantuan "per capita grant" di mana kira-kira 70 peratus dari peruntukan itu adalah untuk gaji guru-guru, manakala selebihnya untuk keperluan-keperluan lain.

Seterusnya isu yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat yang sama mengenai SRJKC dan SRK yang

berdekatan tetapi mempunyai jumlah murid yang kecil, Kementerian Pendidikan sentiasa meneliti pelan struktur pembinaan sekolah dan menjalankan usaha untuk mencantumkan sekolah yang berdekatan yang "enrolment" nya kecil, tetapi sebelum cantuman dibuat, Kementerian akan mendapatkan persetujuan dari ibu-bapa.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat dari Batu Berendam dan Muar, Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan Cina dan Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan Tamil, iaitu sekolah-sekolah yang tidak menggunakan Bahasa Kebangsaan sebagai bahasa pengantar, memang telah termaktub dalam Undang-undang. Peruntukan tersebut dibuat hasil daripada persetujuan yang telah dicapai oleh pemimpin-pemimpin berbagai kaum pada masa dahulu. Sensitiviti pihak-pihak yang berkenaan perlu diambil kira sekiranya kedudukan sekolah-sekolah itu hendak diubah.

Sungguhpun sekolah-sekolah ini menggunakan bahasa pengantar yang lain daripada Bahasa Malaysia, tidak bermakna sekolah-sekolah ini terkeluar dari usaha dan proses menyatupadukan rakyat melalui pendidikan. Sekolah-sekolah berkenaan mengikuti Kurikulum Kebangsaan dan murid-muridnya diperlukan mengambil peperiksaan awam yang dikendalikan oleh Kementerian Pendidikan. Kurikulum merupakan teras sesuatu sistem pendidikan serta nilai-nilai yang hendak diterapkan seperti perpaduan dan kesetiaan kepada negara dibuat melalui kurikulum tersebut.

Selain daripada itu, Bahasa Malaysia adalah wajib diajar sebagai satu matapelajaran di semua jenis sekolah. Persetujuan telah pun dicapai di antara Kerajaan Malaysia dengan Kerajaan Jepun bagi pengantaran pelajar-pelajar Malaysia, khususnya di bawah dasar Pandang

ke Timur untuk mengikuti pengajian di Universiti-universiti di negara itu. Tindakan juga sedang diambil supaya membolehkan pelajar-pelajar kita yang telah menamatkan pengajian mereka di Jepun untuk menjalani latihan praktikal di kilang-kilang negara tersebut. Rundingan peringkat pegawai akan dijalankan tidak lama lagi dan dijangka cadangan itu akan mendapat persetujuan pihak-pihak berkenaan terutama pihak berkuasa Jepun yang terlibat secara langsung dengan pengambilan pelajar-pelajar di bawah Dasar Pandang ke Timur. Manakala penghantaran pelajar-pelajar Malaysia khasnya tajaan Kerajaan ke Taiwan adalah masih lagi di peringkat awal.

Mengenai isu pembinaan Pejabat Pendidikan Daerah yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat dari Serian, sebenarnya Kementerian Pendidikan memberi keutamaan kepada pembinaan bilik darjah. Walaupun begitu perkara ini ada di dalam pengetahuan Kementerian ini.

Saya bagi pihak Kementerian Pendidikan ingin mengucapkan terima kasih di atas ucapan tahniah dan penghargaan yang diberikan kepada Yang Berhormat Saudara Anwar Ibrahim yang telah dipilih sebagai Presiden UNESCO.

Tuan Yang di-Pertua, sekian sahaja ulasan dari Kementerian Pendidikan mengenai isu-isu yang dibangkitkan semasa perbahasan atas dasar am Belanjawan 1990. Perkara-perkara yang tidak sempat saya sentuh dalam ulasan ini adalah di dalam perhatian Kementerian Pendidikan. Saya bagi pihak Kementerian Pendidikan mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat yang telah memberikan pandangan dan teguran yang membina. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Kementerian Luar Negeri.

6.33 ptg.

Timbalan Menteri Luar Negeri (Dato Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan Rang Undang-undang Perbekalan 1990, terutamanya kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah menyentuh mengenai Kementerian saya.

Sebagaimana Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum, kebanyakan daripada perkara-perkara yang dibangkitkan mengenai Kementerian saya adalah berkisar kepada Mesyuarat CHOGM. Sehubungan dengan itu, saya sendiri telah menjawab perkara-perkara yang telah dibangkitkan mengenai CHOGM di dalam Dewan yang mulia ini dan dalam perkara yang sama Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sendiri, Yang Berhormat Menteri Luar dan saya sendiri serta juga lain-lain pemimpin negara telah memberi penjelasan yang luas serta mendalam mengenai sebab-sebab dan faedah-faedah yang diperolehi hasil daripada mengadakan Mesyuarat CHOGM di Kuala Lumpur.

Dengan ini saya ingin mengambil kesempatan ini untuk merakamkan ucapan terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat, rakyat jelata dan kepada semua yang telah memberi sokongan dan dorongan kepada Kerajaan untuk menjayakan Mesyuarat CHOGM baru-baru ini. Adalah memadai bagi saya menyatakan di sini bahawa Mesyuarat CHOGM yang diadakan telah mencapai kejayaan yang begitu cemerlang dari segi organisasi dan substantifnya sebagaimana diakui oleh Ketua-ketua Negara, para delegasi-delegasi serta juga wartawan-wartawan asing.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai kos perbelanjaan CHOGM, ingin saya tegaskan di sini bahawa sebagaimana yang telah diterangkan sebelum ini, kita tidak mengira manfaat dan faedah yang diperolehi hasil daripada Mesyuarat CHOGM yang diadakan di Kuala Lumpur baru-baru ini dalam bentuk ringgit dan sen. Seperti mana yang telah dijelaskan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sendiri sebahagian besar daripada \$40 juta telah dibelanjakan di dalam negeri adalah untuk tujuan jangka panjang termasuklah membeli peralatan-peralatan pejabat, membaiki jalanraya-jalanraya dan bangunan-bangunan serta perbelanjaan ini tidak hangus begitu sahaja, malah bertahun-tahun lagi rakyat dan Kerajaan akan menikmati faedahnya. Perbelanjaan yang dilakukan ini tidaklah boleh disifatkan sebagai satu pembaziran tetapi sebaliknya secara tidak langsung dari segi publisiti, ianya telah menolong memperkenalkan Malaysia ke seluruh dunia.

Tuan Yang di-Pertua, menyentuh soal hak asasi manusia khususnya perjanjian antarabangsa mengenai hak-hak awam dan politik dan perjanjian antarabangsa mengenai hak-hak asasi manusia, ekonomi, sosial dan kebudayaan yang ditimbulkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Tanjong, saya ingin menegaskan di sini, Kerajaan bukan sahaja mengambil berat tentang tanggungjawab tetapi sentiasa menentukan bahawa negara ini wujud berasaskan undang-undang. Hak-hak asasi manusia telah termaktub di dalam Perlembagaan kita. Hak rakyat untuk memilih pemerintah, hak rakyat mengeluarkan pendapat dan teguran, hak rakyat kepada perlindungan dan sebagainya adalah menjadi keutamaan Kerajaan Barisan Nasional. Kerajaan juga akan sentiasa mengambil langkah-langkah yang sepatutnya mengenai perjanjian-perjanjian antarabangsa tersebut mengikut keperluan-keper-

luan nasional kita dan kesesuaian keadaan perundangan di dalam negara kita sendiri.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai cadangan yang dibuat oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Belud supaya sebuah Consulate Filipina didirikan di Sabah, ingin saya . . .

Tuan Lim Guan Eng: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat, saya tidak berapa nampak tadi, Yang Berhormat dari Kota Melaka hendakkan penjelasan.

Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan: Tuan Yang di-Pertua, saya minta maaf, kali ini saya tidak boleh beri jalan oleh kerana masa begitu suntuk sekali dan masih banyak lagi Kementerian yang belum dapat peluang untuk menjawab. Kalau sudi, sila kembali pada hari Jumaat 1hb Disember, 1989 dalam peringkat Jawatankuasa, kita boleh bersoal-jawab. Terima kasih.

Mengenai cadangan yang dibuat oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Belud tentang penubuhan sebuah Consulate Filipina di Sabah . . .

Tuan Lim Guan Eng: Tuan Yang di-Pertua, tidak cukup kuorum.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Nanti dahulu Yang Berhormat. Dia kata kuorum tidak cukup. Tolong bilang, setiausaha—20. Bunyikan loceng.

Loceng dibunyikan.

(Ahli-ahli dikira, lebih 26 Ahli hadir).

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Sudah lebih daripada 30 orang. Teruskan Yang Berhormat.

Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan: Tuan Yang di-Pertua, berkenaan dengan cadangan menubuhkan sebuah Consulate Filipina di

negeri Sabah, ingin saya maklumkan bahawa soalan ini telah pun dijawab di Dewan yang mulia ini pada 20hb Mac, 1989. Soalan menderikan Consulate Filipina di Sabah memerlukan satu penyelesaian yang menyeluruh. Untuk maksud ini Kerajaan Pusat telah mengambil keputusan untuk menubuh sebuah badan khas (Task Force) dengan izin, yang akan bertanggungjawab untuk mengatasi masalah ini. Dalam hal ini juga soal penubuhan sebuah Consulate Filipina di Kota Kinabalu semata-mata untuk membantu menyelesaikan masalah orang-orang pelarian Filipina tidak timbul. Malahan ini adalah satu perkara yang berasingan dan memerlukan pertimbangan yang sesuai dalam rangka hubungan di antara kedua-dua negara.

Tuan Yang di-Pertua, dengan ini sekali lagi saya mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang sudi menyentuh mengenai Kementerian Luar Negeri semasa membahaskan Rang Undang-undang Perbekalan 1990. Ingin saya tegaskan di sini bahawa Kementerian Luar Negeri akan mengambil maklum pandangan-pandangan dan komen-komen yang telah diberikan yang ada kaitan dengannya. Saya terutamanya ingin merakamkan rasa terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat khususnya dari Kok Lanas terhadap sokongannya supaya Kementerian Luar Negeri diberi peruntukan yang lebih bagi membolehkan Kementerian Luar Negeri melaksanakan tugas-tugas dan objektif-objektif Kerajaan dan Kementerian dan juga untuk menjaga imej dan demi kepentingan Malaysia di luar negeri dengan lebih licin dan berkesan.

Dengan itu, sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

6.40 ptg.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Tuan Osu bin Haji Sukam): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah berucap dan membuat teguran dan saranan berkaitan dengan bidang tugas Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Ahli Yang Berhormat yang telah berucap mengenai Kementerian ini ialah Yang Berhormat dari Bukit Bintang, Seremban, Puchong, Kota Melaka dan Kimanis.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai saranan Ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang agar Kerajaan sendiri melaksanakan program perumahan secara besar-besaran untuk golongan yang berpendapatan rendah, saya ingin menegaskan bahawa Kerajaan akan menyediakan lebih banyak lagi peruntukan kewangan untuk pembinaan perumahan kos rendah apabila keadaan ekonomi negara mengizinkan. Untuk makluman dalam penyemakan semula Rancangan Malaysia Kelima yang dibuat baru-baru ini peruntukan kewangan untuk pembinaan rumah kos rendah di seluruh negara tidak termasuk Wilayah Persekutuan yang mana peruntukan berasingan disediakan telah ditambah sebanyak \$79.3 juta. Dari jumlah ini sebanyak \$58.8 juta adalah untuk projek-projek baru. Dalam penyemakan tersebut juga sebanyak \$29.9 juta telah disediakan untuk pembinaan rumah di bawah skim pertapakan dan kemudahan. Rumah di bawah skim ini adalah berharga tidak lebih daripada \$10,000 seunit. Di samping itu Kerajaan akan terus menggalakkan pemaju-pemaju swasta untuk membina rumah kos rendah melalui penswastan di mana tanah yang sesuai disediakan oleh Kerajaan. Pengalaman dalam penswastan projek-projek perumahan di bawah program khas perumahan kos rendah akan diambil kira.

Dalam bidang perumahan salah satu cara untuk menjamin bahawa pengecualian cukai yang diberi dapat dinikmati oleh pembeli rumah ialah menetapkan harga rumah kos rendah semasa kelulusan untuk pembinaan perumahan diberi.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat dari Kimanis, Kerajaan akan terus mengawasi harga bahan-bahan binaan bagi memastikan bahawa harga-harga itu tidak naik dengan bertambahnya aktiviti pembinaan perumahan, malah simen dan besi adalah merupakan bahan yang harganya di kawal.

Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka sedia maklum, adalah menjadi hasrat Kerajaan untuk berusaha menyelesaikan masalah-masalah perumahan khususnya mengenai projek-projek perumahan terbengkalai di negara ini. Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan sentiasa mengenai dari masa ke semasa perkembangan projek-projek perumahan terbengkalai dan mengadakan siri perbincangan dengan semua pihak yang terlibat bagi mencari jalan untuk memulihkan projek-projek perumahan yang terbengkalai itu.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan perlantikan Ahli-ahli Majlis seperti yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Puchong sama ada Majlis Perbandaran ataupun Majlis Daerah, Akta Kerajaan Tempatan 1976, Akta 171 ada memperuntukkan bahawa satu-satu pihak berkuasa tempatan hendaklah terdiri daripada Ahli-ahli Majlis termasuk Datuk Bandar atau Yang di-Pertua, yang dilantik oleh Kerajaan Negeri. Kuasa melantik Ahli-ahli Majlis adalah terletak di bawah Kerajaan negeri. Ahli-ahli Majlis mempunyai kuasa dan tugas tanggungjawab yang ditetapkan mengikut Akta. Perlantikan Ahli-ahli Majlis ini ada ditetapkan di dalam

Akta Kerajaan Tempatan iaitu Ahli-ahli Majlis Pihak Berkuasa Tempatan hendaklah dilantik di antara orang-orang yang bilangan terbesar daripada mereka hendaklah orang-orang yang biasanya bermastautin dalam kawasan pihak berkuasa negeri, mempunyai pengalaman luas dalam hal ehwal Kerajaan Tempatan atau yang telah memperolehi kejayaan terpuji dalam sesuatu profesion, perdagangan atau perindustrian ataupun yang mempunyai kebolehan untuk mewakili kepentingan-kepentingan kaum-kaum mereka dalam kawasan pihak berkuasa tempatan itu. Oleh yang demikian, semua perlantikan bagi Ahli-ahli Majlis di setiap pihak berkuasa tempatan dibuat berdasarkan kepada peruntukan yang ditetapkan dalam Akta Kerajaan Tempatan dan Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan berpuashati dengan cara perlantikan Ahli-ahli Majlis yang tidak perlu dikaji semula.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai dakwaan Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka berkaitan dengan tindakan pegawai-pegawai Kerajaan, sukacita saya menegaskan bahawa tindakan-tindakan yang diambil adalah mengikut peraturan-peraturan yang ditetapkan. Siasatan akan dibuat sekiranya Kementerian menerima aduan-aduan mengenai salahlaku seseorang pegawai itu.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai perpindahan penghuni-penghuni rumah pangsa 9 tingkat di Jalan Bendahara, Melaka yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka, itu adalah di luar bidang kuasa Kementerian ini. Saya menasihatkan Ahli Yang Berhormat berkenaan mengemukakan perkara ini kepada pihak berkuasa negeri berkenaan.

Tuan Lim Guan Eng: (Bangun).

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tuan Yang di-Pertua, peruntukan pembangunan kampung-kampung baru . . .

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat Timbalan Menteri, boleh beri jalan?

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tidak beri, Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Tidak beri, ya. Sila teruskan.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tuan Yang di-Pertua, peruntukan pembangunan kampung-kampung baru yang dibangkitkan oleh Ahli dari Seremban peruntukan sebanyak \$5 juta yang diperuntukkan oleh Kerajaan bagi tahun 1990 adalah untuk pelaksanaan projek-projek yang berbentuk infrastruktur dan kemudahan-kemudahan asas yang penting dan telah dikenalpastikan penting di kampung-kampung baru. Peruntukan ini adalah bagi menyokong usaha-usaha yang dijalankan oleh agensi-agensi Kerajaan seperti Jabatan Kerjaraya, Lembaga Letrik Negara, Jabatan Pemeriksaan Saliran, Jabatan Bekalan Air dan Kerajaan-kerajaan Negeri dalam memajukan kampung-kampung baru. Walau bagaimanapun, cadangan Ahli Yang Berhormat untuk menambahkan peruntukan bagi pembangunan projek-projek di kampung baru akan diambil perhatian di dalam penyediaan Rancangan Malaysia Kenam.

Tuan Yang di-Pertua, menyentuh cadangan Ahli Yang Berhormat dari Kota Melaka supaya Kerajaan menubuhkan satu tabung khas untuk kemajuan kampung-kampung baru, sukacita dimaklumkan bahawa Kerajaan menghargai cadangan tersebut tetapi perkara tersebut tidak timbul sama sekali kerana Kerajaan sentiasa mengambil berat tentang

pembangunan di semua kawasan-kawasan tempatan termasuk kampung-kampung baru dan kampung tradisional. Pembangunan kampung-kampung sentiasa diselaraskan dengan tumpuan untuk memajukan penempatan-penempatan yang kurang maju dengan usaha-usaha bersama yang dijalankan oleh Kementerian-kementerian serta agensi-agensi Kerajaan seperti Kementerian Kesihatan, Kementerian Pendidikan, Lembaga Letrik Negara, Jabatan Bekalan Air, Jabatan Parit dan Taliair serta bantuan dari Kerajaan-kerajaan Negeri dan penguasa-penguasa tempatan.

Perlu ditegaskan di sini bahawa pembangunan kampung-kampung baru adalah satu proses pembangunan jangka panjang yang berterusan.

Tuan Yang di-Pertua, sekali lagi saya mengucapkan berbanyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberikan pandangan dan saranan mengenai Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua, (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah.

6.47 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah (Tuan Adam bin Abdul Kadir): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon izin untuk memberi sedikit penjelasan dan penerangan di atas beberapa perkara yang telah dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat di sepanjang perbahasan atas Dasar Am Belanjawan 1990 yang berkaitan dengan Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah.

Yang Berhormat Ahli dari Pasir Mas telah membangkitkan mengenai pindaan kepada Kanun Tanah Negara yang telah dibuat pada tahun 1986 iaitu Akta Kanun Tanah Negara pindaan 1986. Pindaan tersebut membolehkan warganegara syarikat asing memiliki harta di negara ini. Oleh itu beliau menyarankan supaya Kerajaan mengambil sesuatu langkah dengan segera supaya harta sama ada dalam bentuk bangunan atau tanah di negara ini tidak berpindah ke tangan warganegara asing.

Tuan Yang di-Pertua, suka saya menjelaskan di Dewan ini bahawa Akta Kanun Tanah Negara iaitu pindaan 1986 telah diwartakan sebagai Akta A.658 dan berkuatkuasa pada 1hb Januari 1987. Akta ini telah meminta seksyen 43, bahagian 33(a) dan seksyen 436(a) Kanun Tanah Negara. Seksyen-seksyen yang tersebut adalah merupakan seksyen-seksyen yang baru ditambah atau dipinda menerusi Akta Kanun Tanah Negara (Pindaan) 1985. Akta A.587 yang berkuatkuasa pada 25hb Mac 1965. Sebelum itu tarikh pemilikan tanah oleh warganegara syarikat asing tidak disekat.

Semasa berkuatkuasanya sekatan tersebut iaitu sejak kira-kira setahun lapan bulan, warganegara syarikat asing tidak dibenarkan memiliki tanah di bawah kategori pertanian, tidak dibenarkan memiliki tanah di bawah kategori bangunan, melainkan dengan kebenaran dan tidak ada sekatan terhadap tanah di bawah kategori industri.

Dalam tahun 1986 Kerajaan telah berusaha dengan giatnya untuk melaksanakan dasar-dasar dan tindakan-tindakan untuk mengatasi masalah ekonomi negara. Oleh itu, Akta A658 dikuatkuasakan. Dengan itu, warganegara syarikat asing boleh memiliki tanah, itupun tertakluk kepada syarikat-syarikat lain yang telah sedia ada. Dalam hubungan ini ingin saya jelaskan bahawa dalam

perkara ini peruntukan-peruntukan Kanun Tanah Negara sekarang adalah sama seperti dahulu iaitu sebelum tarikh 25hb Mac, 1985. Dengan pemansuhan peruntukan-peruntukan tersebut bukanlah bererti tidak ada langsung kawalan-kawalan yang dapat dibuat oleh Pihak Berkuasa Negeri.

Pada masa ini kawalan-kawalan atau tapisan secara pentadbiran sedang diambil oleh Pihak Berkuasa Negeri masing-masing. Kawalan-kawalan tersebut adalah seperti berikut:

- (i) dalam kes pemberimilikan tanah ianya ditapis semasa permohonan sedang diproses;
- (ii) tanah-tanah milik yang mempunyai sekatan kepentingan yang memestikan mendapat kelulusan daripada Pihak Berkuasa Negeri terlebih dahulu sebelum dipindahmilik dapat dilaksanakan adalah ditapis semasa permohonan dibuat; dan
- (iii) tanah-tanah ladang iaitu tidak kurang daripada 40 hektar tidak akan dipindahmilik, melainkan setelah terlebih dahulu mendapat kebenaran daripada Lembaga Tanah Ladang, (Estate Land Board) seperti yang diperuntukkan di bawah Seksyen 214(a) Kanun Tanah Negara.

Tapisan boleh dibuat di peringkat tersebut. Soal sama ada memadai atau tidak kawalan-kawalan tersebut, sama ada perlu atau tidak kawalan-kawalan yang lain dikanunkan dalam Kanun Tanah Negara dan lain-lain isu ekonomi dan sosial perlu diperimbangkan tidaklah dapat dipastikan sekarang. Dengan ini kajian-kajian terperinci perlulah dibuat terlebih dahulu. Bagaimanapun, Kerajaan sentiasa mengawasi dan mengkaji perkembangan dari masa

ke semasa. Walau apapun keputusan saya ingin menegaskan bahawa Kerajaan akan terus memastikan bahawa kepentingan warganegara tetap dipertahankan.

Ahli Yang Berhormat dari Jerai telah menyarankan supaya setiap Tanah Simpanan Melayu yang telah diambil untuk dimajukan atau dicabut Tanah Simpanan Melayu, perlulah diganti dengan suatu kawasan tanah yang lain dengan jumlah keluasan dan nilai yang sama.

Tuan Yang di-Pertua, ingin saya memaklumkan di Dewan yang mulia ini bahawa menurut peruntukan Jadual Kesembilan, Senarai 2, Perlembagaan Persekutuan, Hal Ehwal Tanah adalah terletak di bawah bidangkuasa Kerajaan Negeri. Sehubungan dengan ini adalah menjadi tugas dan tanggungjawab Kerajaan Negeri mengambil tindakan dan menentukan supaya Tanah Simpanan Melayu yang diambil atau dicabut keluar dari Tanah Simpanan Melayu untuk tujuan pembangunan Kerajaan diganti semula. Walau bagaimanapun saya dimaklumkan bahawa Kerajaan-kerajaan Negeri telah, "sedang" dan akan terus mengambil tindakan yang sewajarnya dalam usaha menggantikan semula kawasan Tanah Simpanan Melayu yang terlibat. Sebagai satu langkah positif ke arah mencapai tujuan ini, maka Kerajaan Negeri telah mengadil dan melaksanakan satu dasar di mana setiap cadangan pengambilan dan pembatalan sesuatu Tanah Simpanan Melayu, maka suatu kawasan yang lain, yang sama luasnya dan tarafnya hendaklah dicadangkan serentak sebagai gantinya bagi dipertimbangkan oleh Mesyuarat Majlis Kerajaan Negeri.

Ahli Yang Berhormat dari Maran telah membangkitkan mengenai pembukaan cara baru tanah FELDA yang akan dilaksanakan secara

syarikat dan pesertanya akan diberi dividen. Oleh yang demikian, sekiranya dasar pembukaan tanah ini berasaskan cara estet, maka pesertanya akan berterusan menjadi pekerja estet sahaja tanpa memiliki sebarang harta. Dengan keadaan ini hasrat Kerajaan untuk melahirkan bumiputera yang berharta tidak akan tercapai. Oleh itu, beliau menyarankan supaya Kerajaan dapat memikirkan satu cara positif untuk dilaksanakan demi kemajuan mereka itu, memandangkan sistem yang baru ini adalah berbeza dengan sistem yang sedia ada, di mana peserta tidak diberi hakmilik tanah.

Tuan Yang di-Pertua, terima kasih di atas teguran dan saranan dari Yang Berhormat tersebut. Sukalah saya jelaskan di dalam Dewan yang mulia ini bahawa Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah sememangnya sedang memikirkan untuk melaksanakan satu kaedah baru bagi pengurusan rancangan tanah FELDA pada masa depan. Cadangan ini dibuat adalah kerana terdapatnya beberapa kelemahan di dalam pengurusan rancangan tanah FELDA yang ada sekarang. Bagaimanapun, keputusan mutamad berhubung dengan kaedah baru ini yang dicadangkan ini masih belum dibuat lagi.

Ahli Yang Berhormat dari Kapit telah menyarankan agar Kerajaan mengkaji untuk mengadakan satu rancangan khas atau master plan, dengan izin, pembukaan tanah di kawasan Kapit bagi maksud memajukan tanah di kawasan tersebut. Beliau juga menyarankan agar Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah menubuhkan satu Agensi Pembangunan Tanah khusus untuk mengendalikan program-program membangunkan tanah di kawasan tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, terima kasih di atas saranan yang diutarakan oleh Yang Berhormat itu. Mengenai

dengan perlawaan itu, Kementerian saya boleh mempertimbangkan cadangan itu sekiranya mendapat persetujuan dari Kerajaan Negeri Sarawak.

Tuan Yang di-Pertua, sekianlah sahaja sedikit penjelasan dan penerangan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah membangkitkan beberapa perkara di sepanjang perbahasan atas dasar-dasar am Belanjawan yang menyentuh Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah, di mana yang mungkin dan di mana yang sesuai kita akan memberikan pertimbangan yang sewajarnya. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Kementerian Kesihatan, dijemput.

6.56 ptg.

Timbalan Menteri Kesihatan (Tuan Mohamed Farid bin Ariffin): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu ingin saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah membangkitkan beberapa pandangan dan teguran yang berkaitan dengan Kementerian Kesihatan.

Yang Berhormat dari Marudu dan Yang Berhormat dari Kota Belud telah membangkitkan mengenai kewujudan penyakit-penyakit seperti malaria yang masih berleluasan di Sabah, yang merupakan sebahagian daripada masalah kesihatan yang dihadapi oleh rakyat Sabah.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sungguhpun pada keseluruhannya penyakit malaria dapat dikawal di negeri Sabah, tetapi penyakit ini masih berlaku lagi di kawasan-kawasan pendalaman dan di banjaran bukit di mana perhubungan adalah sukar dan penduduk sentiasa bergerak ataupun dengan izin, mobile population. Oleh itu, tindakan susulan

ke atas pesakit-pesakit malaria di Sabah adalah sukar dibandingkan dengan Semenanjung Malaysia. Untuk mengurangkan masalah ini, pos-pos rawatan malaria telah pun ditubuhkan di kawasan-kawasan pendalaman.

Di Sabah juga didapati ada kawasan pendalaman yang tertentu di mana telah pun didapati bahawa kuman malaria telah menjadi kebal terhadap ubat anti-malaria yang biasa digunakan. Kajian sedang dijalankan untuk mencari ubat yang lebih efektif bagi merawat pesakit malaria.

Penyakit malaria ini juga masih berlaku oleh sebab tabiat nyamuk pembawa malaria itu sendiri. Kajian sedang dijalankan untuk mengetahui dengan mendalamnya tabiat nyamuk pembawa malaria di Sabah.

Berhubung dengan andaian Yang Berhormat dari Marudu dan Yang Berhormat dari Kimanis bahawa 70% dari hutang-hutang yang tidak dibayar datangnya dari pesakit orang asing dan pendatang haram. Saya ingin menjelaskan bahawa adalah tidak benar bahawa sebahagian besar hutang itu datangnya daripada pesakit orang asing atau pendatang-pendatang haram. Pesakit-pesakit pendatang haram ditempatkan di Kelas Tiga dan pada amnya diberikan pengecualian apabila dipastikan mereka tidak mampu membayar. Peraturan ini serupa dengan peraturan warganegara yang tidak mampu membayar. Tunggakan hasil di Sabah sehingga 31-12-1988 berjumlah \$495,298.04.

Mengenai cadangan dari Yang Berhormat dari Kota Belud supaya bayaran untuk rawatan hospital bagi rakyat miskin dihapuskan dan cadangan Yang Berhormat dari Puchong supaya diberi perkhidmatan perubatan percuma kepada rakyat yang miskin, adalah dimaklumkan bahawa mengikut Seksyen 16 (7) Perintah Fee (Perubatan) 1982, manamana pihak berkuasa hospital boleh

mengecualikan mana-mana orang yang mengisytiharkan dirinya seorang miskin daripada membayar kesemua atau sebahagian daripada caj bagi pesakit-pesakit luar dan pesakit-pesakit Kelas Tiga. Perintah Fee berkenaan meliputi perkhidmatan di Hospital Besar, Hospital Daerah dan di Poliklinik sahaja. Perkhidmatan di Hospital Desa, Pusat Kesihatan Besar dan Kecil dan Klinik Desa adalah percuma.

Seterusnya Yang Berhormat Tuan Joe Ojihi Supiring menyentuh tentang kekurangan kemudahan kesihatan dan nisbah doktor kependudukan yang tinggi. adalah dimaklumkan bahawa strategi Kementerian Kesihatan adalah untuk menjamin keseimbangan pembahagian katil berdasarkan kepada nisbah 2 katil bagi tiap-tiap 100 penduduk. Pada tahun 1987 jumlah katil bagi seluruh negara adalah 22,655 dan nisbah katil/penduduk adalah 1:37. Jumlah katil bagi negeri Sabah dalam tahun 1987 adalah 2,069 dan nisbah katil/penduduk adalah 1:57. Nisbah ini adalah tidak jauh daripada nisbah katil/penduduk bagi seluruh negara.

Ahli Yang Berhormat juga menyentuh tentang terdapatnya kes di mana ibu-ibu tempatan yang melahirkan anak di hospital tempatan meninggalkan hospital 2 hari selepas bersalin kerana pihak hospital terpaksa melayani orang lain termasuk pendatang haram.

Tuan Yang di-Pertua, sebagai amalan biasa, ibu-ibu yang melahirkan anak didischarge ataupun dikeluarkan daripada wad dalam tempoh satu atau dua hari sebaik sahaja ibu berkenaan menjadi sihat. Kadangkala ibu-ibu sendiri meminta balik untuk berada dengan saudara-mara mereka. Walau bagaimanapun, ibu-ibu yang tidak sihat dan yang menjalani pembedahan diberi rawatan di hospital sehingga mereka sembuh. Amalan biasa hospital-hospital Kerajaan adalah untuk menerima semua pesakit dan

memberi rawatan yang perlu bagi kesihatan ibu dan kanak-kanak. Pihak hospital tidak membezakan "status" pesakit tersebut oleh kerana keutamaan diberi untuk keselamatan ibu-ibu dan kanak-kanak.

Dengan amalan seperti ini, pihak Kementerian Kesihatan sedar bahawa kesesakan berlaku di hospital-hospital Kerajaan. Kementerian Kesihatan sentiasa mengkaji perkembangan tersebut dan mengambil tindakan untuk memperbaiki dan membina bangunan-bangunan tambahan bagi meringankan kesesakan tersebut.

Seterusnya Yang Berhormat dan juga Yang Berhormat Tuan Taiman bin Lumaing dari Pensiangan ada menyentuh tentang kekurangan pakar-pakar perubatan di Sabah. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, oleh kerana kekurangan pakar-pakar, kebanyakan pakar-pakar di tempatkan di hospital-hospital besar dan hospital-hospital daerah yang besar. Di Sabah juga amalan seperti ini digunakan. Bagi pegawai-pegawai perubatan yang dihantar ke hospital-hospital lain, latihan diberi dalam beberapa bidang seperti perbidanan dan pembedahan untuk membolehkan pegawai-pegawai berkenaan menjalankan pembedahan dan memberi rawatan yang perlu di peringkat daerah. Kes-kes yang serius dan berkomplikasi ataupun rumit dirujuk kepada hospital-hospital yang mempunyai kepakaran.

Untuk makluman juga, pembedahan ke atas pesakit dijalankan oleh Pakar Bedah Am ataupun Surgery dan bukannya oleh Pakar Pathologi. Tiap-tiap negeri mempunyai sekurang-kurangnya seorang atau dua orang Pakar Bedah. Di negeri Sabah, pada masa ini ada 3 orang Pakar Bedah, iaitu seorang di Hospital Kota Kinabalu, seorang di Hospital Tawau dan seorang di Hospital Sandakan.

Selain daripada Pakar-pakar Bedah, terdapat juga kekurangan pakar-pakar lain seperti Pakar Hidung, Telinga dan Tekak ataupun ENT surgeon, dengan izin, Pakar-pakar Bius ataupun Anaesthetist; Pakar-pakar Kulit atau Dermatologist, dengan izin, dan Pakar-pakar Radiologi ataupun Radiologist, dengan izin. Walau bagaimanapun, di negeri Sabah pada masa ini ada seorang Pakar Bius, seorang Pakar ENT dan seorang Pakar Radiologi. Seorang Pakar Kulit yang ditempatkan di negeri Sabah telah pun meletakkan jawatannya dan seorang lagi Pakar Kulit akan dihantar ke negeri tersebut apabila keadaan mengizinkan.

Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Kesihatan sentiasa memberi keutamaan kepada pegawai-pegawai perubatan daripada Sabah untuk mendapat latihan kepakaran menerusi beberapa hadiah latihan. Untuk makluman, baru-baru ini Kementerian Kesihatan telah mendapat kelulusan untuk menempatkan 63 Pegawai Perubatan tambahan di negeri Sabah. Pihak Kementerian Kesihatan sentiasa mengkaji kedudukan Pegawai-pegawai Perubatan di negeri Sabah dan mengambil tindakan untuk meningkatkan lagi nisbah doktor: penduduk.

Kementerian juga sedang mengambil tindakan untuk membenarkan pakar-pakar swasta untuk bertugas di hospital-hospital Kerajaan yang tidak mempunyai perkhidmatan kepakaran. Pada masa ini ada beberapa Pakar Bius swasta yang bertugas di hospital-hospital Kerajaan.

Mengenai kadar kematian kanak-kanak di bawah umur satu tahun yang agak tinggi di Sabah dan juga ketiadaan seorang Pegawai Makanan di Sabah sepertimana yang disebutkan oleh Yang Berhormat, sukalah Kementerian ini memaklumkan bahawa kadar kematian kanak-kanak bagi tiap-tiap 1,000 kelahiran

hidup telah menurun daripada 63.4 pada tahun 1960 ke 32.7 pada tahun 1970 dan 20.8 pada tahun 1987 di negeri Sabah.

Semenjak Februari 1983 seorang Pegawai Zat Makanan telah pun berkhidmat di negeri Sabah. Walau bagaimanapun, Kementerian Kesihatan ada dalam rancangan untuk menambahkan lagi jawatan itu di masa akan datang.

Yang Berhormat juga menyentuh tentang kemudahan kesihatan moden di luar bandar yang tidak mencukupi dan juga jumlah kes penyakit berjangkit yang makin bertambah di Sabah. Adalah dimaklumkan bahawa kemudahan Perkhidmatan Perubatan dan juga Kesihatan Luar Bandar di negeri Sabah juga menitikberatkan perubatan moden yang diberi melalui Pejabat Kesihatan Kawasan, Pejabat Kesihatan Daerah, Klinik Kesihatan Ibu dan Kanak-kanak, Klinik Desa, Pusat Kesihatan Fasa 1, Dispensari/Klinik Bergerak dan Perkhidmatan Doktor Udara bagi kawasan-kawasan terpencil yang tidak boleh dihubungi melalui jalan darat ataupun sungai.

Kementerian Kesihatan telah menyediakan kemudahan katil bersalin dan katil pengawasan dan beberapa kemudahan kesihatan di kawasan luar bandar di Sabah sebagai rawatan awal sebelum pesakit itu dihantar ke hospital berdekatan untuk rawatan lanjutan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, setiap pesakit yang datang, kemudahan kesihatan perlulah diberi rawatan yang sewajarnya sama ada pesakit dari rakyat negeri ini mahupun pesakit itu daripada luar negeri. Ini adalah kerana untuk mengawal penyakit berjangkit yang berkemungkinan berpunca daripada pendatang luar negeri.

Kementerian Kesihatan telah pun mengambil beberapa tindakan tertentu untuk mengurangkan kejadian penyakit berjangkit di seluruh Malaysia termasuk negeri Sabah. Langkah-langkah yang telah pun diambil termasuk penyiasatan dan rawatan kes-kes penyakit berjangkit, pendidikan kesihatan, pelalian dan kawalan vektor-vektor malaria dan demam denggi. Adalah dianggap bahawa dengan mempergiatkan langkah-langkah kawalan penyakit-penyakit berjangkit ini, keadaan di Sabah akan bertambah baik di masa hadapan.

Walau bagaimanapun, bilangan penyakit-penyakit berjangkit di Sabah tidak boleh dibandingkan dengan sebuah bandaraya seperti Wilayah Persekutuan yang tidak ada kawalan luar bandar.

Tuan Yang di-Pertua, di samping itu Kementerian Kesihatan memang memberi pendidikan pelajaran kesihatan di negeri Sabah melalui Unit Pelajaran Kesihatan di peringkat negeri. Pada tahun 1980 terdapat satu jawatan Pegawai Pelajaran Kesihatan dan pada tahun 1986, 2 jawatan lagi diperolehi untuk menampung keperluan pelajaran kesihatan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, tindakan akan diambil bagi mewujudkan jawatan-jawatan tambahan di peringkat daerah dan di hospital-hospital dalam Rancangan Malaysia Keenam.

Aktiviti-aktiviti pelajaran kesihatan di kawasan luar bandar dilaksanakan melalui pengedaran risalah-risalah, buku kecil, pelekat, poster dan lain-lain lagi. Ceramah pula diberi kepada kumpulan-kumpulan kecil, orang-orang perseorangan semasa pemberian rawatan dijalankan di klinik dan juga lawatan ke rumah-rumah dan di perhimpunan orang ramai. Radio, TV dan media massa juga digunakan untuk memberi pengesahan kepada orang ramai.

Yang Berhormat Tuan Maidom P. Pansai yang juga membuat saranan supaya peruntukan tahunan untuk menambahkan kemudahan-kemudahan kesihatan di Sabah perlu dilipatgandakan lagi kerana peruntukan di bawah Rancangan Malaysia Keempat bagi Sabah adalah sangat tidak mencukupi untuk memberikan perkhidmatan kesihatan di Sabah ke tahap yang memuaskan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, peruntukan pembangunan untuk negeri Sabah adalah seperti berikut:

Peruntukan

Rancangan Malaysia Kedua	\$26.0 juta
Rancangan Malaysia Ketiga	\$49.5 juta
Rancangan Malaysia Keempat	\$63.5 juta
Rancangan Malaysia Kelima	\$46.6 juta

Peruntukan negeri Sabah adalah bertambah dua kali ganda jika dibandingkan peruntukan Rancangan Malaysia Kedua dengan Rancangan Malaysia Kelima.

Kementerian Kesihatan sentiasa memberi keutamaan untuk pembinaan kemudahan kesihatan di negeri Sabah dan akan menambahkan lagi peruntukan pembangunan dalam Rancangan Malaysia Keenam.

Yang Berhormat Tuan Haji Abdul Rahman Bakar dari Marang ada menyebut bahawa Kementerian Kesihatan mengimport ubat-ubatan daripada luar negeri dan mengesyorkan supaya sumber-sumber tempatan seperti Tongkat Ali dijadikan bahan perubatan.

Berhubung dengan perkara ini, saya ingin menyatakan bahawa rakyat Malaysia adalah menggunakan ubatan-ubatan yang dihasilkan daripada tumbuh-tumbuhan sama ada diimport atau keluaran tempatan termasuklah Tongkat Ali. Oleh kerana Kerajaan tidak melarang amalan perubatan tradisional, maka rakyat adalah bebas

untuk menggunakan ubat-ubatan tradisional tempatan atau yang diimport seperti "ginseng" dan "Royal Jelly".

Kerajaan telah memberi tumpuan atas penyelidikan dan pembangunan termasuk ubat-ubatan tradisional. Perbelanjaan telah pun diperuntukkan tiap-tiap tahun bagi tujuan ini. Dengan peruntukan ini, Kerajaan berharap dapat menarik penyelidik-penyelidik daripada universiti-universiti atau institusi-institusi pelajaran tinggi untuk menjalankan penyelidikan atas tumbuh-tumbuhan atau herba-herba tempatan yang mempunyai khasiat perubatan. Walau bagaimanapun, saya ingin memberitahu bahawa kita masih belum dapat bukti saintifik mengenai keberkesanan Tongkat Ali dalam meninggikan tenaga lelaki seperti yang disebutkan oleh Ahli Yang Berhormat.

Yang Berhormat Tuan Tieu Sung Seng dari Sibü dan Yang Berhormat Tuan Lainus Anak Andrew Luwak dari Serian ada menyebut tentang skim perkhidmatan, kenaikan gaji dan kekurangan Pegawai Perubatan dan doktor pakar. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pegawai pakar yang baru dilantik ke dalam perkhidmatan Kerajaan perlu berkhidmat di bawah pengawasan Pakar Perunding yang lebih kanan dalam tempoh sekurang-kurangnya 6 bulan sebelum boleh disahkan sebagai Pegawai Pakar dan dibayar elaun pakar. Mereka tidak dibayar elaun pakar dalam tempoh 6 bulan berkenaan sahaja. Mengikut peraturan, Pegawai Pakar yang lebih kanan dan berpengalaman diarah menanggung kerja jawatan Pakar Tingkatan Tertinggi tanpa mengira sama ada pakar asing ataupun pakar tempatan. Pakar asing yang lebih berpengalaman yang telah pun lama berkhidmat dengan Kerajaan sepatutnya diberi tanggungjawab yang lebih berat.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga, syarat lulus Bahasa Malaysia di peringkat Sijil Pelajaran

Malaysia adalah syarat perlantikan secara tetap di dalam Skim Perkhidmatan Pegawai Perubatan. Pegawai yang tidak ada kelulusan tersebut akan dilantik secara sementara dari setahun ke setahun dan dikehendaki lulus Bahasa Malaysia bagi dilantik secara tetap. Pada masa ini terdapat 9 orang doktor pakar yang berkhidmat di Hospital Daerah Sibü, 5 daripadanya ialah pegawai kontrak dan 20 orang doktor biasa. Kementerian mengambil perhatian bagi mengisi jawatan-jawatan yang kosong dari semasa ke semasa.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Tuan Tieu Sung Seng juga ada menyentuh berkenaan dengan kesesakan di Hospital Lau King Howe, Sibü, di mana tidak ada kawasan bagi perkembangan. Sebenarnya, sebuah hospital baru telah pun diluluskan untuk mengganti hospital tersebut. Kerja-kerja penyediaan tapak telah pun dimulakan dan dijangka siap pada awal tahun 1990. Kerja-kerja pembinaan dijangka mula pada bulan Jun 1990.

Berhubung dengan perkara bekalan catuan makanan bagi Jururawat yang bertugas malam di Hospital Daerah Sibü yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat, adalah dimaklumkan bahawa semua kakitangan paramedik yang bertugas pada malam hari dibekalkan dengan makanan tanpa diberikan wang tunai. Prinsip kemudahan berkenaan diberikan ialah kerana kakitangan berkenaan terpaksa bekerja di wad-wad dan tidak boleh melepaskan diri daripada pesakit untuk menjamin keselamatan pesakit tersebut.

Pihak Kementerian sedia menyedari akan amaun yang diberikan kepada kakitangan berkenaan tidaklah begitu praktikal dengan harga barangan di pasaran sekarang. Walau bagaimanapun, Kerajaan tidak dapat menimbangkan kenaikan kadar kerana implikasi kewangan yang besar yang akan terlibat, di samping tuntutan

daripada lain-lain kakitangan yang bertugas malam di Jabatan-jabatan lain yang tidak mendapat kemudahan yang sama. Untuk makluman juga, peruntukan yang terlibat bagi pembekalan catuan makanan malam kepada kakitangan paramedik tersebut adalah sebanyak \$324,533.10 setahun. Peruntukan ini juga dilaksanakan di Sabah dan Sarawak.

Yang Berhormat Tuan Taiman bin Lumaing dari Pensiangan telah pun menyentuh berkenaan Bangunan Hospital Keningau di Sabah yang terlalu tua. Adalah dimaklumkan dalam tempoh Rancangan Malaysia Kelima, Kementerian Kesihatan memang ada mencadangkan sebuah hospital untuk menggantikan Hospital Daerah Keningau yang telah dibina pada tahun 1957.

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*)

Ekoran daripada pemberian peruntukan yang terhad, pembinaan hospital baru ditumpukan kepada kawasan-kawasan di mana keperluan lebih mendesak dari segi perkembangan penduduk, ketiadaan kemudahan kesihatan setempat dan kesulitan mendapatkan kemudahan yang paling berhampiran. Walau bagaimanapun, Kementerian Kesihatan mengkaji semula bagi menggantikan Hospital Daerah Keningau dan pembinaannya akan diberi keutamaan dalam Rancangan Malaysia Keenam.

Yang Berhormat Tuan James Jimbun Anak Punga dari Kapit telah pun mengingatkan tentang menambahkan atau menyambung semula pembinaan Hospital Kapit yang telah diluluskan untuk Kementerian pada tahun lalu, tetapi masih belum dilaksanakan pembinaannya. Adalah dimaklumkan bahawa di bawah Rancangan Malaysia Kelima, projek sambungan dan pembinaan Hospital Daerah Kapit telah pun diluluskan. Komponen utama projek ini adalah sebuah bangunan 4 tingkat yang

merangkumi 2 wad dua kali 36 katil, 3 unit dewan bedah, Jabatan Pengeluaran Bahan Suciham, Klinik Pakar dan Jabatan Jurupulih Anggota. Pembinaan dijangka mula pada bulan Jun 1990. Wad surgical dan perbidanan yang sedia ada akan diubahsuai untuk menjadi wad paediatrics nursery dan perbidanan dan sakitpuan. Dengan adanya projek ini taraf hospital ini akan meningkat dengan adanya kepakaran asas.

Projek-projek yang lain yang diluluskan untuk Hospital Daerah Kapit ialah:

- (a) Setor Bahagian Kapit yang dijangka siap April, 1990; dan
- (b) Rumah kakitangan Hospital Daerah Kapit (1 Blok-6 unit) yang dijangka siap pada bulan Disember, 1990.

Mengenai saranan Yang Berhormat supaya peruntukan diberi di bawah Rancangan Malaysia Keenam bagi pembinaan Hospital Daerah di Daerah Song, Klinik Desa di Nanga Pelagus dan Nanga Ibau, Daerah Kapit, adalah dimaklumkan bahawa Kementerian Kesihatan akan mengkaji taraf kesihatan Daerah Song dalam Rancangan Malaysia Keenam bagi pembinaan sebuah hospital daerah seperti yang diminta oleh Ahli Yang Berhormat tersebut. Pada masa kini perkhidmatan rawatan pesakit telah disediakan di Pusat Kesihatan Song yang mempunyai 8 katil. Kerja-kerja ubahsuai bagi pembinaan bilik pemeriksaan doktor dan bilik makmal sedang dijalankan dan dijangka siap pada bulan Mac, 1990. Kementerian Kesihatan akan mengkaji permohonan Ahli Yang Berhormat bagi pembinaan Klinik Desa di Nanga Pelagus dan Nanga Ibau.

Yang Berhormat juga telah meminta untuk diadakan perkhidmatan seorang pakar pembedahan yang tetap di Hospital Kapit, memandangkan banyak kemalangan yang telah menimpa pekerja-pekerja di kem-kem balak.

Tuan Yang di-Pertua, negeri Sarawak mempunyai 6 doktor pakar yang boleh memberikan rawatan kepakaran bagi kes-kes kemalangan di kem-kem balak. Doktor pakar ini terdiri daripada 4 doktor pakar bedah dan 2 doktor pakar otopidik. Dua doktor pakar bedah ditempatkan di Hospital Besar Sarawak, satu di Hospital Law King Howe, Sibu dan satu lagi di Hospital Bahagian Miri. Doktor pakar otopidik adalah di Hospital Besar Sarawak dan di Hospital Law King Howe di Sibu. 3 daripada 4 pegawai perubatan yang sedang bertugas di Hospital Bahagian Kapit mempunyai pengalaman yang mencukupi dalam bidang pembedahan dan otopidik untuk merawat kes-kes kecemasan. Hanya kes-kes rumit dirujuk ke Hospital Law King Howe ataupun Hospital Umum Kuching. Misalnya, bagi 9 bulan yang lepas, 128 kes kemalangan diterima di Hospital Daerah Kapit dan hanya 34 kes dirujuk ke Sibu ataupun Kuching. Bagaimanapun, apabila keadaan mengizinkan, tambahan pakar bedah ataupun otopidik akan dihantar ke negeri Sarawak.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Tuan Haji Mohd. Zain bin Abdullah dari Bachok telah menyebut.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat jangan sebut nama, sebut dari Bachok sahaja.

Tuan Mohd. Farid bin Ariffin: Terima kasih, Ahli Yang Berhormat dari Bachok telah menyebut mengenai Daerah Bachok yang belum lagi mempunyai sebuah Hospital Daerah walaupun ia mempunyai penduduk seramai 90,000 orang. Untuk makluman Yang Berhormat, di dalam Rancangan Malaysia Kelima sebuah hospital akan dibina di Pasir Putih. Pembinaan akan dimulakan pada pertengahan tahun 1990 dan akan siap pada akhir tahun 1992. Hospital ini akan mengandungi 90 buah katil pada

permulaannya dengan maksima 250 buah katil di masa hadapan. Kementerian Kesihatan tidak ber-cadang untuk membina sebuah hospital di Daerah Bachok dalam Rancangan Malaysia Kelima memandangkan yang Bachok tidak berapa jauh dari Pasir Putih iaitu lebih kurang 15 batu sahaja. Di samping itu dalam Rancangan Malaysia Keenam, Kementerian Kesihatan akan mengkaji semula keperluan hospital daerah di seluruh negara, dan keputusan untuk pembinaan sebuah hospital di Bachok akan berdasarkan kepada keutamaan dan keperluannya.

Tuan Yang di-Pertua, akhir sekali bagi menjawab teguran Ahli Yang Berhormat dari Sabak Bernam yang telah mengingatkan tentang pembinaan Hospital Daerah di Sungai Besar, Kementerian Kesihatan memang ada cadangan untuk membina Hospital Daerah Sabak Bernam dalam jangka masa tidak berapa lama lagi. Projek ini telah pun dicadangkan untuk dilaksanakan secara "turnkey" di bawah "Konsep Nukleus". Buat masa ini Kerajaan sedang berunding dengan pihak yang terlibat dan butir-butir terperinci termasuk jadual pelaksanaannya akan bergantung kepada hasil rundingan tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, sekian sahaja jawapan yang dapat saya berikan ke atas teguran-teguran yang dibangkitkan dan sekiranya terdapat teguran-teguran dari Ahli-ahli Yang Berhormat yang tidak dijawab di Dewan yang mulia ini, ia akan diberi perhatian dan pertimbangan yang sewajarnya oleh Kementerian Kesihatan. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Kementerian Pengangkutan.

7.20 mlm.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Datin Paduka Hajjah Zaleha binti Ismail): Tuan Yang di-Pertua, sukacita saya mengambil kesempatan ini untuk

mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengemukakan pandangan-pandangan, teguran-teguran dan syor-syor mereka mengenai perkara-perkara di bawah bidang kuasa Kementerian Pengangkutan sepanjang perbahasan atas dasar-dasar am Belanjawan 1990 di Dewan yang mulia ini. Sukalah saya memberi jaminan bahawa segala pandangan, teguran dan syor yang telah dikemukakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat akan dikaji dengan teliti dan diberikan pertimbangan yang sewajarnya oleh Kementerian Pengangkutan.

Bagaimanapun izinkanlah saya memberi penjelasan dan jawapan kepada beberapa perkara yang telah dibangkitkan oleh beberapa orang Ahli-ahli Yang Berhormat.

Ahli Yang Berhormat dari Simunjan telah menyentuh perkhidmatan penerbangan MAS ke Sabah, Sarawak dan penerbangan SIA ke Sarawak. Mengenai perkhidmatan MAS dan perlunya satu sistem pengangkutan udara yang berpatutan serta boleh diterima oleh penumpang-penumpang di Sabah dan Sarawak sepertimana dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Simunjan, sukacitalah saya memaklumkan bahawa perkara tersebut sememangnya telah pun wujud dan sentiasa diberi perhatian oleh pihak Kementerian. Mengenai perkhidmatan dalam negeri di Sabah dan Sarawak misalnya, MAS sentiasa memberi perhatian supaya bilangan perkhidmatan dan capacity berkaitan adalah mencukupi untuk memenuhi permintaan semasa. Di samping itu Kementerian Pengangkutan dan MAS sentiasa memastikan supaya perkhidmatan di antara Semenanjung/Singapura ke Sabah dan Sarawak dan sebaliknya adalah mencukupi. Adalah menjadi amalan kepada MAS sebelum ini di mana perkhidmatan-perkhidmatan tambahan sentiasa diadakan khususnya bagi menampung permintaan dan pertambahan trafik

semasa berlakunya musim sibuk, dengan izin, peak season, seperti musim-musim cuti sekolah dan hari-hari perayaan.

Mengenai perkara ini Kementerian adalah sentiasa mengawasi supaya pihak MAS memberi keutamaan dalam mengadakan perkhidmatan-perkhidmatan tambahan. Bagaimanapun apa yang menjadi masalah di sini ialah terdapatnya penumpang-penumpang yang ingin membuat perjalanan ke destinasi-destinasi berkaitan pada waktu-waktu yang menjadi pilihan mereka, dengan izin, preferred time. Ahli Yang Berhormat dari Simunjan sendiri telah memberikan satu contoh misalnya beliau telah menulis surat kepada Pengarah Urusan MAS mengatakan bahawa di satu penerbangan beliau seorang sahaja ada dalam penerbangan MAS itu dan beliau juga bertanyakan pada masa itu ialah musim cuti sekolah. Jadi, inilah masalahnya, perkhidmatan tambahan diberi tetapi penumpang-penumpang ingin mengambil penerbangan bagi masa-masa pilihan mereka ataupun, dengan izin, preferred time.

Menyentuh tentang terdapatnya cadangan dari beberapa pihak tertentu supaya Singapore International Airlines mengadakan perkhidmatan berjadualnya ke Kuching, Kementerian sememangnya mengambil maklum mengenai perkara tersebut, mengenai perkara ini dan sepertimana yang pernah saya maklumkan kepada Ahli-ahli Dewan sebelum ini, cadangan mengenainya masih dalam pertimbangan Kementerian Pengangkutan.

Ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang telah membangkitkan perkara mengenai cukai jalan motosikal. Untuk makluman Yang Berhormat, Kementerian Pengangkutan berpendapat bahawa bayaran lesen kenderaan motor bagi motosikal antara 75 c.c. hingga 250 c.c. sudah

terlalu rendah. Sebabnya pihak Kerajaan telah mengurangkan lesen kenderaan motor bagi motosikal yang berjinjin besar iaitu melebihi 150 c.c. adalah oleh kerana kadar tersebut sangat tinggi jika dibandingkan dengan kereta motor yang berjinjin kecil bukan motosikal-motosikal yang mempunyai injin 150 c.c. dan ke bawah kerana kalau kita kira bagi motosikal yang c.c.nya kecil ini, kita dapati bahawa satu hari tidak sampai 1½ sen pun cukai yang dibayar.

Walau bagaimanapun, Kementerian ini bersedia membuat kajian yang menyeluruh mengenai kadar LKM atau Lesen Kenderaan Motor bagi semua jenis motosikal, bukan sahaja dari segi pembayaran tetapi juga dengan mengambil kira faktor-faktor keselamatan oleh kerana kajian yang telah dijalankan mengenai kemalangan di jalanraya telah pun menunjukkan bahawa kebanyakan kemalangan yang serius adalah melibatkan motosikal-motosikal yang berjinjin kecil. Jika didapati sesuai pihak Kerajaan boleh mengkaji semula kadar bayaran lesen kenderaan motor bagi motosikal seperti yang dicadangkan oleh Ahli Yang Berhormat.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat dari Sibü yang telah menyentuh projek lapangan terbang baru Sibü, sebaik sahaja peruntukan untuk projek pembinaan lapangan terbang baru Sibü diluluskan, persediaan ke arah melaksanakan projek ini dimulakan dengan kerja-kerja penyediaan reka-bentuk untuk, dengan izin, civil works, pada Februari, 1988. Kerja-kerja reka-bentuk semula bagi civil works, dengan izin, telah pun disiapkan dengan sepenuhnya. Walau bagaimanapun kerja-kerja civil bagi lapangan terbang itu tidak dapat dimulakan seperti jadual asal, oleh kerana masalah-masalah yang dihadapi khususnya dari segi perlantikan kontraktor. Bagi mempercepatkan pelaksanaan projek lapangan terbang baru Sibü, sukacita

dimaklumkan kepada Ahli Yang Berhormat tersebut bahawa Kerajaan telah pun memutuskan supaya pelaksanaan projek dibuat secara tender terbuka di dalam satu package kerja sahaja.

Selaras dengan keputusan ini proses untuk, dengan izin, pre-qualify, bakal-bakal kontraktor telah pun dijalankan dan adalah dijangkakan panggilan tender untuk kontraktor-kontraktor yang telah disenaraikan dalam senarai pre-qualification, dengan izin, itu dapat dilaksanakan pada hujung bulan November 1989. Kerja-kerja pembinaan lapangan terbang baru Sibü dijangka akan mengambil masa selama 30 bulan. Dalam hal ini jika kontraktor yang dilantik pada awal bulan Jun 1990 seperti dijadualkan, ini bermakna kerja-kerja pembinaan dapat dimulakan pada bulan Julai 1990. Berdasarkan jadual ini lapangan terbang baru Sibü akan dapat disiapkan pada akhir tahun 1992 atau awal 1993.

Tuan Yang di-Pertua, kelewatan yang dialami dalam melaksanakan projek lapangan terbang Sibü tidak bermakna bahawa Kerajaan tidak sensitif kepada aspirasi rakyat di Sarawak amnya dan penduduk Sibü khususnya. Sebaliknya, di atas kesedaran inilah maka Kerajaan Persekutuan telah meluluskan peruntukan sebanyak \$90 juta untuk projek ini. Peruntukan sebanyak \$90 juta ini, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, adalah jumlah yang besar yang pernah diperuntukkan oleh Kerajaan bagi pembinaan lapangan terbang domestik di negara ini. Sehubungan dengan ini saya sukacita menyeru kepada penduduk-penduduk Sibü khasnya supaya bersabar kerana Kerajaan Persekutuan tidak pernah mengabaikan tanggungjawabnya. Projek yang besar seperti lapangan terbang Sibü ini sudah pasti memerlukan perancangan dan persediaan yang teliti sebelum dilaksanakan. Pihak Kerajaan Negeri

Sarawak sememangnya terlibat aktif dalam pelaksanaan projek di mana Jabatan Kerjaraya Sarawak selain dari menjadi Ahli Jawatankuasa Pemandu adalah juga penyelaras projek ini.

Ahli Yang Berhormat dari Sibu juga membangkitkan perbezaan kadar cukai jalan atau lesen kenderaan motor bagi bas awam di negeri Sarawak dan Semenanjung Malaysia. Adalah benar bahawa lesen kenderaan motor bagi bas di Sarawak lebih tinggi daripada kadar lesen kenderaan motor di Semenanjung. Kadar ini di Sarawak merupakan kadar lama yang pernah dikenakan dahulu sebelum 12hb April, 1984 apabila undang-undang negeri masih berkuatkuasa. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat secara amnya kadar lesen kenderaan motor yang dikenakan ke atas kenderaan di Sabah dan Sarawak adalah lebih rendah, jika dibandingkan dengan kadar yang dikenakan di Semenanjung. Kerajaan sedar bahawa rangkaian jalanraya di kedua-dua negeri tersebut adalah terhad dan mutunya kurang baik jika dibandingkan dengan jalanraya yang terdapat di Semenanjung. Dengan demikian Kerajaan sedang mengkaji semula bayaran lesen kenderaan motor yang lebih tinggi di kedua-dua negeri tersebut supaya kadarnya dapat diturunkan. Kategori-kategori yang berkenaan adalah motokar saloon—petrol dan diesel, jeep, land-rover dan bas—petrol dan van—petrol dan diesel yang dipunyai oleh syarikat-syarikat di Sabah serta kenderaan perkhidmatan awam, bas awam di Sarawak. Penyelarasan kadar-kadar ini dijangka dapat disempurnakan selewat-lewatnya pada pertengahan tahun hadapan.

Ahli Yang Berhormat dari Kuala Lumpur telah mengalu-alukan pembinaan Pelabuhan Pulau Lumut dan promosi yang lebih berkesan mengenai kemudahan-kemudahan Pelabuhan Kelang. Untuk makluman Yang Berhormat, projek pembesaran Pelabuhan Kelang di Pulau Lumut

boleh dibahagikan kepada dua iaitu pembangunan infrastruktur jalanraya serta jalan keretapi dan pembinaan kemudahan-kemudahan pelabuhan seperti dermaga-dermaga, gudang-gudang dan sebagainya. Kerajaan telah bersetuju membiayai pembinaan jalan dan jambatan-jambatan menghubungkan Tanah Besar dengan pulau tersebut. Pihak Jabatan Kerjaraya telah pun memanggil tender bagi kerja-kerja tersebut. Pembinaan dermaga pula hanya bermula 2½ tahun dari sekarang.

Di atas cadangan Yang Berhormat supaya pembangunan Pulau Lumut diswastakan, Kerajaan memang telah pun mengamalkan polisi ini bagi kerja-kerja pembangunan pelabuhan, tetapi jika Yang Berhormat bermaksud penswastakan dari segi pengendalian operasi pelabuhan, adalah terlalu awal bagi keputusan dibuat mengenai perkara ini oleh kerana pelabuhan di Pulau Lumut hanya akan beroperasi mulai tahun 1995.

Yang Berhormat juga menyentuh bahawa hanya 20% daripada kapal-kapal yang melalui Selat Melaka menggunakan Pelabuhan Kelang. Sebagaimana Yang Berhormat sedia maklum, Selat Melaka merupakan perairan antarabangsa yang menjadi laluan utama di antara negara-negara Barat dengan negara-negara Timur dan dengan yang demikian sebahagian besar kapal-kapal yang lalu di Selat tersebut berbuat demikian sebagai, dengan izin, "transiting" sahaja. Sungguhpun demikian, adalah menjadi dasar Kerajaan kita untuk menarik kapal-kapal yang membawa dagangan atau memerlukan bekalan supaya singgah berlabuh di pelabuhan-pelabuhan Malaysia. Salah satu langkah yang telah diambil adalah untuk mempertingkatkan prestasi pelabuhan-pelabuhan Malaysia supaya perkhidmatannya setanding dengan pelabuhan-pelabuhan utama di rantau

ini. Ini dilakukan dengan melaksanakan polisi penswastan seperti penswastan Dermaga Kontena di Pelabuhan Kelang dalam tahun 1985 dahulu. Tindakan-tindakan sedang juga diambil untuk menswastakan pelabuhan-pelabuhan lain, di samping memperbaiki dan meningkatkan lagi strategi pemasaran bagi pelabuhan-pelabuhan di negara ini.

Yang Berhormat dari Pontian telah membangkitkan masalah jeti Kukup yang usang dan perlu diperbaiki. Untuk makluman Yang Berhormat, Kementerian Pengangkutan sedar akan kepentingan jeti Kukup kepada para nelayan dan pelancong. Usaha-usaha mempertingkatkan keselamatan dan keselesaan kepada pengguna-pengguna jeti sedang dilaksanakan pada masa ini. Jeti Kukup diberikan keutamaan di dalam pelaksanaan tersebut di mana satu jeti baru dicadangkan untuk menggantikan jeti yang sedia ada. Pada masa ini Jabatan Kerjaraya sedang melaksanakan perlantikan juru perunding untuk projek pembaikan di mana "letter of intent", dengan izin, telah pun dikemukakan kepada juru perunding.

Mengenai pembinaan bangunan baru Jabatan Pengangkutan Jalan di Johor Bahru yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Pontian, sukacita saya memaklumkan kepada Dewan yang mulia ini bahawa dokumen tender telah pun disediakan dan tender akan dipanggil oleh Kementerian Kerjaraya tidak lama lagi. Pembinaan bangunan baru ini yang melibatkan perbelanjaan sebanyak \$10.15 juta dijangka bermula pada bulan Mac, 1990 dan siap dalam tahun 1992.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai persediaan sektor pengangkutan untuk menjayakan Tahun Melawat Malaysia 1990, sepertimana yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Kuala Langat, sukacita saya memaklumkan bahawa Kementerian Pengangkutan

sentiasa memastikan perkhidmatan pengangkutan darat, udara dan laut ke tempat-tempat pelancongan mencukupi, selesa dan selamat digunakan serta, dengan izin, "reliable". Tumpuan utama akan diberikan kepada 3 aspek perkhidmatan dan kemudahan pengangkutan seperti berikut:

- (i) kemudahan infrastruktur;
- (ii) perkhidmatan pengangkutan udara, darat dan laut; dan
- (iii) keperluan keselamatan.

Kementerian Pengangkutan sentiasa menggalak dan mengatur perkembangan projek-projek infrastruktur yang berkait rapat dengan pelancongan termasuk pembangunan lapangan terbang, jeti dan stesen keretapi. Kemudahan infrastruktur bukan sahaja dari segi pembinaan fizikal terminal-terminal pengangkutan seperti lapangan terbang, jeti dan stesen keretapi tetapi meliputi aspek kecantikan, kebersihan dan penyediaan kemudahan-kemudahan awam seperti tandas yang bersih, kafetaria dan sebagainya.

Berhubung dengan perkhidmatan pengangkutan, Kementerian ini sentiasa memastikan agar terdapatnya perkhidmatan pengangkutan yang mencukupi dan memenuhi permintaan pelancongan. Perkhidmatan yang diberikan mestilah selesa dan selamat dengan tambang yang berpatutan. Kementerian Pengangkutan juga sentiasa memberikan perhatian berat tentang keselamatan pelancong-pelancong yang menggunakan perkhidmatan awam. Usaha-usaha mengadakan keperluan keselamatan telah dipertanggungjawabkan kepada Majlis Keselamatan Jalanraya di mana Kementerian Pengangkutan sebagai Urusetianya.

Dalam usaha untuk mengurangkan kadar kemalangan jalanraya, Majlis

Keselamatan Jalanraya sentiasa bertindak seperti berikut:

- (i) memberi pendidikan kepada orang-orang dewasa dan kanak-kanak dalam perkara-perkara mengenai keselamatan jalanraya;
- (ii) memberi penerangan serta publisiti mengenai cara-cara mengelakkan kemalangan;
- (iii) mendidik pengguna jalanraya supaya mematuhi undang-undang dan peraturan lalu lintas; dan
- (iv) memberi pandangan atau cadangan dalam pembinaan jalanraya supaya selamat digunakan.

Di samping usaha-usaha MKJR, pihak Jabatan Pengangkutan Jalan sentiasa mempertingkatkan mutu pengawasan dan penguatkuasaan terhadap kenderaan-kenderaan awam. Dari segi teknikal, Jabatan Pengangkutan Jalan akan memastikan bahawa kenderaan teksi dan bas berada dalam keadaan baik dan selamat digunakan. Dari segi operasi, Jabatan Pengangkutan Jalan akan memastikan agar pemandu mematuhi had-had laju yang dibenarkan terhadap sesuatu laluan. Operasi Perangkap Had Laju akan selalu dibuat dari semasa ke semasa bagi menjamin pemandu-pemandu mematuhi peraturan-peraturan lalu lintas dan bersopan santun di jalanraya.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan perlunya kemudahan-kemudahan penerbangan yang mencukupi disediakan, sepertimana yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Kuala Langat dalam usaha memajukan industri pelancongan, suka-lah Kementerian ini memaklumkan bahawa perkara tersebut sememangnya diberi perhatian. Dalam usaha menggalakkan kemasukan pelancong-pelancong asing, kemudahan-kemudahan penerbangan seperti

langkah-langkah untuk memperbanyakkan perkhidmatan-perkhidmatan MAS ke luar negeri dan sebaliknya adalah sentiasa diberi perhatian. Di samping Kementerian berusaha untuk mendapatkan penerbangan-penerbangan tambahan ke beberapa negara yang menjadi sasaran utama, beberapa destinasi baru yang mempunyai potensi kemasukan pelancong-pelancong asing telah diperolehi. Di samping itu, kapasiti penerbangan ke negara-negara berkenaan di mana MAS telah pun mempunyai perkhidmatan akan juga ditambah.

Mengenai jadual penerbangan, MAS adalah sentiasa membuat perancangan dan perubahan bagi tujuan penyesuaian dan memenuhi kehendak-kehendak penumpang pada setiap masa. Walau bagaimanapun, dalam melaksanakan perkara ini terdapat juga halangan-halangan di mana jadual yang disediakan oleh pihak MAS adalah terpaksa mengikut kehendak dan kesesuaian sesebuah lapangan terbang di negara-negara asing itu. Mulai awal Disember, 1989 MAS akan memulakan penerbangan sulungnya ke beberapa kota terkenal seperti Brussels, Istanbul dan Auckland.

Mengenai kemasukan pelancong-pelancong asing ke negara ini, sepertimana yang Berhormat sedia maklum, tidaklah seharusnya menjadi tanggungjawab pihak MAS semata-mata kerana tugas dan tanggungjawab tersebut adalah juga penting dan boleh dimainkan oleh lain-lain syarikat penerbangan asing. Pada masa ini terdapat sebanyak 27 buah syarikat penerbangan asing yang mengadakan perkhidmatan ke Malaysia. Adalah dijangka syarikat-syarikat penerbangan tersebut tidak kurang pentingnya dari segi membawa masuk pelancong-pelancong asing ke negara ini. Di samping itu, Kementerian juga adalah sentiasa mengusahakan kemasukan pelancong-pelancong asing

melalui perkhidmatan sewa khas (charter flights) atau, dengan izin, "inclusive tour charters" syarikat-syarikat penerbangan asing.

Sebagai langkah menghadapi kedatangan Tahun Melawat Malaysia, pihak MAS sebenarnya telah pun banyak membuat persediaan ke arah mencapai matlamat tersebut. Di samping MAS mengadakan penerbangan tambahan dan penambahan kapasiti ke beberapa destinasi dan mengadakan perkhidmatan ke destinasi-destinasi baru, MAS juga telah memodenkan angkatan pesawatnya melalui pembelian pesawat-pesawat baru yang lebih besar untuk tujuan perkhidmatan jarak jauh dan dalam negeri. Adalah dijangka dengan adanya pesawat-pesawat baru ini perkhidmatan MAS akan menjadi lebih cemerlang lagi bagi memenuhi kehendak-kehendak penumpang yang dijangkakan akan meningkat di tahun-tahun yang akan datang.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat dari Rajang telah membangkitkan masalah mengenai pengangkutan awam dan barangan yang dihadapi oleh penduduk luar bandar di Sarawak. Ingin saya memaklumkan kepada Ahli Yang Berhormat bahawa pengeluaran permit bagi semua kenderaan perdagangan baik untuk pengangkutan awam mahupun barangan adalah di bawah bidang kuasa Kementerian Perusahaan Awam dan bukannya Kementerian Pengangkutan. Namun demikian, Kementerian Pengangkutan akan memaklumkan kepada Kementerian Perusahaan Awam mengenai perkara-perkara yang disentuh oleh Yang Berhormat.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai keadaan koc keretapi yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Bagan Serai, memang ada piawaian mengenai kebersihan semua jenis koc. Ini bertujuan untuk

menentukan bahawa koc-koc berada dalam keadaan bersih dan selesa. Kerja-kerja mencuci dan membersihkan koc telah diswastakan kepada sebuah syarikat yang bertaraf profesional dan keupayaan tinggi. Antara kerja-kerja yang dikendalikan oleh syarikat ini adalah mencuci dan membersihkan bahagian luar koc, bahagian dalam koc, tandas-tandas koc, lantai, tempat duduk, ceiling dan semua peralatan dan kelengkapan luar dan dalam koc tiap-tiap hari. Selain dari itu, semua tren penumpang disediakan dengan dua orang pencuci yang menjalankan kerja-kerja pembersihan dan pencucian semasa tren dalam perjalanan.

Penyelia dan pengawal train pula akan memeriksa dan memastikan bahawa kerja-kerja yang dijalankan oleh pencuci-pencuci ini adalah mengikut piawaian yang telah ditetapkan. Akan tetapi, adalah sukar untuk menilai kebersihan setengah daripada koc-koc kelas tiga yang usang walaupun telah dibersihkan. Di samping itu, kebersihan dalam koc-koc adalah tanggungjawab penumpang-penumpang juga. Kepentingan kerjasama penumpang-penumpang tidak dapat dinafikan, terutama sekali apabila menggunakan tandas. Untuk makluman Dewan yang mulia ini, Keretapi Tanah Melayu adalah dalam proses mempermodenkan perkhidmatannya dan satu daripada langkah-langkah yang sedang diambil ialah untuk mengganti koc-koc yang usang. Tindakan ini akan diambil secara berperingkat-peringkat. Diharapkan bahawa pada satu ketika nanti semua koc KTM akan berada dalam keadaan yang keselesaan adalah amat memuaskan.

Tuan Yang di-Pertua, landasan Keretapi yang melintasi Tasik Bukit Merah telah dibina atas benteng atau, dengan izin, embankment. Untuk menentukan piawaian keselamatan landasan tersebut, Jabatan Pengaliran

dan Saliran sentiasa mengawasi paras air selari dengan landasan itu. Oleh yang demikian, banjir tidak akan berlaku ke atas landasan tersebut. Dalam pada itu, benteng tersebut telah dikukuhkan dengan rail pile wall, dengan izin, untuk memastikan keruntuhan tidak berlaku. Terdapat sebanyak 868 jambatan besi berbagai renteng di seluruh rangkaian Keretapi. Di antaranya ada yang dibina semenjak memulakan perkhidmatan KTM dahulu iaitu tahun 1885.

Dalam tahun 1974, sebuah firma consultant telah dilantik untuk memeriksa dengan teliti semua jambatan dalam rangkaian dan dari penyelidikan ini, kelemahan-kelemahan jambatan telah pun dikenalpasti. Tindakan pembaikan telah pun diambil dengan segera dan telah siap dalam Rancangan Malaysia Keempat. Dalam pada itu, sebagai tindakan susulan, KTM mempunyai sebuah Jabatan Kejuruteraan Raya dan di antara tugas mereka adalah memeriksa dengan teliti semua jambatan secara terperinci mengikut jadual-jadual tertentu. Ini perlu kerana jambatan-jambatan ini sudah agak lanjut usianya dan sebelum ianya dapat ditukar ke jambatan konkrit, ianya mestilah diperiksa dengan teliti.

Kementerian Pengangkutan sentiasa memerhati dan mengikut perkembangan keretapi di seluruh dunia. Jika ada alat-alat yang sesuai yang boleh digunakan untuk mempercepatkan lagi pemeriksaan, ianya akan digunakan. Tetapi setakat ini belum terdapat lagi, dengan izin, satu "detector", untuk mengesan kekuatan jambatan seperti "ultrasonic flaw detector" bagi mengesan kekuatan landasan keretapi. Dalam pada itu, rekod keselamatan KTM sudah pun terbukti.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai masalah setinggan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Lembah Pantai, setinggan yang dimaksudkan adalah mereka yang

tinggal di tanah KTM tanpa kebenaran. Pada dasarnya mereka tidak sepatutnya tinggal di tanah-tanah tersebut.

Dari segi pelaksanaan projek landasan berkembar pada masa ini, KTM belum mengeluarkan notis pindah. Bancian untuk mengenalpasti bilangan setinggan yang terlibat dengan projek ini baru sahaja selesai. Perbincangan sedang diadakan dengan Dewan Bandaraya Kuala Lumpur, Kerajaan Negeri Selangor Darul Ehsan, Kerajaan Negeri Sembilan Darul Khusus dan agensi-agensi lain yang terlibat seperti Urusetia Perancangan Lembah Kelang, Pejabat-pejabat Daerah Petaling, Gombak, Kelang dan Unit Penyelarasan Pelaksanaan di Jabatan Perdana Menteri sebagai menyelaraskan mengenai pemindahan setinggan-setinggan itu.

Tuan Yang di-Pertua, sekian sahaja jawapan dan penjelasan yang dapat saya berikan. Saya ingin sekali lagi mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberikan teguran dan syor yang membina mengenai Kementerian Pengangkutan. Kepada teguran, pandangan dan cadangan Ahli-ahli Yang Berhormat yang tidak sempat dijelaskan di sini, saya ingin memaklumkan bahawa kesemua teguran dan syor itu akan diambil ingatan dan tindakan dan diberikan pertimbangan yang serius oleh Kementerian Pengangkutan. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Kementerian Kebudayaan dan Pelancongan.

7.45 mlm.

Menteri Kebudayaan dan Pelancongan (Dato' Haji Sabbaruddin Chik): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian di dalam perbahasan di atas dasar am Belanjawan 1990 dan

memberi cadangan, pendapat serta teguran-teguran yang membina terhadap isu-isu yang berkaitan dengan Kementerian Kebudayaan dan Pelancongan.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Kimanis, Kuala Kedah dan Labuan telah menyentuh berkenaan kemudahan-kemudahan pelancongan dan perkhidmatan sokongan industri pelancongan seperti masalah kekurangan bilik-bilik, kenderaan yang tidak cukup, pemandu-pemandu yang terlatih dan kesedaran rakyat untuk menyambut para pelancong. Sukalah saya menyatakan di sini bahawa Kementerian memang sedar tentang kepentingan menyediakan kemudahan-kemudahan yang mencukupi bagi keselesaan pelancong-pelancong dan sedang mengambil tindakan-tindakan yang diperlukan. Misalnya, bagi mengatasi kekurangan tempat-tempat penginapan, Kementerian telah berbincang dengan pengusaha-pengusaha apartments, condominiums ataupun pangsapuri mewah untuk menjadikan sebagai kemudahan penginapan bagi pelancong-pelancong. Selain dari itu, Kementerian juga menggalakkan pembinaan chalets yang boleh disewakan kepada para pelancong. Penduduk-penduduk kampung juga digalakkan menyertai dalam program, dengan izin, "home stay", untuk para pelancong.

Kementerian juga telah mengambil beberapa tindakan yang perlu bagi meningkatkan taraf produk-produk pelancongan yang sedia ada dengan membina berbagai kemudahan asas seperti jalan, jeti, tandas awam dan memperindahkan kawasan sekitar, di samping mewujudkan produk-produk baru.

Dari segi kenderaan, pihak Kementerian telah mengadakan beberapa perbincangan dengan Lembaga

Perlesenan Kenderaan Perdagangan (LPKP), Jabatan Pengangkutan Jalan dan pihak swasta untuk menentukan supaya kenderaan yang mencukupi disediakan bagi menampung keperluan pelancong-pelancong sempena Tahun Melawat Malaysia. Baru-baru ini LPKP telah pun meluluskan beberapa lesen teks tambahan. Di samping itu, saya percaya dengan pengumuman penghapusan duti import dan eksais bagi komponen CKD bas pelancong dan kereta mewah yang dipasang di dalam negeri untuk kegunaan pelancong seperti yang dibentangkan dalam cadangan Belanjawan oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan pada 27hb Oktober yang lalu, akan dapat menambahkan lagi bilangan kenderaan untuk menampung keperluan industri pelancongan.

Mengenai pemandu pelancong pula, Kementerian melalui Perbadanan Kemajuan Pelancongan Malaysia (PKPM) telah mengadakan kursus-kursus asas pemandu pelancong dari masa ke semasa. Dalam tahun ini sahaja kursus tersebut telah pun diadakan di Kuala Lumpur, Alor Setar, Kuantan, Kota Kinabalu, Johor Bharu dan juga Kuching. Langkah-langkah juga telah diambil untuk menswastakan pengajuran kursus-kursus seperti ini kepada persatuan pemandu pelancong negeri-negeri dan menggalakkan pengusaha-pengusaha pelancongan menjalankan kursus-kursus di organisasi masing-masing. Di samping itu, PKPM dengan kerjasama institusi-institusi dan badan-badan seperti ITM, Japanese Overseas Volunteer Coordinator ataupun (GOVC) dan Alliance Francaise telah mengadakan kursus-kursus bahasa asing seperti bahasa Jerman, bahasa Jepun dan bahasa Perancis kepada pemandu-pemandu pelancong. Untuk perancangan jangka panjang pula, PKPM bekerjasama dengan jurupunding yang dilantik oleh Kementerian Pendidikan untuk menyediakan sukatan pengajian pelancongan

termasuk di bidang pemandu pelancong untuk diperkenalkan di sekolah-sekolah Vokasional. Ini dijangkakan akan dapat menambahkan jumlah lepasan sekolah yang mempunyai latihan khusus dalam bidang pelancongan bagi memenuhi keperluan perkembangan industri ini.

Selain daripada itu, Tuan Yang di-Pertua, Kementerian juga telah pun menjalankan kursus-kursus kesopanan kepada kakitangan-kakitangan di organisasi-organisasi yang memberikan perkhidmatannya kepada para pelancong seperti di Lapanganterbang, Imigresen, Kastam, hotel-hotel, restoran, juga kepada teksi dan kepada pekerja-pekerja di kompleks membeli-belah supaya sentiasa bersopan-santun, berbudi bahasa dan ramah mesra ketika menyambut kedatangan para pelancong.

Ahli Yang Berhormat dari Kuala Kedah juga menyarankan agar Kerajaan memastikan pengusaha-pengusaha hotel dan agensi-agensi pelancongan tidak menaikkan kadar sewa hotel atau pekej pelancongan dengan sewenang-wenangnya. Dalam hubungan ini Kementerian telah mengadakan beberapa siri perbincangan dengan pihak-pihak yang terlibat dalam industri pelancongan dan meminta kerjasama mereka agar mengenakan kadar sewa yang berpatutan sama ada bagi tempat penginapan ataupun pekej pelancongan.

Kementerian juga telah menekankan tindakan mereka menaikkan kadar sewa yang berlebihan akan mendatangkan hasil yang negatif kepada industri pelancongan dalam jangka masa panjang. Oleh itu, mereka harus berhati-hati ketika menentukan kenaikan sesuatu kadar supaya tidak membebankan para pelancong.

Tuan Yang di-Pertua, menyentuh pandangan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat Rantau Pan-

jang, Kementerian memang menggalakkan pembangunan tempat-tempat pelancongan yang mempunyai potensi, khususnya di kawasan-kawasan yang mundur. Walau bagaimanapun, usaha untuk memajukan kawasan-kawasan tersebut adalah terpujang kepada Kerajaan-kerajaan Negeri. Kementerian bersedia memberikan sokongan untuk mendapatkan bantuan pinjaman Kerajaan bagi sesuatu projek serta nasihat teknikal sekiranya projek itu didapati viable, dengan izin. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, peruntukan sebanyak \$420,000 telah pun diberikan kepada Kerajaan Negeri Kelantan untuk membangunkan satu kawasan pelancongan iaitu Pantai Seri Tujuh.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai kos pembiayaan orang utan yang dibangkitkan semula oleh Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas, ekoran daripada jawapan kepada Soal Jawab Mulut pada 17hb Oktober, sukalah saya menjelaskan di sini bahaawa pihak pengurusan Zoo Negara memperuntukkan \$1.5 juta bagi tujuan memperbaiki tempat pameran orang utan yang sedia ada, di samping membina tempat kediamannya dan juga ruang pameran yang baru. Perbelanjaan yang agak besar ini diperlukan bagi menentukan ruang pameran di dalam keadaan sempurna dan baik sepanjang masa bersesuaian dengan tarafnya sebagai satu tempat tumpuan ataupun kunjungan orang ramai termasuk juga pelancong-pelancong dari luar negeri.

Berhubung dengan bantuan sebanyak \$10,000 oleh Kementerian Kebudayaan dan Pelancongan yang disampaikan melalui Perbadanan Kemajuan Pelancongan Malaysia bagi membiayai dua ekor orang hutan baru-baru ini, namanya Rokiah dan anaknya nama Zeila. Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas tidak seharusnya begitu nakal memperbandingkannya dengan skim siswazah sambilan. \$10,000 bukanlah merupakan jumlah yang

banyak dibandingkan dengan \$1.5 juta yang diperlukan oleh Zoo Negara. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat yang berkenaan, Zoo Negara adalah di antara produk pelancongan yang amat disukai oleh orang ramai. Beratus ribu ringgit telah dikutip setiap tahun oleh pengurusan Zoo Negara melalui bayaran masuk oleh orang ramai.

Tuan Yang di-Pertua, sumbangan daripada Kementerian ini amat kecil jumlahnya jika dibandingkan dengan keperluan keseluruhan yang diperlukan bagi membiayai pengurusan Zoo Negara yang sebahagian besarnya diperolehi daripada bantuan dan sumbangan daripada orang ramai. Sumbangan Kementerian sebanyak \$10,000 ini juga diberikan bersempena dengan pengisytiharan Kerajaan menjadikan orang utan sebagai maskot negara dan sebagai langkah permulaan kempen mempopularkan haiwan tersebut. Dengan sumbangan ini juga diharapkan akan dapat menarik perhatian pihak swasta ataupun orang perseorangan yang memberikan sumbangan bagi membiayai pengurusan Zoo Negara keseluruhannya.

Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, anak orang utan yang bernama Zeila itu baru sahaja mati. Saya difahamkan, dia kena sakit demam rasanya.

Menyentuh pertanyaan Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas mengenai tuan punya syarikat pelancongan di negeri ini, suka saya memaklumkan bahawa sehingga 31hb Oktober tahun ini, jumlah syarikat ataupun agensi pelancongan yang telah diluluskan ialah sebanyak 1,235 semuanya. Dari jumlah ini, hanya 7 sahaja syarikat ataupun agensi pelancongan yang dimiliki oleh bukan warganegara Malaysia iaitu lima buah agensi pengembaraan dan sebuah syarikat pelancongan luar dan dalam negeri yang didaftarkan di Sarawak dan sebuah

syarikat pelancongan dalam negeri yang didaftarkan di Wilayah Persekutuan.

Tuan Yang di-Pertua, saya juga ingin mengucapkan terima kasih di atas pandangan dan ingatan Ahli Yang Berhormat dari Marang supaya Kementerian tidak meniru dari negara-negara asing dan mengawasi bahawa aspek-aspek kebudayaan dan pelancongan yang tidak sihat dan yang bercanggah dengan nilai keagamaan dan budaya negara tidak ditonjolkan. Di Dewan yang mulia ini, Tuan Yang di-Pertua, suka saya menegaskan bahawa sesungguhnya telah menjadi matlamat Kementerian bahawa tujuan pelancongan pada dasarnya iaitu untuk menggunakan dan memperkenalkan budaya dan lain-lain aspek galakan pelancongan yang beridentitikan Malaysia serta tidak bercanggah dengan nilai-nilai keagamaan. Konsep meniru budaya atau lain-lain aspek pelancongan yang mempunyai kesan negatif atau berunsurkan negara-negara luar bukanlah merupakan tujuan atau matlamat Kerajaan. Keseluruhan promosi pelancongan yang dijalankan adalah melambangkan budaya Malaysia dengan pendedahan kepada sumber-sumber tempatan yang sedia ada tanpa menerapkan nilai-nilai yang bercanggah dengan keagamaan dan dasar kebudayaan kebangsaan.

Tuan Yang di-Pertua, di atas pandangan Ahli-ahli Yang Berhormat Kuala Langat, Pagoh, Labuan dan Kok Lanas, mengenai kempen Tahun Melawat Malaysia 1990, Kementerian telah pun memulakan usaha-usaha tersebut secara khusus semenjak kempen ini dilancarkan pada 1hb November pada tahun lepas. Usaha-usaha berikutnya sedang giat dipertingkatkan di pelbagai bidang, khususnya yang berkaitan secara langsung dengan industri pelancongan seperti menentukan tempat-tempat tarikan pelancongan berada dalam keadaan yang baik, kemudahan pengangkutan dan tempat penginapan

dalam keadaan yang sempurna dan mencukupi. Sepanjang tahun 1990 juga akan dipenuhi dengan acara perayaan, yang mana maklumat mengenainya telah pun disebarkan luas ke seluruh dunia dengan harapan matlamat menarik pelancong datang dan tinggal lebih lama di negara kita ini akan tercapai.

Untuk meningkatkan kesedaran rakyat terhadap industri pelancongan, khususnya Tahun Melawat Malaysia, Kerajaan telah meningkatkan lagi usaha-usaha promosi dan pengiklanan dalam negeri melalui media cetak dan juga media letronik, di samping mengadakan papan iklan di tempat-tempat tertentu. Bahan-bahan promosi lain termasuklah, dengan izin, posters, fliers, badges, stickers, lapel pins, key chains, termasuk juga topi, baju T, sampul surat dan video tape mengenai Tahun Malaysia, Malaysia telah juga diedarkan kepada orang ramai melalui agensi-agensi pelancongan.

Kerajaan juga bercadang untuk mengadakan minggu kesedaran pelancongan untuk menyedarkan para pelajar mengenai pentingnya industri pelancongan kepada negara. Kegiatan dalam minggu itu berupa pertandingan pengindahan kawasan sekolah, pertandingan melukis dan fotografi yang bersangkutan dengan keindahan Malaysia dan mengadakan pameran yang bersangkutan dengan industri pelancongan. Di pasaran luar negeri pula, Tuan Yang di-Pertua, kempen papan iklan telah dilancarkan di beberapa pasaran utama seperti di London, di Bangkok, Los Angeles dan beberapa bandaraya lain di German, Asia Barat dan di India. Di Singapura dan di Tokyo, papan-papan iklan akan dipasang di stesyen-stesyen keretapi. Pengiklanan juga telah dibuat melalui media letronik dan media cetak seperti di pasaran Jepun, Australia, United Kingdom, Hong Kong, Taiwan, Singapura, Thailand dan Amerika Syarikat. Di London, pengiklanan telah dibuat melalui bas dan teksi.

Tuan Yang di-Pertua, untuk menjamin pelancaran program Tahun Melawat Malaysia, Kementerian telah menubuhkan satu urusetia khas yang bertanggungjawab merancang, menyelaras dan mengawasi segala pelaksanaan program-program Tahun Melawat Malaysia. Urusetia tersebut telah pun mula beroperasi pada akhir tahun 1988.

Di atas ingatan Ahli-ahli Yang Berhormat, Tuan Yang di-Pertua, Kementerian sukalah merakamkan penghargaan dan ucapan terima kasih serta meminta kerjasama dari semua pihak khususnya Ahli-ahli Yang Berhormat di Dewan yang mulia ini untuk sama-sama berusaha menjayakan hasrat dan cita-cita Kerjasama meningkatkan industri pelancongan di negara kita.

Selepas tahun 1990 pula Kementerian akan meneruskan usaha-usaha ke arah mempertingkatkan industri pelancongan. Kementerian juga akan terlibat bersama-sama dengan negara-negara ASEAN dalam usaha merangka, menyusun dan melaksanakan program Tahun Melawat ASEAN 1992.

Berhubung dengan sungutan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Labuan mengenai promosi Taman Negara, sukacitalah saya memaklumkan bahawa Kementerian memang sedar iaitu Taman Negara dan hutan tropika merupakan di antara tarikan yang sangat digemari oleh pelancong-pelancong terutama pencinta alam semula jadi dan pelancong-pelancong yang cenderung ke arah pengembaraan. Di dalam usaha menarik lebih ramai pelancong ke negara kita, Kementerian melalui PKPM ataupun Perbadanan Kemajuan Pelancongan Malaysia telah memasarkan tarikan-tarikan ini dengan seluas-luasnya. Antara lain termasuk memasukkan unsur-unsur yang tersebut di atas tadi di dalam segala kempen dan

penggalakan sama ada di dalam iklan ataupun publisiti dan juga promosi pelancongan yang diadakan.

Mengenai saranan Yang Berhormat dari Saratok pula tarian Datun Julud dari Sarawak dan tarian Semazau dari Sabah sememangnya telah diterima sebagai tarian kebangsaan dan dengan itu boleh ditarikan dan dihayati oleh setiap rakyat Malaysia malahan dengan itu secara langsung tarian tersebut akan dapat diperkembangkan kepada semua rakyat di negara ini.

(Timbalan Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Mesyuarat*)

Tuan Yang di-Pertua, akhirnya sekali lagilah saya merakamkan ucapan terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberikan teguran, pandangan dan juga cadangan yang membina kepada Kementerian sama ada secara langsung atau tidak langsung. Percayalah bahawa kesemua teguran, kesemua cadangan dan kesemua pandangan ini akan diambil perhatian dengan serius dan diberi pertimbangan sewajarnya di dalam merancang strategi dan program-program Kebudayaan dan pelancongan Kementerian. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Kementerian Perusahaan Awam.

8.03 mlm.

Menteri Perusahaan Awam (Dato Napsiah binti Omar): Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan berbilang terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian di dalam perbincangan belanjawan 1990 khususnya di atas perkara-perkara berhubung dengan Kementerian Perusahaan Awam.

Kebanyakan Ahli-ahli Yang Berhormat membangkitkan perkara berkenaan dengan pemberian permit teksi di Wilayah Kuala Lumpur.

Adalah perlu dinyatakan bahawa kajian teksi secara menyeluruh telah dijalankan untuk keperluan di Wilayah Kuala Lumpur dan telah selesai pada bulan Mei 1989 iaitu bagi menentukan bilangan yang sebenarnya yang diperlukan. Juga penting dinyatakan bahawa sebilangan teksi baru hendaklah dikeluarkan sebelum CHOGM. Lembaga akan mengeluarkan lagi lesen-lesen teksi kepada beberapa buah syarikat yang mana temuduga syarikat-syarikat tersebut telah pun selesai dijalankan.

Di antara syarikat yang ditemuduga pada permulaannya hanya Saujana Car Hire Sdn. Bhd. sahaja yang boleh memberi jaminan dan yakin akan mengadakan kereta Proton Saga sebanyak 200 buah. Saujana Car Hire Sdn. Bhd. juga telah mengemukakan kertas kerja yang baik kepada Lembaga. Syarikat-syarikat yang lain termasuk Persatuan Bekas Perajurit dan Persatuan Bekas Polis Bersara pada masa itu belum berupaya dan kurang yakin untuk mengadakan kereta-kereta untuk dijadikan teksi sama ada dari dalam negeri atau luar negeri. Mereka telah dinasihatkan supaya memperbaiki lagi kertas kerja yang telah dikemukakan dan memperkemaskan kertas kerja. Mereka telah juga dijemput menghadiri mesyuarat khas supaya mendapatkan keterangan-keterangan lanjut mengenai hasrat Kerajaan mengeluarkan lesen-lesen teksi dalam kawasan Kuala Lumpur mengikut operasi melalui syarikat.

Ingin juga saya maklumkan iaitu Kementerian Perusahaan Awam dan juga pengguna-pengguna teksi amat mementingkan mutu perkhidmatan yang baik, pengurusan dan pengawalan ke atas teksi dan pemandu-pemandu, keupayaan mengadakan kenderaan yang sempurna dan penyelenggaraannya yang baik. Adalah diperhatikan iaitu ciri-ciri ini tidak ditekankan di dalam perkhidmatan teksi Bandaraya di

masa kini. Pemberian lesen teksi kepada sebuah syarikat yang berkenaan adalah bertujuan untuk meningkatkan mutu perkhidmatan, pengawalan, pengurusan dan penyenggaraan teksi yang baik di Wilayah Persekutuan.

Sehingga ini Kementerian berpuashati dengan prestasi syarikat tersebut. Sehubungan dengan ini saya ingin menegaskan juga bahawa matlamat utama pemberian lesen kenderaan perdagangan termasuklah lesen-lesen teksi dan kereta sewa bukanlah bermatlamatkan kebajikan semata-mata tetapi mementingkan juga aspek-aspek perkhidmatan.

Berkenaan bayaran-bayaran yang dikenakan oleh pemegang-pemegang lesen ke atas pemandu-pemandunya, adalah ditegaskan bahawa Kementerian Perusahaan Awam tidak pernah menetapkan bayaran tersebut dan ini adalah urusan pemegang-pemegang lesen itu sendiri.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali:
(Bangun).

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat, Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas bangun.

Dato Napsiah binti Omar: Sila.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Tuan Yang di-Pertua, minta penjelasan. Saya tertarik dengan jawapan daripada Yang Berhormat Menteri Perusahaan Awam tetapi saya suka mendapat penjelasan mengenai dengan kertas kerja daripada Persatuan Bekas Perajurit dan Polis yang dikata belum memadai, manakala Saujana Car Hire Sdn. Bhd. adalah syarikat yang mempunyai kebolehan. Tetapi mengikut apa yang kita difahamkan bahawa Saujana Car Hire juga pada awalnya syarikat yang membayar \$2 tetapi dinaikkan kemudian. Manakala dari segi

perkhidmatan, mutu dan sebagainya bukan menjadi persoalan. Tetapi yang dibangkitkan dan menjadi rungutan di kalangan pemandu-pemandu teksi sendiri yang menyewa dengan Saujana Car Hire Sdn Bhd. ialah dari segi bayaran. Adalah perkara yang agak mengejut kalau pihak Kementerian sendiri yang dikatakan kertas kerja daripada Saujana Car Hire Sdn. Bhd. itu baik, tidak mengetahui bayaran \$45 yang telah dikenakan oleh syarikat tersebut bagi tujuan penyewaan kepada mereka-mereka yang hendak memandu teksi itu.

Saya ingin tahu daripada Yang Berhormat Menteri sendiri, yang dikatakan tadi bahawa ini adalah kerana CHOGM, yang kita tahu CHOGM ini diisytiharkan oleh Kerajaan hampir setahun dulu. Manakala ianya dikeluarkan di waktu CHOGM konon atas alasan CHOGM. Dan saya ingin tahu dalam soal ini ialah:

- (1) Apakah, yang dikatakan kertas kerja itu baik, perkara ini dibincang dalam Lembaga Pelesenan di bawah Kementerian Perusahaan Awam yang mengendalikan soal lesen teksi ini.
- (2) Apakah ianya merupakan dasar Kerajaan dan apakah ianya dirujuk kepada Kabinet mengenai dengan keputusan untuk mengeluarkan 200 permit teksi kepada Saujana ini. Sekian, terima kasih.

Dato Napsiah binti Omar: Tuan Yang di-Pertua, terima kasihlah saya ucapkan kepada Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas. Sepertimana yang diketahui memanglah syarikat yang disebutkan ini telah pun memberi kertas kerja yang lengkap dan sebab itulah diberi permit-permit ini kepada mereka. Apa yang menarik kepada kami di Lembaga ialah tujuan syarikat ini untuk memberi juga "equity", dengan izin, ataupun saham-saham

bagi pemandu-pemandu teksi yang bekerja dengan syarikat ini.

Ini adalah sangat menarik kepada Lembaga. Satu daripada soalan Yang Berhormat kemukakan tadi, adakah Lembaga berbincang? Tentu sekali Lembaga telah berbincang dan telah pun bertemuduga dengan keempat syarikat buat permulaan itu dan didapati syarikat ini sepertimana saya katakan tadi layak dan sanggup untuk menjalankan perusahaan perkhidmatan teksi di Wilayah Persekutuan ini.

Yang kedua, adakah ini dirujuk kepada Kabinet? Sebenarnya memanglah dasar Kerajaan untuk mengeluarkan permit-permit teksi ini bagi kawasan Wilayah Persekutuan, Petaling Jaya dan juga Shah Alam kepada syarikat-syarikat kerana Kementerian telah pun mengkaji perkhidmatan teksi yang ada masa kini. Didapati Kementerian telah pun memberikan lebih kurang 7,000 permit teksi di kawasan yang tersebut tetapi perkhidmatannya masih tidak memuaskan kerana Kementerian selalu mendapat rungutan-rungutan dan juga aduan-aduan iaitu tidak mendapat perkhidmatan yang memuaskan, terutama sekali di waktu-waktu yang sangat menekan seperti peak hours, dengan izin.

Saya sendiri membuat kajian untuk memastikan sama ada perkara ini betul atau tidak dan ingin saya menyatakan kepada Ahli Yang Berhormat, iaitu kalau Ahli Yang Berhormat ada masa, silalah pergi untuk melihat di mana teksi-teksi ini berehat semasa peak hours di mana pengguna-pengguna sangat memerlukan perkhidmatan teksi. Misalnya di tempat gerai-gerai makan di sebelah Stadium Jalan Raja Muda, di Jalan Pekeliling atau Jalan Tun Razak sekarang ini, kita dapati pemandu-pemandu teksi ini berehat di situ di masa-masa diperlukan perkhidmatan mereka. Juga saya

dapati pemandu-pemandu teksi ini kadangkala enggan untuk membawa pelanggan-pelanggan atau pengguna-pengguna daripada satu tempat ke tempat yang lain sekiranya tempat itu terlalu dekat ataupun tidak menguntungkan kepada mereka.

Oleh kerana perkara yang begini, maka Kabinet membuat keputusan iaitu kita perlu pula memberi permit-permit kepada syarikat-syarikat di kawasan yang tersebut ini, kerana dengan begitu kita berharaplah iaitu sekiranya pemandu-pemandu ini tidak mematuhi ataupun tidak memberi perkhidmatan yang memuaskan kepada pelanggan-pelanggan, pelanggan-pelanggan boleh membuat aduan kepada syarikat dan syarikat inilah boleh kita persoalkan.

Buat masa ini sekiranya pemandu ini tidak mahu membawa pengguna-pengguna ataupun pelanggan-pelanggannya, kita tidak dapat mengambil tindakan kerana susah hendak mengetahui siapa dia dan kepada siapa yang kita membawa aduan ini kerana kadang-kala pelanggan-pelanggan ini pun tidak mengetahui siapa pemandu-pemandu teksi ini. Saya juga

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Boleh, sedikit lagi. Tuan Yang di Pertua, saya mengalu-alukanlah di atas usaha dan langkah Kementerian Perusahaan Awam untuk mengatasi masalah teksi. Itu kita tidak bangkitkan dan kita mengalu-alukan. Tetapi persoalannya, kenapa 200 permit kepada Saujana? Ini persoalannya yang menjadi kontroversi yang akhirnya melibatkan nama-nama pemimpin lain. Soalnya kenapa 200 permit kepada Saujana? Katalah, kenapa tidak dibuat percubaan dahulu 50 permit, 100 permit? Kenapa tidak ditimbang kepada Syarikat Persatuan Perajurit dan ramai lagi di kalangan rakyat yang memerlukan permit tersebut, terutamanya bekas perajurit dan bekas polis yang pencen. Ini saya tidak

boleh terima dan tidak masuk akal. Kenapa 200 unit diberi kepada syarikat tersebut? Kalau kita katakan soal syarikat berkenaan boleh memberi perkhidmatan yang baik, bagi kepada siapapun permit yang begitu banyak, sudah barang tentu mereka boleh mengadakan kemudahan yang sedemikian. Tidak mungkin kita boleh terima asas hujah tadi dari segi dasar sebagaimana yang disebutkan oleh Yang Berhormat Menteri tadi.

Perkara ini penting oleh kerana ia menjadi rungutan

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Sudah, Yang Berhormat.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua.

Dato Napsiah binti Omar: Tuan Yang di-Pertua, daripada segi ekonomi, 200 permit teksi itupun tidak mencukupi kalau kita memberi kepada satu syarikat.

Untuk menjawab soalan Ahli Yang Berhormat yang lain, seperti mana saya katakan tadi, Kementerian telah pun selesai menemuduga syarikat-syarikat ini dan Kementerian akan mengeluarkan lagi permit-permit kepada syarikat-syarikat, terutamanya kepada bekas-bekas perajurit dan juga bekas-bekas polis bersara.

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mendapat penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri mengenai perkara teksi ini oleh kerana kawasan saya yang banyak terlibat mengenai masalah yang dibincangkan sekarang. Tadi saya ada mendengar bahawa Yang Berhormat Menteri ada menerangkan mengenai rasional Kerajaan ingin mengeluarkan 200 permit kepada syarikat yang bernama Saujana Car Hire ini. Soalan yang saya ingin

bertanya kepada Yang Berhormat Menteri ialah, adakah Kerajaan bercadang untuk memberi bantuan ataupun memotong syarikat-syarikat yang besar, iaitu taukeh-taukeh yang besar ataupun adalah menjadi dasar Kerajaan untuk membantu pemandu-pemandu teksi yang berpengalaman yang telah lama memandu teksi dan yang telah memohon berulang-ulang kali akan tetapi tidak mendapat peluang untuk memiliki permit sendiri.

Yang kedua ialah, saya ingin bertanya sama ada Yang Berhormat Menteri sedar berkenaan dengan berbagai-bagai syarat yang telah ditentukan oleh Saujana Car Hire ini yang saya ingin mengambil kesempatan di sini untuk memberitahu Yang Berhormat bahawa mereka dikehendaki menandatangani atau perjanjian selama 6 tahun. Yang ketiga ialah mereka dikehendaki membayar deposit \$3,000 dan yang keempat ialah mereka dikehendaki membayar sewa sebanyak \$45 yang dikenakan, sama ada pemandu teksi itu ada memandu atau tidak, dia juga dikehendaki untuk membayarnya.

Pada akhirnya apabila perjanjian itu telah tamat, maka apa yang dapat diperolehi oleh pemandu teksi itu ialah bukan permit, tetapi sebuah kereta proton saga dan apabila saya membuat perkiraan, nampaknya apabila proton saga itu telah diserahkan kepada pemandu teksi, ia akan menelan belanja lebih kurang melebihi \$100,000 sedangkan hendak membeli sebuah proton saga yang baru, orang yang berkenaan dikehendaki membayar lebih kurang \$30,000—begitu sahaja. Adakah syarikat yang berkenaan berunding dengan Kementerian yang berkenaan terlebih dahulu supaya Kementerian mengetahui berkenaan dengan berbagai-bagai syarat yang sangat menekan ini yang boleh dikatakan menimbulkan satu keadaan di mana

pemandu-pemandu teksi ini telah dieksplotasi oleh sebuah syarikat yang berkenaan. Sekian.

Dato Napsiah binti Omar: Tuan Yang di-Pertua, memanglah hasrat Kerajaan Barisan Nasional untuk menolong rakyatnya dan mempertingkatkan mutu kehidupan rakyatnya. Seperti mana saya katakan tadi pemberian lesen-lesen tersebut bukanlah semata-mata bermatlamat untuk menolong kebajikan semata-mata tetapi juga untuk mementingkan aspek-aspek perkhidmatan. Apa yang saya tahu, Kementerian tidak pernah menetapkan syarat-syarat ini dan ini diserahkan kepada syarikat ini untuk menjalankannya.

Ingin juga saya menyatakan di sini seperti mana saya katakan tadi, Kementerian akan mengeluarkan lagi lesen-lesen ini kepada beberapa syarikat lagi. Untuk pengetahuan Ahli Yang Berhormat, negara kita ini mengamalkan dasar free enterprise, dengan izin. Jadi terpulanglah, sekiranya pemandu-pemandu teksi ini tidak suka atau terasa tertekan dengan syarat-syarat ini, saya rasa mereka ada pilihan nanti apabila kita mengeluarkan permit kepada syarikat-syarikat yang lain.

Juga ingin saya bertanya tentang bayaran sewa ini dan sebagainya dan saya dapati yang syarikat-syarikat ini selain daripada memberi pemandu-pemandu ini peluang untuk membeli saham-saham di dalam syarikat ini, mereka juga sepertimana yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat itu akan memiliki kereta Proton Saga ini dan saya telah juga bertanya kepada pemandu-pemandu ini kalau mereka ini tidak bersetuju dengan syarat-syarat ini, saya difahamkan bayaran yang dikenakan itu juga termasuklah insurans, termasuk juga mengganti tayar-tayar kereta tiga bulan sekali, juga diberi radio service, latihan, uniform dan juga penyelenggaraan kereta itu. Itulah

yang saya difahamkan—maintenance, dengan izin, juga termasuk di dalamnya. Saya belumlah mengetahui sama ada syarikat-syarikat yang lain akan membuat begitu, tetapi Lembaga akan mengeluarkan lesen lagi kepada beberapa syarikat sepertimana yang saya sebutkan tadi.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Saya rasa sudahlah, Yang Berhormat. Panjang sangat.

Tuan Lee lam Thye: Satu perkara yang sangat mustahak yang hendak saya timbulkan di sini. Saya ingin bertanya Yang Berhormat Menteri berkenaan sama ada beliau sedar bahawa pemandu teksi yang ingin menyertai Saujana Car Hire ini apabila dipanggil untuk ditemuduga dikehendakki untuk membuat bayaran di bawah kaunter dan sekiranya saya ada bukti, bolehkah Yang Berhormat Menteri yang berkenaan mengambil tindakan yang tegas terhadap orang yang berkenaan?

Yang kedua ialah saya juga ingin mendapat tahu mengapa teksi Saujana Car Hire ini diberikan satu keistimewaan dari segi warna? Lain-lain teksi warnanya ialah kuning dan hitam tetapi untuk Saujana ialah warna putih dan merah. Adakah ini warna uniform untuk Wanita UMNO dan saya ingin hendak bertanya untuk mendapatkan penjelasan Yang Berhormat yang berkenaan.

Dato Napsiah binti Omar: Terima kasih. Tuan Yang di-Pertua, ingin saya menyatakan di sini, ada dua perkara Yang Berhormat bawa tadi. Satu, ialah warna. Sebenarnya warna teksi di dalam negara kita ini tidak ada. Kementerian tidak mensyaratkan warna teksi. Sebenarnya secara kebetulan, kalau tidak silap saya, yang kuning yellow top dengan badan yang berwarna hitam ini dimulakan semasa Tan Sri Manikavasagam, kalau tak silap saya, dan mungkin katanya ini

warna sekolah dia dahulu, kalau tidak silap sayalah. Tetapi sebenarnya pemandu-pemandu boleh mengutarakan apa warna yang mereka suka dan terpulang kepada Jawankuasa Teknikal untuk menentukannya, tidak ada halangan pada warnanya. Kalau hendak dikatakan warna Wanita UMNO, saya suka sangatlah. Biar dia penuh Wilayah ini dengan warna Wanita UMNO, putih dan merah. (*Tepuk*)

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Yang di-Pertua, di sini saya suka bertanya sekiranya jawapan daripada Menteri ialah terserah kepada syarikat yang berkenaan untuk menetapkan warna tetapi di sini saya suka bertanya kepada Yang Berhormat, mengapa berkenaan dengan warna untuk bas sekolah. Mengapa Yang Berhormat Menteri telah berkali-kali menegaskan bahawa warna kuning atau amber untuk bas sekolah dan bas sekolah tidak boleh menggunakan warna yang lain. Sekiranya mengikut logik yang telah digunakan oleh Yang Berhormat Menteri, maka bas sekolah pun boleh menggunakan warna yang lain. Mengapa untuk bas sekolah mereka dikehendaki untuk menggunakan satu warna sahaja?

Dato Napsiah binti Omar: Tuan Yang di-Pertua, yang sebenarnya tadi ada dua soalan. Saya belum habis, sudah dibawa pula warna bas.

Tetapi tidak apalah, saya memang suka warna-warna yang cantik-cantik ini. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, warna kuning ataupun pinang masak ini ialah warna antarabangsa untuk "caution" iaitu warna di mana tiap-tiap bas sekolah membawa kanak-kanak sebenarnya disyaratkan untuk membawa bas berwarna "amber" atau kuning pinang masak ini didapati di negara-negara yang maju dan saya ingin membawanya ke negara kita dan alhamdulillah nampaknya seluruh negara telah pun

menggunakan warna bas ini dan saya berharap dengan menggunakan warna "amber" ini pengguna-pengguna jalan raya akan menjaga keselamatan terutamanya keselamatan kanak-kanak kita yang bersekolah.

Saya hendak jawab balik soalan yang pertama tadi berkenaan money under the counter, dengan izin. Sebenarnya saya difahamkan bila Saujana ini mula-mula menjemput ataupun memanggil pemandu-pemandu, mempelawa pemandu-pemandu ditemuduga, mereka yang datang mengatakan kita tidak mahu, kita hendak boikot dan seterusnya. Selepas itu, saya difahamkan mereka datang balik untuk berjumpa dengan syarikat ini supaya mereka ini diberi peluang untuk menjadi pemandu dan bila dikesan oleh syarikat ini, inilah orangnya yang datang yang mengatakan mereka tidak mahu dan tidak suka, mereka ini tadi saya difahamkan yang menyatakan kepada syarikat ini, bagaimana kalau saya memberi wang \$1,000. Itu yang saya difahamkan. Bila Ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang membawa perkara ini dalam Dewan, saya buat penyiasatan dan itulah gambaran yang saya dapat. Sekiranya Ahli Yang Berhormat ada misalnya bukti-bukti, silalah datang. Bukannya kali pertama Yang Berhormat datang berjumpa saya. Ahli Yang Berhormat selalu datang ke Kementerian untuk menyelesaikan masalah. Saya ingin menyatakan di sini bahawa saya telah pun berjumpa dengan Ahli-ahli Persatuan Teksi dan saya telah pun menyarankan kepada mereka untuk mengadakan satu syarikat dan saya akan memberi pertimbangan sehingga ke hari ini, Ahli Yang Berhormat, dukacita saya masih lagi menunggu buah yang tidak jatuh.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Tuan Yang di-Pertua, penjelasan. Saya bangun dahulu—sedikit sahaja. Saya pun tidak hendak panjangkan perkara ini.

Pertama, Tuan Yang di-Pertua, saya hendak bertanya, apakah Yang Berhormat sedia secara tegas mengkaji balik syarat-syarat yang telah dikenakan oleh Saujana Car Hire kepada penyewa-penyewa teksi, sebab syarat-syarat itu, apa pun yang dijawab sememangnya satu eksploitasi ke atas rakyat yang daif untuk mencari nafkah hidup.

Perkara yang kedua, minta maaf, ini bukan tuduhan, kalau saya tidak betul, saya minta maaf, tetapi saya hendak dapat pengesahan, sebab mereka yang menjadi pemegang saham dalam Saujana Car Hire ini termasuk Lembaga Pengarah—tiga orang Tiong-hua dan dua orang Melayu. Orang Melayu itu salah satunya bekas Setiausaha Dewan Negara dan apakah pula hubungkaitnya dengan Noritah, yang saya bangkitkan di waktu perbahasan Belanjawan ini. Kerana saya difahamkan, kalau tidak betul, ini bukan tuduhan, saya minta maaf, siapakah penaja asas syarikat ini, kerana setahu saya sebagaimana saya difahamkan, mungkin tidak betul, penaja asas syarikat ini kononnya katanya salah seorang ialah Tan Sri Aishah Ghani dan termasuk Yang Berhormat sendiri. Kalau tidak betul nantikan dan saya terima, kalau tidak betul, saya tarik balik, cuma saya hendak dapat pengesahan. Tetapi yang penting tadi, saya hendak bertanya, apakah Yang Berhormat sanggup berunding balik dengan Saujana sebagai Kementerian yang bertanggungjawab untuk meringankan syarat-syarat tersebut bagi tujuan kebaikan pihak pemandu yang saya maksudkan tadi. Sekian, terima kasih.

Dato Napsiah binti Omar: Terima kasih, Ahli Yang Berhormat. Nampaknya tuduhan Ahli Yang Berhormat itu tidak benar. Saya fikir eloklah Ahli Yang Berhormat minta maaf, kerana. . . .

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Saya sudah minta maaf awal-awal lagi tadi. Terima kasih.

Dato Napsiah binti Omar: Terima kasih. Yang keduanya, berkenaan dengan kajian ini, saya sedia membuat kajian sekiranya pemandu-pemandu itu sendiri yang datang untuk meminta kita membuat kajian.

Sebenarnya Ahli Yang Berhormat, saya pernah naik teksi dan saya pergi kaji betul-betul, kerana pemandu-pemandu teksi ini kalau dia masuk pukul 8 bawa kereta sampai pukul 8.45 malam, dia boleh buat seburuk-buruknya \$105 dan daripada itu, saya perhatikan ada juga pemandu-pemandu teksi yang bekerja daripada pukul 7 pagi sampai pukul 12, pukul 12 sampai pukul 4 petang dia tidur lena katanya, sebab dia hendak bekerja pula antara pukul 4 sampai pukul 4 pagi. Dan ini saya dapati pendapatan mereka di kawasan Wilayah ini sangat baik dan katalah kalau misalnya Ahli Yang Berhormat mengatakan kepada saya, mereka ini dieksploitasi oleh syarikat ini saya tidak bersetuju, kerana saya perhatikan perjalanannya memuaskan dan saya difahamkan banyak juga surat-surat daripada pengguna-pengguna teksi ini yang memuji perkhidmatan yang diberikan ini.

Tuan Lee Lam Thye: (Bangun)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat sudahlah.

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Yang di-Pertua, ini yang akhir.

Dato Napsiah binti Omar: Berilah—tidak apa.

Tuan Lee Lam Thye: Sebab kalau Yang Berhormat hendak beri harap Tuan Yang di-Pertua tidak ada halangan.

Tuan Yang di-Pertua, kalau Yang Berhormat itu mengatakan ada naik teksi, saya boleh jawab bahawa saya sentiasa naik teksi dan saya yang lebih

tahu dan lebih faham mengenai masalah yang dialami oleh pemandu teksi dalam kawasan saya. Soalannya ialah berkenaan dengan Saujana Car Hire ini, adakah Yang Berhormat tahu berkenaan dengan satu laporan yang dikeluarkan dalam *Utusan Malaysia* pada hari Sabtu yang melaporkan, menurut seorang jurucakap syarikat itu bahawa syarikat berkenaan tidak menjual sahamnya kepada pemandu-pemandu teksi yang terlibat. Sebaliknya, membuka peluang kepada mereka memiliki teksi yang mereka pandu selepas tamat kontrak perkhidmatan yang mengambil masa 6 tahun itu. Kalau tidak silap saya apa yang saya pernah baca dalam suratkhabar ialah apabila Jemaah Menteri membuat keputusan memberikan kebenaran kepada Syarikat Saujana untuk mengendalikan masalah permit teksi itu, saya ada diberitahu bahawa syarat itu ialah pemandu teksi berhak untuk memiliki saham dan saya sendiri pun telah diberitahu oleh Yang Berhormat Menteri yang berkenaan, apabila saya membuat perjumpaan dengan Yang Berhormat tidak lama dahulu. Akan tetapi, apa yang saya memahami sekarang ialah bahawa pemandu teksi yang telah menyertai Saujana Car Hire tidak memberikan peluang untuk memiliki saham. Tidakkah ini satu perkara yang tidak adil? Sekiranya adalah menjadi tujuan Kerajaan untuk membantu pemandu teksi yang miskin, yang dhaif dan berpendapatan rendah ini, mengapa pihak Kerajaan tidak boleh campurtangan untuk memastikan bahawa Saujana Car Hire ini akan menjual saham kepada semua pemandu teksi yang ada menyertai Syarikat Saujana Car Hire ini?

Dato Napsiah binti Omar: Tuan Yang di-Pertua, sepertimana yang saya sebutkan dan saya difahamkan iaitu pemandu-pemandu ini akan diberi peluang untuk memiliki saham di dalam syarikat ini. Saya akan memberi peluang kepada syarikat ini untuk

berjalan dahulu, dia baru hendak hidup, janganlah dijejaskan dahulu, biarlah dia berjalan dan kalau diberi masa saya akan meneliti balik supaya syarikat ini menepati janjinya kepada pemandu-pemandu ataupun di dalam cadangan mereka kepada Kementerian itu. Saya akan ambil perhatian, tetapi beri dia masa untuk menjalankan dahulu supaya saya dapat mengetahui sama ada mereka ikuti syarat-syarat ini ataupun tidak. Memanglah hasrat Kerajaan supaya diberi pemandu-pemandu teksi ini peluang untuk memiliki saham di dalam syarikat itu.

Tuan Lee Lam Thye: (Bangun)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat sambung.

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Yang di-Pertua, ada satu lagi. . . .

Dato Napsiah binti Omar: Nanti tidak puas hati, tidak apa, beri jalan.

Tuan Lee Lam Thye: Ada satu lagi. Sebab tadi Yang Berhormat Menteri ada menyatakan bahawa saya tidak berhubung balik dengan Kementerian yang berkenaan, mengenai apa yang saya telah bincangkan dengan Yang Berhormat mengenai permintaan sekumpulan pemandu teksi yang berpengalaman yang telah memandu teksi sekurang-kurangnya 15 tahun. Sekiranya kumpulan ataupun golongan pemandu teksi ini dapat menubuhkan sebuah syarikat, bolehkah Yang Berhormat Menteri memberi satu jaminan bahawa mereka juga akan diberikan peluang untuk mengendalikan perkhidmatan teksi.

Dato Napsiah binti Omar: Seperti-mana saya sebutkan tadi, saya masih menunggu-nunggu, jadi orang DAP tidak boleh percayalah berjanji sahaja, tetapi dia tidak datang. Saya sudah lama menunggu sampai hari ini saya tunggu tidak juga datang. Jadi untuk. . . .

Tuan Lee Lam Thye: Masalah itu. . . .

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Beri peluang untuk Yang Berhormat. . . .

Tuan Lee Lam Thye: tidak menepati janji. . . .

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Tidak boleh menganggu begitu.

Dato Napsiah binti Omar: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas dan juga kepada Ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang yang ingin mengetahui. Kerajaan Barisan Nasional ini memang memberi peluang kepada mereka, tetapi kadang-kadang mereka ini sepertimana saya katakan tadi tidak dapat hendak menepati janji—tertunggulah saya ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menyambung lagi saranan supaya dikeluarkan lesen-lesen, permit-permit. . . .

Tuan Lee Lam Thye: Tuan Yang di-Pertua,. . . .

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Sudah Yang Berhormat.

Dato Napsiah binti Omar: Yang diberi. . . .

Tuan Lee Lam Thye: Hendak beri jalan?

Dato Napsiah binti Omar: Tidak beri jalan, cukuplah. Hendak cakap juga, tidak puas hati, beri tidak apa.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Yang Berhormat ini. . . .

Tuan Lee Lam Thye: Saya tidak lari daripada janji, Tuan Yang di-Pertua, tadi saya. . . .

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Saya tamatkan perbahasan Yang Berhormat. Duduk! Yang Berhormat Menteri sila sambung.

Dato Napsiah binti Omar: Tuan Yang di-Pertua, mengenai saranan supaya dikeluarkan lesen-lesen, permit-permit termasuk teksis diberi kepada mereka yang berkemampuan untuk mengusahakannya dengan jayanya tanpa berasaskan kepada quota, diucapkan terima kasih.

Di sini saya ingin memaklumkan bahawa Lembaga Pelesenan Kenderaan Perdagangan tidak pernah mengamalkan sistem quota dalam pemberian lesen-lesen. Amalan Lembaga dalam mengeluarkan lesen-lesen adalah berdasarkan kepada kriteria yang telah ditetapkan, di antaranya pengalaman dalam bidang pengangkutan, kedudukan kewangan yang memuaskan, berupaya mengendalikan sistem pengangkutan yang memuaskan dengan mengadakan pengurusan dan operasi yang cekap, terlatih dan sistematik.

Tuan Yang di-Pertua, berkenaan dengan dasar membaharui permit selepas 7 tahun merumitkan dan kadang-kadang menjejaskan projek-projek rakyat, ingin saya menjelaskan iaitu pemegang lesen dikehendaki membaharui lesen mereka setiap 7 tahun sekali, kerana jika dibiarkan lesen tersebut berkuatkuasa bagi tempoh yang tidak ditentukan, maka LPKP akan menghadapi masalah dalam menentukan daya maju seseorang pemegang lesen, ketulenan perjalanan sesuatu lesen yang diberikan dan statistik mengenai lesen-lesen yang masih di dalam operasi. Dasar ini tidak akan menjejaskan sebarang projek yang sedang dijalankan kerana jika pemegang lesen memohon untuk membaharui sebelum lesen tamat kuatkuasa maka lesen baru akan dikeluarkan tanpa terputus tarikh kuatkuasa tersebut. Jika lesen

terlambat dikeluarkan satu surat kebenaran sementara akan dikeluarkan bagi mengesahkan kuatkuasa lesen tersebut. Dalam lain perkataan, Tuan Yang di-Pertua, lesen tersebut tidak pernah tamat kuasanya jika pemegang lesen mematuhi kehendak memohon pembaharuan lesen 6 bulan sebelum tarikh tamat kuatkuasa.

Tuan Yang di-Pertua, itulah sahaja jawapan saya pada kali ini. Sekali lagi saya ucapkan terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian di dalam perbahasan ini. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan D. P. Vijandran): Kementerian Buruh.

8.38 mlm.

Timbalan Menteri Buruh (Dato' K. Pathmanaban): Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian juga dalam membahaskan perkara-perkara di bawah bidangkuasa Kementerian Buruh, khususnya saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dari Hulu Selangor, dari Puchong dan juga dari Kapit yang telah membangkitkan perkara-perkara yang khusus untuk perhatian dan tindakan Kementerian. Kementerian saya menghargai perhatian-perhatian serta saranan-saranan yang telah dikemukakan itu.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengambil kesempatan menjawab perkara-perkara yang telah dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat tersebut. Kedua-dua Ahli Yang Berhormat dari Hulu Selangor dan dari Puchong telah membangkitkan beberapa perkara yang sama, iaitu mengenai keadaan perumahan serta lain-lain kemudahan asas di ladang-ladang dan di lombong-lombong seperti bekalan air, api, sekolah, hospital dan sebagainya yang

serba dikatakan kekurangan dan menyedihkan. Justeru itu Ahli Yang Berhormat dari Hulu Selangor telah menyeru Kerajaan supaya mengadakan undang-undang yang baru bagi memaksa pihak ladang-ladang melaksanakan satu "master plan", dengan izin, untuk memperbaiki dan mempertingkatkan lagi taraf kehidupan pekerja-pekerja di ladang-ladang dan di lombong-lombong dalam satu masa tertentu.

Kerajaan memang menyedari hakikat bahawa kebajikan pekerja-pekerja ladang dan lombong perlu dijaga untuk memperbaiki tahap sosio-ekonomi mereka. Oleh itu, selain daripada menguatkuasakan Akta (Piawaian Minima Perumahan) Pekerja 1966. Kerajaan telah menubuhkan satu Pasukan Petugas (Task Force) dalam tahun 1973 untuk mengasas dan melaksanakan Skim Pemilikan Rumah dan untuk memperbaiki kemudahan-kemudahan asas bagi pekerja-pekerja ladang dan lombong.

Walaupun skim ini telah dilancarkan 15 tahun yang lalu, kejayaannya tidak mencapai ke tahap yang dihasratkan. Hingga sekarang hanya 12 buah ladang dan 2 buah lombong telah berjaya membina sejumlah 5,573 unit rumah di bawah skim ini dan di antara unit-unit itu ada sebahagiannya yang dijual kepada orang lain. Antara sebab-sebab kelembapan dalam pelaksanaan skim ini ialah kenaikan kos pembinaan rumah-rumah, serta masalah kelambatan dihadapi oleh pihak majikan memperoleh kelulusan dalam beberapa perkara seperti pelan tapak, pelan bangunan, pelan infrastruktur, penukaran syarat tanah, pecah sempadan, pemberian hakmilik, lesen pembinaan dan sebagainya. Satu lagi sebab yang menimbulkan kelambatan ialah salah anggapan agensi-agensi Kerajaan yang terlibat di mana skim ini dianggap sebagai skim komersial dan

bukan skim kebajikan bagi pekerja-pekerja. Oleh yang demikian, agensi-agensi tersebut mengenakan syarat-syarat yang ketat yang amat sukar dipatuhi oleh pihak majikan. Pengalaman yang lalu menunjukkan bahawa satu-satu skim mengambil masa yang sangat panjang untuk disiapkan, iaitu di antara 5 hingga 8 tahun. Mengikut kajian saya sendiri menunjukkan bahawa pemaju-pemaju rumah lain juga memakan masa lebih kurang sama dalam perkara membina rumah-rumah.

Untuk memperbaiki keadaan yang tidak memuaskan seperti yang saya sebutkan itu, sebuah Jawatankuasa bernama Jawatankuasa Pembangunan Kebangsaan Skim Pemilikan Rumah Pekerja dan Kemudahan Asas di Sektor Ladang dan Lombong telah ditubuhkan oleh Kementerian Buruh dan dirasmikan baru-baru ini oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri. Jawatankuasa ini dipengerusikan oleh Yang Berhormat Menteri Buruh sendiri dan dianggotai oleh wakil dari Kerajaan-kerajaan Negeri, wakil dari Kementerian-kementerian dan Jabatan-jabatan Persekutuan yang berkenaan, dan wakil dari organisasi-organisasi majikan dan pekerja yang bersangkutan.

Jawatankuasa ini akan berfungsi sebagai sebuah "policy-making body", dengan izin, untuk mengubal dan menyelaras dasar-dasar yang perlu untuk mempergiat dan mempercepatkan pelaksanaan skim ini. Jawatankuasa tersebut akan juga bertanggungjawab untuk mengkaji dan merancang langkah-langkah yang perlu untuk membangun kemudahan-kemudahan asas di ladang-ladang dan di lombong-lombong seperti bekalan air, bekalan elektrik, kemudahan sukan dan rekreasi, kemudahan sosial, kemudahan kesihatan dan perubatan, jalan raya dan lain-lain.

Jawatankuasa ini akan dibantu oleh sebuah Jawatankuasa Kecil Pelaksanaan yang dipengerusikan oleh Ketua Setiausaha Kementerian Buruh dengan ahli-ahli yang dianggotai oleh wakil dari Kerajaan-kerajaan Tempatan, pihak berkuasa pentadbiran tanah di peringkat negeri, wakil dari Kementerian-kementerian dan Jabatan-jabatan yang berkenaan serta juga wakil dari pertubuhan-pertubuhan majikan dan pekerja dalam perusahaan-perusahaan ladang dan lombong. Fungsi Jawatankuasa Kecil ini ialah untuk melaksanakan segala dasar dan keputusan yang ditetapkan oleh Jawatankuasa Pembangunan di peringkat Kebangsaan. Kerja-kerja Jawatankuasa ini sedang berjalan dengan giatnya.

Ingin juga saya memaklumkan di Dewan yang mulia ini bahawa rancangan Kementerian Buruh untuk mempergiatkan pelaksanaan skim pemilikan rumah dan pembangunan kemudahan-kemudahan asas bagi pekerja ladang dan lombong telah dibentangkan di dalam Majlis Mesyuarat Menteri-menteri Besar dan Ketua-ketua Menteri yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sendiri pada 10hb November yang lalu dan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah menerima dan meluluskan rancangan tersebut dan telah menekankan di Majlis tersebut dan juga di Jemaah Menteri bahawa langkah-langkah yang sewajarnya perlu diambil untuk membantu para pekerja di negara kita memiliki rumah sendiri dan menikmati kemudahan-kemudahan asas yang lebih memuaskan untuk meningkatkan kualiti hidup mereka.

Yang Amat Berhormat Menteri-menteri Besar dan Ketua-ketua Menteri telah menyambut baik dan menyokong terhadap rancangan Kementerian Buruh dan seruan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri itu.

Dengan sokongan kuat daripada semua pihak, kami yakin skim pemilikan rumah bagi pekerja-pekerja ladang dan lombong yang kita nanti-nanti itu akan dapat dilaksanakan dengan jayanya.

Tuan Yang di-Pertua, salah satu lagi langkah yang sedang diambil ialah penggubalan undang-undang baru untuk meningkatkan mutu kemudahan perumahan dan kemudahan-kemudahan asas yang lain di ladang-ladang.

Di antara cadangan yang dibuat di bawah undang-undang baru tersebut ialah:

- (i) penyediaan rumah-rumah pekerja yang lebih luas dan selesa;
- (ii) penyediaan bekalan air dan bekalan elektrik yang sempurna dan mencukupi;
- (iii) memperluaskan fungsi tempat menjaga kanak-kanak supaya selain dari memberi perkhidmatan penjagaan kanak-kanak, ia juga akan memberi perkhidmatan asuhan dan pendidikan awal bagi kanak-kanak;
- (iv) menambah kemudahan-kemudahan sosial yang perlu disediakan oleh majikan-majikan ladang;
- (v) meningkatkan mutu kemudahan perubatan dan kesihatan bagi pekerja-pekerja ladang.

(Timbalan Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Mesyuarat*)

Tuan Yang di-Pertua, langkah-langkah yang saya huraikan itu merupakan tindakan-tindakan Kerajaan menggalak, serta membantu majikan-majikan melaksanakan piawai-piawai perumahan dan kemudahan-kemudahan asas yang memuaskan demi kebajikan pekerja-pekerja di ladang. Memandangkan

pembangunan ladang-ladang merupakan tanggungjawab majikan yang mempunyai hakmilik ke atasnya, Kerajaan berpendapat pihak majikanlah yang harus memikul tanggungjawab utama untuk menjaga kebajikan pekerja-pekerja mereka supaya lebih ramai lagi pekerja-pekerja berminat bekerja di sektor ladang. Tetapi adalah diharapkan bahawa pihak ladang-ladang akan merancang secara jangka panjang untuk mewujudkan kemudahan-kemudahan ini dan perancangan mereka akan dapat dibantu oleh pekerja Jawatankuasa Pembangunan yang saya sebutkan tadi.

Memandangkan bahawa masyarakat di ladang-ladang juga menjadi sebahagian masyarakat luar bandar, Kerajaan memang mengambil ingat keperluan mereka dalam merancangkan kemudahan-kemudahan pendidikan, kesihatan, pembinaan jalan raya, kemudahan bekalan air dan elektrik dan sebagainya. Masyarakat ladang juga sedang menikmati kebaikan daripada projek-projek yang telah dapat dijalankan oleh Kerajaan sejauh ini.

Ahli Yang Berhormat dari Puchong juga membangkitkan perkara kesatuan dalaman (in-house union) di industri-industri elektronik. Kerajaan tidak bertujuan melemahkan pergerakan kesatuan-kesatuan pekerja di tanahair kita. Sebaliknya, mengambil kira hakikat bahawa industri elektronik ini amat sensitif terhadap suasana pekerjaan. Kerajaan telah sejauh ini menggalakkan penubuhan kesatuan sekerja dalaman (in-house union) di syarikat-syarikat elektronik. Lebih kurang 85,000 pekerja sedang digajikan di industri ini, satu sumbangan yang penting kepada ekonomi dan masyarakat Malaysia.

Kebanyakan mereka ini adalah orang muda dari kawasan-kawasan

luar bandar dan adalah dirasakan kepentingan kedua-dua pihak industri dan pekerja perlu diberi perlindungan dengan membenarkan penubuhan kesatuan sekerja dalaman bagi industri ini. Kementerian Buruh yakin dengan penubuhan dalaman akan dapat mewujudkan serta mengekalkan perhubungan baik di antara pekerja dan majikan. Satu kesatuan yang khusus bagi satu tempat kerja dijangka akan mewujudkan tahap kefahaman yang lebih mendalam mengenai kedudukan syarikat berkenaan dan seterusnya menambah keupayaan kesatuan dalam memajukan kepentingan ahli-ahlinya. Dengan langkah-langkah ini industri elektronik yang begitu penting bagi negara akan dapat terus berkembang dan maju.

Mengenai masalah-masalah pekerja kontrak yang ditimbulkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Puchong juga, ingin saya menyatakan bahawa faedah-faedah terkanun bagi pekerja-pekerja, undang-undang buruh tetap terpakai, tidak kira sama ada seorang pekerja itu bekerja dengan majikan utama atau pembedor-pembedor. Walau bagaimanapun, Kementerian sedang mengkaji kedudukan pekerja-pekerja ini untuk menentukan langkah-langkah yang perlu bagi memberi perlindungan yang berkesan bagi mereka.

Ahli Yang Berhormat dari Puchong seterusnya telah mencadangkan agar Kerajaan membuat kajian bagi menggabungkan Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) dan Pertubuhan Keselamatan Sosial (PERKESO). Perlu dijelaskan bahawa prinsip-prinsip berlainan adalah diamalkan untuk skim-skim di bawah kedua-dua pertubuhan ini. Di bawah KWSP, prinsip simpanan diamalkan, di mana caruman dibuat oleh majikan dan pekerja dengan tujuan membolehkan pekerja mengumpulkan sejumlah wang yang

boleh dikeluarkan untuk menampung persaraan seseorang pekerja itu. Walau bagaimanapun, sebagai langkah membantu pekerja memperbaiki mutu hidupnya sebelum persaraan, Kerajaan telah membenarkan sebahagian daripada kumpulan wang digunakan oleh ahli-ahli KWSP membeli rumah kediaman. Skim-skim PERKESO pula bertujuan khas untuk memberi bantuan kewangan serta melindungi pekerja-pekerja berinsurans terhadap kejadian-kejadian luar jangka, seperti kemalangan perusahaan, penyakit khidmat, keilangan dan kematian dari sebarang sebab melalui dua skim, iaitu Skim Insurans Bencana Pekerjaan dan Skim Pencen Ilat. Skim-skim PERKESO ini adalah dilaksanakan di bawah prinsip insuran, dengan izin, atas dasar "pooling of resources and sharing of risks" di mana segala caruman yang dibuat kepada skim-skim PERKESO digunakan untuk memberi bantuan kepada pekerja atau tanggungan mereka di bawah kedua-dua skim PERKESO tersebut.

Memandangkan objektif berlainan bagi kedua-dua pertubuhan ini, saya tidak dapat menyatakan apa-apa dalam menggabungkan dua skim ini. Tetapi, dalam usaha Kerajaan memperkembangkan skim-skim perlindungan pekerja (social security), Kerajaan memang akan mengambil perhatian mengenai penyelarasan dan mengemaskinikan pentadbiran skim-skim yang diamalkan itu.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Kapit membangkitkan masalah pekerja-pekerja yang dilindungi oleh skim insurans PERKESO dari Hulu Belaga, Hulu Balih dan Kapit untuk ke Pejabat PERKESO di Sibu yang mengambil masa satu atau dua hari oleh kerana tidak ada pejabat cawangan di tempat-tempat tersebut. Sebenarnya telah ada cadangan untuk membuka pejabat cawangan PERKESO di Kapit dan di

Sarikei demi kemudahan pencarum-pencarum membuat tuntutan. Tindakan telah diambil untuk mengenalpasti ruang pejabat yang sesuai bagi disewa. Adalah dijangka bahawa pejabat cawangan PERKESO di kedua-dua tempat tersebut akan dapat berfungsi pada awal tahun depan.

Tuan Yang di-Pertua, saya tidak bercadang untuk menjawab satu persatu semua perkara yang dibangkitkan, tetapi saya rasa itulah jawapan saya terhadap perkara-perkara pokok yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat. Pandangan, teguran dan syor-syor Ahli-ahli Yang Berhormat yang lain akan diberi perhatian dan pertimbangan yang sewajarnya oleh Kementerian. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos, dijemput Timbalan Menteri menjawab.

8.55 *ptg.*

Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos (Tuan Abdul Ghani bin Othman): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberikan pandangan dan teguran yang membina kepada perkara-perkara yang terletak di bawah tanggungjawab Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai tarif elektrik di Sabah yang telah dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kota Belud, saya ingin menyatakan bahawa secara purata kadar tarif elektrik Lembaga Letrik Sabah sememangnya tinggi jika dibandingkan dengan kadar Lembaga Letrik Negara di Semenanjung Malaysia kerana kos dan sumber

penjanaan serta sistem-sistem perbekalan yang kecil dan berasingan. Namun demikian, kadar tarif Lembaga Letrik Sabah bagi pengguna domestik ialah 24 sen untuk 1-40 unit dan 16 sen untuk 41-200 unit adalah rendah. Sebagai contoh, sebuah rumahtangga yang menggunakan secara purata 200 unit elektrik sebulan hanya perlu membayar bil bulanan sebanyak \$35.20 di Sabah berbanding dengan \$43.00 di Semenanjung Malaysia dan \$41.10 di Sarawak.

Tuan Yang di-Pertua, saya suka menyentuh hujah-hujah yang dikemukakan oleh beberapa Ahli Yang Berhormat mengenai cadangan dasar penswastan amnya dan khasnya tentang penswastan perkhidmatan telekomunikasi yang mana prosesnya telah dimulakan dan juga cadangan mengenai penswastan Lembaga Letrik Negara. Saya berterima kasih kepada Ahli Yang Berhormat dari Maran yang dalam ucapannya telah menunjukkan sikap yang positif terhadap usaha-usaha penswastan. Sebaliknya Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas telah menyuarakan pendapat yang negatif terhadap cadangan penswastan LLN dan cara-cara penswastan LLN dicadangkan untuk dilaksanakan. Suka saya memberi jaminan di Dewan yang mulia ini bahawa dalam pelaksanaan penswastan Lembaga Letrik Negara Kerajaan akan mengambil kira dan memastikan bahawa objektif Dasar Ekonomi Baru akan diambil kira dengan sewajarnya.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Puchong telah membuat beberapa dakwaan untuk menyokong pandangan beliau bahawa dasar penswastan tidak patut dikenakan kepada kemudahan-kemudahan asas. Beliau telah menyebut beberapa angka yang boleh mengelirukan orang ramai. Adalah tidak adil bagi Ahli Yang Berhormat dari Puchong untuk menyebut angka-angka bagi beberapa tahun yang

tertentu sahaja dan juga menyebut angka kelebihan pendapatan dari perbelanjaan tanpa menyebut pengurangan bebanan perbelanjaan yang diperolehi oleh Kerajaan hasil daripada penswastaan.

Ahli Yang Berhormat dari Puchong menyebut angka keuntungan yang dicapai oleh Jabatan Telekom Malaysia bagi tahun 1985 yang berjumlah lebih dari \$300 juta dan membandingkannya dengan keuntungan Syarikat Telekom Malaysia bagi tahun 1987 iaitu tahun pertama STM beroperasi. Ini adalah membandingkan organisasi yang telah beroperasi begitu lama dengan Syarikat Telekom Malaysia yang baru setahun jagung pada tahun 1987. Jika dilihat dari rekod-rekod, Jabatan Telekom Malaysia tidak dapat mencapai keuntungan \$300 juta tiap-tiap tahun, misalnya bagi tahun 1986, JTM mencapai keuntungan \$160 juta sahaja. Ini adalah lumrah perniagaan yang dipengaruhi oleh keadaan ekonomi dunia dan juga negara.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat dari Puchong, selaras dengan pemulihan ekonomi negara, STM telah mencapai keuntungan \$180 juta pada tahun 1988. Saya juga ingin menafikan sekeras-kerasnya tuduhan yang mengatakan bahawa proses penswastaan adalah satu usaha politik bagi menyalurkan keuntungan kepada pemimpin-pemimpin politik.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Sabak Bernam telah membangkitkan perkara mengenai talian LLN dari Teluk Intan ke Batang Berjuntai. Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, pembinaan talian yang tersebut di atas pada mulanya dijangka dapat disiapkan pada penghujung tahun 1988. Walau bagaimanapun oleh kerana LLN menghadapi banyak kesulitan untuk masuk ke atas tanah-tanah milik yang terlibat disebabkan adanya bantahan-bantahan maka LLN telah tidak dapat

menyiapkan projek tersebut pada tarikh yang dijadualkan. Buat masa ini semua masalah berhubung dengan pembinaan talian tersebut telahpun diatasi dan tawaran kerja telahpun dibuat kepada kontraktor berkenaan yang akan memulakan kerja dalam masa seminggu lagi dan kerja-kerja dijangka akan dapat disiapkan dalam bulan Jun 1990 dan pagi tadi saya diberitahu bahawa kerja akan bermula pada hari Khamis ini.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai masalah kemudahan telefon luar bandar yang telah dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Tebrau, saya ingin menyatakan bahawa tidaklah benar bahawa terdapat unsur diskriminasi di antara kawasan bandar dan luar bandar dalam membekalkan perkhidmatan telekomunikasi oleh Syarikat Telekom Malaysia. Pada masa sekarang STM membelanjakan \$4 juta hingga \$6 juta setiap tahun untuk menyediakan 600 pondok telefon luar bandar. Selain daripada itu Kementerian juga sedang mengambil langkah-langkah untuk memperuntukkan sejumlah \$10 juta tambahan untuk dibelanjakan bagi perkhidmatan telefon awam luar bandar. Pada masa yang sama Kementerian juga telah meminta STM untuk menambah peruntukan yang sedia ada iaitu daripada \$4 juta hingga \$6 juta setahun kepada \$10 juta setahun untuk projek telefon awam luar bandar. Adalah tidak tepat untuk mendakwa secara umum bahawa pihak STM tidak mengambil apa-apa tindakan untuk membaikpulih kerosakan pondok telefon awam luar bandar. STM sentiasa membuat pemeriksaan kepada semua pondok telefon awam dan membaikpulih sebarang kerosakan yang dijumpai. Adalah tidak dapat dinafikan bahawa memang ada kejadian di mana kerosakan memakan masa beberapa ketika untuk dibaikpulih. Tetapi ini tidaklah menyeluruh dan kes-kes seumpama ini berlaku apabila telefon

awam berkenaan dirosaki akibat perbuatan nakal orang-orang yang tidak bertanggungjawab.

Tuan Yang di-Pertua, untuk mengulas ucapan Ahli Yang Berhormat dari Parit, sukalah saya menyatakan bahawa pemberian lesen-lesen di bawah Akta Telekomunikasi setakat ini adalah tertakluk kepada dasar yang ditetapkan oleh Kerajaan. Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, dasar ini bukan sahaja mengambil kira kepentingan pihak STM tetapi juga mengambil kira kepentingan rakyat dan negara keseluruhannya dari segi pelaburan dan pembangunan infrastruktur telekomunikasi di negara ini.

Mengenai pemberian lesen untuk pengendalian telefon awam, untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, perkara ini bukanlah perkara baru kerana pihak Syarikat Uniphone Sdn. Bhd. (USB) telahpun diberi kontrak untuk mengendalikan telefon awam sejak tahun 1972 lagi bagi kawasan Kuala Lumpur dan Petaling Jaya. Pada tahun 1983 kontrak diperbaharui dengan membenarkan Syarikat USB mengendalikan telefon awam di bandar-bandar di seluruh negara termasuk Sabah dan Sarawak. Oleh itu pemberian lesen kepada USB tidaklah merupakan satu pengurangan peluang perniagaan kepada STM kerana peluang itu telah diberikan kepada USB sebelum ditubuhkan pada Januari 1987.

Berkenaan Litarsua, Kementerian tidak pernah memberi lesen kepada mana-mana syarikat ataupun orang perseorangan untuk mengendalikan litar di negara ini.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, perkhidmatan "paging" telah pun diswastakan sejak perkhidmatan ini diperkenalkan di negara ini sebelum STM ditubuhkan dan oleh itu tindakan ini juga tidak boleh dianggap sebagai mengurangkan

peluang perniagaan STM. Pihak Kementerian dan JTM tidak nampak pemberian lesen untuk perkhidmatan "paging" merugikan STM bahkan ianya menguntungkan STM kerana dengan bertambahnya Syarikat "paging" maka secara tidak langsung akan bertambah pelanggan-pelanggan dan panggilan-panggilan yang dibuat melalui rangkaian yang dipunyai oleh STM dan dengan ini STM memperoleh pertambahan hasil iaitu daripada panggilan pelanggan.

Mengenai perkhidmatan telekomunikasi di luar bandar yang disarankan oleh Ahli Yang Berhormat dari Parit, adalah merugikan. Adalah kurang tepat kerana setakat ini tidak terdapat apa-apa kajian yang dikemukakan oleh STM mengenai hal ini. Kerugian yang dihantar itu adalah anggaran sahaja berbanding dengan hasil yang diperolehi. Kementerian ini bersetuju jika bandingan hasil yang diperolehi daripada kawasan bandar adalah lebih dari hasil kawasan luar bandar, tetapi ini tidak semestinya merugikan pihak STM keseluruhannya. Walau bagaimanapun pembekalan perkhidmatan telefon ke kawasan luar bandar adalah satu syarat dalam lesen yang dikeluarkan kepada STM dan Kerajaan menganggap sebagai satu tanggungjawab sebuah syarikat yang diluluskan satu bidang perniagaan yang merupakan hampir satu monopoli.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, pada masa penyediaan untuk menswastakan perkhidmatan telekomunikasi di negara kita pada masa yang lepas iaitu pada tahun 1985, Kerajaan telah menimbangkan bagaimana untuk menjaga kepentingan pelanggan dan kepentingan negara terhadap kepentingan monopoli iaitu keuntungan Syarikat STM. Demi mengatasi kepentingan berbagai pihak ini, maka syarikat pengganti iaitu STM beroperasi di bawah syarat-syarat lesen pada bila-bila masa untuk

menjamin STM tidak terkeluar daripada skop lesen yang telah diberikan. Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat juga, setakat ini tidak ada lesen-lesen yang diberi oleh Yang Berhormat Menteri yang menjejaskan prestasi STM.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin sekali lagi untuk mengambil peluang ini mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberikan pandangan dan teguran ke atas perkara-perkara yang terletak di bawah tanggungjawab Kementerian Tenaga, Telekom dan Pos. Kepada perkara-perkara yang dibangkitkan yang tidak sempat dijawab, saya ingin memberi jaminan bahawa pihak Kementerian akan memberikan perhatian dan mengambil tindakan yang sewajarnya. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Kementerian yang akhir sekali, Kementerian Kewangan. Dijemput Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab.

9.08 mlm.

Timbalan Menteri Kewangan (Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed): Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberikan sokongan, teguran serta cadangan semasa membahaskan Rang Undang-undang Perbekalan 1990. Saya gembira kerana kebanyakan Ahli-ahli Yang Berhormat telah menyambut baik Belanjawan 1990. Seperti biasa apabila Belanjawan diterima baik oleh rakyat, pihak Pembangkang akan menganggap bahawa Belanjawan adalah Belanjawan pilihanraya, untuk memancing undi. Kita dalam Barisan Nasional tidak mengharapkan kepada Belanjawan untuk memancing undi kerana rekod kita yang cemerlang

membela nasib rakyat. Belanjawan dirangka berdasarkan kepada pertimbangan ekonomi dan kewangan negara dan bukannya berdasarkan kepada pertimbangan politik, seperti yang didakwa oleh Pembangkang.

Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas mendakwa, Belanjawan 1990 adalah Belanjawan "Santa Claus" untuk orang kaya dan bukan rakyat miskin. Kalau begini, pegawai-pegawai Kerajaan, orang-orang kampung dan lain-lain golongan yang dapat faedah dari Belanjawan ini orang kayalah semuanya. Kita dalam UMNO tidak menganggap mereka ini orang kaya. Saya tidak tahulah, mungkin parti Semangat 46 mentakrifkan pegawai-pegawai Kerajaan dan orang-orang kampung sebagai orang kaya. Setahu saya UMNO tidak pernah mempunyai takrif ini. Jadi, bagaimana parti Semangat 46 boleh mendakwa ianya mewarisi perjuangan UMNO.

Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas juga mendakwa bahawa Kerajaan tidak membantu orang-orang miskin dengan mengurangkan cukai pendapatan, cukai tanah dan lain-lain cukai yang ada kaitan dengan orang-orang kampung dan miskin. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, orang-orang miskin tidak dikenakan cukai pendapatan. Saya harap ahli-ahli parti Semangat 46 tidak akan menabur fitnah di kampung-kampung, dengan mengatakan Kerajaan mengenakan cukai pendapatan ke atas orang-orang miskin. Seseorang individu yang berpendapatan \$5,000 ke bawah dalam satu tahun tidak akan dikenakan cukai pendapatan. Di samping itu juga, potongan sebanyak \$2,000 diberikan kepada yang sudah beristeri dan potongan-potongan juga diberi kepada anak-anak, zakat fitrah, caruman KWSP dan premium insurans.

Ahli Yang Berhormat dari Tanjong pula berkata, ucapan Yang Berhormat Menteri Kewangan adalah satu ucapan

Belanjawan yang sangat luar biasa, merupakan satu ucapan, dengan izin, "electioneering". Pada kita perhatian berat terhadap golongan berpendapatan rendah adalah perkara biasa. Mungkin kepada pihak Pembangunan ini perkara luar biasa.

Ekonomi sudah pun pulih dan adalah menjadi tanggungjawab kita untuk memulangkan hasil tambahan kepada rakyat. Kita Kerajaan yang bertanggungjawab. Sama ada pilihanraya akan datang atau tidak, kita tetap terus memperjuangkan kepentingan rakyat dan penduduk miskin dan bukannya isu-isu perkauman yang boleh memecahbelahkan rakyat.

Ahli Yang Berhormat dari Tanjong juga menyalahkan Kerajaan kerana gagal menggunakan. . . .

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: (Bangun)

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat boleh beri?

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: Ya.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin dapat penjelasan mengenai dengan takrif "orang kaya" yang saya maksudkan. Maksud takrif "orang kaya" dalam ucapan saya ialah memberi gambaran bahawa Belanjawan ini umumnya tidak memberi faedah secara langsung kepada golongan miskin di peringkat bawah, dengan saya memberi contoh secara umum juga. Kalau hendak dipertegas dari segi terperinci kalau dikatakan menolong orang miskin seperti dihapuskan cukai ataupun lesen televisyen, dikurangkan atau tidak adanya cukai-cukai yang membebankan rakyat dari segi golongan-golongan di kampung ada juga seperti cukai tanah dan sebagainya. Ini yang dimaksudkan cukai untuk orang miskin. Tetapi kalau

kita lihat dari segi pengecualian cukai hanya sebahagian, hanya satu golongan sahaja dan kita tidak maksudkan pegawai-pegawai Kerajaan kaya, saya mengatakan umumnya untuk orang kaya. Terima kasih.

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak hendak bertegang di sini. Fahamilah ucapan ini yang telah disediakan. Maksud kita untuk pegawai Kerajaan ada faedah dengan kita melonggarkan pinjaman perumahan. Jadi itulah maksudnya. Yang kedua, orang-orang miskin memang tidak dikenakan cukai pendapatan. Cukai tanah ini di bawah Kerajaan Negeri yang dikenakan kerana penggunaan tanah. Ada hasil daripada tanah itu adalah cukainya. Mana yang tidak ada tanah, tidak ada hasil. Takkan kita hendak duduk free kesemuanya.

Yang kedua, Tuan Yang di-Pertua, saya tidak faham dalam Belanjawan kali ini kita telah memperuntukkan beribu-ribu juta ringgit untuk pembangunan di luar bandar, ini membasmi kemiskinan. Jalanraya itu adalah pembangunan untuk membasmi kemiskinan. Peruntukan sekolah untuk membasmi kemiskinan bagi orang cerdik pengetahuan dan ilmu dan banyak lagi projek-projek di kampung-kampung, bekalan elektrik, air dan sebagainya. Ini semuanya adalah dibuat untuk membantu orang miskin kerana mereka tidak terdaya untuk mengadakan perkara-perkara ini. Jadi, kalau fahami konsep Belanjawan ini pada umumnya kita tahu memang Belanjawan ini untuk membela golongan miskin dan juga orang susah dan dalam masa yang sama juga tidak melupakan pembayar-pembayar cukai seperti yang berada di bandar dan sebagainya. Jadi, saya berharap Yang Berhormat memahami erti ini dan tidak lagi membangkitkan perkara ini dan menyalahertikan keseluruhan Belanjawan kita pada kali ini.

Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya meneruskan ucapan saya. Ahli Yang Berhormat dari Tanjong juga menyalahkan Kerajaan kerana gagal menggunakan keadaan ekonomi antarabangsa yang menggalakkan untuk memulihkan ekonomi negara lebih awal. Seperti Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum, ekonomi negara-negara perindustrian telah mengalami kemerosotan pertumbuhan pada tahun 1985, iaitu sebanyak 3.2% berbanding dengan tahun 1984 iaitu sebanyak 4.9%. Kejatuhan harga komoditi eksport Malaysia telah menyebabkan kerugian besar kepada negara kita. Harga minyak petroleum turun sehingga AS\$9 setong, minyak kelapa sawit \$450 setan dan pasaran timah telah runtuh. Saya mengatakan ini semua kerana Pembangkang mungkin sudah lupa betapa teruknya kejatuhan harga komoditi kita. Tetapi Kerajaan telah bertindak tegas memulihkan ekonomi negara dengan melaksanakan beberapa dasar yang tegas dan berani. Menteri Kewangan bukan memuji dirinya sendiri, seperti yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat dari Tanjong. Tetapi hakikatnya ekonomi sudah pulih dan pulih dengan cepat. Kita tidak dapat nafikan ini semua. Itulah sebabnya kita minta pihak Pembangkang jangan memutarbelitkan kenyataan.

Dengan usaha-usaha tegas yang diambil oleh Kerajaan, ekonomi negara telah pulih dengan mencapai pertumbuhan KDNK sebanyak 5.3% pada tahun 1987 dan 8.7% dalam tahun 1988. Tahun ini ekonomi negara dijangka mencapai kadar pertumbuhan 7.6%. Fakta-fakta ini dengan sendiri menerangkan kejayaan Kerajaan memulihkan ekonomi negara. Jika pun ekonomi lambat pulih, ini adalah kerana usaha-usaha berterusan yang dijalankan oleh DAP dan rakan karibnya Semangat 46, yang cuba mengelirukan rakyat dan pelabur asing. Tetapi syukur alhamdulillah, kebanyakan rakyat negara kita tidak

mudah terpedaya dan mereka telah menolak dakwah Pembangkang.

Ahli Yang Berhormat dari Seremban mendakwa Belanjawan 1990 merupakan suatu "sugar-coated pill", bertujuan memperdayakan rakyat. Beliau berkata di sebalik konsesi cukai yang kecil, terdapat tanda-tanda perbelanjaan yang membazirkan dan Belanjawan defisit. Saya tidak tahu apakah perbelanjaan membazir yang dimaksudkan. Adakah subsidi untuk rakyat miskin berjumlah \$516 juta setahun membazir? Adakah peruntukan untuk infrastruktur \$1.92 ribu juta membazir? Adakah pembinaan jalanraya, pelabuhan dan sebagainya itu membazir?

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas telah menegur bahawa sistem ekonomi negara ini terlalu longgar sehingga harta-harta negara boleh dibeli oleh rakyat asing. Sebagai Ahli Yang Berhormat sedia maklum, sistem ekonomi negara ini adalah bebas. Namun begitu, pembelian harta oleh rakyat asing ini hendaklah selaras dengan DEB (Dasar Ekonomi Baru) dan dasar-dasar Kerajaan yang lain. Dalam pada itu, kita harap Ahli-ahli Parti Semangat 46 tidak akan menjual harta mereka kepada orang asing. Jangan lain cakap dan lain bikin.

Tuan Yang di-Pertua . . .

Tuan Haji Ibarahim bin Ali:
(Bangun)

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Dia bangun, Yang Berhormat.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Mana Semangat 46 ada harta ini? (Ketawa) Jadi saya rasa elok sepatutnya jawapan penggulangan daripada Kementerian Kewangan menjawab perkara-perkara yang profesional. Ini kait sana, kait sini, politik. Hendak beri ucapan politik atau hendak jawab? Saya hendak tanya itu sahaja.

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, tugas Ahli Yang Berhormat adalah berucap dalam Dewan ini. Tugas kita adalah menjawab. Tidak payahlah tunjukkan bagaimana cara kita hendak menjawab. (*Ketawa*) Jadi tugas kita masing-masing, Yang Berhormat ada masa peluang bercakap, Yang Berhormat cakap kait sana kait sini orang tak gaduh. Sekarang sampai masanya bagi pihak Menteri Kewangan menjawab, dia tulis ucapan yang begini, kita jangan gaduh. Kita jalankan kerja kita masing-masing.

Tuan Haji Mohamad bin Abdullah: (*Bangun*)

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat dari Maran pula hendak apa? Hendak penjelasan?

Tuan Haji Mohamad bin Abdullah: Penjelasan.

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: . . . dan Tuan Yang di-Pertua, saya juga tidak ingin mengajar bagaimana sepatutnya Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas berucap.

Tuan Yang di-Pertua, ada lagi penjelasan?

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Yang Berhormat dari Maran pula.

Tuan Haji Mohamad bin Abdullah: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak penjelasan daripada Timbalan Menteri yang menjawab. Adakah apa yang Timbalan Menteri menjawab itu menjawab apa yang dibangkitkan oleh pihak yang menanya?

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, jika perkara ini tidak dibangkitkan, saya tentu tidak akan jawab. (*Ketawa*) Kerana telah dibangkitkan yang kita akan jawab. (*Ketawa*)

Tuan Yang di-Pertua, mengenai pemerhatian bahawa Kerajaan tidak bertindak mengawal kenaikan harga, saya ingin tegaskan bahawa Belanjawan 1990 mengandungi beberapa langkah mengawal inflasi. Cukai jualan, cukai tokok dan cukai import ke atas barang makanan harian dan bahan mentah untuk industri makanan telah diturunkan. Selain daripada itu, peningkatan nilai Ringgit dijangka akan meredakan kesan inflasi yang diimport. Sebagai tambahan, saya juga ingin menerangkan bahawa kawalan kewangan yang ketat akan membantu usaha-usaha Kerajaan mengawal kenaikan harga. Kerajaan berusaha sedaya upaya mengawal kenaikan harga, tetapi usaha Kerajaan semata-mata tidak berkesan. Pengguna dan pembeli juga perlu memainkan peranan. Kita harap peniaga-peniaga akan menurunkan harga. Persatuan pengguna hendaklah memainkan peranan mereka. Akhbar-akhbar juga patut menyenaraihitamkan peniaga-peniaga yang berkenaan dan pengguna patut memboikot peniaga-peniaga yang tidak menurunkan harga.

Tuan Yang di-Pertua, beberapa Ahli Yang Berhormat telah menyentuh mengenai perbelanjaan Mesyuarat CHOGM. Ahli Yang Berhormat dari Tanjong dan Pasir Mas mendakwa perbelanjaan bagi Mesyuarat CHOGM melebihi \$40 juta. Saya ingin menegaskan bahawa perbelanjaan Mesyuarat CHOGM adalah seperti yang telah dinyatakan oleh Menteri Kewangan, iaitu kira-kira \$40 juta. Di dalam menentukan jumlah perbelanjaan ini, Kerajaan telah mengambil kira segala aspek persiapan yang mustahak dan diperlukan untuk mengadakan satu persidangan antarabangsa supaya berkesan dan berjaya, di samping menentukan keselamatan kesemua delegasi adalah terjamin. Sebenarnya dari perbelanjaan \$40 juta ini adalah kira-kira 20% sahaja daripada permohonan dari jabatan dan agensi. Ia telah diteliti

oleh Kementerian Kewangan dengan rapi. Pelaksanaan beberapa projek di dalam tahun 1989 yang dikatakan sebagai berkaitan dengan CHOGM adalah sebenarnya secara kebetulan sahaja. Projek-projek tersebut, seperti projek mengelak banjir di Kuala Lumpur, sudah pun diluluskan lebih awal di bawah projek-projek Rancangan Malaysia Kelima dan telah dipercepatkan pelaksanaannya.

Tuan Yang di-Pertua, beberapa orang Ahli Yang Berhormat antaranya Ahli Yang Berhormat dari Simunjan, Kota Belud dan Marudu telah membangkitkan bahawa peruntukan yang disediakan bagi kawasan-kawasan luar bandar bagi menyediakan infrastruktur asas dan kemudahan-kemudahan awam luar bandar tidak mencukupi. Kerajaan memang sedar bahawa masih ada lagi kawasan-kawasan luar bandar yang perlu disediakan dengan kemudahan infrastruktur asas seperti jalan-jalan luar bandar, bekalan elektrik dan air, serta kemudahan-kemudahan awam yang lain. Kerajaan sememangnya memberi perhatian yang berat mengenai pembangunan kawasan-kawasan luar bandar. Kalau kedudukan kewangan Kerajaan bertambah baik, kita akan menambahkan peruntukan untuk luar bandar. Kawasan luar bandar akan terus diberi perhatian berat, selagi Kerajaan Barisan Nasional memerintah negara ini. Perhatian berat kepada kawasan luar bandar adalah jelas terbukti di mana Dewan yang mulia ini telah meluluskan peruntukan tambahan sebanyak \$800 juta bagi tahun 1989 dan 1990 untuk menyediakan infrastruktur asas luar bandar seperti jalan-jalan luar bandar, bekalan elektrik dan air.

Sukalah saya menjelaskan bahawa Kerajaan mempunyai hasrat untuk mempertingkatkan tahap sosio-ekonomi penduduk terutama penduduk di kawasan-kawasan luar ban-

dar, termasuk di Sabah dan Sarawak. Hasrat tersebut terpaksa dilaksanakan berperingkat-peringkat mengikut kemampuan kewangan Kerajaan yang memerlukan masa dan bergantung kepada keupayaan pelaksanaannya. Kerajaan tidak berupaya melaksanakannya sekaligus dalam jangka masa yang singkat, disebabkan keperluan dan keutamaan lain yang juga tidak kurang pentingnya. Jumlah perbelanjaan juga disediakan berdasarkan kepada keupayaan pelaksanaan.

Tuan Yang di-Pertua, beberapa isu berhubung dengan cadangan Kerajaan untuk memisahkan Bursa Saham Kuala Lumpur (BSKL) dan, dengan izin, "Stock Exchange of Singapore Limited (SES)" telah dibangkitkan. Ahli-ahli Yang Berhormat dari Pembangkang, termasuk Ahli Yang Berhormat dari Kepong bertanya mengapa dipisahkan. Saya nak tanya balik, mengapa tidak?

Objektif utama pemisahan tersebut ialah supaya Malaysia diiktiraf sebagai pasaran bagi sekuritinya sendiri. Pertalian rapat di antara BSKL dan SES yang berdasarkan faktor sejarah telah menyebabkan kedua-dua Bursa tersebut saling bergantung dan mempengaruhi di antara satu sama lain. Pemisahan akan memberi kebebasan kepada BSKL menentukan untung nasibnya sendiri.

Di samping itu, kerana banyaknya syarikat-syarikat Malaysia yang tersenarai di SES, secara tidak langsung, ianya telah menjadikan Singapura, pusat kewangan yang terulung di rantau ini, sehingga mata dunia lebih tertumpu kepada Singapura daripada Malaysia. Pemisahan BSKL dan SES di jangka akan meninggikan lagi imej Malaysia sebagai pusat kewangan yang tidak kurang pentingnya.

Pemisahan BSKL/SES adalah suatu langkah yang logik dan tidak sepatutnya dipersoalkan. Pasaran

saham yang pada biasanya amat sensitif terhadap khabar-khabar angin dan berita-berita yang menggemparkan, telah menerima pemisahan ini dengan tenang, membuktikan pemisahan ini bukanlah suatu langkah yang akan membawa keburukan kepada negara.

Sebenarnya semua pihak telah menjangkakan pemisahan ini semenjak tahun 1985 lagi berikutan krisis Pan-Electric. Cuma tunggu masa yang sesuai sahaja. Cadangan pemisahan ini bukanlah suatu sandiwara politik tanpa pertimbangan teliti seperti yang didakwa oleh pihak Pembangkang. Pada tahun 1986 Jawatankuasa Khas telah ditubuhkan oleh Perbendaharaan untuk membuat kajian mendalam ke atas cadangan pemisahan BSKL daripada SES. Oleh kerana keadaan ekonomi yang kurang kukuh pada masa itu, pemisahan ketika itu telah tidak digalakkan. Lanjutan daripada itu, cadangan yang sama telah dikaji oleh pasukan petugas untuk mengkaji semula pasaran modal Malaysia yang telah ditubuhkan oleh Perbendaharaan pada tahun 1988 dianggotai oleh wakil-wakil swasta, termasuklah pakar-pakar ekonomi serta wakil-wakil Kerajaan yang berkenaan. Pertimbangan yang amat teliti telah dibuat sebelum pengumuman mengenai pemisahan dibuat. Oleh itu, tidak perlulah kita menubuhkan satu lagi jawatankuasa yang khas untuk mengkaji kesan pemisahan BSKL dan SES seperti yang dicadangkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Kepong.

Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas telah membangkitkan persoalan mengenai kerugian Bank Bumiputra dan kedudukan Pengerusi Eksekutifnya. Saya ingin jelaskan di sini, kerugian selepas cukai berjumlah \$1,061.50 juta yang telah dialami oleh Bank Bumiputra Malaysia Berhad bagi tahun kewangan 1989 adalah berpunca daripada peruntukan hutang ragu yang tinggi pada tahun 1989. Peruntukan

yang tinggi ini adalah ekor dari-pada keputusan BBMB menambah peruntukan untuk hutang ragu dan dengan izin, "interest-in-suspense" bagi memenuhi garis-panduan yang dikeluarkan oleh Bank Negara Malaysia berhubung dengan non-performing loans, dengan izin.

Kebanyakan pinjaman-pinjaman tersebut telah dikeluarkan sebelum tahun 1985, iaitu sebelum Lembaga Pengarah BBMB sekarang ini dilantik, kepada pelanggan-pelanggan yang telah melabur dalam sektor-sektor perniagaan yang telah mengalami kerugian yang teruk oleh kerana kemelesetan ekonomi dalam tahun 1985 dan 1986. Walaupun usaha-usaha telah dibuat oleh BBMB untuk memungut balik pinjaman-pinjaman tersebut tetapi kadar pungutan balik tidak mencapai tahap yang dijangkakan. Sebenarnya jika peruntukan hutang ragu tersebut tidak dibuat, BBMB akan memperolehi keuntungan berjumlah \$168 juta pada tahun 1989.

Seperti Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum, Yang Berbahagia Tan Sri Dato' Basir Ismail telah dilantik sebagai Pengerusi eksekutif Bank Bumiputra pada 1hb Januari, 1985. Perlantikan ini adalah berdasarkan kepada pengalaman dan kebolehan beliau.

Yang Berbahagia Tan Sri Basir Ismail telah dilantik sebagai Pengerusi Lembaga Pengarah PETRONAS pada 10hb Februari 1988. Walaupun beliau dilantik untuk mengetuai kedua-dua Lembaga Pengarah PETRONAS dan BBMB, keputusan dari segi dasar syarikat dibuat oleh Ahli-ahli Lembaga Pengarah yang berasingan. Adalah menjadi tanggungjawab syarikat induk, iaitu PETRONAS, untuk memastikan BBMB berjalan dengan berkesan dan menunjukkan prestasi yang baik.

Ahli Yang Berhormat dari Maran

. . . .

Tuan Haji Ibrahim bin Ali: Tuan Yang di-Pertua, minta penjelasan sedikit. Bagaimana dengan apa yang saya sebut dalam Dewan yang mulia ini mengenai dengan pinjaman kepada Kamunting Corporation yang dikeluarkan oleh BBMB sebanyak \$592 juta untuk membeli saham Multi-Purpose Holdings Bhd. Apakah pinjaman itu terjamin bahawa boleh dipungut balik oleh Bank Bumiputera kerana pada waktu itu, saya difahamkan lain-lain bank menolak permohonan tersebut? Kenapakah Bank Bumiputra yang sudah mengalami berbagai-bagai pengalaman sebelum itu dari segi mengeluarkan pinjaman boleh pula meluluskan pinjaman kepada Kamunting Corporation seperti yang saya bangkitkan dalam Dewan yang mulia ini? Terima kasih.

Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak ada jawapannya di sini. Walau bagaimanapun, perkara itu adalah urusan Bank dan bank yang berkenaan boleh disoalkan dan juga bank yang berkenaan akan mengambil tindakan ke atas semua peminjam-peminjamnya dan terpulangnya kepada pihak bank untuk mendapatkan semula wang-wang yang telah dipinjamkan itu.

Ahli Yang Berhormat dari Maran meminta Kerajaan memastikan supaya kerugian yang dialami oleh bank-bank tidak akan berterusan kerana ia akan menjejaskan keyakinan awam.

Dalam hubungan ini, sukacita dijelaskan bahawa pihak Bank Negara Malaysia sentiasa memberi perhatian serius ke atas masalah yang dihadapi oleh institusi-institusi kewangan dan dari masa ke semasa, mengeluarkan garis panduan untuk mengukuhkan kedudukan mereka.

Bagi menjaga kepentingan awam, peraturan serta undang-undang yang lebih ketat telah diwujudkan sebagai langkah memastikan bahawa kegiatan

institusi-institusi kewangan dan pengurusan mereka dilaksanakan dengan bersih dan tidak bercanggah dengan kepentingan negara dan orang awam. Orang awam tidak perlu bimbang kerana Bank Negara Malaysia sebagai pengawal dan pengawas institusi-institusi kewangan mempunyai kemampuan untuk mengatasi masalah yang berkaitan dengan kepentingan awam. Oleh kerana ekonomi negara semakin kukuh, saya yakin kedudukan kewangan institusi kewangan juga akan bertambah baik.

Ahli Yang Berhormat dari Tebrau telah mencadangkan supaya pengeluaran wang KWSP dibenarkan untuk tujuan modal peniagaan, menampung perbelanjaan pelajaran lanjutan serta perubatan dan perbelanjaan menunaikan fardhu haji. Perkara ini telah dikaji dengan teliti. Keputusan telah pun dibuat supaya skim-skim tersebut tidak dilaksanakan kerana ia tidak akan memberi manfaat kepada segolongan besar pencarum-pencarum KWSP, memandangkan 82% daripada mereka mempunyai jumlah caruman yang kurang daripada \$10,000. Memandangkan pencarum-pencarum akan mengeluarkan sebahagian besar caruman mereka di bawah skim-skim pengeluaran yang sedia ada, terutamanya bagi tujuan membeli rumah, maka skim-skim pengeluaran baru tidak akan memberi kemudahan yang bermakna.

Seperti Ahli Yang Berhormat sedia maklum, Menteri Kewangan telah mencadangkan supaya semua bonus-bonus hendaklah tertakluk kepada caruman KSWP. Berhubung dengan ini, suka saya menjelaskan bahawa cadangan ini hanya akan dikuatkuasakan setelah pindaan yang wajarnya dibuat kepada Akta KWSP 1951. Menurut peruntukan Akta berkenaan yang ada sekarang, bonus sama ada secara kontrak atau sebaliknya tidak termasuk dalam

definisi pendapatan atau dengan izin, wages. Oleh itu, definisi wages dalam Akta KWSP perlu dipinda terlebih dahulu, sebelum cadangan berkenaan dapat dikuatkuasakan. Pindaan kepada Akta KWSP dijangka akan dilakukan dalam persidangan Dewan ini yang dijadualkan dalam bulan Mac, 1990.

Berhubung dengan pertanyaan Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas mengapakah sekarang sahaja Kerajaan ingin memberi beberapa kemudahan kepada industri pelancongan selepas sebahagian besar hotel-hotel terutama di negara ini telah dimiliki oleh pemodal-pemodal asing. Suka saya jelaskan sebelum Belanjawan ini, beberapa galakan memang telah pun diwujudkan bagi sektor pelancongan dan hotel di bawah Akta Penggalakan pelaburan 1986. Ini disebabkan Kerajaan telah mengenalpasti industri pelancongan dapat memberi sumbangan kepada hasil negara. Galakan-galakan yang diberi dalam Belanjawan baru-baru ini adalah untuk meneruskan usaha galakan dalam sektor ini, selaras dengan Tahun Melawat Malaysia pada tahun 1990.

Seperti Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum, melalui Belanjawan 1990, Menteri Kewangan telah pun memberi pengecualian cukai import dan duti eksais kepada semua kereta mewah yang dipasang dalam negeri dan digunakan dalam industri pelancongan tertakluk kepada syarat-syarat tertentu. Ahli Yang Berhormat dari Tebrau juga telah mencadangkan supaya pengecualian duti import diberi kepada teksi dan kereta sewa yang mempunyai keupayaan silinder 2000 c.c. dan ke atas. Sukacita dimaklumkan Kerajaan bersetuju cadangan ini. Saya ucapkan terima kasih di atas cadangan itu. Mengenai duti eksais ke atas jenis-jenis kereta ini, kedua-dua jenis kenderaan ini, tanpa mengira keupayaan silinder, memang telah pun dikecualikan daripada duti eksais.

Ahli Yang Berhormat dari Tanjong telah membangkitkan isu mengenai pengecualian cukai yang diberi kepada beberapa buah syarikat yang mengimport buah-buahan. Beliau menyatakan bahawa Kementerian Kewangan telah pun memberi pengecualian-pengecualian seumpama ini selepas tahun 1989, walhal surat kepada Dewan Perniagaan dan Perindustrian Cina telah menyatakan bahawa permohonan-permohonan untuk mendapat pengecualian duti import ke atas buah-buahan ini tidak dipertimbangkan lagi semenjak akhir tahun 1988.

Sehubungan dengan perkara ini, ingin saya menjelaskan bahawa apa yang tidak dipertimbangkan lagi ialah permohonan-permohonan baru yang diterima selepas akhir tahun 1988. Ini adalah jelas dalam surat yang berbunyi "...semenjak akhir tahun 1988, permohonan-permohonan baru untuk mendapat pengecualian cuti import ke atas buah-buahan tidak akan dipertimbangkan lagi." Ini bermakna, pertimbangan hanya diberikan kepada syarikat-syarikat yang membuat permohonan sebelum akhir tahun 1988. Syarikat-syarikat bumiputera yang membuat permohonan dalam tahun 1989 telah tidak diberi pertimbangan.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini, golongan-golongan tertentu telah pun begitu lama menguasai pasaran buah-buahan yang diimport. Tujuan pengecualian ini adalah untuk memberi peluang kepada bumiputera memasuki industri pembungkusan buah-buahan import. Jika Kerajaan tidak memberikan pengecualian, mustahil bumiputera dapat menceburi di bidang ini.

Ahli Yang Berhormat dari Bukit Bintang telah meminta supaya cukai jalan untuk motosikal dalam kategori di bawah 250 c.c. dikurangkan supaya lebih ramai orang dapat menggunakan

motorsikal kalangan ini. Sehubungan dengan ini saya ingin memberitahu bahawa cukai yang dikenakan ke atas motosikal di dalam kategori 150 c.c. hingga 500 c.c adalah hanya \$100 setahun sahaja. Saya berpendapat amaun ini tidak membebankan seseorang yang berkemampuan membeli sesebuah motosikal yang mempunyai selinder 250 c.c. Bagi motorsikal di bawah 150 c.c pula, cukainya ialah antara \$50 hingga \$65 setahun.

Tuan Yang di-Pertua, dalam Belanjawan 1990 Menteri Kewangan telah pun menghapuskan cukai ke atas beberapa jenis alat sukan. Ahli Yang Berhormat dari Arau dan beberapa Ahli Yang Berhormat yang lain telah meminta supaya cukai-cukai ke atas beberapa alat sukan lain juga dihapuskan. Setelah menyemak perkara ini saya ingin menjelaskan bahawa melalui Belanjawan 1990, semua cukai ke atas alat-alat mendayung dan memanah, telah pun dihapuskan. Raket squash tidak dikenakan apa-apa cukai melainkan duti import yang merupakan duti perlindungan. Sekarang saya ingin mencadangkan supaya duti import yang masih dikenakan ke atas peralatan bowling dan bola tenis juga dihapuskan. Alat-alat sukan ini tidak dikenakan apa-apa cukai yang lain.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat dari Ampang Jaya ada menimbulkan persoalan tentang pemberian kontrak dan tender kepada penender-penender yang memberikan sebutharga yang terendah. Di dalam hal ini, sukalah saya menjelaskan bahawa bukanlah amalan Kerajaan untuk memberikan tender kepada penender yang menawarkan harga yang terendah sekali. Tender-tender selalunya diberikan berdasarkan harga yang dikira termurah selepas dijalankan penilaian, dengan izin, "lowest evaluated tender". Sungguhpun demikian, Kementerian

Kewangan sedar bahawa kadangkala terdapat penender-penender yang berjaya menghadapi masalah untuk melaksanakan projek-projek mereka. Perkara ini sedang diberikan perhatian oleh Kerajaan dan langkah-langkah akan diambil untuk memastikan bahawa hanya kontraktor-kontraktor yang benar-benar berupaya akan diberikan kontrak di masa hadapan.

Tuan Yang di-Pertua, sekali lagi saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbincangan mengenai Belanjawan 1990. Pada umumnya, Belanjawan 1990 telah disambut baik oleh Ahli-ahli Yang Berhormat. Ada di antara pertanyaan Ahli-ahli Yang Berhormat tidak sempat dijawab oleh kerana kesuntukan masa. Walau bagaimanapun perkara-perkara yang dibangkitkan itu akan diberi perhatian oleh Kementerian Kewangan. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis bagi diputuskan. Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang kedua sekarang hendaklah disetujukan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang kedua.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Ahli-ahli Yang Berhormat, saya kemukakan masalah ini sekarang bahawa Usul di atas nama Yang Berhormat Menteri Kewangan di dalam Aturan Urusan Mesyuarat ini diedarkan kepada Jawatankuasa sebuah-buah Majlis hendaklah disetujukan.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Diputuskan,

Bahawa Usul yang berikut ini diedarkan kepada Jawatankuasa sebuah-buah Majlis:

Bahawa Dewan ini, mengikut 4 (3) Akta Kumpulanwang Pembangunan 1966, membuat ketetapan iaitu satu jumlah wang sebanyak tidak lebih daripada \$9,257,427,310 dibelanjakan daripada Kumpulanwang Pembangunan bagi tahun 1990, dan bagi tujuan-tujuan dan butiran-butiran perbelanjaan pembangunan yang dinyatakan di bawah Maksud

Pembangunan atau ("P") dalam senarai Belanjawan Persekutuan, 1990 yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 27 Tahun 1989, adalah diuntukkan di bawah maksud-maksud yang berkenaan jumlah-jumlah yang setentang dengan butiran-butiran itu di ruangan lapan dan sembilan senarai tersebut.

Timbalan Yang di-Pertua (Dato Haji Mohamed Amin bin Haji Daud): Ahli-ahli Yang Berhormat, Dewan ditangguhkan sehingga pukul 2.30 petang esok.

Dewan ditangguhkan pada pukul 9.45 malam.